

Framtidens teknik: Så funkar trådlös el – snart kan du slopa sladdarna!

MÅNADENS
50 BÄSTA SAJTER

PC FÖR ALLA

NR 3 APRIL 2007

DEN ENDA DATORTIDNING DU BEHÖVER • 59:90 KRONOR • 7 EUR • 63 NOK • PCFORALLA.SE

.se

BÄRBARA – MED REKORDLÅNG BATTERITID! (Vinnaren orkar i nästan 7 timmar!)

PÅ EGEN
RISK!

Bygg mp3-spelare
– av ett mjukdjur

Test: Vårens bästa (och sämsta)

3G-MOBIL

✓ E-post ✓ Chatt ✓ Blogg ✓ Videosamtal
✓ Office ✓ Digitalkamera + mycket mer!

Digitalkamera under tusenlappen!

De är nya, små och tokbilliga
– men vi är inte imponerade...

Chocktrend!

”De spöade mig
och lade filmen
på Youtube”

Så förhindrar du att dina barn drabbas!

SÅ FÅR DU GRATIS OFFICE!

Test: Här är de 5 bästa
kontorspaketen – online!

Ny skola: Så kommer du igång med Windows Vista **I testlabbet:** Playstation 3 – och 50 andra heta produkter **Inför semestern:** 4 bostadsbytarsajter testas **Gratis surf:** Så funkar Fon **Tävling:** Vinn en cool massagefåtölj **Ute eller inne:** Här är prylarna du kan skryta med – och grejerna du helst bör gömma i garderoben **Trådlöst nöje:** 5 prylar som strömmar ljud och bild

...eller kung i trafiken?

Den funktionella designen i AVIC-D3 placerar dig i förarsätet av den tekniska utvecklingen och ger dig total kontroll av alla funktioner för navigation, radio, DVD, iPod, telefon, m.m. med några enkla tryck på pekskärmen. Precis som en kung vill ha det.

KARLSTAD: BRL Electronics, 054-85 06 00 • **MALMÖ:** BRC Bilradiocenter 040-22 79 00 • HCB Syd AB 040-14 01 00 • **NORRKÖPING:** BRL Electronics 011-31 34 00 • **NYKÖPING:** Autosound 0155-26 80 83 • **SOLNA:** Dialect Haga Norra 08-33 25 50 • **STRÖMSTAD:** TV Boden Strömstad 0526-400 03 • **SÖDERTÄLJE:** Dialect 08-550 143 00 • **SÖDRA SANDBY:** Södra Sandby Ljud 046-585 67 • **TROLLHÄTTAN:** BRL Electronics 0520-792 00 • **TÄBY:** Täby Mobil Communication 08-510 510 30 • **UMEÅ:** AK Mobilkonsult 090-701400 • **UPPSALA:** Dialect Kungshörnet 018-12 60 50 • **VÄSTERÅS:** BRL Electronics 021-18 62 65 • **ÖREBRO:** BRL Electronics 019-22 35 80 • **ÖRNSKÖLDSEVIK:** Närdik Design 0660-21 11 30

51 TESTADE PRYLAR OCH PROGRAM

3g-telefoner	Betyg	Sidan
HTC Mteor	5	44
Motorola Motorazr Maxx	7	45
Nokia E70	6	44
Nokia N73	8	45
Samsung SGH-Z400	6	46
Sony Ericsson K800i	8	47
Sony Ericsson M600i	6	46

Datorer	Betyg	Sidan
Asus W5Fe (bärbar)	7	72
Fujitsu Siemens Amilo Si1520 (bärbar)	6	72
Komplett Home A10 (budgetdator)	7	36
Lenovo Thinkpad X60 (bärbar)	8	72
Pyro Gamer X (speldator)	8	35
Toshiba Satellite Pro A120	6	73

Digitalkameror	Betyg	Sidan
Advent MP8	6	78
Avant DC632	4	78
HP Photosmart M525	6	79
Kodak Easyshare C433	6	80
Limited Label Icon 300	5	81
Samsung Digimax S500	7	81

Nätbaserade program	Betyg	Sidan
Ajax 13	3	64
Glide	4	64
Google Docs & Spreadsheets	8	64
Thinkfree	9	65
Zobo	7	65

Semesterbytersajter	Betyg	Sidan
Home Exchange	9	76
Intervac	8	76
Homelink	6	77
Home Xchange Vacation	5	77

Speltester	Betyg	Sidan
Barbie: The 12 Dancing Princesses	6	112
Europa Universalis III	8	114
Häst & Ponny: Min första ponny	7	114
Sims: Livets historier	7	113
World of Warcraft: The Burning Crusade	9	113

Trådlöst ljud och bild	Betyg	Sidan
D-link DSM-520	7	52
Philips SLA 5520	5	52
Pinnacle Showcenter 200	6	52
Pinnacle Soundbridge M1000	8	52
Sony CPF-IX001	6	53

Övriga produkter	Betyg	Sidan
Butler 4812 Usb Voip (kombotelefon)	6	39
Lacie Hub (usb-nav)	3	33
Logitech Audiostation (Ipod-stereo)	5	39
Nabaztag (it-hjälpreda)	2	37
Nokia N800 (surfplatta)	6	37
Office 2007 (programpaket)	9	30
Oki C3400N (färgskrivare)	6	32
Playstation 3 (spelkonsol)	8	40
Spionkamera GP-811T (minikamera)	3	34
The Ultimate Troubleshooter (program)	7	38
Usb-Extender (usb-förlängare)	6	38
Visma Enskild Firma (program)	9	33
XFX GF 7600GT Fatality (grafikkort)	8	34

Massivt test och köpguide: 8 sidor!

SÅ VÄLJER DU RÄTT MOBIL

De har dubbla kameror, låter dig skriva direkt på skärmen, ringer upp dina vänner när du nämner deras namn och kan tusen andra saker. PC för Alla hårdtestar sju häftiga 3g-mobiler och visar hur du kommer igång med dem.

Så bygger du mp3-spelare av ett mjukdjur

Alla skakade på huvudet och tyckte vi var galna. Men vi lät inte det hindra oss. Så här enkelt tar du isär ditt mjukdjur och bygger om det till en musikspelare. (Vi lovar att inga djur kom till skada under operationen).

Sidan 82

NY TREND

Kontorsprogram på nätet – gratis

Något har förändrats – du behöver inte längre ha dina kontorsprogram på datorn. I stället använder du dem på internet och kommer åt filerna överallt.

Sidan 63

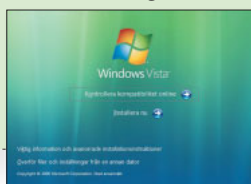

SKOLOR & TIPS

Ny skola: Dags att upptäcka WINDOWS VISTA

Här lär du dig själv komma igång med den spännande, nya versionen av Windows. I sex delar guidar Joakim Bergström dig genom Vistas alla nyheter. I denna första del gör du säkerhetskopior från Windows XP innan du går vidare.

Sidan 90

MÄT SJÄLV – så snabb är din dator

Visst undrar du över hur snabb din dator är? Med ett benchmark-program tar du lätt reda på det (och kan ta äntligen ta bort flaskhalsarna).

Sidan 98

KAMERA SURF E-POST PROGRAM SPEL MUSIK

FÖR 3G

Sidan 42

MER INNEHÅLL PÅ NÄSTA SIDA! ▶

33 sköna musikprogram

Du får en cd full av roliga och nyttiga program, bland annat 33 stycken som låter dig njuta av musik med datorns alla finesser. Du får också fullversioner av ett program som spelar in från internet, ett som redigerat din musik och ett för proffsig bildbehandling. Virussydd ingår också, samt 200 festliga clipartbilder med tecknade figurer.

Sidan 108

El utan sladdar – så blir det möjligt!

En dator som laddas utan att några sladdar eller kontakter finns i närheten. Snart blir trådlös el verklighet, och så här kommer du att använda den.

Sidan 66

HÄR FROSSAR TONÅRINGARNA I NÄTMISSHANDEL

Misshandel, förnedring och mobbning filmas och läggs ut på internet – och tonåringarna försöker överträffa varandra.

Sidan 54

LYSAND E LÖSNING

Här kan du få gratis bredband

Med Fon kan du dela med dig av ditt bredband och surfa gratis i hela världen. Så här går det till.

Sidan 58

HET NÄTTREND

Så blir bostadsbytet en drömsemester

En galet kul vistelse i Frankrike blev verklighet via internet.

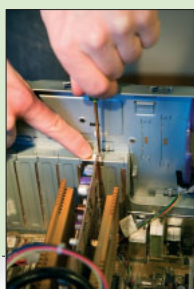
Sidan 75

Datorn redo för Vista med RÄTT GRAFIK

Ett bättre grafikort i din gamla dator gör susen när du vill kunna utnyttja Windows Vista fullt ut. Här lär du dig installera kortet. Steg för steg.

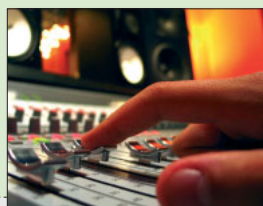
Sidan 94

KLIPP LÅTAR med datorn som ljudstudio

Din dator blir din egen ljudstudio med Audacity på Månadens cd. I det här smarta programmet mixar du dina mp3-filer, för över musik från grammfonen och mycket mer. Allt utan kostnad.

Sidan 100

MÅNADENS INKÖPSTIPS TILL FÖRETAG

3G-TELEFONER	SIDAN
HTC Mteor	44
Motorola Motorazr Maxx	45
Nokia E70	44
Nokia N73	45
Samsung SGH-Z400	46
Sony Ericsson K800i	47
Sony Ericsson M600i	46
BÄRBARA DATORER	SIDAN
Asus W5Fe	72
Fujitsu Siemens Amilo Si1520	72
Lenovo Thinkpad X60	73
Toshiba Satellite Pro A120	73
ÖVRIGA PRODUKTER	SIDAN
Office 2007 (programpaket)	30
Oki C3400N (färglaserskrivare)	32
Visma Enskild Firma (bokföringsprogram)	33

PC FÖR ALLA NUMMER 3 – APRIL 2007

MÅNADENS ARTIKLAR – SIDA FÖR SIDA

SID 66

Så funkar trådlös el

SID 70

Bärbara datorer

SID 82

Bygg mp3-spelare av ditt mjukdjur

SID 92

Start för Vista-skolan

SID 104

50 bästa sajterna

SID 42

Test: 3g-telefoner

SID 78

Billiga digitalkameror

SID 54

Youtube-mobbning

SID 63

Test: Kontorspaket

alla smarta funktioner. Självklart lär du sig också hur du för över dina gamla filer och installationer. **SID 90**

UPPGRADE FÖR VISTA. Byt grafikkort i din gamla dator så kan du köra Vistas coola Aero-gränssnitt. Så här gör du. **SID 94**

PRESTANDAKOLL. Så kollar du din dators prestanda och hittar det som gör pc:n slö. **SID 98**

KOM IGÅNG. Gratisprogrammet Audacity öppnar en ny värld för dig som vill göra din dator till en härlig ljudstudio. **SID 100**

STEG FÖR STEG. En guide som hjälper dig att skapa en genväg till Enhetshanteraren och en annan som får datorn att hälsa dig välkommen. **SID 102**

I VARJE NUMMER

PCFÖRALLA.SE. Här hittar du PC för Allas tidigare artiklar. Och du som har en nyhet att berätta är varmt välkommen att göra det på sajten! **SID 8**

LEDAREN: FREDRIK AGRÉN. Bästa priset gäller bara nya kunder, tillhör du de trogna mobilabonnenterna får du betala dyrt. Rena luren-drejeriet! **SID 11**

FRÅGOR OCH SVAR. Hur du blir rik på dina digitalfoton, tips om gratis e-post och sajten som gjort Kjell Eriksson rejält besviken. **SID 12**

KRÖNIKA: MARTIN APPEL. Du är lurad – du tvingas betala för tid du inte har ringt! Mobilbranschen tar till flera fula knep för att mjölka dig på slantar. Martin Appel rasar. **SID 18**

KRÖNIKA: BABBEN LARSSON. Biljettlösa resor låter bra – i teorin. Men Babben vet vad som kan gå fel, och tycker inte att hon kompenseras för allt arbete hon själv får göra. **SID 28**

MÅNADENS CD. Varsågod, du får en härlig mix av gratis program för ljud och musik. Fullversionen Studioline Photo 2 fixar dina digitala foton och med Radiotracker spelar du enkelt in låtar från nätets alla sköna radiostationer. **SID 108**

KORSORD. Med rätt bokstäver i alla rutorna har du chans att vinna ett säkerhetspaket. **SID 116**

FREDDAS FAVORITER. Underliga uppfinningar, som en musikalisk toasits, kan vi aldrig få för många av. **SID 117**

TÄVLING. Wow, en massagefåtölj att vinna! **SID 118**

NÖRD ELLER NOVIS. Testa vad du kan du om datorer och internet. **SID 120**

I NÄSTA NUMMER. Den 24 april landar ett nytt späckat nummer i butiken. I det finns tester av platt-tv och allt i ett-skrivare samt en stor guide över hur du för över vhs-filmer, diabolbilder, lp-skivor med mera till datorn. **SID 121**

SENASTE NYTT

NYHETER OCH TRENDER. Din router kan kapas – det kan räcka med att besöka fel webbplats. Så här skyddar du dig. Här avslöjas också vilket bredbandsföretag som har flest missnöjda kunder och hur Skype spionerar på dig. **SID 20**

I TESTLABBET

15 NYA PRODUKTER. Playstation 3 är dyr och läcker och kan spela blu-ray-filmer, men den plastiga handkontrollen saknar skak. Med stor förtjusning har vi också tagit in en gyllene Oki-skrivare (bilden) i testlabbet, samt ytterligare 13 produkter. En av dem – it-kaninen – fick inte stanna särskilt länge... **SID 30**

3G-MOBILER. Här är sju modeller som ger dig snabbt internet i nallen var du än befinner dig. Lär dig också hur du chattar, mejlar och surfar med 3g. **SID 42**

STRÖMMA LJUD OCH BILD. Njut i vardagsrummet av det du har i arbetsrummet! Med våra fem testade prylar kan du strömma ljud och film från datorn till tv:n och stereon – trådlöst. **SID 50**

GRATIS OFFICE. Se hit alla smarta smålänningar! Här finns gratis Office-paket. Du installerar dem inte på din hårddisk utan har tillgång till allt via nätet. Fem olika lösningar testas. **SID 63**

BÄRBARA DATORER. Test av fyra bärbara som är minst lika uthålliga som Duracell-kaninen. Vinnaren jobbar på i nästan sju timmar! **SID 70**

SEMESTERBOSTÄDER. Såg du julfilmen The Holiday där Cameron Diaz och Kate Winslet bytte bostad med varandra på semestern? Här är sajterna som låter dig göra samma sak! **SID 75**

DIGITALKAMEROR. Visst kan du få en kamera för en tusenlapp! Här är sex tänkbara val. **SID 78**

SPELTESTER. Har du en bärbar dator tillhör du definitivt målgruppen för nya Sims-versionen Livets Historier (bilden). **SID 112**

REPORTAGE & GUIDER

FON. Dela med dig av din bredbandsuppkoppling så får du surfa trådlöst hos andra. Det är Fons idé. Vi har testat hur det funkar samt kartlagt vilka bredbandsföretag som tillåter tjänsten. **SID 60**

TRÅDLÖS EL. Det är inte längre en utopi – nu kan el transporteras utan sladdar. Än så länge är induktion vanligast, men spännande antenner kan bli framtidens lösning. **SID 66**

MP3-MJUKISDJUR. Bildextra! Så gick det till när Bolibompa-draken förvandlades till en mp3-spelare. **SID 82**

UTE OCH INNE. Stilikonerna Ebba von Sydow och Per Nilsson guidar dig till vilka it-prylar du kan skylta med och vad du helst ska gömma längst in i garderoben. **SID 86**

INTERNET

MOBBNING PÅ NÄTET. Internet har blivit mobbarnas nya arena. Förnedrande slagsmål, nakenbilder och fylla filmas och kan ses av alla. **SID 54**

SURFTIPS NYTTA. Smart släktträd, gratismusik, Vista-transformering – och så lite bubbel! **SID 104**

SURFTIPS NÖJE. Känsliga läsare surfar på egen risk till www.youtube.com/watch?v=3ru0PlcCqFA. Kom ihåg att vi varnade! **SID 106**

TIPS & SKOLOR

VISTA-SKOLA. Missa inte nya Vista-skolan där vi installerar operativsystemet och går igenom

LG rekommenderar Windows Vista™ Business

PIANO SERIES
Black Label

PIANOLACKAD DESIGN FRÅN LG

Välj mellan ultraportabla notebooks från 10,6" och upp till kraftfulla modeller med 15,4" widescreenskärm, samtliga baserade på Intel® Centrino® Duo Mobile Teknologi.

LIFE'S GOOD WHEN YOU SEE THINGS DIFFERENTLY.

AI EXPRESS DUAL
10,6" Widescreen

CI EXPRESS DUAL
10,6" Widescreen Tablet PC

TI EXPRESS DUAL
14,1" Widescreen

SI EXPRESS DUAL
15,4" Widescreen

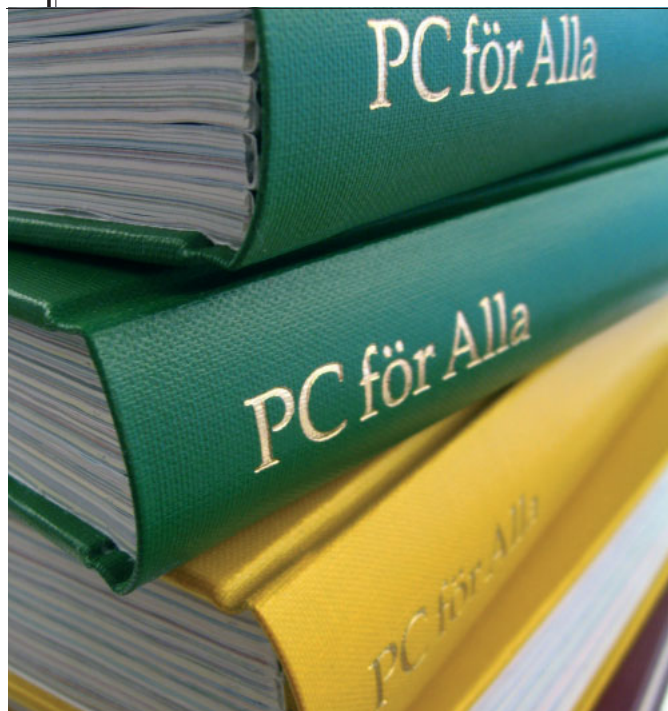
ZI PRO EXPRESS DUAL

12,1" Widescreen
Intel® Centrino® Duo Mobile Teknologi

Intel, Intel logo, Centrino, Centrino logo, Intel Core och Core Inside, är varumärken eller registrerade varumärken av Intel Corporation eller dess dotterbolag i Förenta Staterna och andra länder.

<http://nordic.lge.com>

Helt gratis!

NU ÄR VÅRT FANTASTISKA ARTIKELARKIV ÖPPET IGEN!

Nu kan du återigen hitta alla artiklar från papperstidningen i vårt stora arkiv på sajten. På grund av strulande teknik tvingades vi stänga arkivet tillfälligt när vi lanserade vår nya, omgjorda sajt. Men vi gav oss inte, och nu kan vi igen erbjuda dig den här unika tjänsten.

Tester, skolor, reportage, tips och tricks – ja, allt som har publicerats i papperstidningen PC för Alla från 2001 och framåt finns i arkivet. Artiklarna är i pdf-format och går att läsa på skärmen, spara på hårddisken eller skriva ut.

Alla artiklar är helt gratis, utom det nummer av tidningen som finns i butik för tillfället. Men så fort ett nytt nummer kommer ut så blir det förra gratis.

pcforalla.se/arkivet

Med vänlig hälsning
Pontus Jeppsson, webbredaktör

» Nätets guldgrubba

Galna webbtips och knäppa prylar. Du hittar massvis med Freddas Favoriter på pcforalla.se/fredda

» Bästa prylarna just nu

Vår testredaktör listar sina favoritprylar för stunden. Alltid aktuell. pcforalla.se/bastjustnu

Vi ger hela bilden

I tv-programmet IT-panelen diskuterar våra experter aktuella frågor i teknikvärlden. Vi förklarar nyhetshändelser på ett enkelt sätt, och berättar hur det påverkar dig som privatperson och hemanvändare.

IT-panelen sänds på vår webbsajt varje fredag, men du kan när som helst titta på tidigare program.

pcforalla.se/webbtv

Senaste nytt – direkt i inboxen

Prenumerera på vårt digitala nyhetsbrev, så missar du inte de viktigaste it-nyheterna eller något spännande it-skvaller. Förutom de senaste nyhetsrubrikerna får du smarta eller roliga surftips i varje utskick.

Nyhetsbrevet är helt gratis, och skickas direkt till din e-post två gånger i veckan.

pcforalla.se/nyhetsbrev

Dela med dig av dina kunskaper till alla läsare

PC för Alla ger dig en helt unik chans att dela med dig av ditt kunnande och dina erfarenheter. Nu kan du skriva egna artiklar och bli publicerad på vår webbplats – en av Sveriges i särklass största it-sajter. Du kan skriva både nyhetsartiklar och tester. Vill du läsa artiklarna? Klicka bara under rubriken Läsarnas artiklar i fliken till vänster.

pcforalla.se/lasare

Kom igång med Audacity

Vill du komma igång snabbt och enkelt med det smarta ljudredigeringsprogrammet Audacity som följer med på Månadens cd? Kolla in vår videoguide. Den går steg för steg igenom hur du använder de vanligaste funktionerna i programmet.

pcforalla.se/extra

Så genomskådar du säljarens teknikpladder

Hdmi, rss, wifi och wpa. Datorvärlden är full av krångliga termer. Tur att vår digitala it-ordbok förklarar dem alla. Det är bara att skriva in ordet du undrar över, så dyker en lättbegriplig förklaring upp på skärmen. Smart, eller hur?

pcforalla.se/itordboken

Lär dig spela poker

- *Testa våra dagliga gratisturneringar och kvala dig till Poker-SM.*
- *Bästa Expektspelaren i Poker-SM vinner dessutom en jorden runt-resa!*

Välkommen till Europas största pokerrum.

föreställ dig perfekt samhörighet

Föreställ dig den perfekta bredbildsskärmen särskilt utformad för Windows Vista™

Samsung SyncMaster Wide Monitor-serien utvecklades från grunden i samarbete med Microsoft för att harmonisera med nya användargränssnittet Windows Vista™. Samsung SyncMaster 931BW, 206BW och 226BW har alla snabb responstid och hög kontrast. Och dessutom har skärmarna en glänsande svart och elegant design. Skaffa dig en SyncMaster bredbildsskärm och få ut det mesta av Windows Vista™. Med Samsungs nya Windows Vista-klara bredbildsskärm är inget helt otänkbart. Läs mer på www.samsung.se

Samsung SyncMaster **Wide Monitor Series**

PC FÖRALLA

Chefredaktör och ansvarig utgivare

Fredrik Agrén, 08-453 65 91 fredrik.agren@idg.se

Redaktionschef

Lina Otterdahl, 08-453 65 96 lina.otterdahl@idg.se

Redaktionssekreterare

Fredrik Claesson, 08-453 65 81 fredrik.claesson@idg.se

Helena Reistad, 08-453 65 89 helena.reistad@idg.se

Redaktörer

Maria Agrén, 08-453 62 35 maria.agren@idg.se

Petter Ahmstedt, 08-453 63 10 petter.ahmstedt@idg.se

Martin Appel, 08-453 65 93 martin.appel@idg.se

Bengt Hjörd, 08-453 65 94 bentg.hjörd@idg.se

Pontus Jeppsson, 08-453 63 95 pontus.jeppsson@idg.se

Cd-redaktör

Jan Sandbladh, 08-453 65 92 jan.sandbladh@idg.se

Form

Christofer Loneberg, 08-453 60 42 christofer.loneberg@idg.se

Layout

Erik Mathers, 08-453 60 13 erik.mathers@idg.se

Christian Sabe, 08-453 60 41 christian.sabe@idg.se

Foto

Arthur Payne

Illustration

Johan Isaksson

Repro/bildbehandling

Arthur Payne

Cd-produktion

Electric, info@electric.se

Affärschef

Daniel Binett, 08-453 60 67 daniel.binett@idg.se

Marknadsansvarig

Henrik Schönnings, 08-453 60 28 henrik.schoennings@idg.se

Annonsbokning

Linus Wedin, linus.wedin@idg.se

Telefon: 08-453 60 64

Traffic/annonsmaterial

08-453 60 66, annons@idg.se

Särtryck

Peter Nyström, 08-453 61 40 peter.nystrom@idg.se

Tryck: Acta Print Oy, Finland, www.actaprint.fi

Cd-tryck: ODS, www.ods-scandinavia.com

Vd och förlagschef, IDG: Lars Dahmén, lars.dahmen@idg.se

BEHÖVER DU HJÄLP?

Besök vårt supportforum på nätet!

pcforalla.se/support

TS-kontrollerad upplaga
62 800 ex (helår 2005)
Sveriges största datortidning!

Räckvidd: 253 000 läsare (Orvesto 2005)

PC för Alla utges av IDG AB

Besöksadress: Karlbergsvägen 77, 106 78 Stockholm

Telefon: 08-453 60 00 E-post: pfa@idg.se

ISSN 1402-6139

Internet: pcforalla.se

Observera att allt material som sänds till
PC för Alla kan komma att publiceras.

KUNDSERVICE & PRENUMERATION

Ring, faxa eller e-posta dygnet runt:

Tel: 08-453 61 00, fax: 08-453 60 65

E-post: kundservice@idg.se

Prenumerationsservice via nätet: prenumeration.idg.se

Helår (12 nr) 595 kronor inklusive moms.

Halvår (6 nr) 319 kronor inklusive moms.

Så lurar Tele2 sina trogna kunder

När min hustru efter en lång period av månatliga ångestattacker till slut bytte abonnemang till sin mobiltelefon blev det tydligt att hon blivit överdebiterad.

När Bengt, min chef, efter år av misstankar om att vara just överdebiterad till slut tog strid om saken med kundtjänsten hos leverantören av mobilabonnemanget fick han ett kallt besked:

"Ja, så är det för alla gamla kunder – inget konstigt i det. Ansvarat ligger hos dig!"

Det handlar helt enkelt om att du i dag förväntas

vara aktiv som konsument. Att ständigt hålla koll på vilka nya abonnemang som dyker upp – och då byta bums!

I de här båda fallen har alltså ett avtal ingåtts om ett visst pris per samtalsminut. Att Comviq (som båda hade tecknat) inte förändrar minutpriset automatiskt när de tar fram ett nytt pris är märkligt. Ja, det är nog rent av skurkaktigt!

Du är ju så att säga redan låst som kund. Det nya priset avser nya kunder, och för att få in dem gäller det att hitta attraktiva priser som lockar in fler abonnenter...

Vad som är märkligt är att upplägget inte känns igen från så värst många andra branscher. För visst hade du blivit bestört om du

som bensinkortsinnehavare behövde betala tolv spänn litern – trots att priset sedan du skaffade kortet sjunkit ett par kronor? Eller om elbolagen skulle våga sig på samma upplägg och därigenom låsa dig till en skyhögtaxa trots att dagspriset sjunkit.

För du kan vara säker på att de höjer din taxa när priserna går upp, inte sant?

Vad som alltså är upprörande i det här är

egentligen inte att de binder kunden till avtal som reglerar prisnivån vid tecknandet, uppsägningstider med mera – utan att de i princip har som affärsmodell att

trogna kunder ska betala mer än nya.

Så länge tjänsten är densamma bör priset sjunka i takt med att konkurrensen hårdnar. Nya abonnenter kan lockas in med tillfälligt lägre priser, under låt säga ett halvår, men sedan borde ett gemensamt minutpris gälla för samtliga kunder – oavsett om de betalat sina räkningar troget i ett halvår eller i tio år.

Vilken mobiltelefonjätte blir först med den här vinnande prisgarantin? ■

"Du kan vara säker på att de höjer din taxa när priset går upp"

Fredrik Agrén, chefredaktör, agren@idg.se

PS. Mitt tips är att ringa din leverantör redan i dag och begära det lägsta möjliga priset. Gå inte på någon ny bindningstid – du är redan trogen kund. Lycka till – och hälsa från mig!

Redaktör: Martin Appel
E-post: martin.appel@idg.se
Redaktör för frågor & svar

Fredrik Agrén
E-post: fredrik.agren@idg.se
Svarar på: Windows och program

Vi besvarar dina frågor och publicerar dina tips. Redaktionen förbehåller sig rätten till redigering av insänt material. **Postadress:** PC för Alla, Karlbergsvägen 77, 106 78 Stockholm

KAN JAG BLI RIK PÅ MINA FOTON?

P Jag har hört att det går att sälja sina digitalfoton på internet och tjäna en massa pengar. Kan ni berätta hur jag gör och vad jag kan tjäna?

Patrik

H Ja, de senaste åren har det växt fram en helt ny typ av bildbyråer som säljer vanliga människors bilder på internet. Hos sajter som Istockphoto finns över en miljon olika bilder.

Upplägget är enkelt. Som fotograf laddar du själv upp dina bilder på internet och skriver in olika sökord. Att lägga ut en bild är gratis. Du har alltså inget att förlora, men kan inte heller vara säker på att tjäna någonting. Bildbyråerna betalar nämligen först om någon köper bilden.

De digitala bildbyråerna säljer sina foton otroligt billigt, och fantastiska bilder kostar lika mycket som mediokra. Hos Istockphoto bestäms priset av

upplösningen, och ligger på mellan 7 och 40 kronor per bild.

Som fotograf får du 40 procent av summan om bilden bara säljs genom Istockphoto. Om du även lägger ut bilden hos konkurrenterna får du 20 procent.

Det går alltså inte att bli rik på enstaka bilder, utan du måste

lägga ut stora mängder bilder, och hoppas på många köpare. Samma bild kan alltså säljas hur många gånger som helst och som säljare har du ingen kontroll över var dina bilder hamnar. Det som däremot är hårt kontrollerat är bildernas innehåll. Om det finns en människa på bilden

måste du skicka med ett intyg där han eller hon ger sin tillåtelse till publicering. Och om det syns ett varumärke i bilden måste du redigera bort det.

Det finns många digitala bildbyråer. Här är några stora:

www.123rf.com

www.bigstockphoto.com

www.dreamstime.com

www.gimstock.com

www.istockphoto.com

www.shutterstock.com

www.scanstockphoto.com

På **pcforalla.se/extra** kan du läsa ett längre reportage om nätets bildbyråer.

Martin Appel

Lönsam. Den här bilden har sålts över 4 000 gånger på Istockphoto. Det betyder att fotografen i runda slängar har tjänat 49 000 kronor.

49 000:-

LÄSARNAS BÄSTA LÖSNINGAR – FRÅN PCFORALLA.SE/SUPPORT

PC FÖR ALLA SUPPORT

Goda råd är inte dyra! På vårt supportforum kan du få svar från någon av våra många hjälpsamma och kunniga medlemmar.

Tabellerna blir svartvita

P Om jag importerar en bild i Excel och sedan tittar på kalkylbladet i Förhandsgranska blir bilden svartvit på min bärbara. Gör jag samma sak på min bordsdator får

jag en färgbild. Det måste handla om en inställning men jag kan inte hitta var man gör den. Kan någon hjälpa?

Marita R

H Kolla i menyn **Arkiv, Förhandsgranskning** och välj fliken **Blad**. Se till att inte rutan **Svartvitt** är förbökad.

Supporter

Funkar text-tv i datorn?

P Jag undrar om jag kan använda text-tv tillsammans med Windows Media Center? Och är det möjligt att få in radio i mediedatorn?

NapoleonI

H Det går bra att använda text-tv. Men kolla så att tv-kortet stöder text-tv. Radio går också men det kan du ju lika gärna lyssna på över internet.

Mrcinamon

Spamskydd. Om du behöver en extra mejladress för att skydda mot spam är Yahoo Mail ett bra val.

Var får jag gratis mejl?

P Hur skaffar jag en "slaskadress", alltså en e-postadress som jag exempelvis kan använda för att registrera mig på olika sajter?

smeden

Redaktör: Bengt Hjörd
E-post: bengt.hjörd@idg.se
 Svarar på: **digital bild och video**

Redaktör: Lina Otterdahl
E-post: lina.otterdahl@idg.se
 Svarar på: **språk och trender**

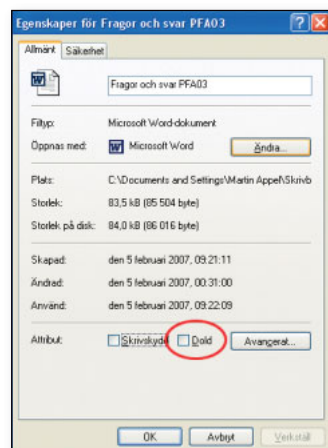
Redaktör: Helena Reistad
E-post: helena.reistad@idg.se
 Svarar på: **internet och sökning**

Hur blir filerna osynliga?

P Min enkla fråga är hur jag kan rensa ur gamla filer i datorn om jag inte vill att de ska synas?

Lars Nordell

H Det finns flera sätt att göra en fil "osynlig". Om du vill att filen ska ligga kvar på datorn men inte synas är det bara att högerklicka och välja **Egenskaper**. I rutan som visas kryssar du i

Hemligt. I filens egenskaper kan du välja att göra den dold.

Martin Appel

Jakten på filändelserna

P Jag har en fråga angående registreraditorn: Var i registret finns nycklarna som styr filändelserna som till exempel .exe? En kompis har

problem med att öppna exe-filer på sin dator. Windows känner inte igen den filtypen.

Jim

H Det finns många tjänster för att få gratis e-post. Här finner du mejlkonton som har stora brevlådor, alltså extra stort utrymme:

- * Yahoo (1 GB): mail.yahoo.se
- * Gmail (2,5 GB): www.gmail.com
- * AIM (2 GB): mail.aol.com
- * Gawab (2 GB): www.gawab.com
- * Walla (3 GB): www.walla.com

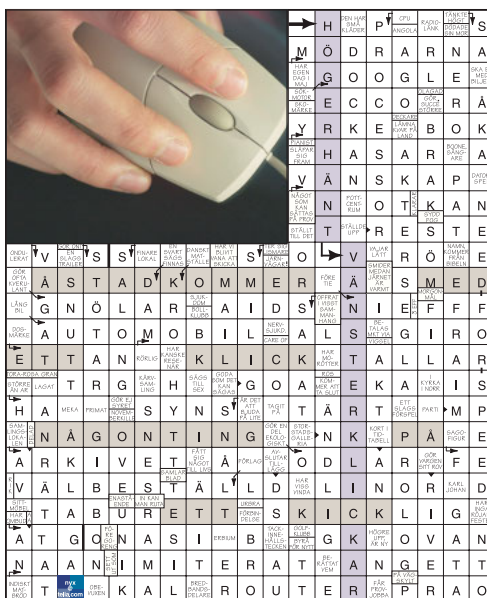
Det finns även många andra tjänster, men de har mindre utrymme, till exempel Passagen (mejl.passagen.se), Spray (mail.spray.se), Hotmail (www.hotmail.com), Excite (mail.excite.com), Webaid (www.webaid.se), Mail.com (www.mail.com) och Lycos Mail (mail.lycos.com).

MC-I

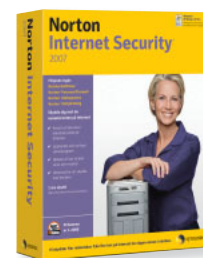
H Det låter som om någonting ställt till det rejält i datorn. En filändelse försvinner nämligen inte bara av sig själv. Mitt tips är att installera om Windows i samma katalog där det ligger i dag – så repareras systemet och alla filassocierationer läggs tillbaka.

Fredrik Agrén

FACIT: KORSORDET 1/07

Den först öppnade rätta lösningen till korsordet i PC för Alla 1/07 kom från Marianne Sjögren, Limhamn. Hon vinner Norton Internet Security 2007.

Handböckerna är riktigt usla

P Jag funderar på att ge min 83-åriga mamma en dvd-spelare med inspelning. Problemet är att hitta en apparat med en instruktionsbok som är lätt att förstå. Självt köpte jag en dvd-spelare för några månader sedan där instruktionsboken är under all kritik.

Se bara på den här meningen: "Du måste inte slå på dvd-inspelaren för att kunna se signalerna från den anslutna tunern på tv:n." Det borde stå "Du måste slå på dvd-inspelaren för att kunna se kanalerna från den anslutna dekodern". Jag ringde faktiskt tillverkaren och kollade!

Det skulle vara roligt om ni gjorde ett test där personer i åldern 60 till 80 år fick koppla ihop till exempel en dvd-spelare

och testa alla finesser. Ny teknik är faktiskt mycket användbart även för äldre människor.

Kanske skulle tillverkarna kunna starta kurser så att vi får lära oss hur produkten ska fungera och hur det går att tyda instruktionsböckerna?

Mitt första val vid köp av en dvd-spelare nu är instruktionsboken, inte pris eller andra saker.

Leif Willman

H Ja, instruktionsböcker är ofta riktigt usla. En idé kan vara att svänga förbi någon stormarknad med lite större sortiment. Där kan du be att få se handböckerna, för det finns ju till varje exemplar av de modeller de har framme i butiken. Vi har testat ett antal hårddiskvideospelare i PC för Alla genom åren. Det senaste fanns i nummer 1/07.

Vad gäller utbildningar hade faktiskt Nikon kurser för alla de som köpte deras digitalkameror – ett mycket uppskattat mervärde.

Fredrik Agrén

Utrotningshotad. Allt fler tillverkare skippar handboken och lägger den i stället i digital form på cd.

LÄSARTIPSET

SÅ SURFAR DU BILLIGARE PÅ RESA

H Tänk bara tipsa om ett sätt att surfa billigare på den bärbara datorn via mobiltelefonen.

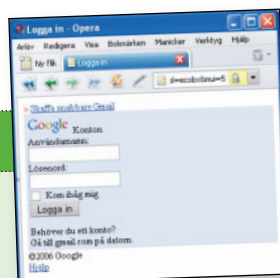
För att spara på databitarna går det att optimera surfandet för minimalt utnyttjande av nätet. Webbbläsaren Opera (www.opera.com) kan nämligen visa webbsidor skrivna för mobila enheter.

Jag har förberett min bärbara dator hemma genom att öppna ett nytt användarkonto jag kallar *Snålsurf*. Där har jag ingen automatisk trafik genererad av alla de småprogram jag

normalt använder. Opera är installerad som webbläsare, och alla mobillänkar har jag lagt till som bokmärken.

Telefonen är kopplad via bluetooth till datorn och nu kan jag enkelt och snabbt surfa och kolla min Gmail – och alla andra snabba sajter som är anpassade för mobiltelefoner.

Anders

Snålsurf. I Opera kan du surfa till avskalade sajter som är gjorda för mobiltelefonen, till exempel Gmail Mobil.

Batterierna dog – efter 11 bilder

P Jag har precis köpt en digitalkamera efter att ha läst era tester både i juni- och novembernumret.

Jag bestämde mig för en Canon A540 eftersom föregångaren 530 blev bäst i test i juni-numret. I går fick jag hem kameran och den kunde bara ta elva kort innan de medskickade alkaliska batterierna tog slut. I ert test stod det att alkaliska icke laddningsbara batterier räckte till ungefär 90 kort. Vilken typ av batterier använde ni i testet?

När jag fick hem kameran ingick också bara en grundläggande bruksanvisning. Många av funktionerna förklaras inte alls, eller så hänvisas det till sidor längre fram som inte finns med.

"Viruset" kan komma från Telia

H I PC för Alla 9/06 finns en fråga om varför startsidan har fastnat så att den inte går att byta. Där svarar ni att det kan vara någon form av virusangrepp. Det finns ett annat alternativ till förklaring: Den som har ett adsl-abonnemang hos Telia kan få

virusskydd och brandvägg. Tjänsten heter Telia Säkert Surf, och använder programmet F-Secure.

Bland annat finns en funktion som heter IE-sköld som spärrar möjligheten att ändra startsida för Internet Explorer. Gå in i

programmet och välj *IE-sköld, Lås upp*. Nu går det att ändra startsida i Internet Explorer. Därefter går du in och sätter på låset igen.

Förmodligen fungerar det på liknande sätt med andra säkerhetsprogram.

Bosse A

Bokstavsbingo.

Med vår blogg-tjänst kan du uttrycka dig helt fritt, när som helst och var som helst. Allt du behöver ingår i våra webshotellspaket. Du är igång på några minuter och sysselsatt så länge du vill.

Vad bloggar du om?

Riktigt bra domänpriser.
.se **110** kr | .eu **49** kr

Fler domäntyper hos oss.
.com **49** kr | .nu **79** kr

RING **021-12 82 22** KLICKA **www.loopia.se** MAILA **info@loopia.se**

Samtliga priser är exkl. moms. Återförsäljaravtal finns, kontakta oss för mer information.

Jag har skrivit till Onoffs support och de föreslog att jag skulle kontakta Canon för att få "hela" instruktionsboken. Brukar det vara så här när man köper digitalkameror?

Leif Bergholtz

H Elva bilder låter lite att få ut med en uppsättning alkaliska aa-batterier. De batterier vi använde i vårt test av A530 var de Panasonic-batterier som Canon skickar med.

Men oavsett vilket batteri du använder ska du få ut avsevärt fler bilder än elva. Till och med billiga Ikea-batterier borde ge över 70 bilder. Min gissning är att de batterier som du har

På cd:n. Handboken till Canon Powershot A540 och andra digitalkameror finns numera på cd.

testat med kan vara defekta eller för gamla.

Du kan också kolla att inte minneskortet är fullt. Canon brukar skicka med minneskort på 16 eller 32 megabyte, vilket inte rymmer särskilt många bilder.

När det gäller handboken har Canon den fullständiga varianten i digitalt format på den medföljande cd:n. Där kan du hitta de sidor du saknar. **Bengt Hjörd**

Hur hittar jag i Storbritannien?

? Känner ni till om Storbritannien har något liknande vår svenska Hitta.se så att jag även kan se kartor?

Johnny Graham

H Om du vill leta efter telefonnummer i Storbritannien är UK Phonebook sajten www.ukphonebook.com ett bra val. Precis som hos Hitta.se kan du söka efter människors telefonnummer och adresser. Du kan givetvis även hitta kontaktuppgifter till företag. Det går att göra upp till fem sökningar gratis per dag, och du

måste registrera dig innan du kan börja använda tjänsten.

Om det bara är kartor du behöver kan jag rekommendera Map24 (www.map24.se). Den täcker stora delar av världen och låter dig söka efter en gatuadress –

eller zooma in i en karta för att få se ett helt område.

En bra sajt för att hitta telefonkataloger i andra länder är för övrigt Eniro. På sajten www.eniro.se/internationella hittar du telefonkatalogsajter i hela världen.

Martin Appel

PRIVAT UNIX & Windows
100 MB utrymme • Telefon och e-postsupport
Fritt antal domännamn och e-postadresser
ASP/ASP.NET/PHP/CGI/MySQL • Frontpage
POP3/IMAP/SMTP • Webmail • Räknare
Blogg • Mycket mer därtill ...

66 KR/MÅN

FÖRETAG UNIX & Windows
200 MB utrymme • Telefon och e-postsupport
Fritt antal domännamn och e-postadresser
ASP/ASP.NET/PHP/CGI/MySQL • Frontpage
POP3/IMAP/SMTP • Webmail • Statistik
Blogg • Mycket mer därtill ...

113 KR/MÅN

LOOPIA

SVAR DIREKT

"TDC STRUNTAR I SINA KUNDER"

P Ni skrev i ett test att det var dåligt att behöva vänta mer än en timme på svar från ett bredbandsoperatörs kundsupport. Jag har precis blivit kund hos TDC och har försökt att komma i kontakt med deras kundsupport sedan tiotiden i morse – nu är klockan snart nio på kvällen. Måste man ta semester för att kunna nå sin leverantör?

Dessutom missade de, trots att de har haft fyra månader på sig, att skicka mitt modem i tid så att jag fick det flera dagar för sent (vilket fick till följd att jag helt saknade bredband några dagar).

Antingen har TDC fått för många kunder,

eller så har de för få på sin kundsupport, eller så struntar de helt i sina kunder. Får man behandla en kund hur som helst?

Anders

H Vi är ledsna över att vi inte kunde ge dig bättre service. Under hösten fick vi många kunder och enstaka kunder har tyvärr drabbats av långa väntetider i supporten.

Vi beklagar givetvis att dessa kunder uppfattat TDC som dåliga, men vi jobbar hela tiden med att förbättra oss på detta område. Bland annat har vi fler som jobbar med supporten nu än tidigare. De problem som vi

hade under slutet på förra året är nu åtgärdade. Om kunder på något sätt känner sig illa behandlade uppmanar vi dem att kontakta oss så vi kan titta på deras ärende och försöka ställa allt till rätta.

Lotta Sydäng-Melin,
marknadschef på TDC

Löftesrik. TDC:s marknadschef Lotta Sydäng-Melin lovar nu sina kunder bättre telefonsupport.

► Hur kan jag sortera gatunamn i datorn?

P Jag håller på med ett projekt där jag tar reda på gatans namn och deras betydelse. För det här arbetet skulle jag kunna vilja mata in en del uppgifter i datorn (se nedan).

De här uppgifterna vill jag ordna alfabetiskt och även ha möjlighet att senare kunna skjuta in nyare uppgifter om gators och gränders namn.

Hur gör jag?

Sven

H Den bästa lösningen är att använda ett kalkylprogram, till exempel Excel. Det ser ut som ett gigantiskt rutigt block, och du skriver in gatunamnet i den första kolumnen och betydelsen i kolumn två. Varje gatunamn får alltså en separat rad. Det smarta är att du när som helst kan välja att sortera alla rader i bokstavsordning. Genom att välja **Data, Sortera** anger du att de ska

sorteras i alfabetisk ordning efter innehållet i första kolumnen. Du kan välja **Infoga, Rader** för att lägga till en ny rad, och sedan sortera på nytt.

Excel ingår i Microsofts Office-paket. Många gånger är det installerat på datorn när du köper den. Om du inte har eller vill köpa Excel har Google ett liknande program som du kan använda gratis på internet. Det heter Google Spreadsheets och finns på docs.google.com. Du behöver alltså inte installera något speciellt program, utan matar in alla uppgifter direkt på en sajt.

Martin Appel

Johans gata	Johan G drev under åren butik med...
Barbros gränd	Barbro J var under tiden kommunråd...
Anders torg	Anders Karlsson var drivande bakom...
Kalles gata	Kalle var...

Luriga avgifter för bredbandet

H Så just videokrönikan om öppningsavgifter på er hemsida (pcforall.se/webbtv). Bra! I dag blev jag varse ännu en luddig avgift. Har sedan 15 månader bredband genom TDC. Det har funkat kanonbra.

På min faktura för februari har man nu lagt på ytterligare 69 kronor per månad för "ADSL utan PSTN telefoniabonnemang". Den som har ip-telefoni genom TDC slipper denna avgift! De påstår att detta är en ren avgift för min plats på telestationen.

Vi verkar vara helt i de stora jättarnas våld!

Carina Thörn

Oseriöst att inte bli testad?

P Jag bläddrade i en gammal tidning och fann att en tillverkare inte ville medverka i ett test. Innebär det att företaget, i det här fallet Lexmark, inte är seriöst?

Erik

H Oftast rör det sig om tillverkare som inte har en produkt som uppfyller kraven för testet (till exempel ett bestämt pris) eller ett företag som har en ny produktlinje på gång. Då vill de inte ha med produkter som

Bra produkt. PC för Alla testar ofta Lexmarks produkter. Den här fick betyget 7 i nummer 7/06.

inte kommer att finnas för försäljning när tidningen kommer ut.

Lexmark är en av världens största skrivartillverkare och är ett lika seriöst företag som exempelvis HP, Dell eller Microsoft.

Petter Ahrnstedt

Bokföring som inget kostar

P Jag letar efter ett bokföringsprogram som är gratis. Har försökt hitta det, men har inte lyckats.

Rolf

H Så vitt jag vet finns det åtminstone tre kostnadsfria bokföringsprogram på nätet:

■ Dofree. www.dofree.se/gratis_bokforing.html
■ Lazy8. www.lazy8.nu/index.sv.html

■ ShysstaC. personal.inet.fi/business/christian.linde
PC för Alla har tyvärr inte testat

Svenskspråkigt. Bokföringsprogrammet Dofree kostar inte en krona.

något av dem, så vi kan inte säga hur bra det är.

I det här numret testar vi bokföringspaketet Visma Enskild Firma (se sidan 39). Det är ett jättebra program, men det är inte gratis.

Martin Appel

Jag vill spela in vinylskivor

P Jag undrar om du kan ge tips om ett bra program för att föra över mina gamla skivor till cd-skivor via min dator. Jag kör med Windows XP Home och har ett gammalt Cool Edit som bara fungerade med Windows 95/98.

Bengt i Äliden

H Programmet Cool Edit har numera blivit uppköpt av företaget Adobe. Det säljs nu under namnet Adobe Audition

och kostar 4 000 kronor.

Det finns dock ett riktigt bra gratisalternativ som heter Audacity. Vi har det på Månadens cd och du kan läsa mer om det på sidan 106. Du kan också hämta programmet på audacity.sourceforge.net.

Audacity innehåller ungefär samma funktioner som Cool Edit gjorde. Du kan med andra ord spela in ljud från exempelvis en vinylskiva och sedan kan du

"klippa" i resultatet för att

dela upp inspelningen

i separata spår. Det finns även olika filter för att ta bort brus och du kan göra in- och uttoningar.

Audacity är på "svengelska". En stor del av programmet är översatt till svenska, men en del engelska menyer finns kvar.

Martin Appel

Sensationsjournalistik om ergonomi

P Jag vet att det gäller att hitta en sensationell vinkel på en artikel, men för ordningens skull vill jag beklaga några formuleringar i er artikel om ergonomi i nummer 1/06.

Missförstå mig rätt nu, det faktiska innehållet i artikeln – det som är alla bra råd från Tone Petrelius – är alldeles utmärkt.

Däremot är det tråkigt att ni väljer ord som "bluff" samt, att det antyds att till exempel en ergonomisk mus i princip inte är till någon nytta.

Om jag jämför med en annan situation, bilar, så kunde er artikel ha börjat ungefär så här: "Gå inte på bluffen med moderna bilars påstådda krock-säkerhet (med 4-hjulsdrift, airbag, stabilitetskontroller samt

låsningsskiva bromsar etcetera). Det gäller i stället att lära sig köra bättre och kunna skickligt undvika farliga trafiksituationer. Och kör inte bil om det är halt, dimma, mörkt, mycket trafik." Förstår ni hur jag menar?

Den produkt jag representerar råkar vara väldigt uppskattad. Alla vi som ibland "syndar" mot Tones fina råd, ska väl ändå skonas så långt det går?

Det kan väl inte vara fel att ha både bra grejor och att röra sig så rätt som möjligt?

Björn Rosander, vd Contour Design

H Jag håller förstås inte med dig, ty det handlar i mångt och mycket om en bluff! Däremot syftar bluffen inte specifikt på era eller andras produkter

utan den falska säkerhet som marknadsföringen ger när det gäller "ergonomiska" tangentbord, styrpinnar och allehanda andra varierade möjanger.

De flesta som köper exempelvis ett tangentbord i dag väljer ett "ergonomiskt" i tron att risken för musarmar och annat slitage försvinner i och med det. Och det är ju det som är den stora bluffen, det vill säga den falska trygghet som tillägget "ergonomiskt" tillför till en produkt. Det kan till och med vara så illa att jag i tron att mitt tangentbord ska frälsa mig från allt ont låter bli att variera min ställning.

Eller för att citera en tidigare artikel i ämnet (PC för Alla 6/05): "Hellre 99 dåliga arbetsställningar än en enda bra."

Fredrik Agrén

Det finns bra support!

H Massor av kritik har riktats mot it-företagen för dålig service och support. Jag vill berätta om motsatsen. Det finns faktiskt företag som sköter sig mycket bra. Jag köpte en dator strax före jul 2005 av märket HP på Power i Borlänge. Några dagar före jul 2006 började den strula varför jag kontaktade HP:s supportservice via telefon.

Jag fick snabb kontakt, det var ingen väntetid och mycket trevligt och kunnigt bemötande. Dagen efter hämtades datorn i hemmet, en liten by i Dalarna, av en budbil. Åtta dagar senare återkom datorn via posten, väl förpackad och reparerad.

Det vill jag kalla service. Stort tack till HP som jag även tidigare haft god erfarenhet av!

80-årig datoranvändare

RÄTT OM GRAFIKKORT

P Angående er artikel "Så bygger du en super-pc" i nummer 1/07. En utmärkt idé med "hur man gör"-artiklar! Jag har en fråga på en detalj i artikeln. I ruta 11, "Grafikkort", talar ni om att moderkortet har kontakter för matning av ström. Stämmer det? Kommer inte kraften till grafikkortet direkt från nätaggregatet?

Rolf Blohm

H Det stämmer alldeles utmärkt. Nätaggregatet ska det stå, inte moderkortet. Det här var en miss från vår sida och bra att du uppmärksammar.

Joakim Bergström

MÅNADENS FRÅGA

Vilken sajt har du blivit mest besviken på?

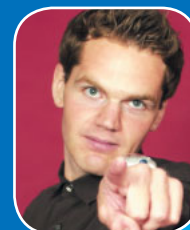
Lars Leijonborg,
utbildningsminister

– Jag vill inte peka ut någon särskild. Den som gör den kanske är folkpartist, man vet aldrig nuförtiden. En som jag gillade var en som några EU-parlamentariker startade för att lägga ut handlingar som egentligen inte var offentliga, för att på så sätt tvinga EU till större öppenhet. Men en dag hade domännamnet övertagits av en porrsajt.

Helen
Johansson,
meteorolog SVT

– Många vädersajter är en besvikelse. Man länkar sig vidare och vidare, men får aldrig tag i den special-info man är ute efter utan hamnar till slut på en sida med standardväderprognoser – ofta automatiska dataprojekter av tvivelaktig kvalitet.

Kjell Eriksson,
programledare
Sveriges Radio

– Gula sidorna! Trots att du söker med geografisk begränsning, exempelvis alla leksaksaffärer i Stockholm, dyker det upp träffar på andra orter eftersom företaget Eniro låter företag betala för att de ska dyka upp trots att du inte vill hitta dem. Det är lika uselt som att köpa en liter mjölk för att sedan upptäcka att den innehåller äppelcidervinäger.

MARTIN APPEL

Martin är konsumentredaktör på PC för Alla. Du når honom på martin.appel@idg.se

Mobilbluffen som kostar oss miljarder

Klarar du av att läsa den här krönikan på 24 sekunder? Och om bokstäverna hade varit vita och texten hade legat på en ljus bakgrund – skulle det ha underlättat?

Nej. Ingen normal människa kan läsa 120 tecken i sekunden, men ändå är det vad mobiloperatörerna förväntar sig av sina kunder.

Om du har tittat på reklam-tv den senaste tiden förstår du vad jag pratar om. I slutet av tv-reklamen från företag som 3 och Tele2 flimrar det finstiltat förbi. Här finns information som är viktig för oss konsumenter, men vi får bara ett par sekunder på oss att läsa. För att göra det ännu svårare är bokstäverna minimala och vita.

Visst kan man rycka på axlarna åt mobilföretagens tv-reklam, och visst kan man tycka att tv-soffan är fel plats för att sätta sig in i det finstiltat. Men tv-reklamen är bara ett av många exempel på hur respektlöst mobilbranschen behandlar oss kunder.

De senaste åren har de med buller och bång sänkt minutavgiften, men samtidigt har de i tysthet höjt öppningsavgiften. Så snart du ringer någon får du betala upp till 99 öre för att påbörja samtalet. I själva verket är det här en kostnad som inte existerar. I dagens datoriserade värld kostar det inte operatörerna ett öre att starta ett samtal.

Öppningsavgifterna är bara ett sätt att mjölka oss kunder på pengar utan att vi förväntas märka det. Med tanke på att de flesta mobil-samtal är ganska korta blir det här en betydande kostnad. Tidningen Computer Sweden har räknat ut att vi betalar fyra miljarder kronor om året i öppningsavgifter!

En liknande bluff är att flera operatörer den senaste tiden har höjt den så kallade debiteringsintervallen. I stället för att ta betalt per sekund tar exempelvis Telia och Tele2 betalt per påbörjad minut i vissa av sina abonnemang.

Som kund måste du alltså betala för tid du inte har ringt, vilket är ungefär lika orimligt som om bensinbolagen hade tagit betalt per påbörjad liter.

Bolagens subventioner av mobiltelefonerna är ett annat exempel. Genom olika invecklade tekniska lösningar försöker de få oss att tro att det går att köpa en mobiltelefon för bara en krona. I slutändan blir den här typen av köp nästan alltid dyrare än att köpa telefonen kontant, men att få fram det här totalpriset är inte alltid det lättaste.

Visserligen kräver Konsumentverket att information om totalpriset ska framgå i annonserna, men det är långt ifrån en självklarhet. Ofta saknas den här informationen, och ute i butikerna är de snarast undantag. När jag har varit i Stockholms

mobilbutiker har till och med butikspersonalen många gånger haft svårt att räkna ut totalpriset.

Genom att dribbla med siffror gör mobiloperatörerna det närmast omöjligt för oss konsumenter att jämföra priser och hitta rätt abonnemang. Genom att sänka de synliga kostnaderna och höja de osynliga lurar de oss konsumenter.

Inte konstigt att de inte vill ge oss mer ett par sekunder för att läsa igenom det finstiltat! ■

"Som kund måste du betala för tid du inte har ringt"

Kommentarer till krönikan "Dags att kasta ut Office-paketet"

Jag har också upptäckt och använt Google Docs, men hur är det egentligen med integritet och säkerhet? Kan jag verkligen lita på att det jag lagrar på Googles servrar inte kan läsas av obehöriga?

Använder jag Office på min pc, kan jag åtminstone lösenords-skydda mina dokument.

Kenneth Lundkvist

Bra krönika, men du missade ju att nämna Thinkfree Office. Det fungerar på samma sätt som Google Docs men har fler funktioner.

Sussie

Som du vet behöver en normal användare inte köpa värsta versionen av Microsoft Office för en massa tusen-lappar. Numera går det att köpa

student- och hemlicensen för cirka 1 400 kronor.

Det går också att använda något av de gratis Office-paket som finns. Själv har jag använt Openoffice i flera år och det programmet klarar väl allt som Microsoft Office klarar. Jag använder inga avancerade funktioner, och kalkyl- och databasdelen har jag

egentlig bara användning för när jag ska öppna filer i dessa format.

Roland i Uddevalla

Krönikan om nätets kontorspaket kunde du läsa i PC för Alla 1/07. Du hittar den och våra andra krönikor på pcforalla.se/kronika
Missar inte heller vårt test på sidan 67!

OLYMPUS

Your Vision, Our Future

Detta är konturen av en vanlig digital systemkamera. Men varför nöja sig med att vara vanlig? E-400 är mindre och lättare än jämförbara kameror, med flexibilitet och kvalitet i toppklass.

E-400. Marknadens minsta digitala systemkamera

Perfekt att alltid ha med sig, redo att fånga det där särskilda ögonblicket. Nya Olympus E-400 är marknadens minsta digitala systemkamera (endast 375g, 129.5 x 91 x 53mm). Med en upplösning på hela 10 miljoner pixlar, flexibiliteten med Four Thirds Standard, den stora LCD skärmen på 2.5"/6,4 cm och dess unika dammfilter behöver du inte kompromissa med bildkvaliteten. www.olympus.se

Accept no limits.

Nya it-hotet:

DIN ROUTER KAN KAPAS NÄR

Din hemmarouter kan kapas. Har du slarvat med säkerheten kan hackaren ta över och styra din router. Allt som krävs är att du besöker fel webbplats, varnar säkerhetsexperten.

Forskare på säkerhetsföretaget Symantec och Indiana University varnar för att din vanliga bredbandsrouter enkelt kan kapas av hackare. I olika tester lyckades forskarna bryta sig in flera olika routrar, ändra i routerns inbyggda program och dirigera om och avlyssna webbtrafik.

– Det här är allvarligt. Det som händer är att du först luras in på en webbsida. Det kan vara en sajt som är gjord för att verka helt vanlig, eller kanske en helt legitim sida som i sin tur blivit hackad. När du surfar in på sajten körs ett javascript, och sedan kan din router kapas, berättar Per Hellqvist på Symantec.

Javascriptet gör att hackaren kan ta kontroll över din router – och därmed allt du gör på internet.

– I första hand kan det här användas för phishing. Du skriver till exempel in din bankadress men den kapade routern skickar dig sedan till en falsk banksida där dina inloggningsuppgifter stjäls. Du märker ingenting eftersom omdirigeringen sker utanför din dator, säger Per Hellqvist.

Hög tid att ändra lösenord

Routerkapning är ett it-hot som än så länge bara tycks vara ett hot. Det är fullt möjligt, men i dagsläget har inte Symantec stött på något fall där en router faktiskt blivit kapad.

– Men man kan anta att det börjar hända nu, så det är hög tid att du ändrar ditt lösenord och uppdaterar din routers firmware redan i dag, säger Per Hellqvist.

"Dina uppgifter till internetbanken kan stjälas"

Per Hellqvist, Symantec

Att skydda sig mot det nya kapningshotet är relativt enkelt. För att hackarna verkligen ska kunna ta sig in i din dator krävs två lyckade aktioner. För det första måste du besöka en webbsida

som innehåller det specialskrivna javascriptet. Och för det andra krävs att du fortfarande använder det förinställda lösenordet till din router. I båda dessa steg kan du skydda dig.

– Ett sätt att skydda sig är att inte tillåta att webbsidor kör javascript. Det kan du ställa in i webbläsaren. Det finns också tillägg till Firefox som låter dig välja vilka webbsidor som får köra javascript, säger Martin Englund, säkerhetsexpert på Sun.

Eftersom de flesta webbsidor i dag använder javascript kan det kännas en smula begränsande att inte tillåta detta i webbläsaren. Så det bästa sättet att skydda sig är helt enkelt att ändra lösenord för att logga in i routerns administrationsverktyg.

– Det är faktiskt så enkelt att skydda sig. Men det är väldigt

5 snabba sätt att skydda din router – och din trådlösa anslutning

- **Byt lösenord för att logga in i routern.** Det gör den här sortens kapningsattacker omöjliga.
- **Stäng av ssid-broadcast.** Det innebär att du måste veta exakt vad ditt trådlösa nätverk heter för att kunna ansluta till det.
- **Aktivera mac-adresslåsning.** Det betyder att bara vissa specifika datorer tillåts ansluta till routern.
- **Kryptera din trafik.** Välj bästa formen av kryptering som både routern och nätverkskortet klarar av. Wpa är en nyare och säkrare teknik än wep, wep är bättre än ingen kryptering alls.
- **Blockera.** Ställ in din router på att endast acceptera administration från din egen lokala dator, genom att bara tillåta anslutningar från en specifik ip- eller mac-adress.
- **Läs mer.** Är du osäker på hur du gör allt det här, så kolla i din routers bruksanvisning eller ring tillverkarens telefonsupport.

Smartare mejl med Windows Mobile

Microsoft har tagit fram en ny version av sitt operativsystem för smarta mobiltelefoner. De första mobilerna som använder Windows Mobile 6 väntas komma ut på marknaden sent under våren.

I Windows Mobile 6 har mejlfunktionerna förbättrats avse-

Premiärlejon. HP iPaq 514 kör Windows Mobile 6.

värt, och det går numera att läsa e-post i html-format. Dessutom finns det mer kraftfulla verktyg för att arbeta med Office-program som Word och Excel.

En telefon med Windows Mobile 6 kan dessutom användas som höghastighetsmodem om du kopplar den via bluetooth eller kabel till en bärbar dator.

www.microsoft.se/windowsmobile

Här strömmas Gud

Nu finns hela Bibeln gratis på nätet som ljudbok. Det är bland andra Stina Ekblad, Roger Storm och Henry Ottenby som talat in texterna åt sajten Voxbiblia. Vill du ladda ned hela Bibeln till din hårddisk som mp3-filer kostar det pengar, men nöjer du dig med att lyssna strömmande på webben är det helt gratis.

www.voxbiblia.se

DU SURFAR

många som inte byter ut tillverkarens lösenord. Jag har ingen statistik, men min erfarenhet är att det är väldigt vanligt, säger Neil Hindosha, säkerhetskonsult på Symantec.

Medvetna om problemet

Routertillverkarna är medvetna om problemet med de fördefinierade lösenorden. Tillverkare som D-Link och Cisco har de senaste åren lagt med installationsguider till sina routrar, där du uppmanas att byta lösenord direkt. Trots det behåller många standardlösenordet.

Farlig. En trådlös router kan öppna din dator för angrepp, om du inte ändrar standardlösenordet.

En möjlighet att öka säkerheten för routrar skulle kunna vara att inte tillåta användaren att behålla det fabriksinställda, och lättåtkomliga, lösenordet. Men D-Link tror inte på det.

– Användarna skulle inte köpa en router där du är tvingad att skriva in ett unikt lösenord. Det skulle bara resultera i återlämnade produkter, och så skulle de köpa en produkt från våra konkurrenter i stället, säger Michael Scott på D-Link till IDG News Service.

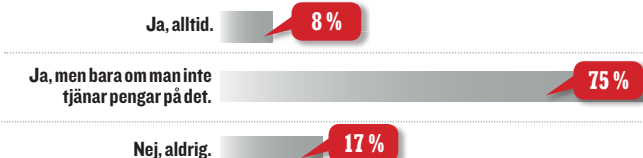
Hela rapporten hittar du här: www.cs.indiana.edu/pub/techreports/TR641.pdf

Joakim Bergström

Med på PCFORALLA.se Skydda dig!
Vi visar hur du skyddar din dator – steg för steg!
pcforalla.se/extra

Är det moraliskt okej att piratkopiera film och musik?

Frågan besvarades under några dagar på pcforalla.se. Totalt svarade 878 personer.

Siemens kunder ringer gratis över internet

Alla som köper Siemens nya telefon kan ringa varandra gratis via internet. Genom att koppla telefonen till bredbandet kan alla Siemensanvändare hitta varandra via nya communitysajten Gigaset.net.

Efter att du har registrerat dig på sajten kan du söka fram andra användare genom sökfunktionen direkt i telefonens teckenfönster. Sedan är det bara att trycka på en knapp så kopplas samtalet upp.

– Vår lösning är enkel och smidig. Ingen dator behöver vara ansluten och varken headset eller usb-telefon krävs. Det är lika enkelt att ringa inom Gigaset.net som över det fasta telefonnätet, säger Krister Backlund, marknadschef på Siemens.

För att använda tjänsten behöver du en av Siemens-modellerna Gigaset S450IP eller Gigaset C450IP, eller den kommande modellen Gigaset CE460IPR.

www.gigaset.net

3 av 13

så kallade rootservrar slogs ut i februari i en av de allvarigaste attackerna mot internet någonsin. De 13 serverna är grundpelare i nätets infrastruktur, och utan dem skulle internet inte fungera. Trots attentatet flöt det mesta av internettrafiken på utan problem – ett tecken på hur säker nätets struktur faktiskt är.

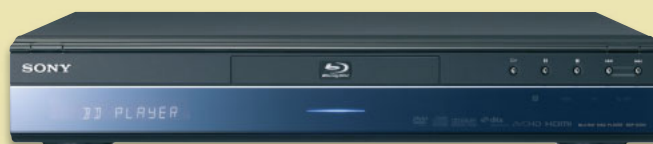
Prisras på blu-ray-spelare

Priserna på blu-ray-spelare är på väg ned. Sonys nya modell BDP-S300 kostar 600 dollar (4 200 kronor), vilket är nästan 3 000 kronor billigare än den modell som säljs i dag. Trots det lägre priset innehåller den mer avancerade funktioner.

Även lågprismärket Funai är på väg in på blu-ray-marknaden. Än så länge har företaget inte uppgett något pris för sin nya spelare, men det spekuleras kring en prislapp på 500 dollar, det vill säga drygt 3 500 kronor.

Oavsett om priset stämmer eller inte innebär troligtvis Funais inträde på marknaden att fler lågpristillverkare är på väg in, och att priserna därmed kommer att röra sig nedåt.

”Blålasar” väntas på sikt ersätta dagens dvd-skivor. Eftersom en sådan skiva kan lagra många gånger mer information än en dvd-skiva blir det exempelvis möjligt med högupplösta filmer. ■

Lågpris. I USA är Sonys blu-ray-spelare BDP-S300 nästan 3 000 kronor billigare än dagens modell. Något svenskt pris är dock ännu inte fastställt.

Ny trend: SECOND LIFE LOCKAR SVENSKA

Svenska företag står på rad för att öppna digitala kontor i den virtuella världen Second Life. Och en svensk ambassad är på gång. "Vi måste självklart vara med", säger utrikesminister Carl Bildt.

Second Life är en gigantisk virtuell verklighet där cirka tre miljoner "invånare" lever vardagsliv, arbetar och umgås online. Nu ligger svenska företag och institutioner i startgroparna för att presentera sig själva och Sverige för den digitala befolkningen.

Många amerikanska företag har funnits i Second Life en tid. Bland annat säljer American Apparel digitala kläder och Dell säljer datorer. I höstas öppnade den brittiska nyhetsbyrån Reuters ett kontor med en heltidsanställd reporter.

Först ut av större svenska företag är tidningen Sydsvenska Dagbladet, som köpt en egen ö och döpt den till Sydsverige.

– Responsen var positiv från alla håll. Ön ska hjälpa oss att träffa våra läsare och annonsörer. Vi vill ha örat närmare marken och få reda på hur vi kan bli bättre när det gäller till exempel våra webb-sidor, säger Anders Olofsson som är affärsområdeschef för digitala medier på Sydsvenskan.

Dessutom ska Sydsvenskan låta andra företag etablera sig på den digitala ön.

– Vi hoppas få tackning för

våra driftskostnader. Vi går inte in i det här med någon plan, utan vi får se vart det leder. Vi har redan blivit kontaktade av en mängd företag som tycker att det låter spännande, säger Anders Olofsson.

Har ni anställt en virtuell reporter som ska finnas på plats?

– Nej, det finns ingen ekonomi i det. Däremot har 30-40 personer bland vår personal anmält sig frivilligt för att vara inloggade lite då och då. Senare hoppas vi att även andra företag kan vara här och representera ön.

Nyligen meddelade Olle

Wästberg, tidigare generalkonsul i New York och nu generaldirektör på Svenska Institutet, att en svensk ambassad ska öppnas i Second Life någon gång i slutet av april.

Det blir troligtvis den första virtuella ambassaden i världen. Tanken är att marknadsföra Sverige, och ambassaden ska invigas av en virtuell utrikesminister Carl Bildt.

– Second Life är en spännande utveckling av den virtuella världen. Ett land som vill visa att det har ambitionen att vara i framkanten av utvecklingen måste självklart vara med, säger han.

Utrikesministern har dock inte bestämt sig för vad hans avatar ska heta.

Stefan Geens, projektledare för ambassadbygget, ser det som ett bra komplement till traditionella marknadsföring:

– Vi vill gärna vara kreativa i vårt berättande om Sverige.

Tre miljoner invånare i Second Life

- Second Life har utvecklats av det amerikanska företaget Linden Labs.
- Second Life är inget spel, utan en virtuell verklighet där besökaren kan skapa sina egen målsättning, till exempel pengar eller levnadskvalitet.
- "Invånarantalet", alltså antalet användare, är cirka tre miljoner. Av dessa är 19 000 svenskar vilket gör oss till fjortonde största invånargrupp.
- Det finns en egen valuta, Linden Dollars, för köp av varor och tjänster i spelvärlden.
- Läs mer om hur du kommer igång med Second Life på pcforall.se/extra

Månadens böcker av Bengt Hjörd

Planera din resa på nätet

Maria Engvall, Docendo

 Tycker du det är svårt eller kanske osäkert att söka och boka resor på nätet så kan boken "Planera din resa på nätet" hjälpa dig. Du får bland annat veta hur du bestämmer resmål och hittar information om platsen. Boken visar också hur du hittar flygbiljetter, bokar hotellrum, hittar tåg- och bussförbindelser och hyr bil via nätet. Här tipsas också om bra diskussionsforum och hur du dokumenterar resan och skriver resedagböcker eller bloggar.

Det här är en bok för dig som aldrig letat eller bokat resor på nätet. Tipsen är översiktliga, men inte särskilt ingående.

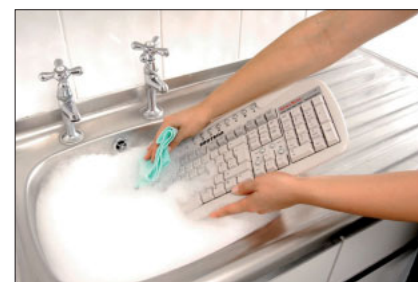
316 kr

Digital fotografi

Scott Kelby, Pagina

 Scott Kelby är en flitig författare av böcker om digital fotohantering, och hans nya bok är fullspäckad med tips och förslag. Kelby visar hur du tar bilder som ser dramatiskt bättre ut, har bättre skärpa, finare färger och ger ett proffsigare intryck. På varje sida får du ett nytt råd som gör dig till en bättre fotograf. Flera av yrkesfotografernas knep är enklare än du kanske anar, och många är riktigt inspirerande – du kan knappt vänta med att gå ut och testa flera av dem när du läst tipsen. Boken riktar sig i första hand till nybörjaren men kan gott och väl läsas av den som redan är mer avancerad.

335 kr

Tangenttvätt

 På en enda tangent finns det 33 000 elaka bakterier. Det hävdar företaget bakom sajten Tvättbart.se, som sysslar med att sälja tvättbara it-prylar. I sortimentet ingår både tangentbord och möss som är vattentäta, och med fördel kan doppas i diskhon tillsammans med gafflar och tekannor.

www.tvattbart.se

FÖRETAG

Lika som bär. Anders Olofsson har tagit tidningen Sydsvenskan till Second Life. Ovan ser du hans egen figur i den virtuella världen.

Vem blir ambassadör?

– Ambassadbegreppet är symboliskt menat. Vi vill bygga ett "House of Sweden", fast virtuellt. Någon officiell ambassadör kommer troligtvis inte att finnas.

Suzanne Hugoson, grundare av pr-byrån Tactiq, arbetar med svenska företag och musikgrupper i Second Life. Hon märker ett ökat intresse för alternativa marknadsföringsvägar.

– Det finns ett stort intresse och vi arbetar nu med både mindre och större bolag i nya projekt kring till exempel Second Life.

Kan man tala om en ny trend?

– Ja, på så sätt att marknadsföringen blir mer kreativ och att man söker efter nya sätt att möta konsumenten på, och då är ju Second Life grymt bra!

www.secondlife.com

Joacim Öhman

Strömsnåla bärbara orkar längre

Batteritiden på bärbara datorer kan bli betydligt bättre framöver. De bägge processorstillverkarna AMD och Intel har strömsnåla nyheter på gång.

Intel satsar på en ny Centrino-plattform, med kodnamnet Santa Rosa, och en helt ny typ av processor, Penryn. Det spekuleras om att Santa Rosa ska lan-

seras under april 2007. De ska ge mer processorkraft och minimera strömförbrukningen.

Samtidigt arbetar AMD på att utveckla en processor med namnet Fusion. Den ska vara flerkärnig, men enheterna kan sammanföras till en enda flerkärnig krets, vilket kan göra systemet betydligt mer strömsnålt.

Storstädning i Firefox

Massor av smarta tilläggsprogram till Firefox och Thunderbird har försvunnit.

När tillverkaren Mozilla storstädade kastades tusentals gratisprogram bort. Det ska göra det lättare att hitta guldgruvorna.

Innan rensningen fanns det fler

än 2 300 tilläggsprogram. Nu är de allra flesta borta.

– Vi försöker tajta upp bland våra tillägg för att underlätta för våra nybörjaranvändare, säger Mike Shaver på Mozilla till tidningen Computerworld.

addons.mozilla.org

Senaste nytt: Dagliga nyheter hittar du på pcforall.se

FÖR DIG SOM DRÖMMER OM ATT BLI MUSIKER!

3 NR FÖR 69:-*

Studio – Din väg till lyckat musikskapande!

I varje nr av tidningen får du tips från landets bästa producenter och låtskrivare samt tester av de hetaste verktygen inom inspelning, mixning och mastring.

Kort och gott – allt som hjälper dig bli en bättre musikskapare.

+ MUSIKPROGRAM PÅ KÖPET!

Svara inom 10 dagar så blir premien din!

Det enda inspelningsprogram du behöver. Med programmet kan du:

- Spela in musik
- Lägga på effekter
- Mixa
- Mastra
- Bränna den egna musiken

VÄRDE 599:-
[Endast PC]

Studio
TIDNINGEN FÖR DIG
SOM GÖR MUSIK

DU SPARAR 722:-

ORD. PRIS 3 NR 192:-

DIN PREMIE, VÄRDE 599:-

TOTALT VÄRDE 791:-

DITT PRIS 69:-

☒ **JA TACK!** Jag vill gärna få 3 nr av Studio för bara 69:- [Värde 192:-].

☒ Jag svarar inom 10 dagar och får Magix Music Maker Deluxe utan extra kostnad, värde 599:-

Namn _____
Adress _____
Postnr _____ Ort _____
Land _____
Telefon _____
E-post _____

Frankeras ej!
STUDIO
bjuder
på portot

Studio

SVARSPOST
110316219
110 00 Stockholm

Ja tack, jag vill få förmånliga erbjudanden från IDG och dess samarbetspartners per e-post.

*Porto och exp. avgift tillkommer med 30:-. Erbjudandet gäller endast nya prenumeranter och längst tom den 30/4 2007.

Beställ även på www.studio.se/mm eller 08-453 61 00

BREDBANDSBOLAGET HAR SVERIGES ARGASTE KUNDER

Bredbandsbolaget har flest antal missnöjda kunder. Det här visar Post- och telestyrelsens stora kartläggning. Men Bredbandsbolaget skyller missnöjet på Telia!

Missnöjet är stort med de svenska internetoperatörerna – och flest missnöjda kunder har Bredbandsbolaget. Det framkommer i Post- och telestyrelsens (PTS) sammanställning av klagomål från konsumenter till Allmänna reklamationsnämnden och Konsumentverket. Bredbandsbolaget toppar 2006 års lista både om man räknar antalet klagomål och om man sätter siffran i relation till hur många kunder företaget har. Men problemet ligger inte hos dem utan hos Telia, anser företaget.

– Av de kunder som PTS tar med i sin rapport, har Telias agerande lett till att ungefär hälften av dessa inte har kunnat få sitt bredband i tid, säger Bredbandsbolagets vd Marcus Nylén. Han berättar exempelvis att Telia inte gör ominstallationer i

tid när kunden flyttar till en ny bostad. Bredbandsbolaget har försökt förmå Telia att ändra rutinerna så att kunderna ska få snabbare service.

– Det är i slutändan Telia som måste bättra sig, anser Marcus Nylén. ■

Här är internetoperatörerna som flest kunder klagar på

Företag	Antal klagomål	Marknadsandel	Klagomål per marknadsandel
1. Bredbandsbolaget	253	15 %	1,8
2. Glocalnet	75	6 %	1,3
3. Spray	49	5 %	1,0
4. Teliasonera	209	36 %	0,6
5. Tele2	45	10 %	0,5
6. Com hem (och UPC)	43	9 %	0,4

Källa: Post- och telestyrelsen

Hårddisk för mobilen skickar filer trådlöst

Har du fyllt mobilen med foton och musik? Då kan Dave vara lösningen. Dave får plats i din bröstficka, och är en hejare på att skicka filer trådlöst.

Dave, som står för Digital Audio Video Experience, är en hårddisk specifikt framtagen för användning tillsammans med mobiltelefonen. Hårddisken tillverkas av Seagate. Den mäter bara 6,1 x 8,9 x 1,2 centimeter, väger 70 gram och är alltså ungefär lika stor som själva mobiltelefonen. Dave kommer att tillverkas i olika kapacitetsnivåer på mellan 10 och 20 gigabyte.

Det som gör Dave riktigt cool är anslutningsmöjligheterna. Hårddisken kan nämligen kommunicera med mobiltelefonen och strömma musik och film både via bluetooth och wi-fi.

För att få telefonen att snacka med hårddisken installeras ett Java-program i mobi-

len. Dessutom kan du ansluta hårddisken via usb till hemmadatorn – då fungerar Dave som en vanlig extern hårddisk.

Seagate själva kommer inte att sälja Dave, utan i stället låta mobiltelefontillverkarna väva in produkten i sina egna sortiment. Företaget planerar att börja erbjuda Dave till försäljning via tillverkarna någon gång före sommaren och priset beräknas ligga på runt 1 000 kronor. ■

Blå. Dave fungerar med bluetooth.

Datorspel ger bättre syn

Ett datorspel där det händer mycket, som actionspel, är bra för synen. Det hävdar i alla fall en grupp med amerikanska forskare som gjort tester med Unreal Tournament. Men det är inte säkert att effekten håller i sig.

Enligt forskarna kan ett par timmars datorspelning om dagen utveckla och förbättra vissa aspekter av synförmågan med upp till tjugo procent, rapporterar nyhetsbyrå IDG News Service.

Eftersom spelen gör att den del av hjärnan som bearbetar synintryck måste arbeta på höghvarv, tränas hjärnan upp och blir på så sätt mer effektiv.

Redan efter en månads regelbundet datorspelning ska förändringen märkas. ■

PRYLNYTT

Sony HDR-UX7

Videokamera som spelar in högupplöst film på små dvd-skivor. Cirkapris: 12 000 kronor. www.sony.se

Nikon Coolpix S50c

Supertunn digitalkamera med sju megapixels upplösning och stöd för wi-fi (trådlöst nätverk). Cirkapris: 4 000 kronor. www.nikon.se

Lacie Firewire Speakers

Datorhögtalare som ser ut som böjda, avsågade rör. Får både ljud och ström från firewire-porten. Cirkapris: 1 000 kronor. www.lacie.se

Pioneer AVIC-D3

Fräsig gps-navigatör och fullblodig underhållningscentral som visar film, spelar musik och synkar med din Ipod. Cirkapris: 16 500 kronor. www.pioneer.se

Skype spionerar på datorns innersta

► **Det** populära programmet Skype läser i hemlighet av information om din dators bios och skickar iväg det över nätet. Men efter att en blogg uppmärksammat spionaget backar företaget.

Skype är ett program som används för att ringa från datorn. Det används även för att chatta och för att dela filer.

Spioneriet upptäcktes sedan det visat sig att man slarvat med programmeringen av en 64-bitarsversion av programmet, enligt bloggen Pagetable.com som först rapporterade om händelsen.

Alla som kört nyare versioner av Skype på 64-bitars Windows har mötts av ett felmeddelande att programmet inte fungerar med 64-bitars operativsystem, och efter en del

eftersökningar visade det sig att programmet häpnadsväckande nog läser av ditt unika moderkortsnummer och vilka inställningar du har i datorns bios. Information som sedan skickats iväg till en okänd mottagare.

Efter den här något oroande upptäckten har representanter för Skype uttalat sig i ärendet och det har visat sig att det är funktionen "Extras Gallery" som är boven. Funktionen som numera finns inbyggd i Skype hanteras av ett program från företaget Easybits Software. Detta program innehåller ett kopieringsskydd som normalt kräver att varje dator kan identifieras. Det görs via ditt unika moderkortsnummer.

Skype har, efter att bios-spionaget avslöjats, snabbt lagt upp en ny version av sitt eget program, 3.0.0.216, i vilket Easybits program uppdaterats för att inte skicka iväg någon information om din dator. Med andra ord: Vill du inte att Skype ska få reda på personlig information om din dators innersta bör du ladda hem och installera uppdateringen.

www.skype.se

Joakim Bergström

Lobbyister utbildar polisen om piratbrott

► **Svensk polis** tar hjälp av lobbyorganisationer som Motion Picture Association (MPA) och Antipiratbyrå för att lära sig mer om piratkopiering och upphovsrättsbrott.

Organisationerna undervisade en grupp poliser på ett seminarium vid Polishögskolan. Högskolans studierektor Marianne Hilton tycker inte att det är konstigt att polisen bjuder in lobbyister för att utbilda poliser.

– Vi har kontakter med organisationer utanför polisen. Har vi gjort bedömningen att det finns kompetens att hämta från en grupp så bjuder vi in dem, säger hon till Computer Sweden.

Organisationen MPA företrädar Hollywood-bolagen Paramount, Disney, Sony Pictures, 20th Century Fox, Warner Brothers och Universal. ■

Fredrik Claessons TOPP & FLOPP

► **Kul bus.** Vi har två vanliga telefoner hemma. Lyfte luren och slog numret till jobbet – just som min förkylda fru knappade in sitt personnummer hos Försäkringskassan. Varpå jag lyckades beställa en broschyr i stället för att sjukanmäla henne...

► **Auktionsstoppare.** Jag önskar mig en "du vann"-knapp på Tradera så fort jag tycker att någon har bjudit tillräckligt på min auktion. Bara så man slipper vänta på pengarna, när det återstår flera dagar innan auktionen tar slut.

– **Mobilniffö.** Comviq bjuder nya kunder på en väntsignal. Men vad jag får är en reklamjingle i örat på folk som ringer till mig (innan jag svarar). Ta bort den själv? Glöm det – du måste ringa kundtjänsten och tjata.

– **Beta.** Fegistexten på webben syns överallt. Det finns inte en webbtjänst som lanseras utan den obligatoriska lilla brasklappen bredvid loggan, som i klartext betyder att "den här tjänsten är under utveckling så om något går åt helsike med din dator är det inte vårt fel."

– **Live Messenger-reklamen.** Nej, jag vill INTE ha sex nummer av Kalle Anka för 99 kronor när jag sitter och jobbar!

– **F-lock och Insert.** Windows-tangentbordets Bill och Bull är bottenkorkade och låser mig bara vid radering eller vissa kommandon, precis när jag inte vill.

ÅRETS HETASTE MOBILTELEFONER

Ska du köpa ny mobil i år? Då är det bara att gratulera! 2007 släpps det massvis med coola telefoner. PC för Alla hjälper dig att planera ditt mobilår, och listar här de 15 hetaste lurarna.

1. Apple iPhone

Det har skrivits spaltkilometer om Iphone, och meningarna bland förståsigpåarna går isär. Är det här en mobilrevolution, eller bara gammalt skräp ompaketerat av ett företag som är riktigt bra på marknadsföring?

Alldeles oavsett är Iphone årets i särklass hetaste mobiltelefon. Ingen väcker känslor som Apple.

Kommer: I slutet av året.

Cirkapris: 3 500 kronor (4 GB) eller 4 200 kronor (8 GB). Gäller USA, svenska priser lär bli högre. www.apple.se

2. LG Shine

Efterföljaren till supersuccén Chocolate är en kombination av borstat stål och spegelglas. Även

om specifikationerna inte innehåller några ögonbrynshöjare sticker Shine ut tillräckligt mycket för att rankas som årets näst hetaste mobilsläpp.

Kommer: April.

Cirkapris: 4 000 kronor.

nordic.lge.com

3. Nokia N95

Toksmart 3g-mobil med gps-navigatör och 5-megapixel-kamera. Slide-funktion i två riktningar – åt ena hållet full knapp-sats, åt andra få tangenter för musik-spelaren.

Kommer: Ska finnas ute nu.

Cirkapris: 5 000 kronor. www.nokia.se

4. Sony Ericsson W880

Sony Ericssons mest avancerade Walkman-mobil är företagets tunnaste hittills. Läckert stål-hölje, 3g-stöd, ett program som visar skivomslag och 1 gigabytes minneskort gör W880 het.

Kommer: Ute nu.

Cirkapris: 4 000 kronor.

www.sonyericsson.se

5. Samsung Ultra Edition I0.9

Egentligen är Ultra Edition inget märkvärdig. En kamera på 3,2 megapixel

med autofokus och en bra sök-funktion är det mest spännande. Men den är ju så snygg!

Kommer: April.

Cirkapris: 4 000 kronor.

www.samsung.se

6. Nokia E90

Kanske den mest kompetenta mobilen under 2007. Wi-fi, turbo-3g, gps-navigatör, 3,2 megapixels kamera med autofokus och blick och fullt tangentbord.

Kommer: Andra kvartalet.

Cirkapris: 7 000 kronor.

www.nokia.se

7. Neonode N2

Svenska Neonode har tagit fram en lækker liten mobil, som styrs med den tryckkänsliga skärmen.

14

13

8

5

3

12

6

10

Kommer: Maj.
Cirkapris: 3 600 kronor.
www.neonode.se

8. Motorola Motorizr Z8
Kick-slide kallas Motorolas nya sätt att flippa upp telefoner. Det gör att luren uppfälld får en lätt bananböj. Dessutom har den stöd för turbo-3g och mikro-sd-kort.
Kommer: Andra kvartalet.
Cirkapris: Oklart i skrivande stund.
www.motorola.se

9. Samsung Ultra Music
Telefonen med två ansikten. På ena sidan telefon med många knappar och liten skärm. På andra sidan musikspelare med få knappar och stor skärm. Coolt!
Kommer: April.

Cirkapris: 4 000 kronor.
www.samsung.se

10. Sony Ericsson K810i
Det är egentligen en rätt tråkig uppdatering av K800i. Men med tanke på att det är 2006 års bästa telefon den bygger på, så platsar den utan tvekan på den här listan. Häftigast är de små ikonerna som lyser upp vid vissa av knapparna när K810i är i kameraläge.
Kommer: Andra kvartalet.
Cirkapris: 3 500 kronor.
www.sonyericsson.se

9

11. Prada Phone by LG
LG visade upp en "Iphone" redan före Apple. Framtagen tillsammans med modehuset Prada, och med en stor tryckkänslig skärm.
Kommer: Inte bestämt.
Cirkapris: 5 600 kronor.
nordic.lge.com

12. Nokia 6110 Navigator
Nokia har fattat att gps-navigator är den nya "måste ha"-funktionen i mobiltelefoner. Klarar dessutom turbo-3g.
Kommer: Andra kvartalet.
Cirkapris: 5 300 kronor.
www.nokia.se

13. HTC S710
En av de första mobilerna på marknaden

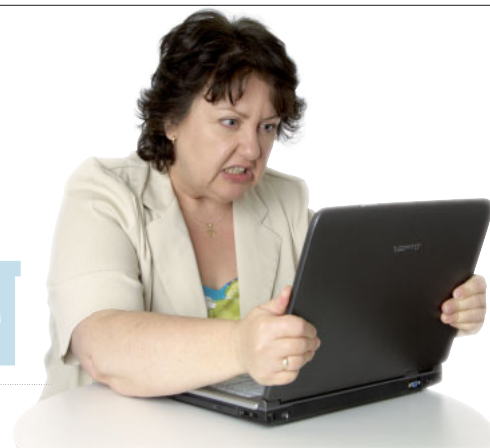
som kör nya operativsystemet Windows Mobile 6.
Kommer: April.
Cirkapris: 3 900 kronor.
www.htc.com

14. Samsung Ultra 5.9
Världens tunnaste mobiltelefon kommer från Samsung och är bara 5,9 millimeter tjock.
Kommer: Inte bestämt.
Cirkapris: Inte bestämt.
www.samsung.se

15. Nokia N76
Vikbar mobil med en för Nokia unik design. Tunn, 3g och stor skärm är det roligaste med N76.
Kommer: Ska finnas ute nu.
Cirkapris: 4 500 kronor.
www.nokia.se

BABBen LARSSON

Babben Larsson är skådespelare, komiker och ivrig datoranvändare.

Biljettlösa resor – inte bara av godo

Jag har fått flygskräck. Eller något liknande. Det är inte en fobi egentligen utan bara ett gigantiskt motstånd varje gång jag närmar mig Arlanda.

Flyg har alltid varit en toppenlösning för mig – snabbt, smidigt och kul. Dyr visserligen, men mina resor betalas nästan alltid av någon annan så jag har inte brytt mig så mycket. Men sakta men säkert har tumskruvarna dragits åt.

Kom tidigare annars stänger vi gaten mitt framför näsan på dig. Boka på nätet annars blir det dyrare. Kom i ännu godare tid så att du hinner checka in själv bland alla förvirrade sällan-resenärer som hjälplöst står mitt på golvet och inte vet vart de ska ta vägen eftersom incheckningen är borta. Kom gärna dagen innan om du har skrymmande bagage.

De nya biljettformerna gör mig också nervös. Det känns lite tunt att närma sig en flygplats med bara ett A4 där du skrivit ut bokeningen du tror att du gjort på nätet.

Alternativen är inte heller speciellt seriösa: en nedklottrad bokningsreferens i almanackan eller ett plastkort där min biljett nu ska finnas elektroniskt. Visst hyllar jag det papperslösa samhället, men måste just flyget vara försökskaninen?

Extra obehagligt är att du inte kan vara säker på att få hjälp innan planet lyfter om något inte har fungerat. Flera gånger har bokningsagenter mejlat biljetter som aldrig har bekräftats. Och det är mäkta stressigt att reda ut det på plats när du inte finns med – och när du vet att ett utsålt konserthus väntar på resmålet.

En gång rusade jag till SAS lucka på andra sidan hallen när just det här hade hänt mig och det var enbart av godhet som damen

på andra sidan disken pillade in mig på planet som redan var överbokat och väste till mig: "Spring upp till gaten *nu*! De tre sista kommer inte med!"

Att checka in på nätet är inte heller någon fördel. Tillräckligt ofta har jag ändå behövt checka in igen när jag väl kommit till flygplatsen, vilket jag förstår inte avsatt tid för eftersom jag trott att det var klart.

Det nya säkerhetstänkandet sinkar också. Lååååå köer uppför trappan på Arlanda inrikes som numera är tapetserad med flaskor och rakvatten som resenärerna fått överge efter att de senaste säkerhetsreglerna infördes.

En incheckning kan numera innebära allt från att du måste gå till utrikeshallen (Landvetter) först, själv sätta på bagagelapparna, släpa dina väskor till två olika band (ifall något är skrymmande), visa legitimation vid båda tillfällena eller ge dem fingret (SAS senaste incheckningsmetod, tajmad med trenden att skära av sig fingertopparna med dyra kockknivar), hålla ut vätskor, slå in tandkräm med mera i plastpåsar, ta fram och öppna den bärbara datorn, klä av dig alla ytterkläder och kanske lite till ifall det piper i bågen samt skynda dig till gaten eftersom ombordstigningen tar längre tid när alla ska visa sina legitimationer (en tredje eller fjärde gång).

Ledsen, men en gratis kvällstidning i gaten kompenserar ingalunda vad vi resenärer har gått igenom innan vi kom dit. Fixa gratis latte, glossiga utländska magasin och thaimassage så ska jag överväga att bli nöjd igen. ■

**"Gratis kvällstidning
kompenserar inte vad
vi har gått igenom"**

**Missa inte
Babbens blogg!**
babben.se

Kommentarer till krönikan "Nätets kackerlackor älskar när du stavar fel"

H Jag skulle till mobilföretaget Vodafone (numera Telenor). Stavade något fel och kom till sidor med deras konkurerer som erbjöd telefonkort av alla slag utom Vodafone... (Näs-

tan väl fräckt.) Det är inte så lätt att stava alla gånger.

Har skrattat flera gånger när en kompis i USA skrivit svenska på sitt USA-tangentbord.

StensonH

H Vattenfall.com har inte tänkt på att man kan skicka mejl till Wattenfall.com...

Det tar en stund innan man ser att det är ett W och inte ett V när man

funderar på varför mejlet studsar.

Vanuda Ericsson

Krönikan om stavfel i webbadresser kunde du läsa i PC för Alla 1/07. Den och våra andra krönikor finns på pcforalla.se/kronika

När det tryter i kassan... Välkommen till Mobillån!

Mobillån ger små och snabba lån. Du kan låna antingen 1000, 2000 eller 3000 kronor på två olika sätt, via din mobiltelefon eller via vår hemsida. När kundtjänst har öppet behandlar vi din ansökan omedelbart och du har möjlighet att fylla på pengarna på ditt konto inom minuter.

Om kundtjänst har stängt när du ansöker om lånet behandlas din ansökan direkt på morgonen dagen därpå. Detta gäller även på helger.

 mobillånTM

www.mobillan.se

Mobillån är räntefria. Dock tillkommer en kreditavgift med 300 kr vid lån på 1.000 kr, 450 kr vid lån på 2.000 kr och med 600 kr vid lån på 3.000 kr. Kreditavgiften innefattar kostnader för personkontroll, uppläggningsavgift, kreditprövning samt övriga kreditkontroller. Lånet återbetalas i sin helhet på förfallodagen, som inträffar 30 dagar efter att kredit lämnats, genom inbetalning på av kreditgivaren anvisat bank- eller postgirokonto.

KLOCKRENT OFFICE 2007!

Välkommen till Microsofts bästa lansering någonsin. Nytt gränssnitt och massor av kluriga funktioner gör kontorsprogrammen roliga igen.

Hurra! Office 2007 blev inget sömnpiller. När Microsoft släpper ett nytt Office brukar det följas av en lång gäspning från undertecknad.

Så blev inte fallet när Office 2007 flyttade in på hårddisken. I stället blev jag hänförd av det smarta gränssnittet och alla möjligheter som presenterades för mig i form av tydliga små ikoner och förklarande texter.

Nu kör jag äntligen den färdiga versionen och det är väl lika bra att jag säger det med en gång: Office 2007 är ett fantastiskt kontorsprogrampaket. För första gången på närmare tio år känns det verkligen att Microsoft från grunden analyserat hur du och jag vill arbeta med Word, Excel, Powerpoint och övriga program som ingår i Office-paketet.

Office 2007 har en rad olika program, beroende på vilken ver-

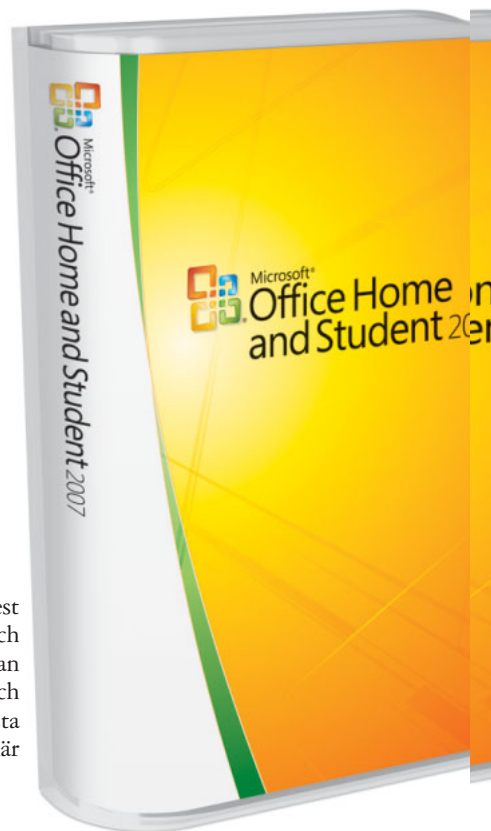
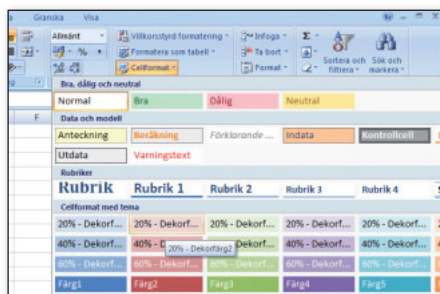
sion av paketet du väljer. De mest använda för konsumenter och småföretagare är utan tvekan Word, Excel, Powerpoint och Outlook. Det är också i första hand dessa program den här recensionen behandlar.

Äntligen bättre menyer

Den största nyheten när det gäller Word, Excel och Powerpoint är att Office fått ett helt nytt gränssnitt. Det nya gränssnittet kallas menyfliksområdet och är framtaget för att visa alla funktioner som finns i programmet. Tidigare krävdes ett oändligt letande i rullgardinsmenyer för att hitta rätt funktion, men med menyfliksområdet har Microsoft samlat de flesta funktionerna så att du lätt kan se vad du kan göra med ditt dokument.

Några få huvudmenyer samlar

Bättre översikt. Med så kallad Menyfliks-hantering i Excel får du betydligt bättre överblick över dina tabeller och formler. Massor av nya sätt att färg- eller bildkoda celler gör Excel-dokumentet både lättare och roligare att läsa.

närliggande funktioner under sig. För dig som användare innebär det att Office-programmen ofta presenterar just de funktioner du söker, precis när du behöver dem. Menyfliksraden är nämligen också lite smart.

Om du till exempel arbetar med text men klickar på en bild i ditt dokument förändras också menyraden så att den visar funktioner som har med bildbehandling att göra. Det tar förvisso ett par veckor att vänja sig, men när du väl fastnat vill du inte gå tillbaka. Jag lovar.

Det är också värt att notera att Microsoft (såvitt vi kan se) har frångått den princip som gäller i Windows. Du kan inte längre köra programmet i så kallat Klassiskt läge – det är alltså inte möjligt att välja att få dina program presenterade på samma sätt som i exempelvis Office 2003. Men det behövs å andra sidan inte heller eftersom det nya gränssnittet är så mycket bättre än tidigare varianter.

Doc förvandlas till docx

Office-paketet har inte bara fått ett nytt utseende. Även dokumentens filformat har ändrats och nytt är ett "x". Det som tidi-

PC FÖR ALLAS MÄRKNINGAR

I jämförande test får vinnaren (om den fått betyget 8, 9 eller 10) den här utmärkelsen.

Vi rekommenderar testade program, tjänster och produkter som fått betyget 8, 9 eller 10.

Så här märker vi ut ett program, en tjänst eller en produkt som vi gärna tipsar våra läsare om.

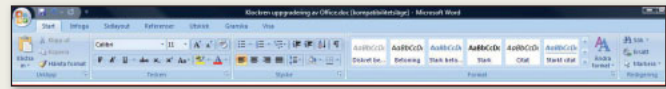
En del produkter måste vi tyvärr varna för. Det är dem vi ger betyg 1 eller 2 i våra tester.

Betygen i PC för Alla står för följande omdömen:

- 10= Världsklass!
- 9= Toppprodukt
- 8= Mycket bra
- 7= Bra
- 6= Godkänd
- 5= Knappt godkänd
- 4= Dålig
- 3= Mycket dålig
- 2= Varning!
- 1= Under all kritik. Det sämsta vi sett i sin kategori.

LÄS MER PÅ WEBBEN: På vår hemsida hittar du fler fakta om produkterna: pcforalla.se/tester
Vi testar datorer genom att ta tid när de utför praktiska uppgifter. **Video:** Avi-ripping från avi-fil (2,6 GB) till vcd-format i programmet Tpgenc. **Grafik:** Applicering av två filter i programmet Photoshop 9. **Musik:** Rippning av skivan Tom Jones Greatest Hits till mp3 med programmet Easy CD-DA samt konvertering av Microsoft wav-fil (492 MB) till mp3 i programmet Soundforge. **Spelkapacitet** mäts med programmen 3d Mark 05 och 06, www.futuremark.com, där 3 000 respektive 5 000 poäng är normalt. 5 000 respektive 7 000 poäng är toppvärden.

7 SPÄNNANDE NYHETER I NYA OFFICE 2007

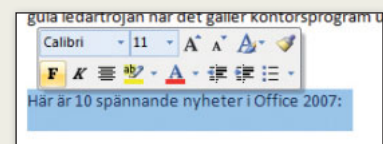
Menyflikshanteraren – det är här du börjar

Det nya menygränssnittet är basen för allt ditt arbete. Med den lättöverskådliga menyn får du blixtnabb koll på vad du kan göra i ditt dokument. Trots helt nytt gränssnitt har Microsoft lämnat kvar de flesta kortkommandona du vant dig vid från tidigare versioner. En helt suverän uppdatering av Word, Excel och Powerpoint.

Mäktig minimeny

En funktion som bara växer. För mig som jobbar mycket med Word är den nya minimenyn en dröm.

Markera bara ett textstycke och för sedan muspekaren sakta utåt så framträder en verktygs meny med de vanligaste formateringskommandon du behöver. Smidigt!

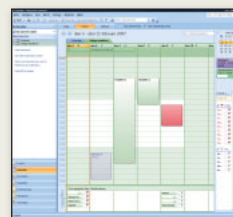
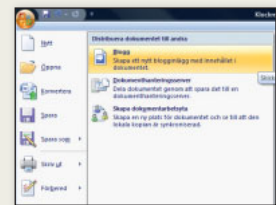

Kommentera mera

Möjligheterna att jobba flera personer med ett dokument har blivit bättre. Möjligheterna att snabbt spåra ändringar i olika dokument har ökat och funktionen för att dela med dig av arbetsdokument är mer genomtänkt.

Blogga direkt från Word

Kanske mer roligt än nyttigt egentligen, men ett lovligt försök att koppla ihop dator och webb. Nu kan du blogga direkt från Word. Skriv texten och skicka den direkt till din blogg. Men det fungerar inte med alla blogg-nätverk.

Snyggare och smartare i Outlook

Tack vare ett nytt gränssnitt och smart placering av nya (suveräna) fält som "Att-göra-fältet" ryms väldigt mycket information på skärmen samtidigt. En dröm för dig med full kalender. Missa inte att du kan dela med dig av din kalender utan att det krävs någon Exchange-server.

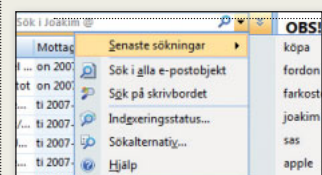
Förhandsstift i realtid

Sugen på att se hur det ser ut om du byter typsnitt på en text? För bara muspekaren över typsnittet (eller formatmallen) och texten uppdateras direkt. Smidigt och snabbt!

Sök och du ska finna

Äntligen en vettig sökfunktion i Outlook. Bygger på samma sökprincip som i Windows Vista och gör det (nästan) lika lätt som att söka i Apples sökfunktion Spotlight.

gare hette doc och xls heter nu docx och.xlsx. Tillägget markerar att Microsoft nu helt gått över till xml-baserade filer.

Följden blir tyvärr att äldre versioner av Office inte kan läsa dessa nya filer. Något vi råkade ut för under testet, då vi av gammal vana mejlade docx-filer till vänner och bekanta, som de snopet nog inte kunde öppna. Det

går lyckligtvis utmärkt att spara filerna i ett äldre format, så är du osäker på om motparten har Office 2007 eller inte kan du spara filerna i format för Office 97-2003.

För dig som har en äldre version av Office finns nu också ett tillägg att ladda ned som ska göra att även du kan läsa xml-baserade filer. Det nya formatet gör filerna betydligt mindre än tidigare eftersom xml-filerna faktiskt har en inbyggd komprimeringsfunktion. Vidare kan vi tack vare Microsofts val av öppen standard räkna med att få se massor av program och tjänster som kan använda Office-dokument på ett sätt som inte tidigare varit tillåtet. Vi kan knappt vänta.

Bli din egen formgivare

När det gäller Word, Excel och Powerpoint kan vi konstatera att det i Office 2007 blivit betydligt lättare att arbeta med grafiska element i de tre programmen.

Funktioner för att lägga till bilder, snygga skuggor, automatisk förhandsvisning av typsnittsförändringar och dylika funktioner

ner fullkomligt dräller det av i programpaketet!

Ett nöje att använda

Roligt och produktivt. Så är det att jobba med dina dokument på detta sätt och det är definitivt ett viktigt vapen i kampen mot nät-baserade kontorsprogram (se vår guide på sidan 66) som med största säkerhet kommer att explodera i popularitet under de kommande åren.

För att Office ska behålla sin attraktionskraft krävs både kraftfulla redigeringsmöjligheter och bred kompatibilitet med webbtjänster och andra program. Microsoft har med nytt gränssnitt, nytt filformat och en garnering med massor av små och stora nya funktioner i programmen lyckats göra Office 2007 till given uppgradering. Jodå, Bill Gates och hans lärjungar tänker behålla den gula ledartröjan när det gäller kontorsprogram under flera år framöver!

Joakim Bergström

OFFICE 2007

Tillverkare/kontakt: Microsoft, 08-762 50 00, www.microsoft.se

Systemkrav: Varierar beroende på version men grundkraven är: Windows XP eller Windows Vista, 500 MHz-processor, 1,5 GB ledigt på hårddisk, cd- eller dvd-läsare, 256 MB minne.

Cirkapris: 1 400-6 000 kronor.

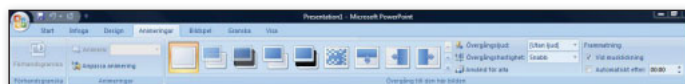
Läs mer: www.microsoft.se

+ Fantastiskt lättjobbat gränssnitt. Snabbt. Många nya funktioner.

- Är du inte student är programpaketet rätt dyrt. Du måste lära dig ett nytt gränssnitt.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Betyget är satt baserat på Office 2007 Standard (Word, Excel, Powerpoint, Outlook).

Presentationsmeny. I Powerpoint kan du välja bland ett flertal färdiga effekter och animeringar till dina bildspel.

FÄRGGLAD SKRIVARPJÄS

Oki Identity C3400n är laserskrivaren för dig som vill vara personlig – den finns i hela 36 kulörer.

Sällan har tillverkare vågat ta så intressanta och modiga initiativ som Oki. De har insett faktum att plastgrått är trist – och därför lanserar de C3400n i inte mindre än 36 färger (se några exempel nedan).

Den på stora bilden är guld-färgad, och lyser onekligen upp även det tristaste arbetsrum.

I fronten sitter pappersmagasinet som sväljer 250 pappersark. Här sitter också två knappar – fler än så behövs inte för att

manövrera skrivaren. Skrivaren saknar menyskärm och alla möjligheter till manövrering på plats. Du kan inte se skrivarköer, trasselstatus eller dylikt direkt vid skrivaren. Vi misstänker att en röd lampas börjar blinka om

det är något knasigt.

Trots bristen på interaktiva inslag är det här en nätverks-skrivare för kontoret eller hem-

met. En vanlig skrivare som levererar utskrifter i både färg och svartvitt.

"Fler än två knappar behövs inte"

C3400n har anslutningar för både usb och ethernet. Tillverkaren anger utskriftshastigheten till 16 sidor per minut för färg och till 20 sidor per minut för svartvitt.

Snabbare än väntat

Vi börjar med att installera drivrutinerna vilket inte är något problem. Du för försiktigt in den medföljande cd:n, läser och klickar dig fram på några minuter. Därefter ansluts datorn till skrivaren via usb. Vi väljer en färgtunga bild, skriver 20 i antalet utskrifter och trycker på "Skriv ut". Klockan stannar på 1 minut och 10 sekunder exklusive överföringstid av bildinformation – vilket ger en utskriftstid på 3,5

sekunder per sida eller drygt 17 sidor i minuten vilket faktiskt är kortare än tillverkaren angett. Kanske har de räknat in överföringshastigheten, enligt Oki tar det tolv sekunder att få ut första sidan.

Fint för foton

Bildkvaliteten är okej – men långt ifrån enastående.

Förutom att du kan välja färg är skrivaren lätt-skött och får plats på skrivbordet

OKI C3400N

Tillverkare/kontakt:

Oki, 08-634 37 00, www.okiprintingsolutions.se

Teknik: Färglaser.

Upplösning: 1 200 x 600 dpi.

Minne: 32 MB (kan byggas ut till 288 MB).

Gränssnitt: Usb 2, ethernet.

Pappersformat: A4, A5, B5, A6.

Pris/utskrift (färg): 1:35 kronor.

Pris/utskrift (svartvitt):

Cirka 30 öre.

Energiförbrukning: Normalt 400 W, max 980 W, viloläge 100 W, sparläge mindre än 14W.

Mått: 37 x 29 x 48 cm.

Vikt: 21 kg.

Garanti: 1 år.

Cirkapris: 5 000 kronor.

Läs mer: www.oki.com

+ Kan fäs i 36 olika färger.

- Saknar skärm. Lite trist.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Färgåtergivningen är bra och färgplattorna ser bra ut när vi skriver ut bilder med olika färgnyansplattor. Mörka bilder murar gärna ihop en aning, men det råder inget tvivel om att det här är en schyst skrivare som utöver att leverera snabba utskrifter av textdokument även kan fungera som fotoskrivare.

En svart toner kostar cirka 320 kronor och räcker till knappt 1 000 utskrifter. Det ger ett pris drygt 30 öre per sida. Kostnaden för färgutskrifter beror i mångt och mycket på hur mycket färg som de olika utskrifterna har och är därför ganska svår att beräkna. En ny uppsättning färgtoner (cyan, magenta, gul) kostar cirka 350 kronor styck och räcker till cirka 1 000 utskrifter. Kostnaden för utskrift per färgsida blir då 1:35 kronor vilket är helt överkomligt.

Om du ska skriva ut på båda sidorna får du arrangera det själv – och manuellt vända sidorna.

Mikael Salo

BOKFÖRING FÖR BIMBON

Visma Enskild Firma är perfekt för småföretagare som inte vill lära sig företagsekonomi.

Sedan januari i år måste alla småföretagare göra bokslut. Krånglet fick åtminstone mig att överväga en flytt till Estland eller något annat mindre småföretagarfientligt land. Men efter att ha köpt Visma Enskild Firma har jag trots allt beslutat mig för att stanna kvar. Programmet sköter

nämligen allt tråkjobb åt oss stackars bokföringsbimbor.

Digital kassabok

Visma Enskild Firma är anpassat för den som driver just en enskild firma. Kärnan i programmet är bokföringsdelen, men du behöver inte hålla reda på alla krångliga

termer. Det räcker att skriva in transaktionerna i en digital kassabok. Färgglada ikoner och tydliga rutor gör det lätt att fylla i information på rätt ställe.

Det finns även ett inbyggt faktureringsprogram, och all information härifrån förs direkt

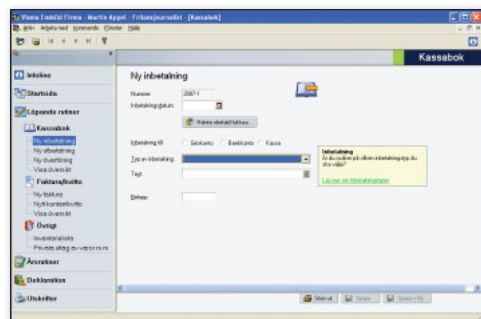
över till bokföringen. Och om du för över pengar mellan olika konton, eller gör ett kontantuttag, skriver du bara vad du gör så håller Visma Enskild Firma reda på hur det ska bokföras.

När det sedan är dags för självdeklaration är det mesta gjort. Nästan alla uppgifter som du behöver finns redan inlagda, och det enda du behöver göra är att skriva ut rätt blanketter.

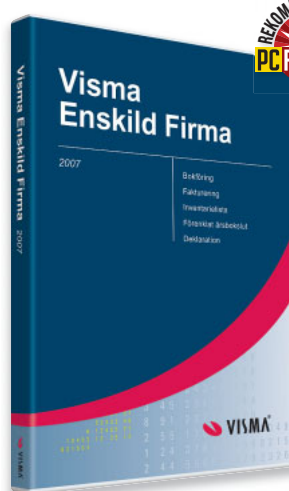
Priset är den stora nackdelen. De 740 kronor du betalar för pro-

- + Lättanvänt. Har alla verktyg en småföretagare behöver.
- Licensen räcker bara ett år, sedan måste du betala igen.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Superlätt. Enskild Firma är uppbyggd som en vanlig kassabok där du bara fyller i in- och utbetalningar.

VISMA ENSKILD FIRMA

Tillverkare/kontakt: Visma SPCS, 0470-70 60 00, www.vismaspcs.se
Systemkrav: Pentium II, 128 MB ram, 50 MB ledigt hårddiskutrymme, Windows XP.
Språk: Svenska.
Support: 1 år.
Cirka pris: 740 kronor.
Läs mer: www.vismaspcs.se/enskildfirma

SLADDSAMLAREN VÄLTER

Lacie tänker rätt med sitt usb-nav, men den bara trillar.

Usb-nav – ja smaka på det ordet. Ett av de mest osexiga ord som går att uttala.

Ett usb-nav brukar vara en liten ful, plastig bit med några uttag för usb-tillbehör.

Det här har någon på Lacie uppmärksammat och tänkt "Varför inte göra ett snyggt usb-nav?" Jag applåderar tanken, men inte den färdiga produkten.

Lacie Hub är formgiven av Ora-İto, en fransk designer med en hel del i portföljen. Hubben är vit och ser ut som en vas med några kvistar i. Dessa kvistar är olika kablar, till exempel firewire, usb2 samt förlängningskablar.

Sammanlagt kan du ansluta fyra nedströms och en uppströms

usb2-portar: två nedströms och en uppströms firewire 400-portar. En himla massa tillbehör alltså, men max sex stycken prylar vid ett och samma tillfälle. Dessutom skickas två udda men coola tillbehör med som du kan ansluta till hubben: en fläkt och en lampa.

Allt som allt går det att klämma in åtta olika tillbehör. Små lampor tänds när ett tillbehör är anslutet – sobert och snyggt.

Lutande tornet

Dessvärre blir usb-navet ett irritationsmoment av rang. För det första ska det anslutas till en dator (rätt uppenbart), för det andra ska det ha extern strömförsörjning och för det tredje faller det hela tiden omkull! Det är stört omöjligt att rigga alla sladdarna som går till den och alla som sticker ut ur den så att den inte faller. Själva ytan den ska

- + Snygg, tanken är god.
- Rörigt med alla sladdar, den faller omkull. Hela tiden.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Cirka pris: Alla priserna i fakturorna är inklusive moms.

LACIE HUB

Tillverkare/kontakt: Lacie, 08-411 06 02, www.lacie.com
Systemkrav: Windows, OSX eller Linux-dator och strömkontakt.
Antal ingångar: 8.
Cirka pris: 750 kronor.
Läs mer: www.lacie.com

balansera på är alldeles för snålt tilltagen. Det räcker med minsta stöt så faller den omkull.

Hela anrättningen lutar och svajar och till slut förbannar jag Ora-İto och hoppas att han drabbas av idétorka alternativt yrkesförbud inom it-sektorn. Däremot anser jag att Lacie ska ha en eloge för att de gjort något snyggt av något fult. Men så fort du ansluter fler än tre grejer rasar allt – och det kan inte vara tanken.

Petter Ahrnstedt

PRISVÄRT SPELKORT

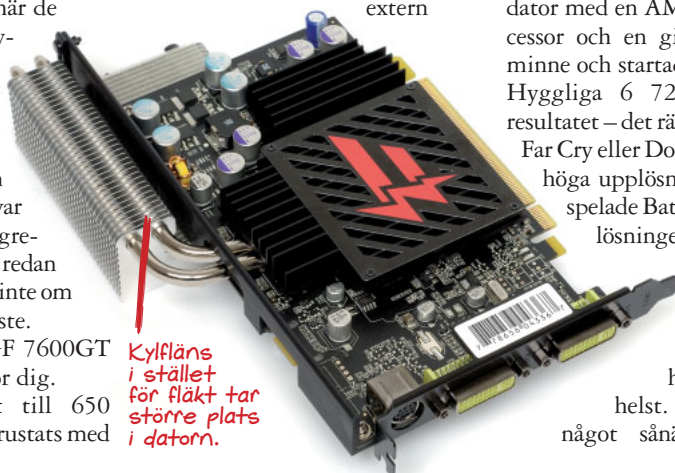
Färsk grafikkortet XFX GF 7600GT Fatality ger fina spelprestanda under 2 000 kronor – och det är tyst.

Eftersom vi i det här numret testar en speldator som kostar två månadslöner kan det vara på sin plats att även testa ett budgetalternativ. Den del i datorn som belastas mest när du spelar är grafikkortet. Det är här de stora slagen om polygonhastigheten på din skärm avgörs. Ska du bara spela Quake III Arena eller andra spel som farfar gillade när han var ung duger det integrerade grafikkortet som redan finns i din dator, men inte om du vill spela det senaste.

Därför kan XFX GF 7600GT Fatality vara något för dig.

Kortet är klockat till 650 megahertz och har utrustats med

256 megabyte ddr3-minne. Det är en rejäl bjässe till kort då det saknar fläkt och i stället fått en fet kylfläns. Något som gör att datorn blir tystare, ett faktum vi gillar. Kortet behöver inte heller extern

Kylfläns i stället för fläkt tar större plats i datorn.

strömkälla, det räcker med vad pci-platsen levererar, men du bör ha ett nätaggregat på 350 watt i datorn. Minnesbandbredden i kortet är 25,6 gigabyte per sekund och det kan fylla 6,7 miljarder pixlar per sekund.

Bra kräm för liten slant

Så vad betyder det när du ska spela? Jo, att du får bra prestanda. Vi tryckte in kortet i en budgetdator med en AMD 3500+-processor och en gigabyte internminne och startade 3d Mark 05. Hyggliga 6 723 poäng blev resultatet – det räcker för att köra

Far Cry eller Doom 3 på relativt höga upplösningar. Vi provspelade Battlefield 2 i upplösningen 1 280 x 1 024

med grafikinställningarna på max och det flöt

hur bra som helst. Så, har du en något sänkt okej dator

XFX GF 7600GT FATALITY

Tillverkare: Nvidia.

Kontakt: Exempelvis Komplet, 031-710 20 00, www.komplett.se

Systemkrav: Dator med minst 256 MB ram, ledig plats för pci-express.

Processor: 650 MHz.

Minne: 256 MB ddr3, 400 MHz.

Max upplösning: 2 560 x 1 600.

Ingångar: 2 x dvi, svga.

Cirka pris: 1 750 kronor.

Läs mer: www.xforce.com

+ Billigt, tyst kylning.

- Tar stor plats i datorn.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

3d Mark 05: 6 723 poäng

räcker det med knappa två tusenlappar för att få sprutt på grafiken. Vi ger tummen upp för det här kortet som kombinerar hyggliga prestanda med ett bra pris.

Petter Ahnstedt

SPIONKAMERA ÅKER UT I KYLAN

Trassligt med övervakningskamera i pytteformat.

GP-811T är en trådlös webbkamera i miniformat – den är så liten att vi har problem med att hitta kameran när vi packar upp den. Kameran består av två enheter – en kamera och en mottagare som monteras i datorns usb-kontakt. Att montera själva kameran är enkelt om du följer instruktionerna

på engelska. En nackdel är att nätadaptern är relativt stor och klumpig vilket begränsar kameran möjligheter. Men om du inte placerar den på en alltför otillgänglig plats går det fint att skruva in de två skruvarna i kamerastativet.

Programmet som du sköter din övervakning med heter Goscam och är lätt att installera. Totalt kan du ansluta fyra olika kameror till mottagaren. Kameran är en renodlad övervakningskamera. I början har vi problem med att få

Bas. Du kan ansluta totalt fyra kameror till mottagaren.

igång själva bildvisningen, gränssnittet är småstruligt. Det tar tid innan allting funkar och vi kan spela in video och ta stillbilder.

Slår larm utan anledning

En lovande grej är att programmet kan larma och börja spela när den upptäcker rörelser. Vi testar att sätta på larmet och riktar linsen mot testlabbskorridoren.

Vilken besvikelse! Kameran är så känslig att den sätter igång av sig själv om känslighetsinställning är maximerad. Och den reagerar inte på något alls om den minimerad. Mellanläget strular också. En slö gammal hund skulle göra ett bättre jobb.

Vidare är kameran inte speciellt ljuskänslig (1,5 lux) – det område som bevakas måste vara bra ljussatt för att bildkvaliteten ska bli acceptabel. Vi testar räckvidden genom att placera kameran en bit utanför kontoret (12-15 meter) och redan här märker vi av lite

SPIONKAMERA GP-811T

Tillverkare/kontakt: Eksit Data, 0340-69 06 70, www.eksitdata.se

Systemkrav: Windows 2000/XP, USB 2.

Trådlös frekvens: 2,4 GHz.

Upplösning: 628 x 582 pixel.

Visningsvinkel: 60 grader.

Mått: Kamera: 2,3 x 2,3 x 2,3 cm, mottagare: 7,8 x 6,8 x 1,6 cm.

Vikt: Kamera: 20 gram,

mottagare: 200 gram.

Cirka pris: 800 kronor.

Läs mer: www.eksitdata.se

+ Cool. Liten och behändig.

- Stor nätadapter. Strulig. Instabilt program.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

störningar när folk rör sig i korridoren. Om det ska fungera måste du ha kameran mycket nära mottagaren och datorn.

Värst är dock programmets instabilitet. Ett sådant här program måste gå att lita på.

Mikael Salo

PC MED ELD I BAKEN

Här går det undan! I förra numret hade vi med en dator som var snabbast i världen – i två dygn. Nu kommer nästa – en superstark pc som slår alla rekord.

Oj! Det är ingen liten dator Pyrotech har skruvat ihop, utan en rejäl bjässe med gott om utrymme på insidan för att stoppa i mer komponenter.

Datorns chassi kommer från Cooler-master. Alla blå lampor har ersatts med

läckert rött lysande dito. Otroligt cool om datorn står i ett mörkt rum.

Till skillnad från tidigare Pyrotech-datorer väsnas den en hel del. Anledningen är att det sitter tre rejäla fläktar i den, vilket behövs för att förhindra en binär härdsälta.

Processorn i Pyrotechs Pyro Gamer X är en Intel Dual 2 Core

X6800 Extreme Edition klockad till 2,93 gigahertz. Alerta läsare kanske anar att det här är en dator med en hel del muskler – och det stämmer. Det här är en ruskigt

snabb dator. Sysslar du till exempel med videoredigering lär arbetet gå dubbelt så snabbt som

tidigare. Att konvertera en två gigabyte stor avi-fil till mpeg-format tar exempelvis bara två och en halv minut.

Som en oljad blix

Andra grafiska tillämpningar, som bildbehandling eller ljudhantering, går också som en dans. Att lägga ett mosaikfilter på en 300 megabyte stor bild i

Photoshop går på 28 sekunder. Samma sak att konvertera en stor wav-fil till mp3: 36 sekunder. Det är som att leka med en oljad blix. Och efter ett tag sitter vi och flinar i testlabbet och låter oss imponeras av det röda ljuset datorns inre begåvats med.

Byggt för spel

Det finns quadcore-datorer som har mer snurr i hjulen när det gäller att kopiera musik och konvertera film, men när det gäller spel måste vi citera filmen Highlander: "There can be only one". Jisses, vilket klös det är i den här burken. Den är klart snabbare än den dator vi byggde i förra numret. I den här sitter två stycken sli-kopplade Geforce 8800, Nvidias senaste krets som också har stöd för Directx 10.

När vi kör testprogrammen 3d Mark 05 och 06 är det som helt

nya program. Allt går ruskigt snabbt! Med 3d Mark 05 får datorn 18 006 poäng. Det är rekord. När vi laddar den med 3d Mark 06 får den 13 048 poäng. När vi installerar Doom 3 kommer den upp i 253 fps (bildrutor per sekund). I stället för raid-konfiguration har Pyrotech valt att sätta i en Western Digital-hårddisk i datorn, som varvar hela 10 000 varv i minuten.

Så vem ska köpa den här datorn? Tja, du som gillar spel, har en stor veckopeng och vill vara absolut säker på att hänga med i spelutvecklingen ett par år till.

Mikael Salo

PYRO GAMER X

Tillverkare/kontakt: Pyrotech, 08-741 35 90, www.pyrotech.se

Processor: Intel Core 2 Duo X6800, 2,93 GHz.

Minne: 2 GB, 1 066 MHz, pc8500 Corsair.

Chipset: Asus Striker Extreme - Nforce 680i sli.

Hårddisk: Western Digital, 150 GB, 10 000 rpm.

Grafikkort: 2 Geforce 8800GTX 768MB, pci-express.

Ljudkort: Creative Soundblaster X-Fi Xtreme Gamer Fatality.

Ingångar: 2 firewire, 7 usb 2,2 ethernet, koaxial, spdif.

Nätverk: Gigabyte 1000/100/10. **Dvd-brännare:** Nec Dvd±rw, 18x, 12x.

Operativsystem: Windows XP Media Center 2005.

Telefonsupport: Livstid.

Garanti: 3 år.

Cirka pris: 38 000 kronor.

Läs mer: www.pyrotech.se

Fantastisk spelmaskin, coolt utseende.

Dyr, dyr, dyr!

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Testresultat

3d Mark 05: 18 006 poäng

Bildbearbetning: 30 sek

Videoredigering: 2 min 26 sek

Cd-kopiering: 3 min 11 sek

Musikkonvertering: 36 sek

Röda lysande lampor ger en häftig effekt när datorn står i ett mörkt rum.

PRIMA PRIS PÅ DATORPAKETET

En hyfsad budgetburk från Komplette ger mycket för pengarna. Allt ingår – det är bara att köra igång.

Behöver en dator kosta två månadslöner? Nej, absolut inte. I dag kan du få en schyst och funktionell dator med skärm, tangentbord och mus för under 6 000 kronor. Här är ett bra exempel på en budgetdator. Relativt stor och sober i svart känns den som vilken dator som helst.

Den platta tft-skärmen på 17 tum är varken imponerande eller dålig. Även tangentbordet och musen är okej. Datorn är inget för kräsna spelfantaster, men du som använder datorn till att surfa och skriva mejl någon timme om dagen kommer inte

att märka någon större skillnad mellan en högprestandaburk eller den här lågprisvarianten.

Intressant är att Komplette (förutom dvd-brännare) stoppat in en 3,5 tums diskettläsare i burken. Disketter var förr en självklarhet, men har sedan länge fasats ut till förmån för snabbare och rymligare cd- och dvd-skivor.

Du kan naturligtvis få datorn med andra tillbehör i stället till ett obetydligt högre pris. Det är bara att gå in på Komplettes hemsida och välja. Anslutningsmöjligheterna är i

övrigt godkända. I fronten sitter två usb-kontakter – och på baksidan finns ytterligare fyra usb-kontakter, två vga-anslutningar och ethernet.

Vi börjar med att testa hur datorn klarar av bildhantering – och den visar sig motsvara en bärbar som du får pröjsa mellan 10 000 och 15 000 kronor för. Det tar nästan tre minuter att lägga på två olika filter på en bild i Photoshop. En värstingburk gör det på en femtedel av den tiden.

Hyfsat duktig och tyst

Vi fortsätter med 3d Mark 05 – ett program som testar duglighet för olika grafikkrävande spel. Resultatet är 588 poäng. Det är inga problem att spela gamla Castle Wolfenstein eller strategispel med några år på nacken –

men köp för guds skull inte några nya spel med förhoppningar om en härlig spelupplevelse.

Bäst resultat får datorn när vi rippar en cd till hårddisken. Och för att vara så billig är den förhållandevis tyst. Det som bryter igenom är ett svagt fläkturr.

Men med tanke på att du också får skärm, tangentbord och en mus för under 6 000 kronor är det här budgetpaketet prisvärt och kan rekommenderas för datorspekulanter som mest vill surfa, skriva och emellanåt bränna en cd eller dvd.

Med datorn ingår Windows XP. Vill du till varje pris ha Windows Vista bör du däremot satsa på en annan dator, med mycket starkare prestanda.

Mikael Salo

”För att vara så billig är den ganska tyst”

KOMPLETT HOME AIO

Tillverkare/kontakt: Komplette, 031-710 20 00, www.komplette.se
Processor: AMD Sempron 2800+
Moderkort: Asustek M2N-MX
Grafikkort: Nvidia Geforce 6100 Nforce 430
Hårddisk: 250 GB sata2
Internminne: 512 MB ddr2
Anslutningar: 1000/100/10, 6 usb 2
Dvd-brännare: Dvd rw x 16
Tillbehör: Mus, tangentbord, 3,5-tums diskettläsare och 17 tums platt skärm
Operativsystem: Windows XP Home
Garanti: 3 år
Cirka pris: 6 000 kronor.

Billig. Startklar. Allt ingår.

Du får vad du betalar för. Inte redo för Windows Vista.

1 2 3 4 5 6 **7** 8 9 10

Testresultat

3d Mark 05: 588 poäng
Videokonvertering: 5 min 4 sek
Bildbearbetning: 2 min 43 sek
Cd-kopiering: 5 min 21 sek
Musikkonvertering: 1 min 20 sek

Att jämföra med:

Pyrotech Pyro Vortex Hem
3d Mark 05: 661 poäng
Videokonvertering: 5 min 6 sek
Bildbearbetning: 1 min 56 sek
Cd-kopiering: 9 min 45 sek
Musikkonvertering: 1 min 12 sek

Det lyser rött om nosen men kaninen vägrar fungera.

IT-KANINEN FÅR SPARKEN

Vi välkomnar it-hjälpredan Nabaztag till testlabbet men han åker ut igen lika fort. Med öronen före.

Nabaztag är en hårlös kanin som påminner mer om spöket Laban med djävulshorn än en gullig, smart kompis som livnär sig på ditt trådlösa nätverk.

Tanken är god: En smårolig trådlös pryl som blinkar i olika färger, viftar på öronen och talar om när du får mejl, vad klockan är, hur börskurserna går och står samt levererar meddelanden när du får ett sådant. Och den polar med andra kaniner (vars ägare kan skicka meddelanden till varandra) över hela världen.

Det första du ska göra när du köpt en kanin är att koppla in strömsladden och surfa in på www.nabaztag.com (varifrån du ska styra kaninen), klicka på **Register nabaztag** och följa instruktionerna. Vi döper den till Skalle-Kalle och fyller i mejl-

adresser, lösenord och så vidare och är snart via det trådlösa nätverket inne och mixtrar i kaninens hjärna. Vi gör korrekta inställningar och – det händer ingenting. Den förbaskade kaninen blinkar rött och vägrar att lysa grönt trots att vi följer handboken till punkt och pricka.

Frustrationen ett faktum

Vi försöker att installera den tre gånger – och lika många gånger misslyckas vi. Handduken flyger in – och Skalle-Kalle står där i sitt röda, skamfyllda sken. Vi kan ha gjort fel – men det kan också vara fel på Skalle-Kalle.

Trots att fransmännen uppskattar kaninen verkar den inte ha charmat svenska hjärtan. Vi hittar mest sågningar av Skalle-Kalles kusiner på Google. Exem-

pelvis klagas det på att det kostar pengar att skicka meddelanden kaniner emellan. Och där skiter verkligen tillverkarna i det blå skåpet. Den kostar ju 1 200 pix, som en mindre mobiltelefon, och det går exempelvis inte att ringa och boka en doktorstid med Skalle-Kalle. Hej då kaninen!

Mikael Salo

NABAZTAG

Tillverkare: Voilet.
Kontakt: Webhallen, 08-673 60 00, www.webhallen.se
Teknik: 802.11 b/g
Cirka pris: 1 200 kronor.
Läs mer: www.nabaztag.com

Kul idé.

Fungerade inte.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

SMIDIG SURFPLATTA

Nokia N800 har inbyggd kamera, wifi, bluetooth och lite till. Och du kan ringa med den – över internet.

För ett par år sedan testade vi Nokias första surfplatta, N770, en sirapsseg historia som hade få funktioner och var usel. Efter alla svidande recensioner omgrupperade Nokia, tänkte till, och presenterade N800. Och nu börjar det arta sig.

För det första är den väldigt snygg med svepande linjer och silvrig design med en stor skärm

på 800 x 480 pixlar. För det andra är den snabbare än N770. Liksom förra gången har den Linux som operativsystem, men all tröghet är borta. Urvalet av program är sparsmakat. Mejlklint, webbläsare, filhanterare och Google Talk är höjdpunkterna. På sidan sitter en liten pekpena och en webb-kamera. Och med programmet Google

Talk kan du faktiskt ringa videosamtal med den här surfplattan. Skype håller på att utveckla en klient för N800 och det blir hur kul som helst när den har inbyggt wifi. Leta upp närmaste surfzon och ring ett videosamtal.

Bekvämt att se på film

Inmatningen sker med pekpena, men Nokia N800 har även tryckkänslig skärm och virtuellt tangentbord på skärmen. Ungefär samma princip som i Iphone. Ett tryck på en knapp – och tangentbordet visar sig på skärmen.

Det finns en programhanterare där du kan hämta hem nya program, bland annat en mediaserver. Installera den på din dator, dela ut mappar och vips kan du strömma film och ljud till N800! Min dator står i vardagsrummet, själv låg jag i sovrummet på övervåningen och tittade på film.

Visst, det här är teknik för teknikdårar. Men den ger en liten fingervisning om framtiden. Tänk dig den prylen med inbyggd gsm- och gps-mottagare. Plötsligt blir den bärbara

Du kan skriva direkt på skärmen.

NOKIA N800

Tillverkare/kontakt: Nokia, 077-662 22 22, www.nokia.se
Systemkrav: Inga, men går att ansluta till dator via usb.
Skärm: 4,13 tum, 800 x 480 pixel.
Minne: 256 MB inbyggt, går att bygga ut med mini-sd (128 MB-kort ingår).
Anslutningar: Wifi (802.11 b/g, bluetooth).
Spelbara format: Aac, mp3, wav, wma, mpeg med flera.
Batteritid: 3 timmar.
Passningstid: 12 dagar.
Mått: 7,5 x 14,4 x 1,3 cm.
Vikt: 206 g.
Cirka pris: 3 600 kronor.
Läs mer: www.nokia.se

Cool, snygg, har potential.

Dyr, få program.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

datorn väldigt stor och otymlig. Jämfört med N770 är N800 bättre på alla sätt och vis.

Mikael Salo

"TUT" STOPPAR MINNESTJUVEN

Programmet The Ultimate Troubleshooter kollar din dators processer och låter den arbeta mer effektivt.

På tillverkarens hemsida står följande att läsa: 65 procent av allt datorstrul orsakas inte av hårdvarufel, virus eller spam, utan av processer i program du använder dagligen. The Ultimate Troubleshooter (Tut) är ett program som åskådliggör och

listar de olika processer som pågår i din dator.

Programmet rangordnar de olika processerna – listar dem i grönt, gult, blått eller rött, och beskriver deras funktion. Grönt är bra processer, gula "tasks" (processer) är osäkra. Du måste

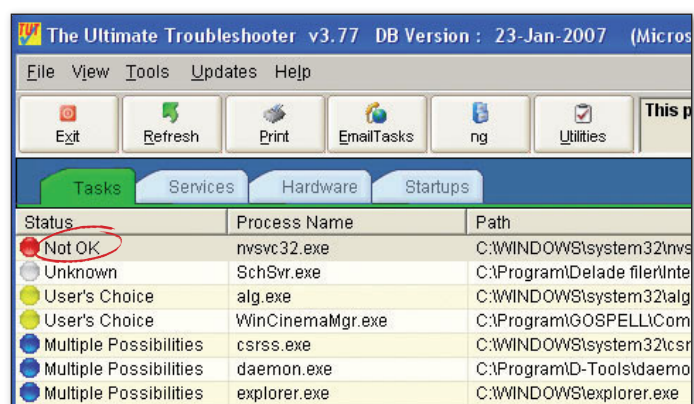
själv välja om du vill köra dessa. Blå kan vara både bra och dåliga medan rödmarkerade är okända eller onödiga. Vissa processer saknar en vettig funktion och slår ned datorn. Dem kan du avaktivera.

Gränssnittet är lättanvänt. Högst upp kan du välja mellan Tasks, Services, Hardware och Startups – och få en överblick över program och hårdvara.

Kul och lärorikt

Egenskap av it-nörd är det faktiskt intressant att läsa om och förstå de olika processerna som håller operativsystemet och olika program igång.

Vidare påstår sig Tut känna igen 60 procent av alla virus – men om det är sant eller inte har vi inte testat. Att ha ett fullt fungerande virusprogram i datorn är ett måste – och om Tut skulle snappa upp en rackare eller två så är det bara en bonus. Det här är definitivt inget sub-

Status	Process Name	Path
Not OK	nvsvc32.exe	C:\WINDOWS\system32\nvsvc32.exe
Unknown	SchSvr.exe	C:\Program\Delade filer\Inte
User's Choice	alg.exe	C:\WINDOWS\system32\alg.exe
User's Choice	WinCinemaMgr.exe	C:\Program\GOSPELL\Com
Multiple Possibilities	csrss.exe	C:\WINDOWS\system32\csrss.exe
Multiple Possibilities	daemon.exe	C:\Program\ID-Tools\daemo
Multiple Possibilities	explorer.exe	C:\WINDOWS\explorer.exe

Proo! Den rödmarkerade processen i datorn fyller tydligen ingen som helst funktion utöver att stjäla minne och skapa instabilitet. Bort med den!

THE ULTIMATE TROUBLESHOOTER 3.77

Tillverkare/kontakt:

Answers that work,
www.answersthatwork.com

Systemkrav: Windows 95 eller senare.

Språk: Engelska.

Filstorlek: 16,1 MB.

Cirka pris: 200 kronor för ett år. Förnyelse kostar 125 kronor.

+ Bra och användbart.

- Fult gränssnitt.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

stitut för ett antivirusprogram. Tut har hängt med i många år men har fått nya funktioner. Med Housekeeping städar du upp gamla rester från ditt surfande, så att datorn inte förslöas av cache-filer eller cookies.

Om du är nyfiken rekommenderar vi dig att ladda ned testversionen av programmet. Vi har i alla fall haft nytta av det.

Mikael Salo

FINURLIG USB-FÖRLÄNGARE

Två små plastbitar förlänger kopplingen från datorn till olika prylar – upp till 30 meter.

Plötsligt trillar det in ett spännande litet paket i testlabbet. Jag öppnar det och håller snart en usb-förlängare i mina händer. Den består av två enheter, två svarta donglar med ethernet- respektive usb-in- och utgång. Den ena med usb-kontakt ansluts till datorn och den andra med usb-ingång ansluts till produkten. Mellan dessa mon-

terar du sedan en ethernetsladd (en sådan som du kopplar till internetuttaget) och vips förlängs kopplingen mellan en dator och en usb-enhet.

Övervaka din hall

En pryl som du ansluter till din dator med usb kan exempelvis vara skrivare, en webbkamera, en hårddisk och ja, egentli-

gen vad som helst som drivs med eller utan separat strömkälla. För i vissa fall driver usb-kopplingen produkten – det kan exempelvis vara mindre externa möss, hårddiskar, kaffemuggsvärmare eller tangentbord.

Vi testar att ansluta en mus fem meter bort från datorn. Det är fullständigt onödigt, men fungerar fint. På samma sätt kan du faktiskt montera en usb-driven webbkamera på långt avstånd från datorn för exempelvis övervakning av hallen, ett sammanträdesrum eller soprummet.

Längden på den anslutna ethernet kabeln är den begränsande faktorn och ethernetsladdens längd får inte vara längre än 45 meter enligt tillverkarens specifikationer.

Överföringshastigheten är inte världens bästa då tekniken som används är usb 1.1. I dag är

USB-EXTENDER

Tillverkare/kontakt: Eksit Data, 0340-69 06 70, www.eksitdata.com

Systemkrav: Windows, Mac OS, Sun OS.

Specifikation: Usb 1.1, nätverkskontakt.

Cirka pris: 600 kronor.

Läs mer: www.eksitdata.se

+ Praktiskt och smart.

- Lite dyr.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

usb 2 mer eller mindre standard på ny utrustning.

Bra är dock att förlängningen inte kräver någon form av installation eller extra strömförsörjning. Men priset är lite högt för två plastbitar vars komponenter gissningsvis inte går loss på mer än några tior.

Mikael Salo

KRÅNGLIG KOMBOLUR

Med trådlösa Butler 4812 kan du ringa både över internet och som vanligt – med samma telefon.

Snacka om fiffigt. Butler 4812 låter dig ringa både som vanligt och via internet. Du kan alltså välja om du vill ringa med Telia eller exempelvis Skype.

Butlern är lika mycket en trådlös internettelefon som den är en vanlig telefon. Du ansluter basstationen till både det vanliga telefonnätet och till din dator (via usb). När du inte talar står telefonen redo i en laddningsdocka.

Snygg är den inte. Om Butler 4812 vore en bil skulle den vara en Saab 9000 med rostiga dörrar. Telefonen är plastig och skärmen är en gammal hederlig upplyst punktmatrix-lcd. Men skenet bedrar – du kan med nästan samma antal knappar som du hanterar en vanlig telefon även använda den som en voip-lur. Det är heller inte särskilt svårt, det tar bara lite tid att komma igång med Butler 4812.

Det första du gör är att tanka ned och installera en voip-klient, ett program som gör det möjligt

att ringa över internet. Därefter stoppar du in en cd med drivrutiner för Butler.

Den medföljande cd:n är verkligen pytteliten och du kan inte använda den i vissa cd-läsare, exempelvis bärbara Mac-datorer. Efter installation, en omstart och lite klickande på datorn kan du börja ringa.

Ha handboken redo

Ljudet är bra om än lite burkigt, men det är struligt att få koll på luren alla funktioner. Du behöver absolut läsa handboken på 40 sidor – och ha den liggande nära luren de kommande veckorna. Utöver den stora ringknappen är inget självklart eller intuitivt på den här luren. Inte heller imponerar batteritiden.

Ett plus är dock att du kan bygga ut basstationen med upp till fem telefoner. Smart är också att du ser dina Skype-kontakter i telefonens menyfönster.

Mikael Salo

BUTLER 4812 USB VOIP

Tillverkare: Topcom.
Kontakt: Clas Ohlson, 0247-444 44, www.clasohlson.se
Anslutning: Usb.
Kompatibla voip-klienter: Parlino, Voipbuster, Skype, MSN Messenger, Net2phone med flera.
Telefonbok/minne: 50 namn och nummer.
Räckvidd: 300 meter utomhus/50 meter inomhus.
Batterier: 2 aaa-batterier.
Batteritid: 100 timmar standby, 8 timmar tal.
Laddningstid: 6-8 timmar.
Cirkapris: 700 kronor.
Läs mer: www.topcom.se

+ Multifunktionell.

- Svåränvänd i början.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

SUMODRÄKT TILL IPOD

Nedstoppad i Logitech Audiostation blir din Ipod en musikmaskin för köket. Men radion är ganska kass.

Nu när hela världen (nja, väldigt många åtminstone) äger en Ipod har det blivit en industri att tillverka tillbehör till den. En del av dessa fungerar bra, andra inte alls. Logitech har lanserat flera olika typer av tillbehör. Den här gången är det en docka med inbyggd radio och högtalare som du kan placera din Ipod i.

Perfekt i köket

Användningsområdena för den här mackapären är flera. Du kan ha den i arbetsrummet eller i sovrummet, men det mest uppenbara enligt oss är köket. Audiostation är lättplacerad och sobert svart. Med följer en liten fjärrkontroll som du kan styra såväl Ipod som radio med. Skärmen på ljudstationen är tydlig och lätt att avläsa.

När Ipoden är placerad i stationen skulle man kunna tro att den laddas upp, men det gör den inte! I varje fall inte vår Nano som vi testade med. Eftersom Ipod numera kan spela upp videofilmer finns även en videoutgång på baksidan av Audiostation.

Radio kräver inte Ipod

Ljudmässigt låter det hyfsat. Den har inte samma ljudresurser som konkurrenten Ipod Hi-Fi, å andra sidan är den mycket mindre. Till skillnad från Ipod Hi-Fi kan du ställa in bas, diskant utan att ha din Ipod inkopplad. Det går också att lyssna på radio utan Ipod – något som krävs för Ipod Hi-Fi. Tyvärr är just radiodelen

i Logitech Audiostation under all kritik. Vårt testlabb är placerat mitt i Stockholm och vi kunde inte ens få in P3, än mindre någon av de kommersiella stationerna. Först när vi kopplade in Audiostation till antennuttaget fungerade det.

Så, vad har vi? Jo, smidigt format, okej ljud, kass radiomottagning, ingen möjlighet att köra den på batterier men en stor, tydlig skärm för cirka 3 000 kronor. Konkurrenten är mördande i det här segmentet och bäst är fortfarande Ipod Hi-Fi, som bara kostar några hundralappar mer. Bose Sounddock är ännu dyrare, men låter fortfarande bättre än Logitechs modell.

Så, Audiostation är ingenting vi rekommenderar, det finns flera bättre alternativ.

Petter Ahrnstedt

LOGITECH AUDIOSTATION

Tillverkare/kontakt: Logitech, 08-519 920 20, www.logitech.se
Systemkrav: Ipod-spelare.
Effekt: 80 watt (rms).
Mått: 41 x 18 x 11 cm.
Cirkapris: 3 000 kronor.
Läs mer: www.logitech.se

+ Enkel att placera, fjärrkontroll, tydlig skärm.

- Halvdant ljud, dyr, dålig radiomottagare.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

DÄRFÖR ÄR PS3 KONSOLKUNGEN

PS3 är tystare än föregångaren. Ett surrande är det enda som hörs.

Den har blu-ray-spelare och prestanda som slår vad som helst. Men är verkligen Playstation 3 värd den monstruösa prislappen? PC för Alla har testat.

Mer än ett år försenad är det dags för Sony att lansera sin Playstation 3 (PS3), deras konsol för nästa generation. Och visst är det en maskin med otroligt spännande hårdvara. Utöver en blu-ray-spelare har den en så kallad cell-processor som arbetar i 3,2 GHz och har hela sju kärnor. Detta ger PS3 enorma prestanda, i alla fall teoretiska. Det är först i slutet av en konsols livscykel som programmerarna till fullo

lärt sig utnyttja maskinens hårdvara, men det är en bra början.

För grafiken svarar ett specialdesignat Nvidia-kort, Xbox 360 använder ett grafikkort från ATI. Xbox 360 har sin avgiftsbelagda online-arena som kallas Xbox Live, Sonys kostar ingenting. Detta behöver inte vara positivt; en läsare som hört av sig menar att Xbox Live är mer välskött.

När du navigerar i PS3:ans menyer är det via ett korsnavigeringssystem. Det är enkelt och

överskådligt och styrs med handkontrollen. Vi berättar mer om den nedan.

Stor och härligt hotfull

PS3 är en stor rackare som du kan ha liggande eller stående. Tack vare sin svarta färg ser den skönt hotfull ut. Knapparna är av touch-typ, du behöver bara snudda vid dem. Till skillnad från Xbox 360 är PS3 mycket tyst, och detta tackar vi för. När maskinen slås på hörs bara ett

svagt surrande. I Europa säljs bara premium-modellen, med 60 gigabytes hårddisk. Det går också att ansluta olika typer av minneskort till maskinen. Men när vi anslöt ett usb-minne hittade den inga filer över huvudet. Tydligt måste filerna ligga i mappar med särskilda namn för att det ska fungera.

Maskinen är hd-kompatibel, det vill säga den kan skicka ut en signal i 1080p via hdmi utan att darra på manschetten. Vi kopplade in den till en 42-tums Philips-tv (som testas i nästa nummer) och började spela. Och visst tusan är grafiken imponerande. Racingsspelet Motor Storm ser helt fantastiskt ut med en grafik vi inte trodde var möjlig. Men å andra sidan ser spelet Full Auto 2 bedrövt ut.

Gräddfil till musik och film

Du kan när som helst när du spelar trycka på en knapp på kontrollen för att komma ut i PS3:s menysystem. I och med att du kan lagra musik och filmklipp på hårddisken hittar du allting

PANGPANG-SPELEN SOM SKA SÄLJA PS3

Metal Gear Solid 4: Guns of the Patriots. Kritikerrosad spelserie kommer till PS3. Som Solid Snake räddar du världen från skurkar.

Resident Evil 5. Den senaste installationen i Capcoms berömda skräckspelserie. Lär skrämra brallorna av alla.

Killzone 2. Visades första gången på E3-mässan 2005, men då var det från en dator. Blir det hälften så bra får du ett höjderspel att leka med.

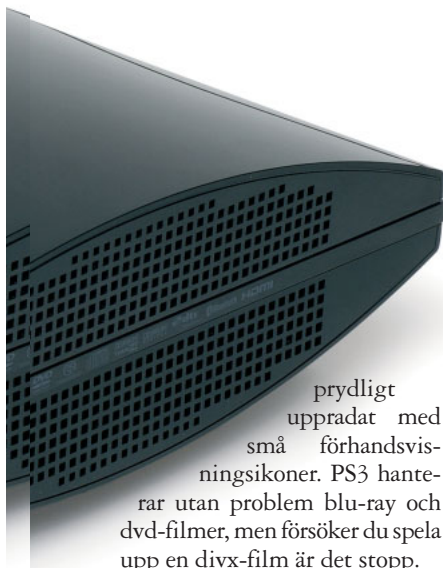
PLAYSTATION 3

Tillverkare: Sony.
Kontakt: Nordisk Film, 08-587 822 00, www.nordiskfilm.com
Systemkrav: Internetuppkoppling om du vill spela online.
Processor: Cell, 3,2 GHz, 7 kärnor.
Grafikkrets: Nvidia RSX.
Minne: 512 MB (fördelat 50/50 på internetminne/grafikminne)
Nätverk: Ethernet, 802.11b/g, bluetooth.
Hårddisk: 60 GB.
Anslutningar: 4 usb2, hdmi, optisk ut, multi connector.
Storlek: 32,5 x 9,8 x 27,4 cm.
Vikt: 5 kg.
Pris: 6 500 kronor.
Läs mer: www.playstation.com

+ Läcker, tyst, maffig grafik, kan spela upp blu-ray-filmer

- Dyr, få bra titlar klara, inget skak i handkontrollen som dessutom är plastig.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

prydligt uppradad med små förhandsvisningsikoner. PS3 hantlar utan problem blu-ray och dvd-filmer, men försöker du spela upp en divx-film är det stopp.

Sony gick tidigare ut och sade att PS3 skulle vara helt bakåtkompatibel, men det kommer den inte att bli. Vilka spel som drabbas är just nu okänt.

Sladdrig spelkontroll

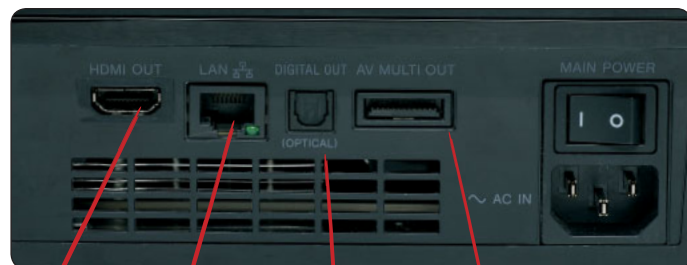
Handkontrollen känns dålig. Den är plastig och axelknapparna är både sladdriga och hala. En rörelsesensor låter dig styra i bilspel genom att luta kontrollen åt det håller du vill styra. Jämfört med Nintendo Wii är det dock inget att hänga i granen.

Trots alla negativa skrivelser blir PS3 förmodligen en enorm försäljningssuccé. Men den kostar 6 500 kronor och Sony har haft problem med att få fram maskiner. Detta leder till att spelutvecklare väntar med att utveckla spel exklusivt till Sony. Varför lägga ned 10 miljoner dollar på en speltitel som ingen kan spela?

Med detta sagt är det här ett

stycke hårdvara som saknar motstycke. Den smiskar Xbox 360 hårt och Nintendo Wii kommer inte ens i närheten av den rent tekniskt. Men till syvende och sist handlar det om spelen. Och då blir bilden mer pessimistisk. Xbox 360 har Gears of War och runt hörnet lurar Halo 3. Wii har Super Mario. Playstation 3 har Resistance – Fall of Man och inte så mycket mer. Först i slutet av 2007 kommer de tunga titlarna.

Men köper du en PS3 får du också en blu-ray-spelare, och sådana kostar mycket pengar, här får du dessutom en vrålhaftig spelkonsol. Inget snack om den saken. ■

Hdmi. Du kan koppla till tv för högupplöst bild.
 Port för att spela över nätverk.
 Digital utgång för bästa ljud med 5.1-anläggning
 Standardutgång för ljud/bild.

Cirka pris: Alla priser i fakturorna är inklusive moms.

GRATTIS ALLA LÄSARE!

Vårt Mobila bredband blev bäst i test!

**Betyg
9 av 10!**

När PC för alla jämförde marknadens Mobila bredband var vi överlägsna med betyget 9 av 10! Och självklart vill vi dela segern med dig som läser den här fina tidningen. Beställer du Mobilt bredband på www.tele2.se/mobiltbredband ger vi dig därför 500 kronor i rabatt! Välkommen.

Använd rabattkod: **mbpc2007**

NR 1/2007

www.tele2.se/mobiltbredband

TELE2

Med internet SÅ

Har du rätt 3g-nalle får du snabb åtkomst till internet var du än befinner dig. Vi testar sju heta modeller och visar hur du kommer igång med dem.

Det gick ett sus genom massan av församlade journalister när 3g-licenserna delades ut. Telia, den gamla statliga jätten blev utan, medan alla andra företag, stora som små, lyckades få tag på en. Det var ett himla liv och alla talade om hur bra allting skulle bli när vi fick upp hastigheten i telenätverken. Tidigare hade vi fått nöja oss med gprs, som gick segt, och wap,

som gick ännu segare. Men sedan dess har det flutit en hel del vatten under 3g-bron.

3g-mobilen är en minidator

Wap är stendött, nu är det internet som gäller. Dels har 3g-nätverken med sin hastighet hjälpt till att introducera webben till telefoner, dels har själva telefonerna utvecklats till en liten avancerad dator i fickformat.

En 3g-telefon har inte mycket gemensamt med den telefon som tillverkades för fem år

sedan. Det finns så mycket annat telefonen ska kunna hantera.

– En 3g-telefon är egentligen en dator, berättar Erich Hugo, affärsutvecklare på Nokia. Med en 3g-telefon handlar det inte bara om att kommunicera via röstsamtal; det finns flera olika sätt. Du kan skriva meddelanden, skicka bilder, chatta eller vad det nu kan vara. Det är internet, och 3g-nätverken, som gör det möjligt.

En parallell är just internet, där vi för några år sedan hade något som kallades webb 1.0.

Text: Petter Ahrnstedt

E-post: petter.ahrnstedt@idg.se

i fickan:

VÄLJER DU RÄTT 3G-TELEFON

Nu har vi i stället webb 2.0. Ett internet med större interaktivitet och gemenskap där vi träffas, umgås och byter filer via webbläsaren. Här har även mobiltelefonerna utvecklats. Du behöver inte installera program så länge det finns en webbläsare i telefonen.

Tar tid att slå igenom

Men trots att 3g funnits i flera år och att telefonerna är små datorer tror många svenskar att vi fortfarande wappar. Varför?

– Vi jobbar på att föra ut budskapet. Det är en stor uppgift att lära konsumenterna att mobilt internet är riktigt internet, att det faktiskt är den riktiga versionen av internet i telefonen och inget "light". Du har i princip tillgång till alla tjänster som du har framför datorn, säger Erich Hugo.

En annan viktig fördel med 3g är den högre bandbredden, upp till 384 kilobit per sekund, som möjliggör att vi kan använda andra typer av data och roligare tjänster.

– Dagens användare konsumerar mer data, även röstdata, och ju mer bandbredd vi gör av med desto mer behöver vi. Och dagens 3g-telefoner har även möjligheter att använda andra typer av dataöverföring, som wifi, säger Erich Hugo på Nokia.

När 3g lanserades i Sverige var det videosamtalen som stod i fokus, men svenskarna var inte övertygade. I stället är det andra typer av tjänster som lockat. Möjligheten att ladda ned musik när som helst är en tjänst som är uppskattad, liksom att titta på strömmande tv-sändningar.

Ännu högre hastigheter

Nästa generations telefoner har stöd för något som förkortas hsdpa (high-speed downlink packet access) som klarar hastigheter från 1,8 och upp till teoretiska 14,4 megabit per

sekund. Vad detta innebär konkret är svårt att sja om. Men en av tjänsterna som kommer att kunna användas bättre är till exempel videokonferens, som tidigare inte varit möjligt om du inte tyckt om sönderhackat prat med otroligt risig bild. Detta kommer inte att ske genom mobiloperatörernas telenät, utan genom Skype eller Google Video. Visserligen sker trafiken i 3g-näten, men i stället för att betala fem eller sex kronor per minut betalar du bara för datatrafiken.

Kriget om konsumenterna handlar inte längre bara om vilken telefon som har klarast ljud, flest ringsignaler eller störst antal megapixel. Den telefontillverkare som tillverkar bäst telefoner för att hantera internet är den som kommer att vinna. ■

"Musik och tv-sändningar är uppskattat"

På nästa sida: Sju 3g-telefoner gör upp i test

3g – och andra förvirrande förkortningar

3g – Står för tredje generationens mobiltelefon. Har mycket högre hastighet än till exempel wap och gprs. Låter dig skicka bilder och ljud över det mobila nätet på ett bättre sätt.

Wap – Wireless application protocol, är en licensfri standard som anger hur kommunikationen mellan internet och mobiltelefoner ska gå till via ett mobilt telenät.

Med wap kunde mobiltelefoner kommunicera med internet för första gången. De första telefonerna med wap dök upp runt 2001.

Gprs – General packet radio services är en plattform för mobila datatjänster i ett gsm-nätverk.

Gprs innebär att det går att överföra data till mobiltelefoner med hastigheter mellan 30 och 100 kilobit per sekund plus att telefonen kan vara ständigt uppkopplad mot Internet. Eftersom informationen skickas i paket behöver du inte hålla en linje öppen.

Hsdpa – High speed downlink packet data access är en ny teknik som ger 3g-näten

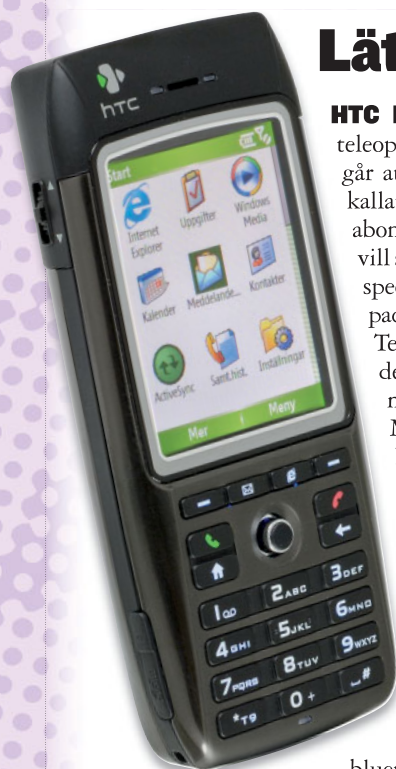
högre hastighet nedströms (från nätet till mobiltelefonen). Dagens mobilnät har en teoretisk hastighet på två megabit per sekund.

Den teoretiska maxhastigheten för hsdpa är mellan 10-20 megabit per sekund. Men så fort går det inte i dagsläget, det rör sig om blygsamma 1-4 megabit per sekund.

Liksom all trådlös kommunikation är avståndet till sändaren avhängigt hastigheten. Ju längre från sändaren desto lägre hastighet. Operatören 3 började i slutet av 2006 med hsdpa-abonnemang.

7 tuffa 3g-telefoner runt 4 000 kronor testas

Lätt att gå vilse i menyerna

HTC Mteor säljs av teleoperatören 3 och går att få med ett så kallat turbo 3g-abonnemang, det vill säga hsdpa (high speed downlink packet data access). Telefonen använder operativsystemet Windows Mobile 5.0. Det har sina fördelar. Att synkronisera telefonen mot en Windows-dator går som en dröm, så länge du använder usb-sladd. Så fort du ger dig på bluetooth förvandlas

drömmen till en mardröm där du ska ställa in com-portar på dator och telefon. Det är så långt ifrån användarvänlighet du kan komma. Jag lyckades inte – det tutade och pep men någon uppkoppling bidde det inte.

Som telefon betraktat är den kompetent. Gränssnittet skiljer sig från andra telefoner och det tar tid att vänja sig.

För det första är det rörigt med många menyer och knappar som kan eller ska tryckas på. Självklarheten lyser med sin frånvaro. Det är också underligt att webbläsaren Internet Explorer inte kan hantera hemsidor bättre. När det här testet gjordes hade Expressen.se en irriterande popup-ruta som frågade vilken edition du ville använda. Den gick inte att komma förbi alls med HTC Mteor.

Mp3-filer och filmklipp går att spela, tack vare en miniversion av Media Player. Den är dessvärre begränsad och inte i närheten av K800i och N73:s mediekapacitet.

"Gränssnittet skiljer sig från andra telefoner"

Vad som är bra är utformningen. Telefonen har en bra skärm, som är skön att handskas med. Kameran är på ynka 1,3 megapixel. Det inbyggda minnet på 128 megabyte är däremot generöst tilltaget. Telefonen ansluts och laddas med hjälp av en vanlig usb-kabel som följer med, du får även med en laddare som

kopplas till ett vanligt vägguttag om du inte har en dator tillgänglig.

Bluetooth finns, men är av den äldre skolan. Det tar hela 45 sekunder att föra över testfilen på 1,1 megabyte. En viss seghet går även att spåra

när telefonen startar – 35 sekunder. Annars är gränssnittet rappt.

Om du gillar tanken på att synkronisera trådlöst mot en Exchange-server, då är det här telefonen för dig. Annars är det här en rätt medioker 3g-lur, det finns både billigare och bättre telefoner.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Tegelsten med trevligt tangentbord

Nokia E70 är en riktig baddare. Anledningen till detta är att den har ett vanligt tangentbord (qwerty) som går att fälla ut.

Telefonen är delbar, det finns ett rejält gångjärn som låter dig dra isär telefonen och trola fram ett tangentbord som till och med innehåller bokstäverna å, ä och ö.

I utfällt läge är tangentbordet delat av skärmen och du skriver enklast med tum-

marna. Det är inte överdrivet enkelt, men fungerar bra efter lite träning.

Operativsystemet är mer eller mindre identiskt med N73:s, men det finns inte lika många program installerade. Vad som däremot finns är wifi. Jupp, Nokia E70 har faktiskt nätverksprotokollet 802.11g, det vill säga den snabbare varianten.

Inte ens Sony Ericssons värsting-mobil, P990i, har det.

Detta gör att E70 lämpar sig alldeles utmärkt för att surfa med. Det finns ett litet aber och det är att du måste in och rota i inställningarna för att definiera kopplingspunkt om nätverket du ska ansluta till är krypterat.

Liksom alla bättre telefoner finns inbyggd e-postklient, webbläsare, mp3-spelare och kamera.

Men vad jag inte förstår är varför det inte går att spela in längre röstinspelningar än en minut? Det gäller samtliga nallar i serie 60, medan Nokias serie 40 glatt spelar in tills

minnet eller rösten tar slut. Hur har Nokia tänkt här, egentligen?

Kameran saknar autofokus, så bilderna den tar är ingenting att hänga i julgranen. Däremot är skärmen skarp och ljusstark.

Knappsatsen med siffror är i minsta laget, plus att knapparna känns hala. Själva tangentbordet är bättre, knapparna är något större och lite "bulligare". När du fäller ut tangentbordet roteras skärmen automatiskt till ett ligande läge.

På grund av fällbarheten är telefonen grov i sin design.

Storleksmässigt sorterar den in under kategorin större, men den är fortfarande mindre än exempelvis Nokias 9500 Communicator, vilket är en stor fördel. Att starta telefonen tar 41 sekunder, vilket är normalt för en serie 60-telefon. Överföringen via bluetooth tog 17 sekunder.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Maxad för ljud och bild

Motorola Motorazr Maxx är den flådigaste telefonen i testet. Den här nallen är en vikbar historia med blank ovansida som gömmer en liten skärm som visar tid och inkommande samtal. När du faller upp den kommer du åt knappsatsen som är rejält tilltagen, men tyvärr något trög.

Att navigera i menyerna går utmärkt, det är logiskt och rappt. Mediefunktionerna är goda. När du spelar en låt förändras huvudmenyn till en mediaspelare med tydliga funktioner. Det finns två kameror, en som sitter på insidan för videosamtal, samt en för att ta bilder, som är på två megapixel vardera.

Kvaliteten på bilderna är okej, bättre än Samsung och HTC, men sämre än N73 och K800i. Det finns ingen funktion som direkt låter dig skicka en bild du tagit som mms. I stället måste du först spara bilden och sedan skapa ett mms. Något omständligt.

Webbläsare finns, men den är långt från lika

bra som Nokias. Webb sidan ser lite skum ut när den har laddat klart.

Online fungerar den okej, det finns en inbyggd chattklient, samt ett lysande litet program som låter dig göra säkerhetskopior av dina kontakter direkt mot internet.

Du kan göra det här gratis i 30 dagar, sedan kostar det 28 kronor per månad.

Du har också tillgång till ett program som låter dig spara dina textmeddelanden. Smart, men det borde vara gratis.

Ska vi klanka på saker och ting så

"Logisk och rapp med två olika kameror"

står synkprogrammet i skottlinjen. Det fungerar bra, men problemet är att Motorola använder sig av en tredjepartstillverkare för detta program. Du får med ett exemplar, det som följer med på cd:n. Tappar du bort den kan du inte ladda ned det som du kan med de andra programmen.

Förutom 3g har den här telefonen stöd för hsdpa, eller turbo 3g som det kallas. Men någon möjlighet att öppna eller redigera Office-filer finns inte. Däremot har den bra planeringsmöjligheter med en kalendervy som ger dig fin översikt och påminnelser i form av signaler och läckra lysande sidor på telefonen.

Plåtar du mycket kan det vara värt att veta att en megabyte tar 32 sekunder att föra över via bluetooth.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Mäktig mångsysslare trots buggar

Nokia N73 är en telefon med många strängar på sin lyra. Den har en stor tydlig skärm, en liten kamera på framsidan samt en 3,2-megapixelkamera med autofokus gömd bakom en lucka på baksidan.

Luren använder aktivt vänteläge, som låter dig se kalendernoteringar, planerade möten och nya meddelanden utan att du behöver trycka på någon knapp. Det finns också möjlighet att lägga in fem program som genvägar.

Nokia N73 är en Symbian-telefon som använder sig av gränssnittet serie 60. Det har fördelen att den kan utföra flera uppgifter samtidigt, precis som vilken dator som helst. Nackdelen är att telefonen blir seg. Att starta den tar 34 sekunder, aktivera kameran tar åtta sekunder. Det blir lätt frustrerande.

Som multimedietelefon fungerar N73 utmärkt. Kameran tar bra bilder, så länge det inte är mörkt. Den har mp3-

spelare, men den är inte helt bra på att hantera mappar. Programmet Lifeblog är lattjo. Det

samlar ihop alla sms, mms och bilder du har och

lägger upp dem i en tidslinje som du kan föra över till datorn. Här finns också ett Office-paket installerat som låter dig öppna och redigera Word, Excel och Powerpoint-filer.

Dataöverföring, förutom 3g, sker via usb-kabel eller

bluetooth. Och just det senare är N73 överlägsen på då den har bluetooth 2.0. Att skicka en fil på 1,1 megabyte tar 14 sekunder.

N73 har en fiffig funktion som automatiskt förser alla kontakter med röstmärke, så att du kan hålla in en knapp och säga namnet på personen du vill ringa. Den brukar dock lägga av efter tag. Ibland kommer den tillbaka efter en omstart, ibland måste du återställa

telefonen. Ibland packar telefonen ihop om du är mitt i en process som du avbryter.

Detta till trots är ändå N73 en bra telefon, som du kan bygga ut med allt från spel till gps-program (vilket gör den flexibel).

Programmet för att synkronisera telefonen med datorn är också mycket bra, det är till och med enkelt att ansluta via bluetooth!

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

På nästa sida: Sony Ericssons utmanare

Mer yta än innehåll

► **Samsung SGH-Z400** är en riktig glidare. Du skjuter överdelen av telefonen framåt för att blotta knappsatsen. Den är smidig och snyggt silvrig. Skärmen tillhör den minsta i gänget, vilket inte spelar så stor roll då det här är mer en telefon att ringa med än surfa med.

Först får vi en känsla av att telefonen verkar vara riktad mot dagisbarn. Så fort du startar den, trycker på en knapp, öppnar ett program eller skjuter fram knappsatsen spelas melodier och ljud utströtes till förbannelse. Efter att febrilt ha letat efter en meny märkt "ljud" eller "signaler" för att stänga av eländet hittade jag till slut menyn Profiler där det gick att stänga av alla effekter.

SGH-Z400 är en trevlig telefon, men den har svårt att hävda sig i Nokias och Sony Ericssons sällskap. Funktionerna lyser med sin frånvaro. Visst, det går att spela mp3-låtar och det går att plåta. Vill du utnyttja webben känns det som att flyttas tillbaka ett par år i tiden då

sidorna ser helt sjuka ut i telefonens webbläsare.

Tack vare gliddesignen är knapparna väl tilltagna. Du med stora fingrar får alltså inga större problem. Gränssnittet i telefonen är inte lika roligt. För det första känns det inte proffsigt; huvudikonerna leder dig till textmenyer som

påminner om MS Dos, plus att hela namnet på kontaktpersonen inte kan visas på en gång. Detta löses genom att texten börjar rulla efter någon sekund. Annars är telefonen rapp och startsnabb: 18 sekunder är bra. Du slipper också sirapskänslan i menyerna som Symbian-baserade telefoner dras med. Testfilen, en

"Lite av 3g-telefonernas Pamela Anderson"

jpeg-bild på 1,1 megabyte tog 37 sekunder att föra över, men telefonen kunde inte öppna bilden eftersom den var för stor.

Programmet som följer med för att ansluta telefonen är bra. Grundfunktionen, att synkronisera telefonen med dina kontakter i datorn, finns. Att koppla upp sig mot nätet via telefonen och en usb-sladd är busenkelt, något som gäller samtliga program. Dock är Nokia något enklare.

Samsung ser bra ut, men har mindre innehåll än de andra telefonerna, vilket gör den till lite av 3g-telefonernas Pamela Anderson.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Smidig men seg arbetshäst

Sony Ericsson M600i har en kul design. Den har också ett halt qwerty-tangentbord där varje knapp har två bokstäver. Till en början är det otroligt svårt att skriva text, men efter ett tag är det bara irriterande.

Räddningen är den tryck-känsliga skärmen som du kan skriva på med en liten pinne som är gömd i telefonen. Bra om du ska skriva ett snabbt meddelande. Någon kamera har M600i inte, men den kan spela upp mp3-filer och redigera Office-dokument.

Även Sony Ericsson M600i använder Symbian som operativsystem, men har gränssnit-

tet uiq. Det medför en viss seghet, eller vad sägs om 55 sekunder för att starta?

När du är igång möts du av en skärm med genvägar till de vanligaste programmen och möjlighet att se vilka möten du har inplanerat under dagen. Men till skillnad från Nokia, som visar detta automatiskt, måste du klicka fram informationen.

Programutbudet är okej. Quickword finns installerat och en pdf-läsare. I Music DJ kan du göra roliga musiksnuttar som kan användas som ringsignal. Annars är det sparsmakat. Visst finns det program att ladda ned, men

inte som till Nokias telefoner. Bluetooth finns, men den hanterar detta sämre än Nokia, plus att den är långsammare. Vår testfil tog 20 sekunder att föra över, nästan dubbelt så lång tid som N73. Det inbyggda minnet är på hela 80 megabyte och går att bygga ut.

En och annan bugg har smugit sig in. Vid några tillfällen visade M600i fullt batteri, för att sekunden senare varna för tomt och stänga av sig. Men plus blir det för att telefonen laddas när den är ansluten till en dator.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Så använder du telefonmejl...

Det finns flera sätt att läsa e-post i din telefon. Du kan antingen använda dig av telefonens inbyggda e-postklient eller så använder du exempelvis Hotmail eller Gmail, som bägge två går att komma åt genom telefonens webbläsare. Vill du använda telefonens e-postklient är det inga problem. Det kräver dock att du dels har ett mejlkonto registrerat hos din internetleverantör, dels har tillgång till användarnamn

och lösenord som behövs. Du kommer också att behöva din telefonoperatörs utgående mejlserver. Du hittar de vanligaste operatörernas serveradresser på sidan 49.

Telefonmejl skiljer sig aningen åt beroende på vilken telefon du använder. I vårt steg för steg-exempel hör till höger använder vi en Nokia N73, men huvudmomenten är i princip samma oavsett telefon. Flytta blicken till höger så kör vi!

Fantastisk för foto!

Sony Ericsson K800i är ett flaggskepp som är med i matchen mot flinka koreaner och tekniktunga finnar. Det här är en utpräglad multimedietelefon som tar bilder med 3,2 megapixels upplösning, hanterar mp3-filer lika bra som Mat-Tina hanterar en ojäst deg och har en massa kul webbfunktioner.

Telefonen använder Symbian med uiq-gränssnittet. Det har nackdelen att den inte kan utföra flera uppgifter hur som helst. För du över en fil via bluetooth samtidigt som du känner för att skicka ett sms, så bryts överföringen. Eftersom det är samma bluetooth-version i den här som i M600i tar filöverföringen lika lång tid – 20 sekunder.

Bilderna blir bra. De är något sämre än N73:s i fullt dagsljus, å andra sidan är inte K800i:s bilder lika utfräta som N73. Men vid mörkare belysning smiskar den Nokia. Förklaringen är att den har en riktig blix.

Menysystemet är enkelt och lättnavigerat. Du kan lägga till egna genvägar, men det är långt från lika användarvänligt som Nokias 60-serie. Men gillar du webbtjänster, som bloggande, är K800i bättre. Här skickar du bara en bild till Blogger, så skapas automa-

tiskt en ny blogg till dig. Användaruppgifter kommer automatiskt med ett sms. Har du redan en blogg är det enkelt att länka den mobila bloggen till den.

K800i är snabbare än M600i och N73. Att starta den tar bara några sekunder och kameran aktiveras på tre till fyra sekunder.

Minnet i telefonen är på 64 megabyte, vilket räcker till en hel del bilder,

men det rekommenderas att du köper ett större. Mejlklanten i K800i och M600i för den delen är inte lika bra som Nokias. Den fungerar, men Nokia har en miniversion av Safari (samma som Apple använder i OSX)

"Att starta den tar bara några sekunder"

som skalar ned sidan så att den ser likadan ut som på en vanlig dator.

Programmen är samma som i M600i och är struligare att installera än både Samsungs och Nokias. Att det inte finns säkerhetskopiering är underligt.

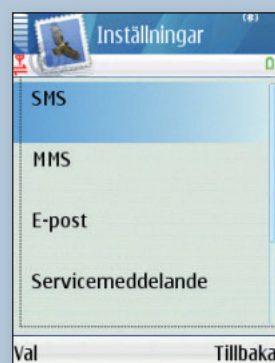
Det finns en mms-skapare, men med den går det bara att skapa mms-mallar.

Tänk vad roligt om det hade gått att skapa mms i datorn som sedan skickades via bluetooth/kabel till telefonen och direkt till mottagaren. Men tji, inte ens en sms-funktion finns. Däremot går det utmärkt att synkronisera dina kontakter.

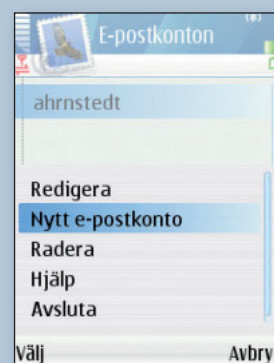
K800i vinner vårt test med knapp marginal före Nokia N73.

1 2 3 4 5 6 7 **8** 9 10

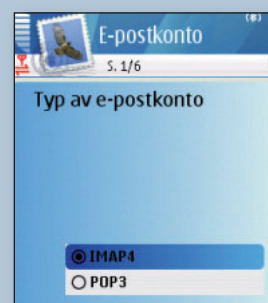
På nästa sida: Alla fakta om telefonerna

1. Öppna telefonens e-post-klient eller inställningar beroende på din telefon.

2. Markera E-postkonton och tryck på Val, Öppna. Tryck på Val igen och välj Nytt e-postkonto.

3. Tryck på Starta för att dra igång e-postguiden. Välj vilken typ av konto det rör sig om, imap4 eller pop3 (är du osäker, kontrollera med din internetleverantör). I vårt fall väljer vi imap4 och sedan Nästa.

4. Fyll i din mejladress, tryck på Nästa, fyll i din inkommande serveradress, tryck på Nästa och fyll i din utgående serveradress. Är du osäker på vilken det är kan du titta om den står i rutan på sidan 49, annars kontaktar du din mobilteleoperatör.

5. Välj vilken uppkoppling du vill använda. Du kan välja Fråga alltid, så slipper du koppla upp dig av misstag och betala pengar för datatrafik du inte ville ha. Döp sedan kontot till något passande, som till exempel Min mejl.

6. Markera kontot, välj Val, Redigera, Anslutningsinställningar, Inkommande e-post. Under Användarnamn fyller du i samma namn du använder i din datormejl. Välj Tillbaka och Utgående e-post om din mobiloperatör kräver lösenord och användarnamn för att skicka e-post.

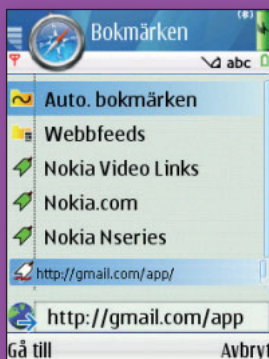

... och så kommer du åt din Gmail

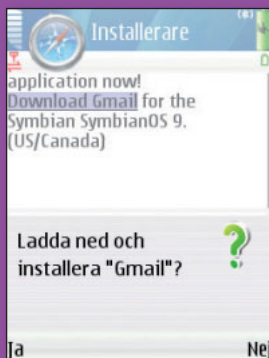
Vill du hellre använda Gmail för att komma åt din e-post? Det går lekande lätt. I Gmails fall finns nämligen ett riktigt bra litet program som du kan ladda ned gratis. Börja med att registrera ett konto på www.gmail.com

När du väljer språk är det viktigt att du väljer engelska, annars kommer inte programmet i telefonen att fungera.

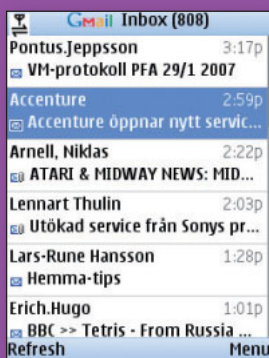
Varför? Inte en aning, men så är det i alla fall. Okej, då kör vi, gör så här:

1. Börja med att starta telefonens webbläsare och skriv in adressen www.gmail.com/app. Du kommer nu till en sida med en länk där det står Download Gmail. Markera denna och tryck på OK.

2. Tacka Ja till att ladda ned programmet och följ sedan anvisningarna. Om du får säkerhetsvarningar om programmets tillförlitlighet är det bara att klicka på Fortsätt.

3. Klart! Nu kan du busenkelt läsa och skriva mejl i telefonen. Gmail finns till de flesta kända telefonmärken, men det finns ingen lista över vilka telefoner som fungerar. Vi testade med Sony Ericsson K800i, som fungerade alldeles utmärkt, dock inte med M600i. Nokia-telefonerna gick också bra att använda. Du får helt enkelt testa om just din telefon stöds eller inte.

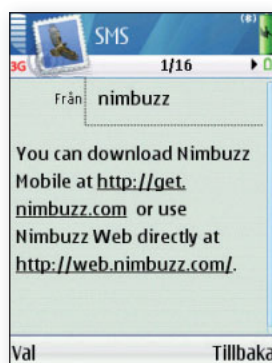
Så chattar du med 3g

Kom igång med Nimbuzz – steg för steg

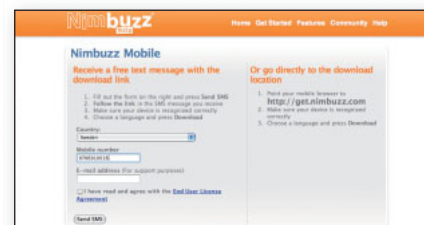
www.nimbuzz.com

Gillar du att chatta med andra människor? Varför då bara göra det i din dator när det går lika bra att göra det i telefonen? Nimbuzz fungerar nästan till samtliga telefoner på marknaden, är gratis och skulle det inte fungera finns det som webbtjänst.

Telefonen vi använder här är en Nokia N73.

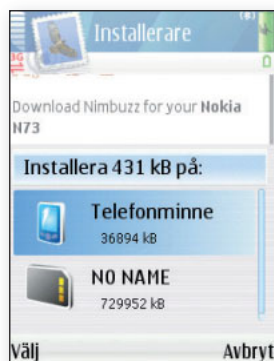

1. Börja med att ladda ned klienten till din telefon. Detta sker genom ett sms med en bifogad länk där du hämtar filen. Du behöver alltså inte använda datorn.

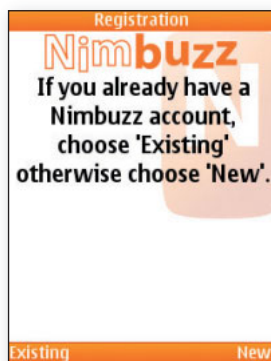

2. Välj språk: engelska eller holländska. Markera Download och nedladdningen börjar.

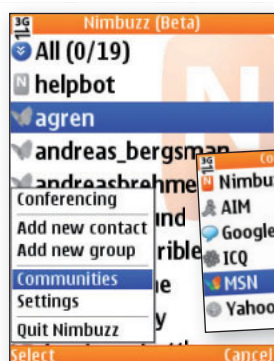
	HTC Mteor	Motorola Motorazr Maxx	Nokia E70
Tillverkare/kontakt/läs mer	Qtek/3, 08-854 500 604, www.tre.se	Motorola, 08-734 88 00, www.motorola.se	Nokia, 08-410 083 00, www.nokia.se
Skärm	2,2 tum, 320 x 240 pixlar, 64 000 färger.	2,2 tum, 240 x 320 pixlar, 260 000 färger	2,2 tum, 352 x 416 pixlar, 16 miljoner färger
Kamera	1,3 megapixel	2 megapixel	2 megapixel
Storlek (h x b d)	11, x 4,9 x 1,5 cm	10,5 x 5,3 x 1,5 cm	11,7 x 5,3 x 2,2 cm
Vikt	120 g	105 g	127 g
Spelbara format	Mp3, wma, mpeg4	Mp3, mpeg1, mpeg4, aac, aac+, eaac+, wav, wma	Mp3, aac
Spela in film	Ja, mpeg4	Ja, mpeg4	Ja, mpeg4
Minne	128 MB	64 MB	64 MB
Radio	Nej	Nej	Nej
E-post	Ja	Ja	Ja
Använda office-dokument	Ja	Nej	Ja
Anslutning	Bluetooth, usb 2, ir	Bluetooth, usb 2, ir	Bluetooth, usb 2, ir och wifi (802.11b/g)
Taltid	4 timmar	3 timmar	5 timmar
Drifttid	220 timmar	350 timmar	336 timmar
Flygläge	Nej	Ja	Ja
Cirkapris	4 300 kronor	4 000 kronor	4 400 kronor
+	Synkar otroligt bra med Outlook.	Snygg, bra skärm.	Wifi, tangentbord.
-	Jobbigt operativsystem, bluetooth ett elände.	Saknar flera viktiga funktioner.	Ful, klumpig.
Betyg	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

3. Beroende på telefonmodell kan du få en del varningar, dessa kan du ignorera. Välj sedan om du vill installera programmet i telefonens minne eller på minneskortet.

4. Lokalisera programmet och öppna det. Välj New för att skapa ett nytt konto. Programmet kollar sedan igenom dina kontakter för att se om någon av dem finns registrerade, så att ni kan börja chatta direkt.

5. Välj Menu och klicka på Communities för att välja om du vill använda MSN Messenger-nätverket, Yahoo eller vad det nu kan vara. I det här fallet väljer jag MSN.

6. Fyll i ditt användarnamn och lösenord. Tryck sedan på OK/Enter/Ja/Klar på din telefon. Om du lyckats ser du en ruta som säger detta. Klicka på OK och du kommer nu att se alla dina kontakter. Klicka på en och välj Start chat. Lycka till!

Kan jag få gps i nallen?

Jovisst går det. Har du en Symbian-telefon eller Windows Mobile kan du i de flesta fall installera ett navigatorprogram i telefonen. Du behöver också en gps-mottagare för att ta emot signalen från satelliten. När du läser den här texten har Nokia släppt sin supertelefon N95 som har inbyggd gps-mottagare.

Surfa exempelvis till www.tomtom.com och läs mer om vilka telefoner som klarar av att köra gps-program. Priset varierar, men ett komplett paket med gps-mottagare, kartor och minneskort kostar cirka 1 800 kronor. Själva har jag TomTom i min N73 och det fungerar över förväntan. Med telefonens 3g-uppkoppling går det att hämta hem uppdateringar om bilköer, väder och mycket annat.

Glöm inte att fylla i utgående e-postserver

Dessa ska du fylla i som utgående server. Du kan hämta vilken pop3-mejl som helst med telefonen, men för att skicka måste du använda operatörens. Se sidan 46.

3: smtptre.se
Djuice: smtptelenordia.se
Tele2/Comviq: smtptserver.swip.net
Telenor: smtptelenor.se
Telia: mailg.telia.com

Så här testade vi

Vi bad de olika tillverkarna att skicka in en telefon som dels kunde hantera enklare dokument, dels olika typer av media. Kamera var inget krav, men ett plus. I och med att Sony Ericsson och Nokia är marknadsledande i Sverige fick de skicka in två telefoner vardera. Telefonernas funktioner och användarvänlighet har legat till grund för betygssättningen.

Läs mer om tekniken

www.allaboutsymbian.co
En av de bästa sajterna med nyheter om alla Symbian-baserade telefoner. Har mängder med tips, nyheter och länkar till olika program.
www.microsoft.com/windowsmobile/mobilelife/default.msp
Är du intresserad av en telefon som kör Windows Mobile är det här en bra start.

Nokia N73	Samsung SGH-Z400	Sony Ericsson K800i	Sony Ericsson M600i
Nokia, 08-410 083 00, www.nokia.se	Samsung, 08-590 966 00, www.samsung.se	K800i, 08-508 780 00, www.sonyericsson.se	K800i, 08-508 780 00, www.sonyericsson.se
2,4 tum, 240 x 320 pixlar, 262 000 färger	2 tum, 240 x 320 pixlar, 262 000 färger	240 x 320 pixlar, 262 000 färger	2,6 tum, 320 x 240 pixlar, 262 000 färger
3,2 megapixel, autofokus	2 megapixel	3,2 megapixel, autofokus	Nej
11 x 4,9 x 1,9 cm	9,7 x 4,8 x 1,9 cm	10,5 x 4,2 x 2,2 cm	10,6 x 5,4 x 1,5 cm
116 g	107 g	115 g	112 g
Mp3, aac, eaac, eaac+, wma	Mp3, aac, aac+, eaac+, real audio, 3gp, mpeg4	Mp3, mpeg1, mpeg4, aac, aac+, eaac+	Mp3, aac, acc+, eaac+, m4a.
Ja, mpeg4	Ja, mpeg4	Ja, mpeg	Nej
42 MB	30 MB	64 MB	80 MB
Ja	Nej	Ja	Nej
Ja	Ja	Ja	Ja
Ja	Öppna, inte redigera	Nej	Ja
Bluetooth, usb 2, ir	Bluetooth, usb 2, ir	Bluetooth, usb 2, ir	Bluetooth, usb 2, ir
Drygt 3 timmar	Drygt 3 timmar	6 timmar	5 timmar
370 timmar	320 timmar	350 timmar	300 timmar
Ja	Ja	Ja	Ja
4 000 kronor	3 600 kronor	3 700 kronor	4 000 kronor
Bra kamera, gott om program och funktioner.	Snygg, bra format.	Bra kamera, riktig blick.	Smidig trots formatet, stor skärm, pekpenna.
Buggig, sega menyer, långsam kamera.	Låter som en leksaks-telefon, få funktioner.	Dålig på surf, kan inte öppna office-dokument.	Buggig, seg, ingen kamera.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

TEST: HÄR ÄR PRYLARNA SOM SKICKAR FILM OCH MUSIK TRÅDLÖST

Att glo på film på datorskärmen är värdelöst. Likaså att lyssna på musik i pc:ns högtalare. Här är 5 prylar som skickar filerna till tv:n eller stereon – trådlöst!

Av Mikael Salo, mikael.salo@idg.se

Det är en stark trend att vi ska konsumera media var vi än är. Oavsett om vi rör oss i hemmet eller är på resande fot. Bilder och filmer skickas från mobiltelefon till dator för att visas på den stora tv-skärmen. Trådlösheten är här för att stanna och utvecklingen pågår för fullt.

– Jag skulle inte bli förvånad om vi kan se trådlösa dvd- och mediaspelare med stöd för hd-signal inom kort, säger Sara Widman

som är informations- och pressansvarig på hemelektronikkedjan Siba.

Tog fart under förra året

Från att ha varit något för spel- och datorintresserade entusiaster har den trådlösa marknaden utvecklats och börjar nu etableras i de breda folklagren.

– Det har tagit fart under 2006. Hos oss har försäljningen av produkter för trådlöst

internet ökat med 30 procent från sista halvåret 2005 till sista halvåret 2006, berättar Sara Widman.

Hon ser två starka trender på marknaden just nu. Att folk vill integrera den tekniska utrustningen i hemmets inredning – och att människor vill samla all teknik i en och samma produkt och samla digital media på en och samma plats.

Det är alltså konsumtionsmönstret som för-

5 TESTADE PRODUKTER FÖR TRÅDLÖS VIDEO OCH MUSIK

video

DSM-520 funkar utmärkt för dvd-filmen

D-Link DSM-520 är riktigt snygg och stilren. Dess funktion är att vara en länk mellan din dator och din tv eller projektor. På baksidan sitter en löstagbar antenn och de flesta typer av anslutningar du kan föreställa dig. Du hittar garanterat en som passar din tv. Det första du måste göra är att konfigurera enheten och ansluta den till din trådlösa basenhet. Handbok och installations-cd är relativt enkla att följa och vi stöter inte på några större problem.

I fronten sitter för övrigt en usb-kontakt och

det är riktigt smidigt att spela upp en film på skärmen eller titta på jpg-bilder direkt från ett usb-minne. Däremot är det inte lämpligt att göra så med hd-material. Bilden segar rejält.

Vi testar också för skojs skull att strömma hd-material och resultatet är förödande – videobilden är mer eller mindre fastfrusen och visar en ruta var tionde sekund.

När vi spelar upp en dvd-film från en länkad dator är resultatet tvärtom riktigt bra – inga konstigheter i bilden alls. Vidare är fjärrkon-

trollen rätt skön, bekväm att hålla i och knapparna är i mångt och mycket intuitiva.

DSM-520:s styrka är dess kombination av användarvänlighet (anslutningsmöjligheter) och design (gör sig fint bredvid din tv) – något som du visserligen får betala ett ganska högt pris för.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

STRÖMMA LJUD OCH BILD

ändrats, mycket tack vare att datorerna fått större och större hårddiskar.

– Förr brände du ned media på cd- och dvd-skivor. Dessa tog du sedan med dig när du visade upp dina bilder eller filmer, säger Sara Widman.

I dag gör många människor inte så längre, utan lagrar allt direkt på en hårddisk.

– Faktum är att folk aldrig har tagit så mycket bilder som nu, och vi har heller aldrig lagrat så mycket på våra datorer som nu, fortsätter Sara Widman. Folk tycker det är mycket smidigare och dessutom sparar det både tid och pengar.

Trådlöst inte nödvändigt

Men är det nödvändigt med ett trådlöst nätverk och dito produkter i hemmet i dag?

Nej. Den som bor i en liten lägenhet kan dra en ljudkabel från datorn till stereon – i stället för att installera en trådlös mottagare. Och även för den som bor större går det förstås att dra kablar utefter väggarna och sätta fast dem med så kallade kabelkanaler så att de inte syns eller är i vägen.

Fördelen med kablar är att risken för störningar minskar. Trådlös överföring är nämligen mindre pålitlig än den som är sladdbunden.

Trådlösa telefoner inställda på fel frekvens, mikrovågsugnar, 3g-master eller uppladdningsbara saker med motor i sig kan alstra störningar på samma frekvens som det trådlösa nätverket. Det innebär att överföringen går in i ett kompensationsläge där uteffekten ökar och bandbredden minskar.

Men vad ska du som konsument tänka på om du vill bygga en trådlös tillvaro i hemmet?

Först och främst behöver du några grund-

Så går det till

Här har du datorn i arbetsrummet. I vanliga fall skulle du behöva dra en eller flera sladdar för att se på tv via datorn i vardagsrummet, alternativt flytta datorn till tv-rummet.

När allt är inkopplat och klart är det bara att lämna arbetsrummet och i stället sätta dig i vardagsrumssoffan och njuta av dina favoritfilmer som finns i datorn.

Om du har din stereo nära tv:n kopplar du enkelt den trådlösa mediaspelaren till den för att få musiken i stereo.

En trådlös mediaspelare vid tv:n kan enkelt ta emot data i form av musik, bild och film från datorn, trots att datorn står i ett annat rum.

Siba-Saras bästa tips för trådlöst hem

- Satsa på bra nätverksprodukter för att kunna utnyttja prestanda på dator och tv på bästa sätt. N-draft-produkter (standard för trådlöst nätverk) ger hastigheter som gör att du kan spela upp hd-filmer trådlöst. De går snabbare, har bättre räckvidd och bättre kryptering.
- Basen i ett trådlöst hem är mediaspelare med dator eller en mediecenterdator och lcd-tv, hd-klar för bästa upplösning.
- Därefter kan du bygga på med bland annat musikanläggning, högtalare och trådlös nätverksskrivare.
- Berätta vad du vill kunna göra och våga fråga säljaren!

Sara Widman.
Informations- och pressansvarig på Siba.

enheter: en dator, en router och kanske en trådlös basstation om routern inte har den funktionen inbyggd.

Vad har du för krav

Därefter behöver du ställa dig en kritisk fråga: Vad vill jag kunna göra? Det svaret kan du sedan ta med dig till den butik du ska handla i. Säg vad du önskar, vad du ställer för krav, berätta om din tv och eventuellt din stereo om du vill kunna föra

över digitalt material trådlöst till dessa enheter. Be butikspersonalen berätta om olika möjligheter och alternativ och utvärdera de olika lösningarna.

Ett annat bra råd är att köpa de olika enheterna separat. Köp ett bra bredbandsmodem som klarar höga hastigheter, en bra router med mac-adresskydd så att du är skyddad mot intrång och en bra trådlös basstation. Om du vill uppgradera någon av produkterna är det lätt och sannolikt billigare i längden. ■

video

Pinnacle för film och nätradio

Pinnacle Showcenter 200 gör det möjligt att strömma ljud och bild från datorn till mottagande enhet. För att det ska funka måste du först trycka in cd:n och installera diverse program, knappa in programnyckeln (vilket känns lite fänt) och registrera produkten. Själva grunkan ansluter du antingen via komponent, s-video eller scart. Vi testar först att ansluta med komponent men får det inte att fungera varefter vi pluggar in s-video-sladden och vips så får vi fram bilden.

Showroom jobbar med två gränssnitt varav

ett i datorn där du primärt hantlar dina mediefiler som ska visas eller spelas upp i tv:n.

Gränssnittet i både tv:n och datorn är användarvänligt, men långt ifrån snyggt. Vidare känns själva boxen aningen föråldrad. Den trådlösa tekniken är 802.11g, vilket är ett måste för att det ska gå att strömma dvd. Och det fungerar alldeles utmärkt när vi via fjärrkontrollen aktiverar

dvd-enheten i datorn och tittar på en film vars bild förs över trådlöst. Produkten klarar också olika

musikformat och internetradio

– och du kan få den att fungera som en länk mellan pcv i din dator och din tv. Showcenter stöder även olika hd-videoformat om än i viss begränsning. Hd-filerna måste du så klart transportera till enheten via vanlig ethernet-sladd.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

På nästa sida: Strömmat ljud

Ljud

Philips med lätt navigering

Trots att **Philips SLA 5520** liknar en väckarklocka anno 1992 är den en lätt och smidig central för trådlös musiköverföring.

För att kunna strömma musik från datorn eller lyssna på internetradio pluggar du in den i stereon och ansluter ström. Därefter matar du in cd:n i datorn och installerar Philips Media Manager i vilket du administrerar musik, film och dylikt. Nästa steg är att ansluta enheten till ditt trådlösa nätverk – vilket är enkelt i enhetens gränssnitt. Och vips, så är det klart att börja lyssna på musik – från datorn eller från internet.

Navigeringen är föredömligt enkel. Det svåraste du måste göra är att med siffror skriva in krypteringslösenordet. Det är

ungefär som att skriva ett sms med telefonen. Den klarar för övrigt också att utan datorn påslagen strömma internetradio.

Efter ett tag är det lite bökigt att titta på den blå skärmen då texten stundtals panoreras. En annan nackdel är att det inte går att ansluta mackapären till datorn via sladd. Och slutligen vill vi klanka ned på designen och priset. Dyrare väckarklocka får du leta efter.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Ljud

Läckert musikrör från

Musikspelaren **Pinnacle Soundbridge M1000** är sedan tidigare känd som Roku Soundbridge – men produkten går sedan en tid tillbaka under Pinnacles varumärke. Soundbridges design är snygg och den läckra cylindern place-ras på ett gummistativ.

Installationen är enkel – plugga in ström och stereo. Se till att det trådlösa nätet är uppe. Och anslut med fjärrkontrollen.

Pinnacle lirar med tre externa spelare – iTunes, Rhapsody och Windows Media Connect.

Skumt nog spelar den inte aac-filer köpta via iTunes. Lite jobbigt är det att få koll i gränssnittet. Bara två bokstavsraden rymmer

Tekniska data om prylarna

VIDEO

D-Link DSM-520

Pinnacle Showcenter 200

Typ av produkt	Länk mellan dator och tv/projektor.	Strömmar video från dator till tv.
Tillverkare/kontakt	D-Link/JME Data (bland andra), www.jmedata.se	Pinnacle/Dustin, www.dustinhom.se
Systemkrav	Windows 2000/XP, pc med 500 MHz-processor, 128 MB ram, 50 MB hårddiskutrymme.	Pentium III, 256 MB ram, 10 GB hårddiskutrymme.
Språk	Engelska	Engelska, tyska med flera.
Filformat	Mp3, wma, aiff, wav, ogg vorbis, wmv9, mpeg 1, 2 och 4, xvid, avi, m3u, pls.	Mp3, wma, wav, ogg vorbis, wmv9, mpeg 1, 2 och 4, xvid, avi, jpeg, bmp, png, gif.
Trådlös teknik	Wlan 802.11b/g	Wlan 802.11b/g
Anslutningar	Scart, koaxial, optisk, hdmi, komponentvideo, kompositvideo, s-video, lan, nätverk, usb 2.	Scart, stereo, koaxial, optisk, komponent, s-video, komposit, usb 1, nätverk.
Kryptering	Wep (128 bitar), wpa-psk	Wep (128 bitar)
Mått	4 x 42 x 30 cm	4 x 30 x 23 cm
Vikt	2,5 kg	2,4 kg
Cirka pris	2 650 kronor	1 150 kronor
+	Många anslutningar. Cool design.	Prisvärd. Bra pris
-	Högt pris.	Något föråldrad och ful.
Betyg	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

LJUD

Philips SLA 5520

Pinnacle Soundbridge M1000

Typ av produkt	Central för musiköverföring	Musikspelare
Tillverkare/kontakt	Philips/TBH, www.tbh.se	Pinnacle/Inwarehouse, www.inwarehouse.se
Systemkrav	Windows XP, Pentium II 500 MHz, 128 MB ram, 150 MB minne.	Windows XP, Pentium 500 MHz, 128 MB ram.
Språk	Engelska	Engelska
Filformat	Wmv-drm, mp3, wav.	Mp3, wma, aiff, wav, aac (men inte acc-filer köpta på iTunes).
Trådlös teknik	Wlan 802.11b/g	Wlan 802.11b/g
Anslutningar	Koaxial ljudutgång.	3,5 mm-utgång, hörlursutgång.
Kryptering	Nej	Wep
Mått	11 x 16 x 4 cm (enheten)	25 x 6 x 6 cm
Vikt	1,3 kg (hela paketet)	0,7 kg
Cirka pris	1 250 kronor	1 200 kronor
+	Lättskött. Enkla installationer	Snygg.
-	Mest en dyr väckarklocka.	Begränsade anslutningar.
Betyg	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Ljud

Pinnacle

BÄST I TEST
PC FÖR ALLA

1 200 kr

textfönstret. Men det ger sig snart – det är lätt att välja bland egen musik och internet-radiostationer. Enheten har också en sd-kortläsare.

Prismässigt ligger Soundbridge i den övre klassen – men för pengarna får du en riktigt läcker, om än lite begränsad, produkt.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Ministereo från Sony

Sony CPF-IX001 är ett så kallat bärbart hifi-system med dockningsstation. Den är både högtalare för mp3-spelare (Sony-modeller du kopplar in i fronten) och strömmar musik från din dator via en trådlös basstation.

På baksidan sitter också en ljudingång på 3,5 millimeter till vilken du kan koppla i princip vilken musikmaskin som helst, exempelvis en mp3-spelare av annat märke.

Det här är alltså inte en produkt som du kan ansluta direkt till din stereo – det är en stereo, om än i miniformat. Du ställer den med fördel i tvättstugan eller varför inte badrummet. Inte minst är den snygg

3 000 kr

med separat, tung baslåda. Den flyttbara svarta skärmen är riktigt stilig och illustrativ.

Ljudet är överlag okej, framför allt är basdunken tillfredställande. Bara diskanten är lite risig. Ibland blir den sliriga gitarristen aningen för skrikig.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Sony CPF-IX001

Bärbar stereo med docka.

Sony/Onoff (bland andra),
www.onoff.seWindows XP Home/Media Center Edition,
Pentium III 1 GHz.

Engelska

Wav, atrac3 plus, mp3, aac, wma.

Wlan 802.11b/g

Analog ljudingång, ethernet.

Nej

26 x 13 x 7 cm

2,6 kg

3 000 kronor

Dyr!

Snygg.

Högt pris.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Så gjorde vi testet

Vi har tittat, klämt och känt på olika produkter som trådlöst förser din tv och/eller stereo med video respektive musik.

Vi har tagit hänsyn till design, teknik och funktioner, hur bra produkten är i jämförelse med övriga testade produkter och hur enkel och smidig den är att använda.

Urvalet av produkter gjorde vi genom att kontakta de största och mest välkända leverantörerna på marknaden och erbjuda dem att vara med i testet. Några produkter är nya, andra har funnits på marknaden ett tag.

Standardval är viktigt!

Att strömma videomaterial ställer höga krav på överföringen. Avståndet till den trådlösa basstationen (ofta routern) får inte vara alltför stort. Även routerns teknik spelar roll – 802.11 a/b/g/n-draft är olika standarder. G (54 Mbit/s) eller n-draft (cirka 100-200 Mbit/s) är mer eller mindre ett måste om du ska skicka video längre sträckor. Och bäst är en router med mimo-teknik (se artikel som du hittar på pcforalla.se/extra). Den använder sig av flera antenner, vilket ger längre och stabila räckvidd. N-standard är inte helt utvecklad ännu, därför heter den n-draft.

Därför kan din trådlösa överföring krångla

Ponera följande scenario. Du har monterat din utrustning via en router och överföringen fungerar – men dåligt. Exempelvis upplever du att bilden hackar och överföringen är instabil även när du surfar trådlöst. Då finns det sannolikt ett närliggande trådlöst nät på exakt samma frekvens. Detta motverkar du genom att ändra routerns kanal.

Störningar kan även skapas av:

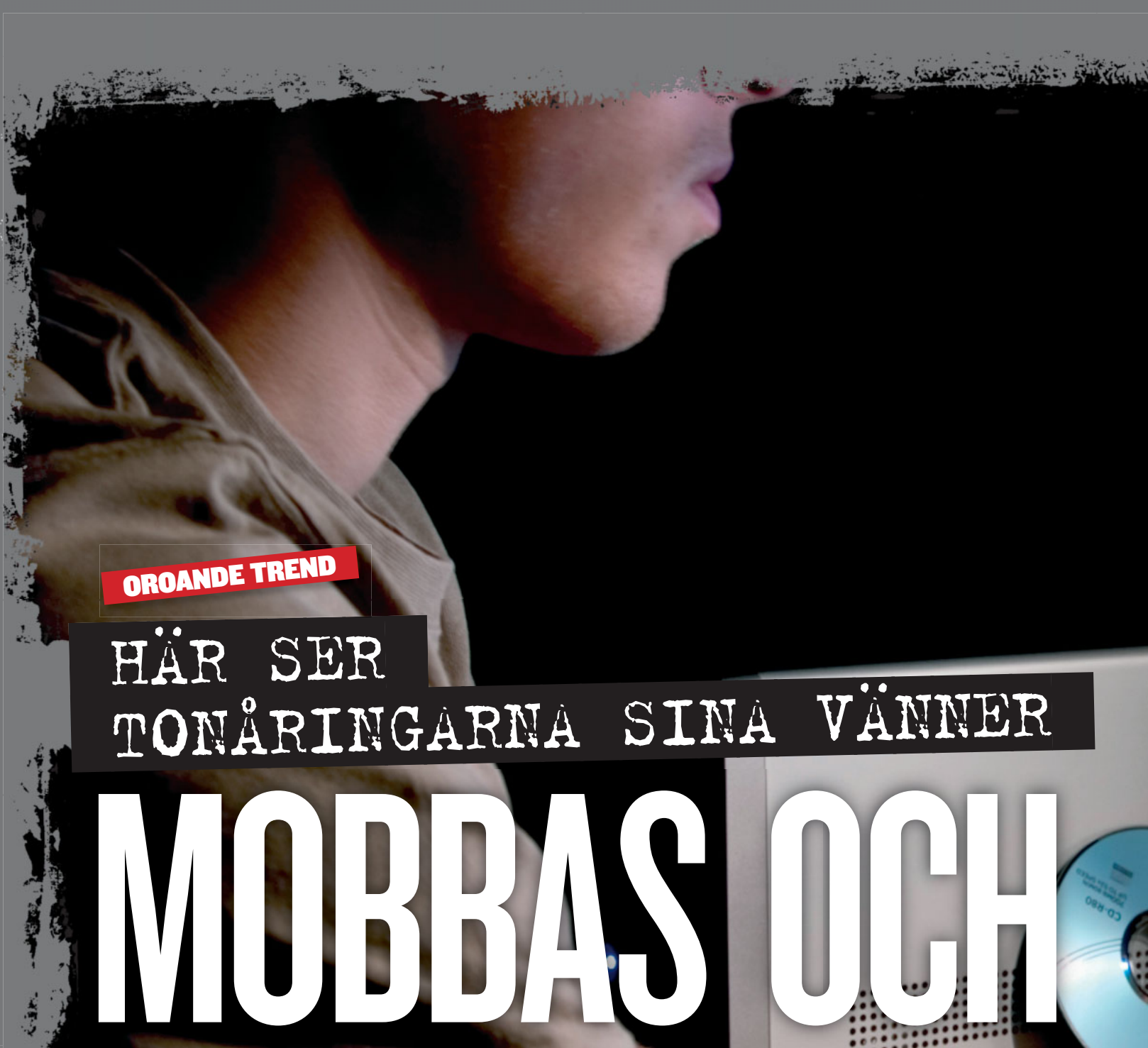
- Trådlösa telefoner
- 3g-master
- Mikrovågsugnar
- Apparater med inbyggd motor.

Som du förstår kan detta krångel vara knepigt att åtgärda. I värsta fall får du helt enkelt använda dig av det enda (och bästa) alternativet – sladdar. Att överföra media via sladdar har sina fördelar: Överföringen är stabil och snabbare, och du riskerar inga (större) störningar.

Men nackdelen med sladdar är så klart just sladdarna, att det lätt blir väldigt många och du kan behöva borra och fixa för att få ordning.

Marodör. Mikron kan orsaka störningar i den trådlösa överföringen.

OROANDE TREND

HÄR SER TONÅRINGARNA SINA VÄNNER MOBBAS OCH

Ungdomar hetsar varandra att ta risker – för att sedan filma detta och lägga upp på nätet. Det handlar om slagsmål, nakenbilder och fylla. I jakten på att vara värst kan vad som helst hända.

Text: Petter Ahrnstedt

E-post: petter.ahrnstedt@idg.se

När Olle såg sig själv dubbelvikt, spyende över ett handfat och på gränsen till medvetlös ville han bara sjunka genom jorden. Men tyvärr hade filmen, som togs med en vanlig mobiltelefon, lagts ut på en av internets alla sajter där ungdomar kan ladda upp sina egna filmer. Det dröjde inte länge förrän telefonen gick varm – det var hans vänner som hade sett filmen...

Men alla har inte sådan "tur".

Lasse stod vid en korvkiosk när en för honom

helt okänd pojke i tonåren började mucka med honom. Lasse ville inte bråka, men innan han visste ordet av hade han blivit nedslagen och sparkad i huvudet. Dagen efter fanns filmsekvensen på internet.

Senaste trenden bland ungdomar handlar om att supa sig redlösa eller förnedra andra för att sedan filma alltsammans, med exempelvis en mobiltelefon.

Filmerna läggs upp på någon av internets alla videosajter, som exempelvis Youtube.com, Exet.nu eller Bubblare.se.

Åsa Landberg, psykolog på Rädda Barnen,

träffar varje dag barn och ungdomar som hängts ut på nätet.

– Tonåringar tar generellt stora risker. Att tävla i att dricka alkohol är ingenting nytt, det har unga gjort länge. Men nu finns det ytterligare en ingrediens, videofilmen, som gör att de hetsar sig själva ytterligare. Videon spår på så att de gör värre saker. Och med internet blir det ännu mer spännande.

– Vad många inte förstår är att spridningen sker omedelbart. Många ungdomar tror att de är anonyma, men så är inte fallet. Man ska ha som tumregel att inte göra i verklig-

MISSHANDLAS

heten det man inte vill ska hamna på nätet. Vad händer när ens lärare, farmor eller föräldrar ser klippet? frågar sig Åsa Landberg.

Klippen finns kvar för alltid

Det är inte bara diamanter som är för evigt. Bilder och filmklipp som ligger på internet tenderar också att finnas kvar länge.

I och med att bilderna och filmerna är digitala kan de spridas ohämmat utan att kvaliteten försämras. Ingen tänker på att nakenbilder förr eller senare hamnar på porrsajter eller ännu värre i pedofilernas nätverk.

En bild på en 14-årig flicka som visar bröstet i fyllan kan valsa runt på internet i evigheter. Värst av allt är den nya trenden där sexuella övergrepp dokumenteras och läggs ut på internet.

"Videon spär på så att tonåringar gör värre saker"

Åsa Landberg, psykolog hos Rädda barnen

– Det finns klipp där sexuella övergrepp filmas och när människor blir misshandlade. Dessa läggs upp på sajter där det inte finns någon kontroll alls. Ungdomar startar egna videosajter, utan att ha en aning om ansvar och vad man får respektive inte får visa. Jag tycker att nätoperatörerna borde ta ett större ansvar, säger psykologen Åsa Landberg till PC för Alla.

En mycket obehaglig trend är filmer som dykt upp där människor dels misshandlas, dels råkar ut för så kallad happy slapping, där några helt enkelt slår till en intet ont anande människa samtidigt som det filmas med mobiltelefonens kamera.

Happy slapping-filmerna läggs upp på saj-

På nästa sida: Hämnades med nakenbilder

"Det kommer att bli värre, ungdomarna hetsar varandra"

Uthängda på nätet.

Gängslagsmål, misshandel, fylla och nakenbilder. Våld och förnedrande situationer dokumenteras enkelt med hjälp av mobiltelefonens kamera och publiceras strax efter på någon av internets alla videoklipp sajter.

ter som ofta ligger på utländska servrar, vilket innebär att svensk polis inte kan göra något. Över huvud taget är det många typer av förnedringsfilmer som ligger uppe på internet.

Mats Andersson, internetanalytiker på företaget Netscan, försöker informera ungdomar om vad som sker under ytan på alla de ungdomssajter som finns i dag.

Han är luttrad, men gillar inte alls vad han ser på internet.

– Det finns tonårspojkar som filmar när de är med prostituerade som de förnedrar, säger Mats Andersson.

Ett annat obehagligt fenomen är när 15-16-åringar ägnar sig åt så kallade bumfights, där de hetsar uteliggare och andra utslagna att begå våldshandlingar mot varandra.

– Värre är att det finns mängder av misshandelsfall där människor får stryk bara för att man ska få det på film. Det är inte klokt,

folk åker på stryk för att någon vill filma det! Många slagsmål filmas också av någon som står bredvid, säger Mats Andersson.

Sedan finns andra exempel, som pojkvännen som filmar sin 15-åriga flickvän under täcket. Svenska ungdomar förnedrar varandra och allt filmas och läggs ut på nätet.

Vill överträffa varandra

Mats Andersson tror att det kommer att bli värre, mycket för att ungdomarna använder det nya mediet för att hetsa varandra.

– Absolut, de hetsas att göra det och att överträffa varandra. Det blir lite "Kolla här vad jag har gjort!". Att göra någon annan

närvarande vid förnedringstillfället blir själva kicken.

Det är få ungdomar som inser allvaret i det de håller på med. Mats Andersson minns ett fall mycket väl.

– En kille i 15-årsåldern hade tagit bilder på sin nakna flickvän. En dag gjorde tjejen slut och killen kände sig kränkt och avpolletterad, så han skrev ut en massa bilder på sin före detta flickvän som han delade ut i skolan. En av hans före detta flickvans kamerater ringde till flickan och varnade henne för att det "kunde bli jobbigt" i skolan. Men hon dök aldrig upp. Hon valde att ta livet av sig för att slippa utstå skammen!

"Folk åker på stryk för att någon vill filma det"

Filmandet och offentliggörandet av alla händelser som sker har mer eller mindre slagit ut det sunda förnuftet. Mats Andersson berättar om en film som cirkulerar på nätet.

Filmar i stället för att tänka

– Ett exempel är fyra killar som sitter på en buss som kör av vägen, men ingen av dem håller i sig när det händer, i stället filmade de när bussen gled av vägen. Man filmar först!

Många tonårsskallar i dag fungerar så att om en tjej visar sig vara kär i honom så ber han henne att "pilla lite" på sig själv medan hon filmar detta med sin webbkamera eller mobiltelefon. Filmklipp som han sedan raskt publicerar någonstans.

– Det finns ett statustänkande bland ungdomar om detta. Ju fler filmer du publicerar, desto större cred får du. Detta gör att ungdomar sporras till att göra värre och värre saker. Många ungdomar begår i dag sin sexdebut i en webbkamera, de ser inget konstigt i det. Inte ens 14-åringar tycker att det är något konstigt...

Sveriges största ungdomssajt, Lunarstorm, säger sig inte ha haft några större problem

med den här typen av filmer. Karolina Blom, pressansvarig på Lunarstorm, berättar.

– Det har förekommit enstaka filmer hos oss med olämpligt material, men dessa plockades bort så fort det kom till vår kännedom. Lunarstorm är en självsanerande sajt, där medlemmarna är väldigt aktiva med att anmäla olämpligt material, säger hon.

– Det är också enkelt att rapportera material som inte hör hemma hos oss. Det finns en knapp på varje sida där man kan göra en anmälan. Vi har dessutom sex stycken anställda som arbetar med säkerheten på sajten.

Oskar Kalmaru, som är ägare till sajten Bubblare.se, använder sig också av användarna som rapportörer.

– Bubblare är en användargenererad sajt. Om någon lägger upp material som någon annan anser vara olämpligt går detta att anmäla.

Att andra ungdomar skulle kunna hetsas av de filmer som ligger uppe på Bubblare tror han inte.

– Det går att se faror i allt möjligt. Vår sajt speglar helt enkelt samtiden och skulle vi se olämpligt material så tar vi bort det. ■

"Flickvännen valde att ta livet av sig för att slippa utstå skammen"

7 TIPS TILL OROLIGA FÖRÄLDRAR

■ Internet är ingen barnvakt. Du har huvudansvaret för ditt barn.

■ Fråga ditt barn om hur internetvärlden fungerar. Lyssna och lär av ditt barn. Be att få se favoritsajterna och fråga vad som är spännande, kul och fascinerande.

■ Förbjud inte ditt barn att surfa på nätet. Det fungerar sällan. Då går ditt barn till kompisarna där föräldrarna kanske inte lägger sig i vad barnen håller på med. Skapa ett förtroende i stället – då vill barnen berätta.

■ Skaffa en egen sida på en ungdomssajt. Surfa runt, lär dig, upptäck och försök förstå vad barn och ungdomar gör på internet.

■ Prata om farorna med att lämna ut personliga uppgifter.

■ Kontrollera själv ditt barns surfande. Det finns sätt att hålla koll på vilka sajter ditt barn går in på. Genom att använda webbläsarens loggverktyg kan du se ditt barns mejltrafik.

■ Rapportera det du tror är olagligt. Enligt svensk lag är det inte förbjudet för vuxna att ta kontakt med barn via internet för sexuella syften. Netscan har som mål att få till en lagändring för att skydda barns säkerhet på nätet. Därför uppmanar vi alla att göra en polisanmälan om de blir kontaktade eller stöter på material som du finner olämpligt.

STEVE: "EN AV KILLARNA SKRATTADE NÄR HAN SPARKADE MIG I HUVUDET"

Det var storhelg i landet. En sådan då nästan alla ungdomar fester. Steve, vi kan kalla honom så, hade tillsammans med sitt gäng festat hårt och var nu på väg att lämna parken de hade suttit i för att gå till en fest. På vägen dit mötte de annat gäng av ungdomar.

– Av någon anledning blev det en massa tjafs. Jag kommer inte ihåg varför, men av någon anledning blev det bråk, säger Steve.

De två gängen brakade samman och Steve åkte på flera smällar, och fick ett flertal sparkar i huvudet. Som tur var fick

han inga allvarigare men än en hjärnskakning.

– Det var ingen som stod och hoppade på mig eller något sådant.

Snart visste alla om det

Några dagar senare, i skolan, visade det sig att i princip alla kände till vad som hade hänt. Värre var att de hade koll på detaljer, som de inte borde ha känt till om de inte varit där.

Vad som hade hänt var att en av killarna i det andra gänget hade filmat med sin mobiltelefon när de drabbade samman.

– Det kändes väldigt obehagligt när jag fick se hur jag blev nedslagen. Och ännu värre när en av killarna skrattande sparkade på mitt huvud. Att sedan alla i skolan fick se klippet gjorde inte saken bättre.

Sajten som klippet hade hamnat på låg utomlands, så det fanns ingenting Steve kunde göra.

– Enda trösten är att filmerna blir mindre populära efterhand, men den kommer ju alltid att finnas kvar där ute...

Gratis bredband – utan en enda tråd

Nu kan du som har bredband hemma surfa gratis i hela världen. Med coola Fon kan alla som delar med sig av sin uppkoppling också surfa trådlöst hos andra. Vi har testat hur det fungerar i praktiken.

Jag tar den bärbara datorn under armen och sätter mig på ett utomhuskafé. Några knapptryckningar senare är jag uppkopplad på internet och kan surfa precis som om jag satt hemma i min egen lägenhet.

Att på det här sättet surfa trådlöst är förstås ingen nyhet, men det som är spännande är att jag inte betalar en krona, förutom min egen bredbandsuppkoppling hemma. Jag har nämligen blivit en Fonero, och surfar därför gratis i hela världen!

Spanska Fon är ett av nätets unga, kaxiga

Text: Martin Appel

E-post: martin.appel@idg.se

uppstickarföretag, och deras affärsidé är lika enkel som smart. En Fon-användare, eller Fonero som de brukar kalla sig själva, öppnar sitt bredband för andra. Eftersom de flesta bara använder bråkdelen av sin bredbandskapacitet är det inget problem att "dela med sig".

Det är alltså det jag har gjort. Jag har kopplat in en speciell Fon-router till mitt bredbandsjack och registrerat mig som Fonero (läs mer på nästa sida). Andra datoranvändare som befinner sig i närheten av min lägenhet kan surfa gratis på mitt bredbandsabonnemang, och i gengäld får jag surfa gratis hos alla andra Fon-användare. Och det är många. För närvarande finns det mer än en kvarts miljon runt om i världen.

– Det spelar ingen roll om du sitter i Madrid, Stockholm eller Buenos Aires. Fon finns i hela världen, säger Ola Ahlvarsson på Fon i Sverige.

Tjäna pengar som Bill

Med den konstruktion jag har valt är inga pengar inblandade. Jag surfar gratis på resande fot i utbyte mot att jag låter andra surfa gratis. Men det här är bara ett sätt att använda Fon.

– Du kan välja mellan att vara en Bill, Linus eller Alien, förklarar Ola Ahlvarsson.

Jag är alltså en Linus, och inga pengar byter ägare. Alla hjälper varandra, och det är därför den här typen är uppkallad efter gratisprogrammet Linux skapare Linus Torvalds...

För att Fons affärsmodell ska fungera kan givetvis inte alla vara Linus. Fon hoppas i stället locka till sig användartypen Alien. En Alien delar inte med sig av sitt eget bredband utan betalar i stället cirka 30 kronor per dag för att surfa hos Fon. Pengarna hamnar hos Fon, även om en Alien surfar hos mig och andra Linus-användare.

Den tredje möjligheten är att bli en Bill. I likhet med Microsoft-bossen Bill Gates vill den här användaren tjäna pengar. Så snart en Alien använder Bills bredband får Bill betalt. Hälften av pengarna går till Fon och hälften går till Bill.

Från noll till en miljon

Om Fons affärsmodell kommer att fungera på sikt är svårt att säga. Företaget har bara ett år på nacken, och än så länge har det mesta handlat om utgifter. Fon har på olika sätt sponsrat de speciella routrar som krävs

för att tjänsten ska fungera, och tusentals routrar har till och med skänkts bort.

Klart är i alla fall att Fon har växt snabbt. På bara ett år har företaget gått från noll till en kvarts miljon användare.

– Ingen har byggt upp så många accesspunkter på så kort tid, säger Ola Ahlvarsson på Fon i Sverige.

I antal är Fon större än både Telia och The Cloud, som hittills varit Sveriges största aktörer när det gäller trådlöst bredband.

Klart är också att stora företag som Skype och Google tror så starkt på idén om delade nätverk att de har valt att investera miljonbelopp i Fon.

Och Fon är inte ensam på marknaden. Whisher och Oxyfi är två andra företag med samma affärsidé.

Barnporr och spam

Den stora invändningen mot Fon handlar om säkerheten. Om en Fon-användare hämtar barnporr eller skickar spam via mitt bredband spåras det direkt till mig. Det är ungefär som att strunta i att skydda sitt trådlösa nätverk. Ola Ahlvarsson understryker dock att det finns en viktig skillnad:

– En Fonero går alltid att spåra, säger han.

Eftersom den som använder Fon antingen har registrerat sig eller använder sitt betalkort är han eller hon inte anonym. Den Fon-användare som begår olagligheter går med andra ord lätt att hitta.

Men säkerheten är inte den enda invänd-

TEST: SÅ BRA ÄR FON

Busenkelt. Att koppla in en Fon-router är lätt. Du drar bara en nätverkssladd från routern till ditt bredbandsjack eller kontakten på ditt modem.

ningen. Ett annat problem med Fon handlar om bredbandsbolagens avtalsvillkor. Eftersom bredbandet bara får användas för privat bruk anser flera operatörer att Fon-användning strider mot användarvillkoren (se nästa sida).

Det är också viktigt att komma ihåg att de platser där Fon finns än så länge är ganska få. För även om 250 000 medlemmar i hela världen låter mycket så är det fortfarande på försvinnande små områden som det går att använda Fon.

En Fon-router täcker i bästa fall ett område på hundra meter, men i realiteten blir det betydligt kortare eftersom tjocka väggar och andra hinder effektivt dämpar signalen.

Räkna med andra ord inte med att du kan surfa var du vill. Du får snarare använda Fons karttjänst för att leta upp en plats där du kan surfa.

Men trots de här invändningarna är det svårt att inte bli imponerad av Fon. Jag har testat Fon i några månaders tid nu, och tjänsten fungerar utmärkt. Min egen bredbandshastighet påverkas inte, och jag märker egentligen inte att jag har bytt ut min gamla trådlösa router mot en Fon-router.

Och visst ligger det något sympatiskt i tanken på att dela sitt bredband med andra. Oss Linusar emellan!

På nästa sida: Så blir du en Fonero

Tre sätt att använda Fon – vem är du?

LINUS

Gratis. Du delar med dig av ditt bredband, och kan på så sätt surfa gratis hos alla andra Fon-användare. Det här gäller i hela världen.

BILL

Sniken. Du vill tjäna pengar på ditt bredband, och får betalt när en Alien surfar genom din router. I gengäld får du inte surfa gratis själv.

ALIEN

Utanför. Icke-medlemmar betalar 30 kr per dag. Hos en Linus går alla pengar till Fon. Hos en Bill delas pengarna mellan Fon och användaren.

► **Tele2 gör tummen ned:**

"Vi tillåter det inte"

Tillåtet eller inte? De svenska bredbandsföretagen tvekar inför Fon. Tele2 hotar Fon-användare med avstängning medan de övriga operatörerna är mer diplomatiska.

Den som har ett privat bredbandsabonnemang får som regel bara använda det för privat bruk. Bredbandet är med andra ord bara tänkt för hushållens egna datorer. Hela tanken bakom Fon är däremot att användarna ska dela med sig av uppkopplingen, och det kan stå i strid med användaravtalet. Extra känsligt blir det förstås för den som blir en "Bill" och tjänar pengar på sitt bredband.

Oklara besked från operatörerna

PC för Alla har kontaktat de största bredbandsföretagen för att få reda på hur de ställer sig till Fon – och det är svårt att få klara besked.

– Vi har inte några direkta synpunkter på

Fon eftersom frågorna inte aktualiserats, säger Maria Hillborg på Telia.

– Vi tittar för närvarande närmare på Fons erbjudande och kan därför inte i detalj kommentera det, instämmer Therese Müller-Rienzburg på konkurrenten Com Hem.

Det enda företag som är glasklart är Tele2, och här är det tummen ned för Fon-användning.

– Vi tillåter det inte eftersom överlåtelse strider mot det ingångna avtalet med Tele2.

Om kunden begär överträdelser kan vi med omedelbar verkan stänga ned tjänsten, säger Torbjörn Larsson på företagets informationsavdelning.

Även flera andra operatörer hänvisar till att Fon kan strida mot användaravtalet, och att det kan bli aktuellt med avstängning.

– Om kunden inte följer de allmänna villkoren riskerar

kunden att vi stänger tjänsten och sker olagligheter riskeras dessutom polisanmälan, säger Bo Ekenstierna på Vattenfall.

"Generellt ställer vi oss positiva till sådana tjänster"

Martin Tiveus, Glocalnet

Så enkelt kommer du igång med Fon

1. Beställ routern

Börja med att gå in på www.fon.se för att beställa en speciell Fon-router. Den kostar i skrivande stund 325 kronor. Klicka på

Beställ här så kommer du till en engelskspråkig beställningssida. På den registrerar du dig även som Fon-medlem. När du

har gjort din beställning är det bara att vänta på att routern ska komma. Eftersom den skickas från Spanien kan väntetiden bli lång.

2. Fixa installationen

När du får routern med posten pluggar du in den, och det här är inte mycket svårare än att starta en brödrost. Förutom själva routern får du två sladdar i paketet. Den ena kopplar du till ett eluttag, och den andra till nätverksuttaget på ditt bredbandsmodem eller bred-

bandsjacket i väggen. När det är klart går du tillbaka till din dator och öppnar

inställningarna för ditt trådlösa internet. Det gör du genom att högerklicka på ikonen **Trådlös nätverksanslutning** längst ned till höger och välja **Visa tillgängliga trådlösa nätverk**.

3. Registrera routern

Förutom dina grannars trådlösa nätverk får du nu se två stycken nya nätverk: **MyPlace**, som är ditt privata nätverk, och **FON_AP**, som är det alla andra kan använda.

Första gången du använder din Fon-router måste du registrera dig genom att klicka på **FON_AP** och välja **Anslut**. Om du får en säkerhetsvarning väljer du **Anslut ändå**.

4. Logga in

Stäng rutan **Trådlös nätverksanslutning** och öppna din webbläsare. Du kommer nu till Fons portal (om inte skriver du webbadressen **wifi.fon.com**). Här loggar du in högst upp till höger med den mejladress och det lösenord som du valde i steg 1.

Nu får du uppge var du befinner dig rent geografiskt. Välj om du vill bli en **Linus** (som inte får betalt) eller en **Bill** (som får betalt). Du kan även fylla i mer uppgifter om dig själv, men det är inget krav.

Men hittills har det här inte skett. Ingen av de stora operatörerna säger att de har ingripit mot någon Fon-användare, trots att det finns över 10 000 i Sverige.

Och i några fall är operatörerna till och med försiktigt positiva.

– Vi vill att alla hushåll ska kunna få tillgång till och ha råd med internet och generellt ställer vi oss positiva till tjänster som bidrar till det, säger Martin Tiveus på Glocalnet.

Och lika positivt inställd är konkurrenten Rix Telecom.

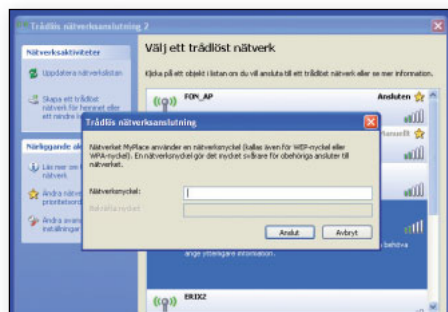
– Vi har inga begränsningar som skulle hindra våra kunder att koppla in en Fon-router, säger Jonathan Falkeman på Rix Telecom. Vi gillar att bredbandet används och gillar idén bakom Fon.

Rött ljus från Tele2

Internetoperatörerna har svårt att ge några besked angående Fon. PC för Alla har sammanställt deras åsikter, och det visar sig att Tele2 är ensamma om att helt säga nej. Com hem, Telia och Bredbandsbolaget har ännu inte har tagit ställning medan Vattenfall, Glocalnet/Spray och Rix Telecom inte ser några direkta hinder mot att användarna köra Fon.

Du hittar de kompletta svaren från samtliga operatörer på pcforalla.se/extra.

5. Anslut dig till Fon

Du använder just nu en gästloggning på ditt eget konto. För att gå över till din privata inloggning högerklickar du på nytt på ikonen **Trådlös nätverksanslutning** längst ned till höger och väljer **Visa tillgängliga trådlösa nätverk**. Den här gången klickar du på **MyPlace** och väljer **Anslut**.

Du uppmanas nu att fylla i en så kallad **Nätverksnyckel**. Det här är en tiosiffrig kod som du hittar på ett klistermärke på undersidan av din Fon-router (strunta alltså i bokstäverna **SN**). Fyll i den, upprepa där det står **Bekräfta nyckel** och klicka på **Anslut**. Nu är det bara att surfa som vanligt.

Observera att inställningarna bara behöver

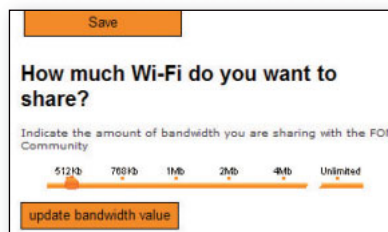
göras en gång. När du har gjort dem slås din trådlösa Fon-uppkoppling automatiskt på när du startar datorn.

6. Styr bandbredden

Du kan själv bestämma hur mycket bandbredd dina gäster får använda. Det här gör du genom att gå in på www.fon.com och logga in i högst upp till vänster.

Klicka på **Configure your FON Social Router**. **to share?** så kan du bestämma hur stor del av ditt bredband som du vill dela med dig av. För bara markören till höger för att öka och till vänster för att minska.

På den här sidan har du även möjlighet att göra andra inställningar, exempelvis ange var i världen du befinner dig och liknande uppgifter om dig själv som Fon-användare.

TEST: SÅ BRA ÄR FON

Så surfar du gratis på resande fot

1. Hitta surfzonen

Den stora poängen med att vara Fon-användare är förstås att du får trådlöst internet när du är ute på resa. För att hitta din närmaste "surfzon" går du in på maps.fon.com.

Här kan du söka efter platser som täcks av Fons trådlösa bredband. Du kan söka efter en specifik adress eller klicka dig fram på en karta.

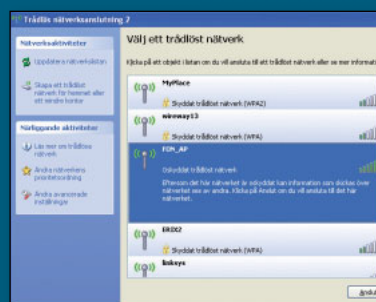

2. Koppla upp dig

När du har hittat en plats med Fon-täckning tar du fram din bärbara dator. Förutsättningen är förstås att den har ett trådlöst nätverkskort. Öppna inställningarna för ditt trådlösa internet genom att högerklicka på ikonen

Trådlös nätverksanslutning längst ned till höger. Här väljer du **Visa tillgängliga trådlösa nätverk** och letar upp en anslutning som heter **FON_**

AP. Den är oskyddad, så du behöver bara klicka på den och välja **Anslut**.

3. Logga in

När du öppnar din webbläsare hamnar du inte på din start-sida utan på en inloggningssida hos Fon (i annat fall skriver du in adressen wifi.fon.com). Om du inte är Fon-medlem klickar du på **Buy Now**. Du får nu betala cirka 30 kronor för ett dygns användning. Betalar gör du med betalkort.

Om du däremot är Fon-medlem loggar du in med ditt användarnamn och lösenord. När din inloggning är klar är det bara att börja surfa – precis som vanligt!

Vad väljer du?

☐ En konsulttimme 1495:-

☐ Ett år med TechWorld 1495:-

Konsulter i all ära – men varför inte spara tusentals kronor när du kan? **Ett år med TechWorld** ger dig över **1500 sidor teknik** och mer än **600 produkttester** som hjälper dig att välja rätt. Du får **uttömmande reportage** med erfarenheter från företag som genomfört både lyckade och misslyckade it-lösningar. På **techworld.se** får du dagligen nyheter, tester och reportage. Till sist får du **frukostseminarier** där du utbyter erfarenheter med dina kollegor.

Vilken konsult fixar allt det här på en timme?

ETT ÅR MED TECHWORLD:

- » 600 produkttester av experter för experter.
- » Genvägar till framgångsrika it-lösningar.
- » Full koll på den senaste tekniken.

Niclas Söderlund
Chefredaktör

Tidningarna MikroDatorn och Nätverk & Kommunikation bildar TechWorld

[Är du redan prenumerant på MikroDatorn eller Nätverk & Kommunikation får du automatiskt TechWorld från och med 1 mars].

Skaffa TechWorld redan idag - du sparar tusentals kronor i dyra konsulttimmar!

www.techworld.se/premiar

Första testet SÅ KÖR DU OFFICE GRATIS – PÅ NÄTET

Office-paketen håller på att flytta ut på internet. I stället för att installera ett program på hårddisken jobbar du från webbläsaren och sparar dokumenten på nätet. Bäst av allt: det är helt gratis!

Du har precis kommit till jobbet och slagit på datorn när du inser vad som har hänt. Det brådsande brev som du skrev klart kvällen innan ligger kvar på hemmadatorn, och det är bara att börja om från början. Du svär uppgivet, för det är inte första gången det händer...

Att hålla reda på olika versioner av halv-färdiga dokument är ett gissel. För även om det i teorin är enkelt att flytta filer med hjälp av usb-minnen, disketter eller e-post så är det desto svårare att komma ihåg.

Byt ut Word och Excel

En lösning kan vara att byta ut Word och Excel mot de nya webbaserade Office-programmen. Du slipper köpa ett dyrt program och installera det på datorn. I stället loggar du in på en hemsida och kör programmet direkt i webbläsaren – helt utan kostnad. Eftersom filerna lagras på en central serverdator kan du komma åt dem överallt – och låta andra arbeta i samma dokument.

PC för Alla har testat fem gratis Office-paket på nätet, och samlat svaren på de vanligaste frågorna.

Text: Martin Appel

E-post: martin.appel@idg.se

? Vad krävs av min dator för att jag ska kunna köra nätets Office-paket? Behövs några tilläggsprogram?

H Till skillnad från exempelvis Microsoft Office behöver de webbaserade Office-paketen inte installeras på datorn. Du kör dem direkt från webbläsaren, oavsett var du befinner dig. Det enda som krävs är att du har en ny webbläsare – som regel Internet Explorer 6 eller senare. Dessutom måste du ha bredband. Eftersom tjänsterna hela tiden jobbar mot internet behövs en bra uppkoppling, och då är modem inte att rekommendera.

När du kör tjänsten första gången kanske din webbläsare måste hämta olika tilläggsprogram, men det sker med automatik.

? Var sparas mina dokument? Kan jag komma åt dem även om jag inte sitter på min vanliga dator?

H Hela idén med att ha programmen på nätet är att du ska kunna spara dokumenten online. På så sätt når du dem var du än befinner dig. Flera av tjänsterna har en inbyggd funktion för att spara automatiskt. Det betyder att du inte förlorar ditt arbete, även om internet skulle sluta att fungera.

Du kan dessutom alltid spara ditt arbete på den egna hårddisken. Alla tjänster är kompatibla med Microsoft Office, och kan alltså

spara exempelvis Word- och Excel-filer. De klarar även av att spara pdf-filer (Acrobat-filer). Tyvärr är kompatibiliteten inte hundra procentig. När du öppnar filerna i Microsoft Office kan det krävas vissa småjusteringar.

Det är också viktigt att komma ihåg att det kan vara ett integritetsproblem med att lägga filerna på en central server, eftersom du tappar kontrollen. Framför allt Google använder allt material du lagrar hos dem för att skräddarsy reklam utifrån just dina intressen.

? Hur är det att jobba i nätets kontorsprogram? Vad är skillnaden mot att använda exempelvis Microsoft Office?

H Eftersom programmen körs i en webbläsare och eftersom du jobbar mot internet blir nätprogrammen långsammare än ett vanligt Office-paket. Skillnaden är dock liten, och de flesta lär inte störa sig på det.

En annan nackdel är att Microsoft Office har betydligt fler funktioner. Inget av programmen kommer ens i närheten av det myller av möjligheter som finns i Word, Excel och Powerpoint. Men de allra flesta av oss använder bara bråkdelen av alla funktioner, och de finns även i nätprogrammen.

PC för Allas test visar att du tyvärr måste

På nästa sida: 5 gratisjänster i test

välja mellan snabbhet och finesser. Google Docs är snabbast att använda, men har få funktioner och ett trist gränssnitt. Thinkfree är finessrikt och snyggt, men långsammare.

? Kan jag dela mina filer, så att andra användare kan komma åt dem och göra ändringar?

H En smart sak med att lagra dokumenten på nätet är att fler än du kan komma åt dem. Du kan dela med dig av dokumenten på

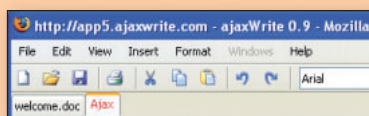
två sätt. Det enklaste är att ge en person läsrättigheter. Du skickar då en länk per e-post, och genom att klicka på den kan mottagaren se din text.

Du kan också välja att ge mottagaren redigeringsmöjligheter, så att han eller hon kan ändra i dokumentet. Mottagaren måste då registrera sig som användare för att du ska kunna se vem som har gjort en ändring. Naturligtvis bestämmer du själv om du vill acceptera ändringarna eller ignorera dem.

? Är det verkligen helt gratis att använda nätets kontorsprogram eller måste jag betala några dolda avgifter?

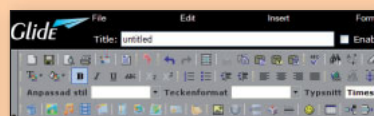
H Grundfunktionerna i de fem programmen är helt gratis. I vissa fall får du betala om du exempelvis behöver mer utrymme på deras servrar.

Vår testvinnare Thinkfree kommer senare i vår med en betalversion som kallas för Thinkfree Premium. Den erbjuder fler finesser än gratisversionen.

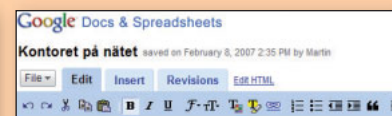
Ajax 13 funkar uselt

På ytan är Ajax 13 tilltalande. Det är integrerat med Firefox, vars menyer och verktygsfält har ersatts av Ajax. Du får med andra ord känslan av ett "riktigt" kontorsprogram. Men även om programmet verkar lovande lider det av en rad barnsjukdomar. Under vårt test lyckas vi varken spara några dokument på den egna hårddisken eller på Ajax-servrarna, och vi fick hela tiden en massa felmeddelanden.

Krångel i Glide

I stället för att göra få saker bra gör Glide många saker dåligt. Det finns en rad konstiga funktioner, men kalkyldelen saknas. Gränssnittet är dessutom oerhört riktigt. Ska du exempelvis öppna en text måste du gå via dokumenthanteraren, förhandsvisa dokumentet och välja Edit, och det är krångligt att spara en Word-fil på hårddisken. En annan brist är att dokumenten inte sparas automatiskt.

Google är enklast

Google Docs & Spreadsheets är raka motsatsen till Glide. Sökjätten Google har gjort en tjänst som är stabil och lättanvänd – men ganska finesslös. Ordbehandling och kalkyl är de enda komponenterna, och de innehåller bara det allra nödvändigaste. Poängen är tryggheten. Alla dokument sparas med automatik och tjänsten är imponerande stabil. Precis som i Gmail är det lätt att söka och arkivera.

	Ajax 13	Glide	Google Docs & Spreadsheets
Webbadress	www.ajax13.com	www.glidedigital.com	docs.google.com
Språk	Engelska	Engelska/svenska	Engelska
Autoinloggning	Ja	Nej	Ja
Utrymme	1 GB	300 MB	2,8 GB
Grundkomponenter	Ordbehandling, kalkyl, presentation	Ordbehandling	Ordbehandling, kalkyl
Övriga komponenter	Ritprogram, musikspelare	Bildbehandling, blogg, mediespelare, kontaktlista	Inga
Öppna/spara Microsoft Office-filer	Ja/ja	Ja/nej	Ja/ja
Spara som pdf/html	Ja/nej	Ja/nej	Ja/ja
Visa/redigera delade dokument	Nej/nej	Ja/ja	Ja/ja
Publicera för webb/blogg	Nej/nej	Ja/ja	Ja/ja
Autospar	Nej	Nej	Ja
Typsnitt	17 st, 8-36 punkter	19 st, 7 fasta steg.	20 st, 8-36 punkter.
Antal färger	70 st	Valfritt	70 st
Formatering/justering	Ja/ja	Ja/ja	Ja/ja
Sök och ersätt	Nej	Ja	Ja
Rättstavning	Nej (finns i Firefox)	Ja (engelska)	Ja (svenska)
Infoga bild/länk/tabell	Nej/nej/ja	Ja/ja/ja	Ja/ja/ja
Övrigt	Inget speciellt.	Engelsk ordlista och synonymordbok. Virtuellt tangentbord för andra alfabet.	Räkna tecken. Skapa rss-flöden. Etiketter (taggar). Granska tidigare versioner.
Plus	Snyggt. Integrerat i webbläsaren.	Finessrikt.	Stabilt. Lättanvänt. Snabbt. Bra autospar-funktion.
Minus	Kräver Firefox. Instabilt och buggigt. Klarar inte av att spara dokumenten online.	Rörigt gränssnitt. Basfunktioner saknas. Litet serverutrymme.	Få funktioner. Tråkigt gränssnitt.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

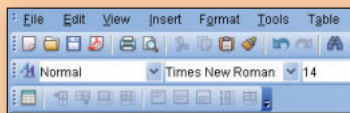
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Vad gör egentligen Microsoft? Har de några liknande tjänster på gång?

I USA testar Microsoft just nu en ny produkt som heter Office Live (office.microsoft.com/en-us/officelive). Det här är en koppling mellan det klassiska Office-paketet och webben, och ger bland annat användaren möjlighet att spara filer på nätet.

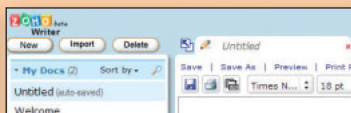
Med på PCFÖRALLA.se Fler verktyg
Gör en video, redigera dina foton, gör en kalender... De finns massor med gratisverktyg som du kör direkt i webbläsaren, och vi har hittat de bästa. pcforall.se/extra

Det förs också diskussioner om att göra om Microsofts enkla programpaket Works till ett gratisprogram över internet. Än så länge är det här bara på planeringsstadiet. Mycket tyder dock på att Microsoft snart gör något motdrag mot de nya, webbaserade Office-paketerna.

Thinkfree vinner

Thinkfree har många år på nacken. Vi testade den första versionen redan 2002, och nu är det en mogen produkt. Thinkfree består av tre verktyg: Ordbehandling, kalkyl och presentation. En fördel är att du kan välja mellan två olika nivåer. Om du behöver många funktioner väljer du Power-läget medan du som har en långsam uppkoppling kan välja basversionen.

Zoho har egen look

Zoho är inget sammanhållet programpaket. Dina texter når du bara genom att öppna ordbehandlingsdelen, kalkylbladet genom kalkyldelen och så vidare. De olika komponenterna innehåller de flesta funktioner som du också hittar i Microsofts Office-paket. Gränssnittet är annorlunda än du är van vid i exempelvis Word, men det är inte speciellt svårt att förstå sig på.

Thinkfree

www.thinkfree.com
Engelska
Ja
1 GB
Ordbehandling, kalkyl, presentation
Inga

Zoho

www.zoho.com
Engelska
Ja
1 GB
Ordbehandling, kalkyl, presentation
Projektplanering, databaser, kalender

Flexibelt

Ja/ja

Ja/ja

Ja/nej

Ja/ja

Ja/ja

Ja/ja

Ja/Ja

Ja/ja

Ja

Ja

Alla på datorn

19 st, 8-36 tecken

Valfritt

Valfritt

Ja/ja

Ja/ja

Ja

Ja

Ja (engelska)

Ja (engelska)

Ja/ja/ja

Ja/ja/ja

Ritverktyg. Etiketter (taggar). Helskärmsläge. Granska tidigare versioner.

Etiketter (taggar). Helskärmsläge. Granska tidigare versioner. Tillägsprogram för Microsoft Office.

Flexibelt. Många funktioner. Stabilt.

Flexibelt. Många funktioner. Bra autospar.

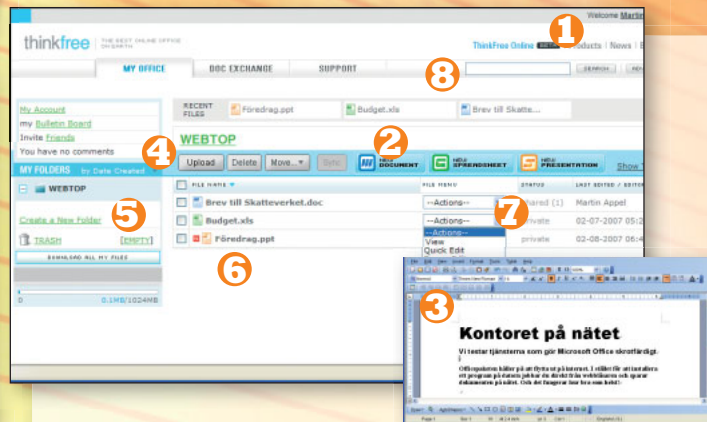
Långsamt. Inte lika bra autospar som Google.

Långsamt. Dålig integrering mellan programmen.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

KONTORET PÅ NÄTET

Så funkar Thinkfree Office

Hur fungerar egentligen nätets Office-paket? Här tittar vi närmare på testvinnaren Thinkfree, men konkurrenterna är uppbyggda på ungefär samma sätt.

- 1. Registrera.** Första gången du använder Thinkfree måste du registrera dig. När du har gjort det kan du välja att alltid vara inloggad, för att slippa krångla varje gång du ska använda programmet.
- 2. Skapa nytt.** För att skapa ett nytt dokument klickar du på **Document**, **Spreadsheet** eller **Presentation** (ordbehandling, kalkyl eller presentation).
- 3. Program.** Själva programdelen ser ut ungefär som du är van vid från Word eller Excel. Ja, det är faktiskt svårt att tro att det är ett fönster i webbläsaren.
- 4. Ladda upp.** Om du redan har ett dokument på din hårddisk klickar du på **Upload** för att ladda upp det till Thinkfree.

- 5. Arkiv.** För att hålla ordning på alla dina dokument kan du skapa mappar, precis som på din hårddisk.
- 6. Öppna.** Här ser du de dokument du har skapat. För att visa ett dokument är det bara att klicka.
- 7. Händelser.** Om du vill göra något med ett enskilt dokument klickar du på pilen. Nu kan du exempelvis publicera det på en blogg eller sajt, ladda hem det till hårddisken, radera det eller byta namn. Genom att välja **Sharing** låter du andra människor titta på det eller till och med gå in och göra förändringar. Det senare kräver att de registrerar sig hos Thinkfree.
- 8. Sök.** Leta efter enskilda dokument genom att skriva in ett sökord här.

Så gjorde vi testet

Vi har testat de kontorsprogram som är gratis och körs via internet. Vårt fokus har legat på ordbehandlingsdelen, eftersom den är mest använd. Så här läser du tabellen: **Automatisk inloggning** innebär att programmet kan komma ihåg användarnamn och lösenord så att du kommer in direkt. **Utrymme** anger hur mycket plats du har på företagets servrar för att lagra dina dokument. **Delade dokument** betyder att du har möjlighet att låta andra titta på eller redigera dina dokument. **Webbpublicering/bloggkoppling** anger att du har möjlighet att publicera ditt dokument på en hemsida eller en blogg. **Autospar** betyder att dina dokument sparas automatiskt, så att ditt arbete inte går förlorat om något slutar fungera.

” Glöm batterier i din bärbara pc. I framtiden får datorn ström direkt genom luften – utan sladdar. En spännande teknik som består av märkliga antenner gör det möjligt.”

HEL TILL DINA PRYLAR – HELT TRÅDLÖST!

Morgondagens datorbatteri behöver inga sladdar för att laddas

Tänk dig att aldrig behöva stoppa in en sladd i ström-uttaget och för alltid slippa snubbla på datorkabeln. En sådan teknisk lösning skulle onekligen förnya begreppet trådlöshet.

De senaste åren har trådlöshet gått fram som en löpeld och etablerat sig i allt fler produktgrupper – i dag är det i många fall en självklarhet att ansluta mobiltelefonen till datorn eller ett headset via bluetooth, att ansluta skrivaren till datorn via wlan-nätverk eller att strömma musik från datorn till en musik-anläggning.

Den trådlösa informationsöverföringen har på några år etablerat sig för att ständigt förändras. Men det har aldrig, fram till helt nyligen, talats om sladdlös överföring av energi annat än i forskarkretsar.

Tesla var först med idén

Låter allt det här bekant på något sätt? Då kan det bero på att du läst om det förut. Den geniale forskaren Nikola Tesla upptäckte nämligen och bekräftade redan för över hundra år sedan att det går att transportera energi genom luften – men än i dag har varken forskning eller högteknologiska företag kunnat lansera en renodlad teknik som gör det möjligt att ladda elektroniska produkter utan någon som helst kontakt.

Den vanliga laddningsbara eltandborsten – som tusentals svenskar har hemma – är dock ett steg på vägen eftersom den ofta i stället för

in- och utgående strömkontakt använder sig av så kallad elektromagnetisk induktion (föremålet placeras på/vid laddkällan).

Även sluga amerikaner med ägor i närheten av högspänningskraftledningar har lärt sig att "tappa" kraftledningarna på energi. Det gör de genom att placera kopparkabel i närheten av högspänningsledningarna.

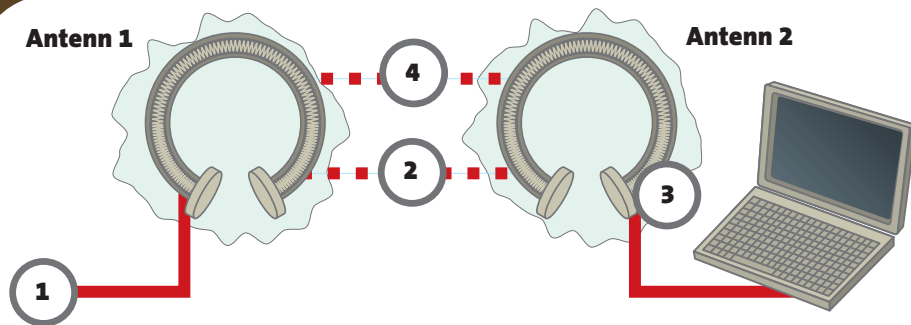
Forskarna har svaret

I slutet på förra året presenterade forskare på MIT (Massachusetts Institute of Technology) teorier och teknik för hur det är

möjligt att sladdlöst ladda batterier. Batterier som skulle kunna sitta i mp3-spelare, bärbara datorer och kameror.

– Vi tänkte att det verkligen skulle vara bekvämt om man inte behövde ladda alla prylar om och om igen via sladd. Och eftersom vi är fysiker funderade vi på vad för typ av fysiskt fenomen vi kunde använda för att överföra energi trådlöst, berättade lektorn Marin Soljacic i BBC News i slutet på förra året.

På nästa sida: 3 tekniker på gång

SÅ FUNKAR TRÅDLÖS LADDNING

Ström genom luften kan fungera – i teorin – enligt forskare på MIT. Så här kan det gå till:

Ström tillförs en antenn i koppar med en viss resonansfrekvens (1).

En annan antenn med samma resonansfrekvens förs nära den strömförande antennen. När antennerna är tillräckligt nära börjar energin vandra över från den ena antennen till den andra (2). Det uppstår en så kallad tunnel. Avståndet får vara högst några meter.

Energien som den andra antennen fångar upp används för att ladda till exempel en bärbar dators batterier (3). Energi som inte absorberas av den andra antennen återgår till sin källa, antennen med strömmen (4). Människor eller saker i omgivningen påverkas inte eftersom de inte har samma resonansfrekvens som antennerna.

Text: Mikael Salo

E-post: mikael.salo@idg.se

”Den första verkligt sladdlösa laddningen kommer att vara för trådlösa möss, sedan följer trådlösa hörlurar och så vidare inom två till tre år.”

JAN BACKMAN
FUJITSU SIEMENS

▶ Svaret på forskarnas fråga var resonans – ett fenomen som får ett objekt att vibrera vid en viss frekvens. Vilken frekvens beror på objektets egenskaper.

– Två objekt som har samma resonansfrekvens tenderar väldigt starkt att para ihop sig, berättar Marin Soljagic vidare.

Liknas vid musikinstrument

För att förstå hur det fungerar kan du föreställa dig två likadana musikinstrument som ligger nära varandra. Då ett instrument spelar en viss ton ”smittar” det av sig på det andra närliggande instrumentet, som synbart börjar vibrera med samma frekvens.

Men i det här fallet handlar det inte om ljud, utan om elektromagnetiska vågor (infraröda, radio- och röntgenvågor). Problemet är dock att energin från sådana sändare sprider sig okontrollerat med stort ”spill” – vilket har fått MIT-forskarna att fokusera på så kallade icke-strålade antenner med vad som kallas långlivad resonans. I sådana stannar energin kvar i antennen ända tills ett objekt med samma elektromagnetiska resonans finns i när-

heten. Då kan energin föras över till den andra antennen.

Tekniken har ännu inte prövats på riktigt – men ska fungera enligt matematiska och fysiska beräkningar. Enligt dessa beräkningar ska tekniken vara applicerbar på batterier i exempelvis datorer, mp3-spelare, kameror, ja, vilka prylar som helst. Och det skulle ge trådlösa produkter en helt ny innebörd.

Platta för sladdlös laddning

Men lösningen har varit på gång länge. För trots att MIT-forskarna först nu anser sig ha löst hemligheten bakom sladdlös energioverföring har det sedan 2002 funnits ett företag som säger sig kunna leverera en produkt som kan ladda elektroniska produkter.

Splashpower heter det engelska bolaget med adress både i England och Japan. Trots att företaget har varit aktivt i flera år och redan för

flera år sedan lanserade sin produkt Splashpad har den inte nått marknaden. Splashpad ser ut som en tjock musmatta och kan ladda mobila elektroniska prylar som mobiltelefoner, kameror och mp3-spelare (om de har en Splash-modul inbyggd) bara genom att du

lägger dem på plattan. Redan i mars 2003 sade David Whitewood, affärschef på Splashpower, följande till BBC:

– Du plockar upp telefonen, lägger den på plattan och den laddas. Plattan sköter allt tänkande åt dig.

Splashpower tiger som muren

Det här lät så intressant att PC för Alla kontaktade Splashpower för att höra efter hur det går med lanseringen. Vi ville veta hur långt utvecklingen nått, exakt hur tekniken fungerar, om den är farlig, om den fungerar, när produkten ska lanseras och vad som krävs för att tekniken ska fungera med en elektronisk produkt. Vidare önskar vi veta hur mycket plattan kommer att kosta och hur de upplever intresset från marknaden.

Men på Splashpower är de hemlighetsfulla. Svaret från en man vid namn Stuart kommer snabbt och är ytterst kortfattat: ”Ni får hålla till godo med informationen på vår hemsida.”

Produktlanseringen är med andra ord försenad. Ingenstans på företagets hemsida finns information om när lanseringen sker – men på sajten står att läsa att företaget faktiskt utvecklat världens första sladdlösa batteriladdare för bärbara produkter. Den ska inte bara klara av att sladdlöst ladda en

”Laddning via induktion finns redan i dag”

BRÄNSLECELLSDATORN GÅR EN MÅNAD PÅ EN LADDNING

Ett steg på vägen till sladdlöshet är faktiskt bränsleceller. NEC, LG och Samsung är tre av många företag som satsar på bärbara datorer med bränsleceller som strömkälla. Fördelarna är framför allt att driftlängden för en enda laddning blir flera veckor. Dessutom är tekniken billig i drift då den kan drivas på metanol eller liknande ämnen.

Nackdelar finns också så klart. Samsungs

batteri/bränslecell med drifttid på en månad liknar snarare en dockningsstation än ett batteri. Och utvecklarna brottas bland annat med att få ned ljudnivån. Ändå räknar de med att lansering kommer att ske under 2007.

– Bränsleceller i bärbara produkter är intressant och mycket forskning pågår, kommenterar Jan Backman på Fujitsu Siemens.

Fördelen är väldigt lång batteritid för till exempel en bärbar dator.

Nackdelen är fortfarande hur du löser logistiken kring påfyllnad av exempelvis metanol. Med effektivare bränsleceller och med fokus på användning i mer fältmässiga miljöer kan vi ha robusta lösningar för portabla produkter inom två till tre år.

produkt med ett batteri utrustat med Splashmodul, utan även flera prylar samtidigt.

På hemsidan berättar företaget vidare att tekniken bygger på elektromagnetisk induktion – att plattan skapar ett magnetiskt fält som i sin tur alstrar spänning i batterier i dess närhet.

Enligt Splashpower är tekniken fullständigt säker och magnetfältet på och kring plattan kommer inte ens att avmagnetisera ett kreditkort.

Mer får vi inte veta.

Japan och Sydkorea på gång

Men så lätt ger vi inte upp. I vår jakt på produkter som kan laddas sladdlöst stöter vi på två färdiga lösningar på marknaden i dag.

Det japanska företaget AKK Corporation har lanserat batterier som kan laddas sladdlöst i en specialmugg. Du kan alltså placera produkter som använder dessa batterier i muggen, med resultatet att batterierna laddas. Om inte produkten får plats i muggen kan du så klart ta ut batterierna och lägga dem löst i muggen.

A4tech heter ett Sydkoreanskt företag som skapat en både trådlös och batterifri mus. Jo, det är sant. Den sydkoreanska "piparen" gör det som är till synes omöjligt.

Hemligheten ligger i en speciell usb-matta som musen måste användas på. Mattan alstrar elektromagnetisk induktion som förser musen med energi. Fördelarna är framför allt att du slipper sladd till musen – samtidigt som den blir lättare. Dock måste plattan med sladd anslutas till datorns usb-kontakt. Företaget saluför i dag många olika versioner av möss. Vissa större, andra mindre – och deras teknik har rönt en del uppmärksamhet världen över.

Men A4tech har inte

gjort saker och ting helt sladdlösa – även om de har tagit saker och ting en bit på vägen. Bland annat gör de vår moder jord en tjänst eftersom deras teknik eliminerar batterier i trådlösa möss.

Mössen står först på tur

Forskning pågår på många håll. Vi kontakter några företag för att höra om de forskar på tekniken och när de tror att produkter med sladdlös laddning lanseras på marknaden.

Sony Ericsson svarar att de forskar inom många teknikområden, men att de inte kan uttala sig om vare sig sina planer eller när de tror att tekniken finns tillgänglig på marknaden.

Ett utförligt svar får vi dock från Fujitsu Siemens marknadschef Jan Backman.

– Vi bedriver grundforskning på bland annat Fujitsu i Japan för att utvärdera tekniken som sådan. Fokus är bland annat på tillbehör som i dag laddas på annat sätt, oftast via usb, säger Jan Backman.

– När man säger sladdlös tror de flesta att någon typ av radioteknik är inblandad och att man kan använda en produkt en bit bort ifrån sin "basstation", menar han.

– Vid induktion måste trots allt produkten vara i direkt kontakt med laddstationen via en matta eller annat material, säger Jan Backman och fortsätter:

– Laddning via induktion finns redan i dag i form av prototyper och "gadgets" som laddar upp mobiler, kameror och så vidare som placeras på en induktionsplatta.

Fördelarna är relativt små, jämfört med sladdbaserad laddning – du måste ju ändå placera föremålet vid laddkällan. Förutom designmässiga fördelar kan det dock finnas fördelar med säkrare laddning utan risk för stötar, exempelvis barnsäkring, och i miljöer där vatten förekommer, menar Jan Backman.

Han berättar vidare att it-produkter som laddar upp sig själva via trådlös standard är i antågande.

– Här kan man prata om verklig "sladdlös" laddning eller laddning via mikrovågor. De första kommer att vara trådlösa möss med väldigt låg energiförbrukning som laddas upp via trådlös usb direkt från din dator, sedan följer trådlösa hörlurar och så vidare inom två till tre år, säger Jan Backman.

Så släng inte laddningssladden till din bärbara riktigt än. Men bered dig på att vinka adjö till den. ■

3 TEKNIKER PÅ GÅNG

Matta gör musen pigg

Musen NB-50 från sydkoreanska A4tech har rullhjul och knappar, men saknar helt batteri vilket gör den väldigt lätt och smidig. Läs mer på www.a4tech.com

Platta med elektromagnetisk induktion

Splashpad laddar till exempel din mobil eller din digitalkamera så fort du lägger dem på plattan. Men produkten omgärdas av mycket hemlighetsmakeri.

Läs mer om Splashpad på Splashpowers hemsida: www.splashpower.com

Batterimugg

Japanska AAK:s batterier laddas i en magisk mugg och räcker sedan mycket längre än dagens batterier. www.aak.jp

Drivmedel. Samsungs Q35 med bränsle-cell kan vi eventuellt få se under 2007.

4 BÄRBARA SOM BARA GÅR OCH GÅR

(TESTVINNAREN ORKAR I ÖVER SEX TIMMAR!)

Lång batteritid känns tryggt när du vill ha en bärbar som inte sviker i kritiska lägen. Här är fyra modeller som låter flitens lampa lysa.

Det finns ett par mardrömsscenarioer med bärbara datorer. Det ena är när batteriet tar slut och det andra när du upptäcker att du glömt ta med dig sladden. Därför kan det vara en idé att investera i en dator med extra lång batteritid.

Bärbara datorer har i sämsta fall en timmes batteridrift (vissa bärbara speldatorer som har dubbla grafikkort har extremt dålig batteritid), medan en normal klarar runt tre timmar. För bara ett par år sedan var två timmar normalt, så batteridriften blir bättre hela tiden.

I dag kan du köpa en dator som har batteritid som överstiger fyra timmar. Hemligheten bakom ligger delvis i att datorerna blir mer energisnåla, men framför allt är det batteritillverkarna som blir bättre. Lägg till detta att du numera kan köpa datorer med extra starka batterier, som innehåller flera celler och därmed ger längre drifttid.

Fördelen med en dator som tickar på i flera timmar på enbart batteridrift är uppenbar, men det sker trots allt på bekostnad av dels skärmstorlek, dels prestanda. En stor 17 tumms bredbildsskärm må vara hur skön som helst att arbeta med, men den inverkar men-

ligt på drifttiden. Därför är det vanligt med skärmar i 12-tumsklassen. Några spelprestanda brukar det inte heller vara tal om. Grafikkortet i en batterisnål bärbar är nio gånger av tio integrerad på moderkortet, och då blir spelkapaciteten blygsam.

Finemang för flygresan

Med en bärbar dator med hyfsad batteritid kan du verkligen få ut det mesta ur till exempel flyg-, tåg- eller bussresor. Visserligen finns det på flyget (om du reser i business class vill säga) möjlighet att ladda batteriet, men flyger du i apklass som alla andra gör är det kört.

När vi testar datorernas batteritid använder vi ett makro i Excel som antingen belastar datorns processor eller låter den vila. Detta för att simulera en användare som sitter och arbetar, kanske läser en webbsida eller vad det nu kan vara – det är sällan datorn arbetar konstant.

En av datorerna i testet klarar för övrigt nästan sju timmar på batteridrift, det är nästan en Atlantflygning, och definitivt Göteborg-Stockholm tur och retur med X2000 på en enda laddning.

**"Orkar länge
men har små
skärmar"**

Text: Petter Ahrnstedt

E-post: petter.ahrnstedt@idg.se

På nästa sida: 4 bärbara långjobbare

Kör Vista i fyra timmar

Asus W5Fe har Windows Vista och är försedd med Sideshow, ett litet fönster på sidan av datorn som bland annat visar om du har fått ny mejl utan att du behöver öppna den. Tyvärr lider datorn av en nätverksbugg i Vista som vrider upp det trådlösa nätverkskortet på högsta nivå. Det påverkar batteritiden, så vi avaktiverade nätverksskortet under testet. En nackdel med Vista är att det kräver så mycket minne att det hela tiden ligger och buffrar mot hårddisken, vilket leder till ökad energiåtgång.

Men med ett sexcells batteri blir resultatet ändå mycket bra – fyra timmar och tre minuter. Designmässigt är det en mycket tilltalande dator. Lätt, liten och cool med sitt lilla Sideshow-fönster på locket.

Nätt och knivskarp

Amilo Si520 har en tolv tum stor skärm som är urskarp och mycket ljusstark – lusten att klämma i en dvd och njuta av en film blir nästan övermäktig, men förnuftet segrade och vi började mäta.

På batterisidan hamnar stoppuret på 2 timmar och 45 minuter. Inget märkvärdigt. Prestandamässigt håller den samma steg som sina konkurrenter, men är, liksom Toshiba, något snabbare än de andra på grafiktestet. I allt övrigt är den medelmåttig och skämmer inte ut sig.

Ett antal snabbknappar där du kan ange vilka program som ska startas är en tillgång. I stället för att harva runt i Windows XP:s snåriga menyer räcker det med ett tryck för att dra igång Outlook.

	Asus W5Fe	Fujitsu Siemens Amilo Si520	Lenovo Thinkpad X60
Tillverkare/kontakt/läs mer	Asus, 08-588 989 00, www.asus.com	Fujitsu Siemens 08-588 882 00, www.fujitsu-siemens.se	Lenovo, 020-30 05 00, www.lenovo.com/se
Processor	Intel Core 2 Duo T5600, 1,83 GHz	Intel Core 2 Duo T5600, 1,83 GHz	Intel Centrino Duo T2400, 1.83 Ghz
Minne	1,5 GB	1 GB	512 MB (utbyggbart)
Kretsuppsättning	Mobile Intel 945PM Express Chipset	Intel 945GM Express	Intel 950
Grafikkrets	Integrerat på moderkort	Integrerat på moderkort	Integrerat på moderkort
Hårddisk	120 GB	120 GB	80 GB
Dvd-spelare/brännare	8x dvd-brännare	8x dvd-brännare	Nej, måste köpas separat
Nätverkskort	Ethernet 10/100/1000, wifi 802.11b/g och bluetooth	Ethernet 10/100/1000, wifi 802.11b/g och bluetooth	Ethernet 10/100/1000, wifi 802.11b/g och bluetooth
Utgångar	3 usb 2, minneskortläsare, express-kort, tv-ut	4 usb 2, minneskortläsare, express-kort, s-video ut, dvi-d, firewire	3 usb 2, minneskortläsare, firewire, bluetooth, vga
Pekdon	Styrplatta	Styrplatta	Styrpinne
Bildskärm	12,1 tum, 1 280 x 800 pixel	12 tum, 1 280 x 800 pixel	12,1 tum, 1 024 x 768 pixel
Storlek (b x d x h)	30,5 x 22 x 3,1 cm	29,9 x 22 x 2,2 cm	26,8 x 21,1 x 2 cm
Vikt	1,8 kg	1,7 kg	1,5 kg
Batteritid	4 timmar och 3 minuter	2 timmar och 45 minuter	6 timmar och 43 minuter
Operativsystem	Windows Vista	Windows XP Home	Windows XP Professional
Program	Nej <i>Vista ingår</i>	Nero, Windvd <i>Lågt pris!</i>	Symantec Client Security 3.0 (90 dagars fri service)
Får modifieras	Ja	Ja	Ja
Garanti	2 år	1 år	3 år
Telefon- och mejlsupport	2 år	1 år	1 år
Cirkapris	20 900 kronor	12 500 kronor	19 500 kronor
+	Sideshow låter dig läsa mejl när datorn är stängd. Windows Vista. Bra batteritid.	Bra skärm, smidigt format.	Lätt, liten, strömsnål, otroligt bra batteritid. Bra garanti.
-	Högt pris.	Batteritiden kunde vara bättre.	Saknar intern cd-/dvd-läsare.
Betyg	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Sju timmar är världsklass

Lilla Thinkpad X60 väger bara 1,3 kilo och är busenkel att ta med sig. Den smiter lika lätt ned i rygsäcken som i portföljen. Batteritiden är lysande. Nästan sju timmar! Vad säger man? Världsklass! Hemligheten är att datorn utrustats med ett batteri på hela åtta celler. Datorn är fullproppad med coola tekniska lösningar: fingeravtrycksläsare och möjlighet att kryptera hela hårddisken. Ett bärbart, digitalt kassaskåp. Skärmen är 12,1 tum och långt ifrån upphetsande, men den fungerar. Prestanda är bra, datorn är strömsnål och effektiv. Svagheter är att den saknar intern cd- eller dvd-läsare och bara har styrpinne och ingen musplatta. Men batteritiden gör den till en solklar testvinnare.

Snabb med stor skärm

Av alla testade datorer har Toshiba Satellite Pro A120 störst skärm, en 15,4 tums bredbildsskärm. Trots det har den hyfsad batteritid på två och en halv timme. Den är utrustad med Toshiba's antistötfunktion – hårddisken låser sig vid snabba rörelser för att undvika skador på hårddiskens yta. En funktion som den klantige kan uppskatta. Prestandamässigt är den okej, men inte så bra att du vill skicka glada vykort till Toshiba. Designen känns plastig med två breda plastbitar i silverfärg som ramar in tangentbordet. Men datorn är ruskigt snabb på cd-ripping. Den plöjde igenom vår Tom Jones-skiva lika snabbt som en speldator för tiotusentals kronor.

Toshiba Satellite Pro A120

Toshiba, 0200-21 21 21, www.toshiba.se

Intel Core 2 Duo T5600, 1,83 GHz.
1 GB
Intel 945GM Express
Integrerat på moderkort
100 GB
8x dvd-brännare
Ethernet 10/100/1000, wifi 802.11b/g och bluetooth.
3 usb 2, minneskortläsare.
Styrplatta
15,4 tum, 1 280 x 800 pixel
36,8 x 26,8 x 3,7 cm
2,8 kg
2 timmar och 31 minuter
Windows XP Professional
Windvd, Recordnow, Microsoft Office Onenote 2003, Norton Internet Security 2006 (90 dagar)
Ja
3 år
1 år
11 300 kronor
Stor skärm, bra pris och garanti.
Batteritiden sämst i testet.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

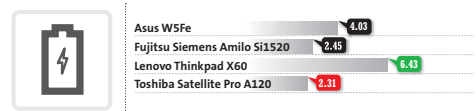
SÅ GJORDE VI TESTET

1. Batteriets livslängd. Tillverkarna mäter batteritiden på olika sätt, så vår tid kan skilja sig från deras angivelser. Redovisas i timmar och minuter.
2. Videokonvertering av en 2,6 GB stor videofil i dv avi-format till mpeg-1 med programmet Tmpgenc. Resultatet redovisas i minuter och sekunder. Belastar i första hand processorn.
3. 3d Mark 03. Belastar i huvudsak grafikretsarna. Resultatet redovisas i 3d Mark-poäng.

4. Rippning (konvertering från pcm till mp3) av vår referensskiva (Tom Jones' Greatest Hits) i programmet Easy CD-DA Converter. Visas i minuter och sekunder.
5. Bearbetning av en 265 MB stor tiff-bild i Photoshop 9. Redovisas i timmar och minuter. Belastar primärminne och processor.
6. Konvertering mellan Microsoft wav-fil (280 MB) till mp3 i programmet Soundforge 8. Redovisas i timmar och minuter. Belastar mest processorn.

BATTERITID

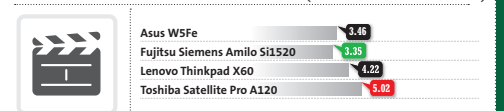
(Tid: timmar och minuter)

(Högsta värde = bästa värde)

VIDEOKONVERTERING

(Tid: minuter och sekunder)

(Lägst värde = bästa värde)

3D-GRAFIK

(3d Mark 03-poäng)

(Högsta värde = bästa värde)

CD-KOPIERING

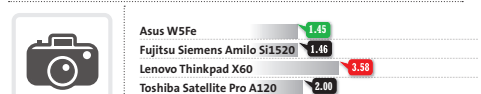
(Tid: minuter och sekunder)

(Lägst värde = bästa värde)

BILDBEARBETNING

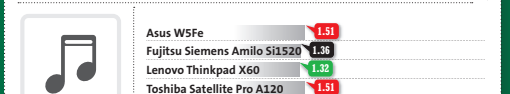
(Tid: minuter och sekunder)

(Lägst värde = bästa värde)

MUSIKKONVERTERING

(Tid: minuter och sekunder)

(Lägst värde = bästa värde)

Säkerhet för alla behov

De nya säkerhetslösningarna
från Panda Software
låter dig välja precis det skydd
som ditt surfande kräver.
Välj din personliga lösning!

Säkerhetslösningarna från Panda Software

Senaste generationens antivirus	✓	✓	✓
Heuristisk teknologi: detekterar nya hot	✓	✓	✓
Antispionprogram/AntiAdware	✓	✓	✓
AntiPhishing: Skyddar mot onlinebedrägeri	✓	✓	✓
Automatiska uppdateringar varje dag	✓	✓	✓
Teknisk support dygnet runt, hela året	✓	✓	✓
Panda TruPrevent: Skyddar mot okända hot	✓	✓	✓
Personlig brandvägg	✓	✓	✓
Skydd mot skadliga webbsidor	✓	✓	✓
Intrusion Prevention System (IPS)	✓	✓	✓
Panda Identity Protect: Skyddar dina personuppgifter	✓	✓	✓
AntiSpam	✓	✓	✓
Parental control: Begränsar åtkomsten till olämpliga webbsidor	✓	✓	✓
Antal licenser som ingår (inom samma hushåll)	2	3	3

www.pcm.se/antivirus2007

**Köp nu hos din
datorleverantör
eller www.pcm.se/shop**

Generalagent: PCM International AB, 08-505 532 00

NÄTTREND! 4 SAJTER SOM HJÄLPER DIG FIXA DRÖMSEMESTERN

Bo
tre veckor
i Paris eller i en fin villa
på Franska Rivieran och ta dig ett
skönt dopp i Medelhavet varje kväll
– utan att det kostar dig ett öre.
Jodå, det är fullt möjligt. Det enda
som behövs är att du susar runt på
nätet i jakt på en lämplig stuga och
sedan upplåter din egen bostad i
utbyte mot den du vill låna.
PC för Alla guidar dig rätt bland
nätets smartaste husbytarsajter.

Text: Lina Färm

E-post: pcforalla@idg.se

Glöm hotellkostnader som gräver hål i semesterbudgeten. Bo gratis i stället – hemma hos någon annan. I dag finns flera välfungerande webbgemenskaper där familjer och ensamstående världen över byter hem under semestern. På nätet väntar en tvåa i centrala Paris, en skrytvilla med Atlanten utanför knuten eller ett lanthus någonstans i Sydeuropa.

Intervac, www.intervac.se, är en av de äldsta organisationerna, med 53 år på nacken och 11 000 medlemmar världen över. Precis som andra seriösa nätgemenskaper för bostadsbyten tar organisationen bara ut en mindre summa för medlemskap. Sedan är det fritt fram att lägga upp din bostad på nätet, med beskrivning på vilket land du vill åka till och vilka veckor det gäller.

Organisationerna drivs i många fall ideellt, men sajterna är numera ofta professionellt byggda och uppdateras hela tiden. Det lönar sig därför att själv vara aktiv och leta lämpliga bostäder att byta med.

Margareta Gemfeldt driver Intervac i Sverige tillsammans med sin familj. Hon minns hur krångligt det hela var innan de började använda internet.

– I början hade vi stencilerade lösblad som vi skickade ut till medlemmarna, där de fick fylla i sina uppgifter. Sedan fick vi skicka ut bladen till de andra medlemsländerna. Tur då att vi inte var så många medlemmar, säger Margareta Gemfeldt.

Intervac startade som en organisation för lärare, men är i dag öppen för alla. Eftersom datortätheten i en del länder inte är så stor trycks fortfarande en tjock katalog vid två tillfällen om året.

Nätet bättre än katalogen

– Men de flesta i Sverige struntar i den, eftersom den blir dyr och är onödig om du har internet, säger Margareta Gemfeldt.

Hon har själv gjort 24 byten och har aldrig blivit riktigt besviken på någon av sina semesterhem, och säger att det över huvud taget är ovanligt att saker i hemmet försvinner eller går sönder under bytena.

– Jag tar seden dit jag kommer och räknar inte med millimeterrättvisa. Ibland hamnar du i något hem med högre standard än hos dig själv, ibland med lägre. Huvudsaken är

På nästa sida: 8 semesterbytarsajter

▶ att det är rent, och när du själv generöst bjuder på det du har blir du väldigt rädd om det du får låna. Det här är ett äventyr, det måste man inse, säger Margareta Gemfeldt.

Spännande upplevelser på köpet

Skillnaden på prislappen med eller utan hotell för en treveckorssemester i Paris för hela familjen på fyra personer, är enorm. Att bo hemma hos någon annan ger dessutom fler semesterminnen på köpet.

Lizzie Nygren och hennes familj skrattar vid minnet av första gången de bytte hem. Då gick färden till Orleans någon timmes bilfärd utanför Paris. I bytet ingick att de skulle passa

3 tips till dig som vill testa ett bostadsbyte

- Byt med en familj i samma omständigheter. Har du själv små barn är det dumt att byta med exempelvis ett äldre par som kanske har mycket saker som kan gå sönder.
- Var själv aktiv och kontakta människor du vill byta med.
- Sverige är mer spännande för besökare än du tror. Lämna gärna kartor och broschyrer till familjen som kommer.

husdjuren, "mice", som fransmännen hade skrivit i mejlet.

Någonstans runt midnatt var familjen Nygren framme vid huset där de skulle bo, rejält trötta och slitna efter den långa resan. Det första som möter dem när de öppnar garageporten är en smådjursbur som hänger i taket. Ovanpå den sitter två råttor och stirrar på dem.

– Grannarna kom över och skrek "no panic, no panic", och tillsammans omringade vi råttorna och fångade in dem igen, berättar Lizzie Nygren, och tillägger att råttorna fick tillbringa resten av semestern säkert inlåsta.

Lyon. Frankrikes "gastronomiska huvudstad" är även känd för sina k-märkta byggnader.

Den franska familjen åkte till Sverige för att hälsa på sina släktingar, vilka Lizzie Nygren och hennes familj träffade innan bytet. Det gjorde dem lugnare.

– Det gjorde att vi vågade, och efteråt fick vi blodad tand och slängde oss på katalogen.

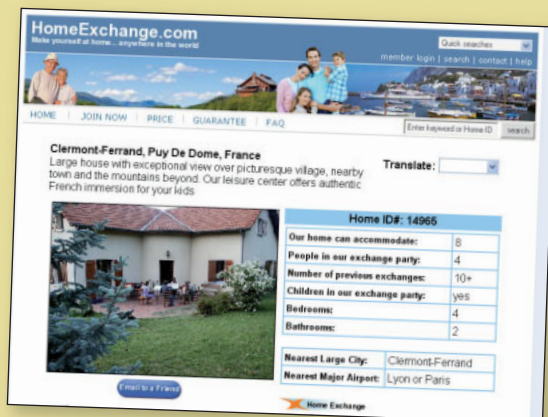
Frankrike lockar mest

När familjen gjorde sitt premiärbyte fanns bara ytterst lite information på nätet. Alla bytesobjekt skickades ut i en katalog, vilket gjorde att det inte gick att ändra något eller gå ut med några sista minuten-byten. I dag uppdateras hemsidan ofta. Tommy Nygren brukar vara den som kollar sajten efter nya intressanta objekt. Hittills har det blivit sju byten, de flesta till Frankrike.

– I början undrade jag vad som händer om

4 sajter där du byter bostad för drömsemestern

Störst. Home Exchange har bytesobjekt i över 100 länder och är smidig att använda. Den är också billigast i testet.

Trygg. Svenska Intervac är lite omodern men visar på rutin med spännande sista minuten-objekt.

	Home Exchange	Intervac
Webbadress	www.homeexchange.com	www.intervac.se
Språk	Engelska	Svenska
Antal bytesobjekt	Över 14 000 objekt	11 000 objekt
Antal länder	110 länder	Över 50 länder
Kostnad	Cirka 410 kronor för 1 års medlemskap	695 kronor för 1 års medlemskap
Beskrivning	Lättnavigerad, proffsig sajt med mycket matnyttig information. Översätter din bytesinformation till exempelvis spanska eller franska.	Svensk systemsajt till den internationella organisationen Intervac. Känns trygg och tillförlitlig med erfarenhet sedan 1953. Något omodern, kräver en del onödiga klick.
Övrigt	Har kostnadsfri telefonsupport. Kontaktuppgifter finns till kontoret i Kalifornien. Medlemsforum och chatt.	Listar sista minuten-objekt, som ska hyras ut inom de kommande åtta veckorna. Startade ursprungligen som en förening exklusivt för lärare.
Betyg	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

BYT SEMESTERBOSTAD

Semester. Familjen Nygren myser i solskenet på nöjesparken Parc Astérix, cirka tre mil från Paris.

något går sönder eller om någon tar med sig tv:n, men för varje gång vi har bytt har jag blivit mindre orolig, säger Lizzie Nygren.

De problem som uppstår, som när gas-spisen lade av mitt under ett pannkaksbak under en Frankrike-semester, har ändå alltid löst sig. Fördelen med att bo i någon annans hem är att du som gäst kan få hjälp.

Släkten får rycka ut

– Det är ju inte som att checka in på ett hotell. Oftast finns det släkt och grannar som hjälper till om något händer, eller visar hur du hittar i området. På det viset har vi fått se ställen i exempelvis Paris som vi aldrig hade hittat till som vanliga turister. Det blir lite som att flytta in i det landet, du får lära dig hur det funkar, säger Lizzie Nygren.

Hon tycker inte att det finns några risker med att lägga upp information om sitt hus och sina semesterplaner på nätet, eller att låta en annan familj bo i deras hus.

– Bara medlemmar i Intervac kan se husen på sajten. Risken för inbrott är ju större om ingen är hemma. Har du något väldigt värdefullt får du väl låsa in det medan du är

borta, säger hon.

Finns det då ingenting negativt med att byta semesterboende med andra?

– Jo, säger Lizzie Nygren. Det är inte så roligt att börja sin semester med att städa sitt hus. Du måste göra plats i garderober och skriva bra beskrivningar på hur hushållsapparaterna fungerar.

Men fördelarna överväger med råge.

– I somras var vi hela familjen i Paris. Tre veckor på hotell hade vi aldrig haft råd med. Och när du hyr ett hus eller en stuga ingår oftast bara en minimal uppsättning köksgrejor. Här finns allt som du själv har hemma.

För ett tag sedan gick familjen ett steg längre i sin bytesvurm. De bytte tonåringar, hur konstigt det än låter. En fransyska i samma ålder som deras egen 19-åriga dotter Isabella kom och bodde med familjen några veckor i Sverige. Då pratade tjejerna engelska

med varandra. När det var dags att åka hem följde Isabella med och övade franska.

– Nu har vi blivit vänner med den familjen, och jag och Tommy har pratat om att ta en nybörjarkurs i franska. Efter att ha bytt så många gånger med franska familjer kan vi ganska många glosor, säger Lizzie Nygren. ■

4 exklusiva semesterbytarsajter

www.teacherstravelweb.com

En semesterbytarsajt endast för lärare som startades i Nya Zeeland 1999.

Medlemskapet kostar cirka 400 kronor och medlemmar finns i ett tjugotal länder. Personlig, men något rörig sajt.

sabbaticalhomes.com

Amerikansk sajt med medlemmar över hela världen. Den startades år 2000 för akademiker som behöver husrum framför allt under forsknings- eller studieresor och liknande. Numera får även icke-akademiker bli medlemmar, men de betalar en högre medlemsavgift – cirka 310 kronor i årsavgift.

www.ymh.se/husbyte.php

Svenska Yrkesföreningen miljö och hälsa – gratis för medlemmar som arbetar inom miljö- eller hälsoområdet.

www.singleshomeexchange.com

Home Swap International riktar sig särskilt mot singlar, pensionärer, par eller ensamstående föräldrar, och den har ett tiotal medlemmar i Sverige. Ett års medlemskap kostar cirka 200 kronor. Sajten har onödigt mycket text och har inga direkta kontaktuppgifter till ansvarig, med endast anonym mejlkontakt.

Funkar. Det är en smula översködligt hos Homelink men informationen finns där.

Koll. Fräscha Home Xchange är enkel men har en bra meddelande-funktion som håller dig uppdaterad.

Homelink

www.bostadsbyte.com

Svenska

12 000 objekt

69 länder

700 kronor för 1 års medlemskap

Enkel men lite rörig sajt på svenska, som dock har all information du behöver. Har telefonfonder till ansvarig kontaktperson för Sverige.

Internationell organisation som bildades 1953.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Home Xchange Vacation

www.homexchangevacation.com

Engelska

Ingen uppgift

Ingen uppgift

Cirka 500 kronor per år

Snygg, proffsig och enkel sajt med bas i Storbritannien. En del information saknas, eller är svår att hitta, exempelvis antal medlemmar.

Meddelar dig via rss när ett nya bytesobjekt dyker upp på sajten.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Flera stora lågprisvaruhus och nätbutiker säljer digitalkameror för runt tusenlappen. Men hur bra är en sådan kamera – och är en digitalkamera för tusen spänn värd pengarna? Det tar vi reda på här i vårt test av sex lågbudgetkameror för den prismedvetne nybörjaren.

Text: Bengt Hjord

E-post: bengt.hjord@idg.se

Det första som slår mig när de sex billiga 1 000-kronorskamerorna dimper ned på redaktionen är att de inte alls ser så plastiga och billiga ut som jag hade föreställt mig. Tvärtom ger de ett väldigt seriöst intryck med stabil byggnad och traditionell design.

Jag var nyfiken på hur bra (eller dåliga) de billigare modellerna av digitalkameror är som erbjuds i dag. Men jag har valt bort de allra billigaste som saknar optisk zoom, eftersom det innebär en avsevärd fördel att använda äkta zoom. De kameror jag valde till testet är därför alla utrustade med tre gånger optisk zoom.

Tre av kamerorna marknadsförs av några

stora lågprisvaruhus och nätbutiker. De andra tre är budgetmodeller från några större kameratillverkare.

Lågprisvaruhusens modeller har lcd-skärmar som är tillräckligt stora för att motsvara de krav som ställs på en modern digitalkompakt. Kamerorna har också funktionella knappar och reglage som sitter väl till för lättåtkomlighet och smidig hantering.

Så långt är allting väl. Men när jag började skärskåda dem närmare lade sig den första förtjusningen och bristerna började i stället göra sig gällande.

Det finns inte någon optisk sökare på någon kamera, vilket ställer högre krav på lcd-skärmen. Den ska både vara stor och tydlig samt ha bra upplösning så att du kan

SEX TOKBILLIGA DIGITALKAMEROR FÖR NYBÖRJAREN

LÄTTANVÄND BATTERISLUKARE

1 2 3 4 5 **6** 7 8 9 10

Med sina åtta megapixel har Advent MP8 den högsta upplösningen i testet. Men skärmen är på 2,4 tum, vilket är något av ett minimum, särskilt som kameran saknar optisk sökare. Du behöver en rätt stor skärm för att kunna se ordentligt att komponera dina bilder.

Knappar och reglage är väl placerade och mycket lättåtkomliga. Menysystemet är väldigt

lätthanvänt och från fyrvägs kontrollen kommer du snabbt åt de nio motivlägena, blixt- och makroinställningar samt självutlösare.

Med knappen mitt i fyrvägsväljaren kommer du lätt åt vitbalans, iso och exponeringsinställningar. Känsligheten sträcker sig mellan iso 50 och iso 200, vilket är mycket lågt. Ändå är bruset synligt redan vid iso 100 och störande vid iso 200. Med så låga iso blir slutartiderna långa, vilket resulterar i suddiga bilder. Mest irriterande är nog ändå batterikapaciteten – Advent MP8 är en glupsk batterislukare. ■

SORGLIGT SEG I STARTEN

1 2 3 **4** 5 6 7 8 9 10

Avant DC632 är snarlik Limited Labels kamera i det här testet och tillverkas troligen av samma komponenter. Optisk sökare saknas så du är hänvisad till skärmen, vilken är på 2,4 tum, och är rätt svår att se motiven på i solljus. I övrigt är kameran mycket lätthanvärd med enkla och lättbegripliga menyer.

Prestanda är däremot urusla. Starttiden är hela 6,5 sekunder. Så länge får du vänta innan du faktiskt kan ta den första bilden – och har du väl kommit så långt har du tur om motivet står kvar när bilden väl exponeras.

FÖR TUSENLAPPEN!

utläsa detaljerna tillräckligt väl för att lugnt kunna ta din bild och sedan ta upp den på skärmen för bedömning. Här har HP och Kodak en klar nackdel med sina erbarmligt små skärmar. De känns väldigt otidsenliga i sammanhanget.

Digitalkamerorna är, minst sagt, tröga i starten och när du efter en tids användning märker hur segt det går bryr du dig till slut inte ens om att försöka ta en snabb bild. Att bilderna också tas med en viss fördröjning sedan avtryckaren tryckts ned är inte mindre tålmodsprövande.

Du kan glömma att fota barnen som leker eller få några bra bilder från en fotbollsmatch eller annat sportevenemang. Motiven är helt enkelt inte kvar när bilden väl exponeras.

I vårt test ligger lågpriskedjornas kameror ett snäpp efter de billiga märkeskamerorna från de större kameratillverkarna. Men det är långt ifrån något avgrundsgap. Främst gäller det bildkvaliteten, men också sådant som prestanda, reaktionstider och i vissa fall även batteritid.

Fel färger hindrar snygga utskrifter

Bilderna kan skrivas ut i storlek 10 gånger 15 centimeter utan att utskrifterna upplevs som dåliga i skärpa och upplösning. Och med några kameror kan du faktiskt även skriva ut större bilder. Har bara kameran lyckats med skärpan klarar upplösningen utan vidare större utskrifter. Jag gjorde flera lyckade utskrifter med testbilder från

Advent-kameran i storlek över A4. Men i några fall är det inte bara bildkvaliteten som brister utan också färgåtergivningen som är alldeles åt skogen. När kontrasten är för hög och färgerna felaktiga hjälper det inte att du skriver ut små bilder.

Visst kan du ta acceptabla bilder med en 1 000-kronorskamera. Fördelen med dessa kameror är att de är lätta, billiga och enkla att hantera. Vinnarkameran i vårt test, Samsungs S500, ligger ett par hundralappar över de andra i pris och har också bästa bildkvalitet och prestanda. Generellt är det så att det är väl värt pengarna att lägga till några hundra kronor ovanpå tusenlappen. Då har du större möjligheter att hitta en bättre kamera. ■

HJÄLP SAM FÖR NYBÖRJAREN

HP Photosmart M525 har en upplösning på sex megapixel och startar på knappa fem sekunder, vilket inte är någon rekordfart men ligger på genomsnittet hos de här testade kamerorna. Lcd-skärmen är bara 1,7 tum stor, vilket är rejält underdimensionerat till och med för en kamera i den här prisklassen, och eftersom det inte finns någon optisk

sökare kan det vara knepigt att se vad du verkligen plåtar.

Kameran är lätt att hantera med enkla självförklarande menyer som är lätta att navigera i. Nybörjaren har också stor hjälp av omfattande hjälpmenyer. Men knappen för att sätta på och stänga av kameran sitter lite knepigt till. Vi vände oss aldrig under hela tiden vi testade den. Du får dessutom vänta en bra stund på att kameran ska gå igång och tiden mellan bilderna är besvärande lång. ■

På nästa sida: Testvinnaren!

Liksom flera av de andra kamerorna har den inget problem med att hitta fokus i dagsljus, men i svagt ljus går det desto långsammare. Ibland klarar den det inte alls...

Färgerna varierar och kameran har problem med vitbalansen. Vanliga problem är felaktiga färger och för hög kontrast. Och när det gäller skärpan blir bilderna i makroläget inte skarpa trots att autofokus signalerat grönt. ■

KODAK GER BRA KAMERA FÖR PENGARNA

1 2 3 4 5 **6** 7 8 9 10

Nej, någon skönhetsstävling kommer inte Easyshare C433 att vinna. Inte heller är den liten nog för att enkelt kunna stoppas ned i fickan. Men den är i gengäld mycket enkel och logisk, och är väldigt lätt att använda. Det mesta kommer du snabbt åt med en enkel knapptryckning eller genom att vrida till rätt läge på programratten.

Gränssnittet är enkelt och menyerna känns intuitiva. Med

sina 1,8 tum är skärmen däremot ingen höjare, utan svår att urskilja motivet ordentligt på, särskilt i solsken. Och under svåra ljusförhållanden tar autofokus god tid på sig för att göra sina inställningar. Sex sekunder tar det innan din första bild är tagen, men då

har förmodligen ditt tilltänkta motiv tröttnat. Easyshare C433 är kort och gott en enkel nybörjarkamera med grundläggande funktioner. Den är väl värd sina pengar för fotografen med begränsad budget. ■

OSKARPA BILDER OCH

1 2 3 4 **5** 6 7 8 9 10

Sibas och Computer Citys kamera Limited Label Icon 300 har sju megapixel och skärmen är på ordentligt tilltagna 2,5 tum, vilket är bra för en så pass billig och enkel kompaktkamera. Knappar och reglage sitter väl placerade. Särskilt gillar jag de lättanvända knapparna för bildvisning, meny och att radera bilder, vilka sitter lätt åtkomliga.

I svagt ljus har autofokus problem att hitta rätt. Du kan behöva göra om fokuseringen ett antal gånger innan kameran ger klarsignal. Och ändå blir bilderna inte alltid skarpa.

	Advent MP8	Avant DC632	HP Photosmart M525
Tillverkare/kontakt	PC City, 0771-11 61 16, www.pccity.se/ Elgiganten, 0771-11 51 15, www.elgiganten.se	Netonnet, 033-48 84 88, www.netonnet.se	PC City, 0771-11 61 16, www.pccity.se/ Elgiganten, 0771-11 51 15, www.elgiganten.se
TEKNIK			
Upplösning	8 megapixel	6 megapixel	6 megapixel
Optisk zoom/digital zoom	3x/4x	3x/4x	3x/7x
Brännvidd	7,9-22,7 mm (motsvarande 38-109 mm)	5,5-16,4 (motsvarande 34-102 mm)	6,3-17,3 mm (motsvarande 37,5-103,6 mm)
Storlek (bredd x höjd x djup)/vikt*	8,9 x 6 x 2,8 cm/194 gram	8,8 x 6 x 2,6 cm/174 gram	9,5 x 6,2 x 3,1 cm/187 gram
Skärmstorlek/exponerings-information**	2,4 tum/ja	2,4 tum/nej	1,7 tum/nej
In-/utport	Usb, tv-anslutning, pictbridge	Usb, tv-anslutning, pictbridge	Usb, tv-anslutning, pictbridge
Minneskortplats/inbyggt minne	Sd-kort/32 MB	Sd-kort/11 MB	Sd-kort/32 MB
FOTOGRAFERING			
Närgräns normal/makro	4/4 cm	40/5 cm	50/12 cm
Fokuslampa	Nej	Nej	Nej
Antal motivprogram/serietagning	9/ja (4 bilder)	4/nej	9/ja
Bilder per minut utan/med blix	12/8	8/6	7/6
Tid från start till första exponering	4,4 sekunder	6,5 sekunder	4,9 sekunder
Slutarfördröjning med/utan förfokusering (utan blix)	0,2/0,8 sek	0,3/1,1 sek	0,1/0,8 sek
BATTERIER/ÖVRIGT			
Batteri	2 st aa-batterier (medföljer ej)	2 st aa-batterier, alkaliska (ingår) eller laddningsbara NiMH	2 st aa-batterier, alkaliska (ingår) eller laddningsbara NiMH
Batterilivslängd/uppladdningstid	Cirka 50 bilder (alkaliska batterier)/****	Cirka 150 bilder (alkaliska batterier)/****	Cirka 80 bilder (alkaliska batterier)/****
Videoinspelning/upplösning	Ja/640 x 480 pixel	Ja/320 x 240 pixel	Ja/320 x 240 pixel
Handbok/menyer på svenska	Nej/nej	Ja/nej	Ja/ja
Rekommenderat cirkapris/lägsta pris***	1 000 kronor/990 kronor	990 kronor/1 099 kronor	1 000 kronor/1 190 kronor
+	Lättanvänt menysystem och väl-placerade knappar, snabb zoom	Lättanvänd kamera, relativt snabb zoom	Användarvänlig, enkel navigation i menyerna, bra hjälpmenyer
-	Dålig batteritid – kameran slukar batterier i snabb takt	Mycket lång starttid, svårt med autofokus i svagt ljus	Liten lcd-skärm, lång väntetid mellan exponeringar
Betyg	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
			
Referens. Fruktfat plådad med vår referenskamera Canon Eos 20D.	Grönt. Färgstick förekommer ofta inomhus, ibland grönt, ibland rött.	Kallt. Höga kontraster resulterar i utfräta högdagrar. Blålila färgstick.	Brusighet. Varma färger och synligt brus redan vid iso 100.

*Med batteri och minneskort. **Information om slutartid/bländare på skärmen i autoläge. ***På Pricerunner.se (20 februari 2007). ****Aa-batterier.

OSÄKER BATTERIDRIFT

Blixten kan du bara använda i autoläge – inte i makro- eller landskapsläget.

Bra är att kameran kommer ihåg de inställningar du gjorde innan du stängde av den.

Batteridriften är däremot ett klart osäkert kort. Kameran stängdes av/låstes (med objektivet ute) vid flera tillfällen under vårt

test, trots att batteri-indikatorn visade att mer än hälften av kapaciteten fanns kvar. ■

FUNKTIONELL OCH SMIDIG SAMSUNG *Bäst i test!*

1 2 3 4 5 6 **7** 8 9 10

En riktigt trevlig bekantskap i sammanhanget är Samsung S500. Kameran är gediget byggd och har ett praktiskt handgrepp som gör att du lätt kan manövrera den med en hand. Det är roligt när man märker att kameratillverkaren har tänkt till och verkligen bemödat sig om att göra en funktionell kamera. Överlag är alla knappar och reglage lätt åtkomliga.

Menysystemet är lätt att använda och är rätt självförklarande. Kameran är på det hela taget mycket smidig att använda och autofokus fungerar väl även i svagt ljus.

Prestanda är de bästa i testet med snabbaste starttiden, och slutarfördröjningen ligger bland de snabbaste i startfältet.

Närgränsen för vidvinkel är något lång, men det går å andra sidan snabbt att ställa om till makro. Bildkvaliteten är den bästa i testet med både välexponerade bilder och bra färger. ■

Kodak Easyshare C433

Kodak, 08-587 70 42 10, www.kodak.se

4 megapixel
3x/5x
5,9-17,7 mm (motsvarande 36-108 mm)
9,1 x 6,9 x 3,5 cm/187 gram
1,8 tum/nej

Usb, tv-anslutning, pictbridge
Sd-kort/16 MB

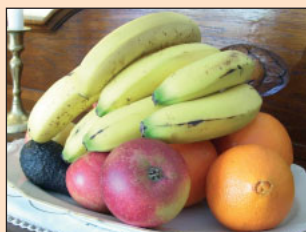
30/7 cm
Nej
10/nej
27/20
6,1 sekunder
0,2/0,6 sek

2 st aa-batterier, alkaliska (ingår) eller laddningsbara NiMH
Cirka 150 bilder (alkaliska batterier)/****

Ja/640 x 480 pixel
Nej/ja *Prisvärd*
990 kronor/828 kronor

Användarvänlig, intuitivt menysystem, lågt brus
Liten lcd-skärm, långsam zoom

1 2 3 4 5 **6** 7 8 9 10

Blekt. Hög kontrast med utfräta högdagrar och kalla, urvattnade färger.

Limited Label Icon 300

Siba/Computer City, 042-20 22 25, www.computercity.se

7 megapixel
3x/4x *Oskarpa bilder*
5,8-17,4 mm (motsvarande 34-102 mm)

8,9 x 6 x 2,6 cm/172 gram
2,5 tum/nej

Usb, tv-anslutning, pictbridge
Sd-kort/32 MB

50/5 cm
Nej
4/nej
9/9
4,9 sekunder
0,4/1,1 sek

2 st aa-batterier, alkaliska (ingår) eller laddningsbara NiMH
Cirka 90 bilder (alkaliska batterier)/****

Ja/320 x 240 pixel
Ja/nej
1 290 kronor/1 290 kronor

Enkel hantering, relativt snabb zoom
Osäker batteridrift, autofokus långsam i svagt ljus

1 2 3 4 **5** 6 7 8 9 10

Dovt. Rödstick och dova färger förekommer i inomhusbilderna.

Samsung Digimax S500

Samsung/Focustrading, 031-336 23 00, www.focustrading.se

5,1 megapixel
3x/5x
5,8-17,4 mm (motsvarande 35-105 mm)

9,7 x 6,2 x 2,6 cm/182 gram
2,4 tum/ja

Usb, tv-anslutning, pictbridge
Sd-kort/20 MB

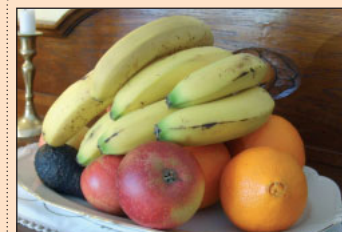
80/5 cm
Ja
10/ja
28/19
2,4 sekunder
0,2/0,6 sek

2 st aa-batterier, alkaliska (ingår) eller laddningsbara NiMH
Cirka 95 bilder (alkaliska batterier)/****

Ja/640 x 480 pixel
Ja/ja
1 290 kronor/1 078 kronor

Relativt snabb start och slutarfördröjning, snabb zoom
Lång närgräns med normal vidvinkel

1 2 3 4 5 6 **7** 8 9 10

Varmt. Välexponerade bilder med fina om än något varma färger.

Så gjorde vi testet

Urval. I den här månadens test har vi valt kompaktkameror med ett rekommenderat cirkapris runt 1 000 kronor och de har alla minst tre gånger optisk zoom. Kamerorna är nyligen lanserade och har bara en eller ett par månader på nacken.

Batterier. För att testa batteriets livslängd tar vi en bild var trettonde sekund. Blixten används för varannan bild och vi växlar mellan vidvinkel och tele vid varannan bild. Allt för att simulera en normal användning. Vi stänger av kameran efter var tjugonde bild så att batterierna återfår normal temperatur. Här har vi testat kamerorna med alkaliska aa-batterier, men tillverkarna rekommenderar användning av uppladdningsbara NiMH-batterier. Som regel levereras kamerorna dock med ett par alkaliska batterier som kom igångbatterier och i vårt test har vi använt de medföljande batterierna för att testa livslängden.

Funktioner. Digitalt tidtagarur används för att ta tid på start och fördröjning. Alla bilderna tas i högsta upplösning och i autoläge. Med den optiska zoomen testas skärpa, vinjettering och distorsion, det vill säga om normalt raka linjer kröker sig eller skevar i bildkanterna.

Vi undersöker hur bra blixten lyser upp motivet och om den når ut i hörnen. Automatiken testas under många olika ljusförhållanden och samma motiv tas med alla kamerorna med bara någon minuts mellanrum.

Bilderna skrivs ut i A4-storlek och bedöms efter skärpa, brus och färgåtergivning samt hur väl vitbalansen återger färgerna naturligt i dagsljus, artificiellt ljus och blandat dagsljus.

PÅ EGEN RISK!
Att plocka isär och modifiera elektroniska prylar innebär alltid en risk. Var försiktig och noggrann och läs hela artikeln innan du börjar.

Har du en extra mp3-spelare liggande? Greppa då ditt gamla mjukdjur och bygg om det till en unik musikspelare. Så här gör du – steg för steg.

Så bygger du om ditt mjukisdjur till EN MUSIKSPELARE

Världen är full av elektroniska prylar. För det mesta fungerar de utan att någonsin behöva öppnas eller repareras. På en del står det dessutom att garantin slutar att gälla om du öppnar dem. Det är vanligtvis ett gott råd, eftersom modern elektronik är känslig för yttre påverkan som till exempel feta fingeravtryck, hetta eller vassa verktyg.

Men just i dag ska du inte vara nervös för det där. Jag ska nämligen titta in en liten bit under skalet på en vanlig mp3-spelare och se vad du kan göra utan att behöva en doktorshatt i elektronik.

Du kan jobba utan risk

Så länge du stoppar skruvmejslar (eller fingrar) i elektroniska möjängar som drivs med vanliga 1,5-voltsbatterier är det ingen risk att du får en farlig stöt. Batteriets strömstyrka kan i värsta fall bränna sönder en eller

Text: Chris Loneberg

E-post: chris.loneberg@idg.se

annan elektronisk komponent, men oftast inte förrän du kopplat helt fel och låter batteriet sitta i flera sekunder. Ser du att din nya konstruktion inte funkar, gör allt strömlöst med en gång och koppla sladden eller knappen på något smartare sätt.

Garantin är inte heller något att vara orolig för om du i första hand öppnar avlagda grejor som ligger och samlar damm. Det finns en hel hobbyrörelse som håller på med att skruva isär gammal elektronik – på engelska kallas det circuit bending. De tycker att det kan vara riktigt spännande att plocka sönder en talande leksak och löda fast lite extra sladdar, rattar och knappar – vips så förvandlas den kanske till ett unikt musikinstrument.

Jag håller med om att sådant är spännande, men riktigt så långt ska jag inte gå i den här artikeln. Här kan du läsa, steg för steg, hur jag gör när jag bygger in en mp3-spelare i ett mjukdjur. Ett skalbyte som skapar en unik manick – för hur många bolibompadrakar har du sett som faktiskt fungerar som musikspelare?

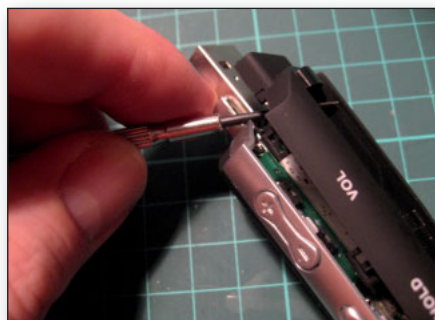

Operation drake. Jag väntar tills bolibompadraken har somnat och öppnar sedan en sömlängs med magen och ända upp i halsen. Så mycket fluff det får plats inuti! Jag skär försiktigt av tråden som håller ihop sömmen i drakens sida.

2 Magsäcken hittar jag! Visste du att bolibompadrakar bara äter små plastkuler? Fluffet i nosen och fötterna lämnar jag kvar, där ska inga sladdar eller kontakter vara, men resten tar jag ur så att draken blir en tom tygpåse.

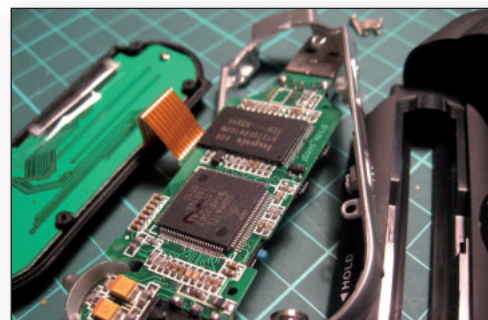
SÅ BLIR DITT MYSDJUR EN MP3-SPELARE – STEG FÖR STEG!

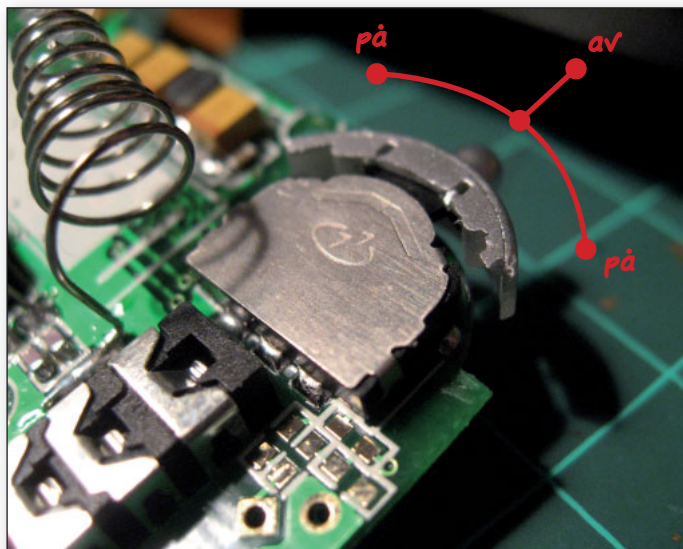
3 Dags att förbereda. Nu ska jag fixa det spelande innehållet i draken. Börja med att plocka isär mp3-spelaren. Med en platt liten skruvmejsel går det lätt att dela på skalet. Jag tar det försiktigt – batterifjäders är pillig att få loss.

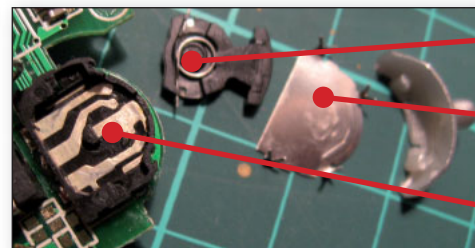
4 Plocka isär allt. När jag fått isär bitarna finns det skruvar som måste bort för att få loss själva kretskortet från ytterskalet. En liten kryssmejsel ur min låda med små urmakarskruvmejslar fungerar utmärkt.

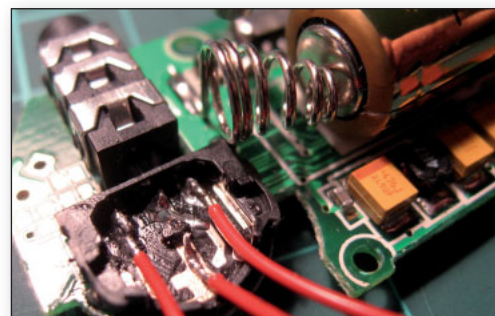
5 Ta bort. Det är två kretskort inuti den här mp3-spelaren. Båda måste skruvas bort från plastskalet, och jag kommer att dra sladdar från båda två innan jag är klar. Det ena har en knapp och skärmen, det andra har alla andra knapparna och kontakterna.

6 Låt fram/låt tillbaka. Den här knappen är verkligen lurig, för det är egentligen två knappar i en. En fjädrande spak med två på-lägen åt ena och andra hållet. Oavsett åt vilket håll du drar spaken så fjädrar den tillbaks till mitten-läget, som är av. Vilken tur att det finns sådana strömbrytare att köpa lösa!

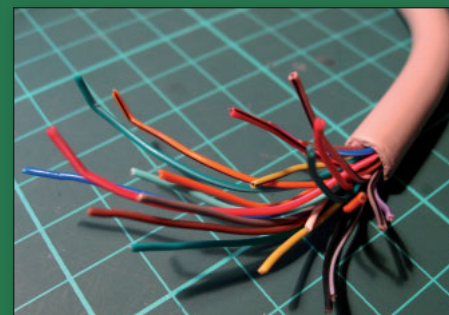
7 Lossa. Först pillar jag loss det lilla locket som döljer de rörliga delarna i strömställaren. Där under sitter den lilla plastkontakten som bryter eller sluter strömmen som styr av- och påandet. Bort med den också. Underst lyser de blanka kontaktblecken. Fyra stycken syns där, fast jag behöver bara tre. På de två yttersta och ett av dem i mitten löder jag fast varsin sladd. Mittsladden hamnar på mitt-pinnen på min lösa strömbrytare, och de yttersta sladdarna på var sin sidopinne. Det fungerar som det ska efter första försöket.

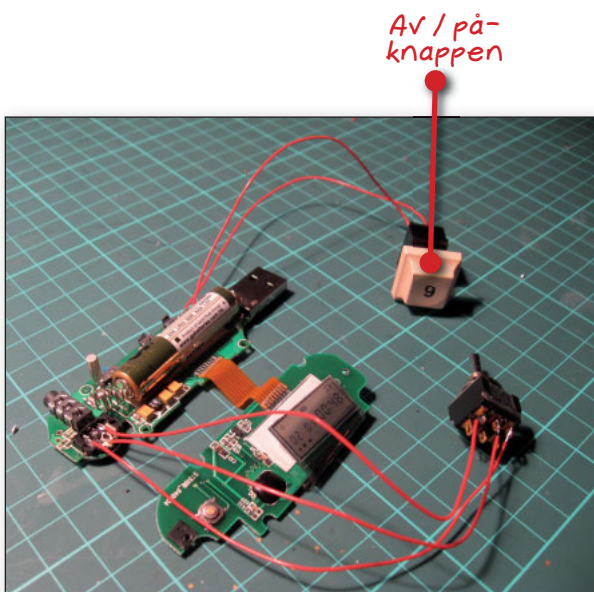
Det här behövs för att förvandla ditt mjukisdjur

- **Lödkolv.** Gärna något som kallas lödstation med ställbar värme, kolvhållare och temperaturmätare.
- **Lödtenn.** Tunnare är bättre för snabba lödningar.
- **1 vippbrytare.**
- **2 tryckknappar.**
- **1 av/påknapp** som knapplås.
- **1 3,5 mm stereosladd** (gärna med två utgångar.)
- **1 batterihållare.**
- **1 liten mp3-spelare.** Kanske har du redan en sådan hemma?

- **Ett mjukdjur,** nalle, tomlåda eller vad som helst som du vill montera in spelaren i. Jag väljer en drake.
- **Tunna kablar.** En gammal 25-polig seriell kabel är utmärkt att klippa i bitar för att få tunna, olikfärgade sladdar som passar bra till det här jobbet.
- **Limpistol.** Fungerar utmärkt för att fästa sladdrande sladdar, bättre än tejp och kan appliceras med högre precision. Limpistol med låg värme rekommenderas, eftersom det är lättast att forma och sätta på plats med blöta fingrar, utan att du bränner dig.

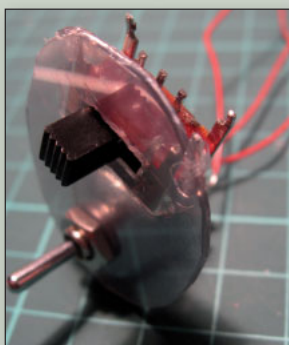
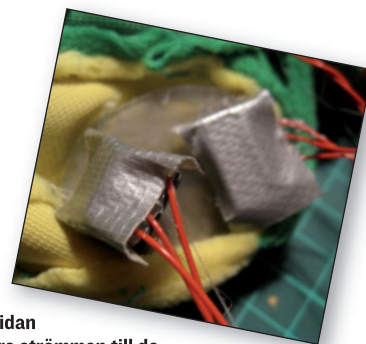
Smaskig härva. En sådan här sladd innehåller rena guldtrådar för dig som ska löda fast en massa småkablar på kretskort eller annat.

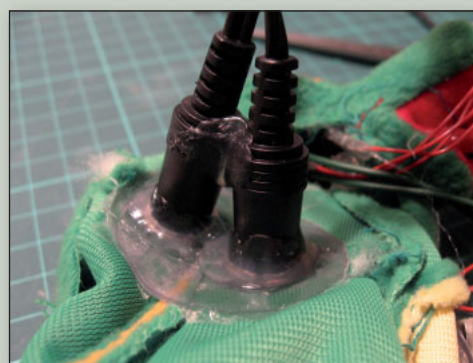
8 Deltest! Jag testar att allt funkar innan jag löder och syr ihop det. Här är låtbytarknappen och av/på-knappen fastlödda, och på skärmen ser jag att de fungerar utmärkt!

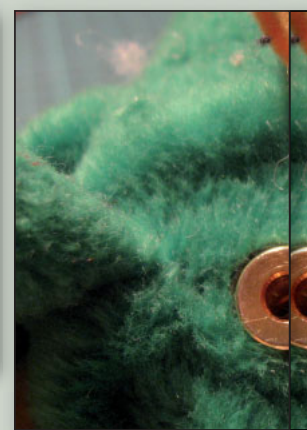
9 Ström. En sådan här batterilåda är bra att ha – den har kontakter inuti och lödbleck på utsidan så att jag lätt kan dra strömmen till de två batterifjädrarna på kretskortet. Då slipper jag ta ur hela kretskortet varje gång jag ska byta batteri. Det är viktigt att se till att plus- och minuspol hamnar rätt. Markeringarna på kretskortet och på batteriet gör det lätt att kontrollera. Isolering med tejp eller smältlim är bra när sladdarna är ditlödda. Öppna metalltytor är inte bra inuti ett mjukdjur; strömförande ytor kan lätt komma i kontakt med varandra.

14 Stadig. Jag fäster stereojacken i ytterligare en plastplatta för att man lätt ska kunna trycka in sina hörlurs-sladdar i drakens rygg. Stereopluggen i andra änden klipper jag helt enkelt av.

15 Inuti. Stereojacken sitter fast i plastskivan för att ge stadga åt kontakterna. Plastskivan är smältlimmad på avigsidan av drakryggen, där jag först klipper två runda hål för stereouttagen.

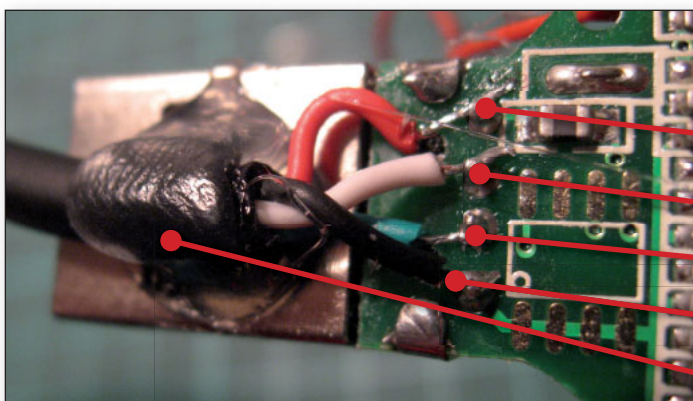
13 Låst läge. För att knapplås och låtväljare inte ska sitta fast direkt i det sladdiga draktyget klipper jag till en plastskiva och gör två passande hål i den.

18 Dataöverföring. Jag klipper av usb-sladden i lagom längd och får fyra småsladdar – röd, grön, svart och vit. Röd och svart är ström, grön och vit är signalkablar för själva dataöverföringen. Jag skalar sladdändarna och mäter med en ledningsprovare och får veta i vilken ordning sladdarna sitter i usb-kontakten. Sedan löder jag fast dem i samma ordning på lödpunkterna vid den fastlödda usb-kontakten på spelarens kretskort. Enkelt! Som extra förstärkning och isolering passar det med en klick smältlim här också. Ett superbra tips när du ska forma smältlim är att blöta ned fingrarna innan du rör vid det.

19 Stoppa tillbaka fluffet. Det är inte så lätt att fördela allt på ett bra sätt bland sladdar och kretskort. Med en penna går det lättare.

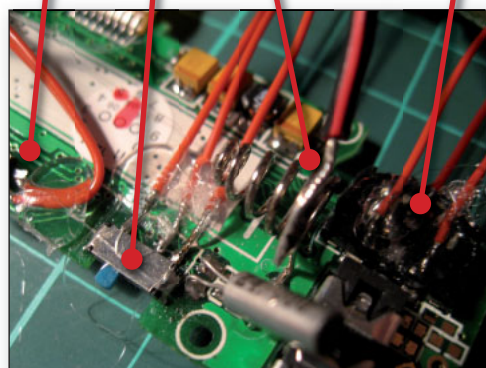
20 Finlir. Redan när jag sytt ihop halsen ned till halva magen så börjar det likna ett mjukdjur igen. Jag syr med små stygn och försöker dra ihop sömmen så att stygnen döljs i tygluddet. Det finns speciella sätt att sy stygnen så att de kryper ned i sömmen, men det var årtal sedan jag hade syslörd – och det håller ihop bra i alla fall, med vanliga fulstygn.

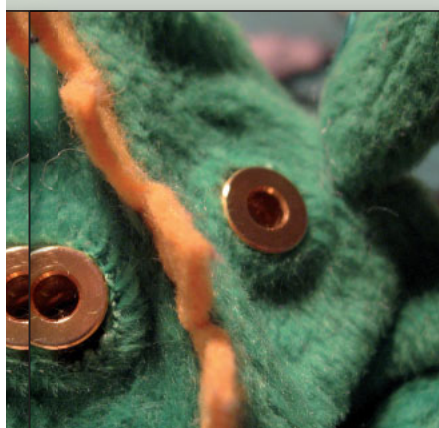
Röd
Vit
Grön
Svart
Smältlim

Volym Knapplås Batterispiral Låtväljare

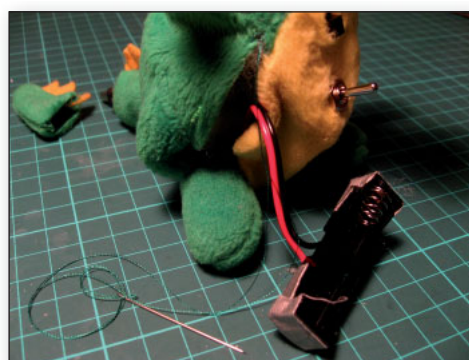
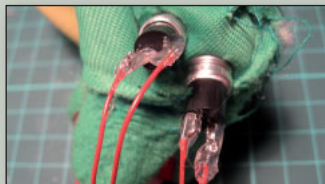
10 Kretskortskaos. Till vänster syns två sladdar som kopplats till ena volymknappen. De tre röda sladdarna (kopplade till den lilla blå kontakten) är knapplåset, som ser till att inga andra knappar trycks in när du har spelaren i väskan. Batterispiralen har en sladd fastlodd och ett stort minustecken under sig. Till höger är låtväljarknappen med tre sladdar.

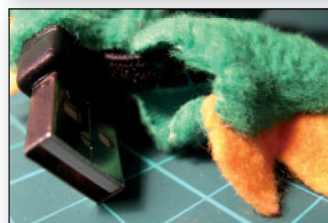
16 Snygg rygg. Så här ser kontakterna ut när de sitter på plats och sticker ut på var sin sida om drakens ryggkam. Jag lyfter undan tyget närmast kontakten och geggat försiktigt lite smältlim där så att tyget hålls på plats.

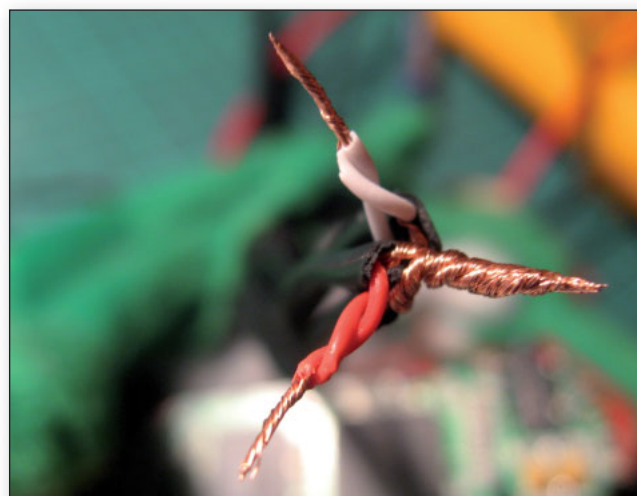
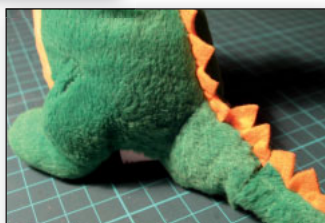
17 Stel blick. Drakens ögon byts ut mot röda knappar för volymkontroll. Jag är tvungen att vända huvudet ut och in för att få dit knapparna.

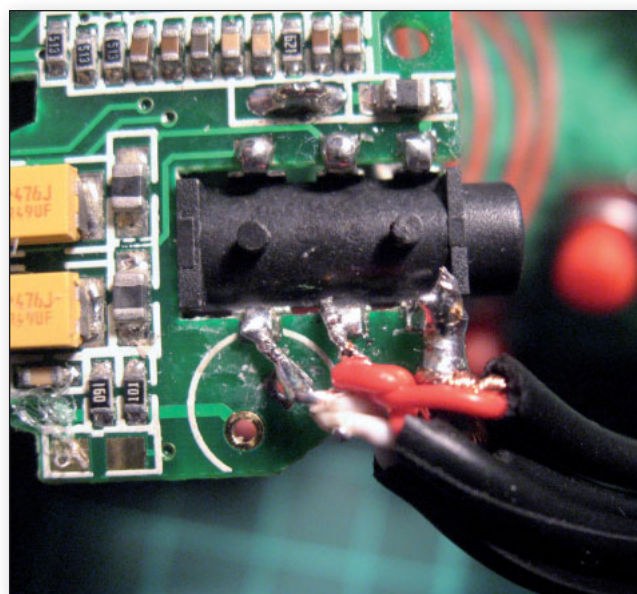
21 Sprängfyllt. Jag ser till att inte ha stoppat för mycket fluff inuti, batterihållaren ska också få plats. Trots att den här spelaren använder ett litet aaa-batteri, så tar det mer plats än jag trodde från början. Men när jag justerat fluffmängden lite grann går det utmärkt.

22 Avslutning. Jag syr fast ett resårband mellan draken och svanspetsen. Tippen blir en usb-luva. Jag vill ju inte tappa bort svansen när jag kopplar draken till min dator för att fylla på musik!

11 Tre sladdar. När jag skalat den dubbla stereokontaktens sladd och tvinnat ihop rött med rött, vitt med vitt och jord med jord så ser det ut så här. Sedan smälter jag lite lödtenn på de tre trådändarna så att de blir lättare att löda fast på stereokontakten.

12 Stereodags. Det är pilligt att få plats med de tre dubbla kablarna på den här inbyggda stereokontakten, för den är ganska liten. Längst till vänster två vita sladdar, sedan två röda i mitten – och längst till höger den hoptvinnade tofsen med koppartråd som ligger direkt under den svarta plasten i kablarna. Röd, vit och jord, alltså.

Ordlista för kretskortsnördar

Case mod. Att modifiera en fungerande elektronisk manick genom att montera in den ett annat skal.

Circuit bending. Att skruva isär och modifiera elektroniska leksaker, instrument eller liknande med hjälp av extra komponenter, sladdar, knappar och rattar.

Vippbrytare. En strömställare som man aktiverar genom att vipa fram eller tillbaka på den.

Plus- och minuspol. Batteriets två sidor som tillsammans ger ström.

Stilexperternas guide till 2007 års

"Digitala accessoarer är lika mycket mode som kläder", säger Ebba von Sydow och Per Nilsson, professionella stilexperter och modebloggare. Här får du veta vad som är hetast inom digitalt mode just nu och vad du absolut inte ska visa dig med på stan.

TFPRU

De mobiler och digitalkameror du väljer säger något om vem du är – eller åtminstone om vem du vill vara. Digitala accessoarer är lika mycket mode som kläder och handväskor.

Per Nilsson, chefredaktör på modemagasinet King och modebloggare, står för att han tittar mer på utsidan än på insidan.

– Det är så vi inom mode jobbar. Och vi vet att fler och fler konsumenter tänker likadant. Det får naturligtvis inte bli fel, visst är det viktigt att innehållet ska fungera också, men utsidan blir allt viktigare.

Området där det händer mest är förstås inom mobiltelefonin. Mobilen är en digital accessoar som varje svensk bär omkring på och tillverkarna spottar ur sig livsstilsinriktade modeller i rask takt. Här handlar det om allt från tekniktunga businesstelefoner till sportiga musikmaskiner och tjejiga små mobiler i glada färger.

Designade mobiler helrätt

Liksom Per Nilsson hyllar Ebba von Sydow, stilguru och Vecko-Revyns chefredaktör,

Text: Boel Stier

E-post: pcforalla@idg.se

samarbeten där modevärldens formgivare möter teknikvärldens konstruktörer.

– Apples Iphone kommer att bli en måste ha-sak. Även mobilen som Prada gjort i samarbete med LG är jätteintressant, den kommer nog att bli omtalad, precis som Dolce & Gabbanas mobil som de släppte tillsammans med Motorola, säger Per Nilsson.

Ebba är också inne på Iphone och LG Prada-telefonen. Det intressanta med de två modellerna är att de inte släppts till försäljning ännu, att de ser nästan likadana ut med sober design och tryckkänslig skärm (i stället för vanlig knappats), samt att informationen om dem sipprade ut med några dagars mellanrum. Vem som vinner kampen återstår att se.

Att låta marknaden vänta länge och suka efter något är förstås en

del i pr-spelet. Som det äkta modeproffs han är tycker Per att det bara blir mer intressant om något är svåråtkomligt.

Spännande videotelefon

Han berättar lyriskt om en videotelefon som italienska Momo Design har gjort tillsam-

Ebba gillar:

- ✓ Rosa Ipod-hörlurar
 - ✓ Rosa Motorola Razr v3
 - ✓ Macbook, den lilla vita
 - ✓ Ipod Nano i Red-kollektionen (försäljningen stöder kampen mot aids i Afrika, se www.joinred.com)
 - ✓ Iphone
 - ✓ LG Prada KE850
 - ✓ Swarovskis digitalkameror
 - ✓ Nike + Ipod Sports Kit
- (En mottagare i din Ipod tar emot information från en sensor som du stoppar i din Nike-sko.)

Ebba gillar inte:

- ✗ Handsfree/hörsnäckor ("stressörhängen")
- ✗ Bylsiga datorväskor
- ✗ Datorfodral med vadderat tyg

Ebba von Sydow är chefredaktör på Vecko-Revyn och gillar Macbook.

Bäst och sämst

Innelistan:

Från vänster till höger:

- ✓ Iphone (1)
- ✓ Rosa Ipod-hörlurar (2)
- ✓ Suunto X-lander (3)
- ✓ Canon Ixus (5)
- ✓ LG Prada KE850 (6)
- ✓ Motorola Razr v3 DG (7)
- ✓ Sennheiser PX100 (9)
- ✓ HTC P4350 (10)
- ✓ Lilla vita Macbook (11)

På nästa sida:

- ✓ Nike + Ipod (12)
- ✓ Momo Design MD-1 (14)
- ✓ Ipod Nano Red (15)

Utelistan:

Från vänster till höger:

- ✗ Handsfree (4)
- ✗ Bylsiga datorväskor (8)

På nästa sida:

- ✗ Vadderade datorfodral (13)
- ✗ Levis Ipod-jeans (16)

trend

mans med mobilföretaget 3 och som han tycker är jättespännande. Troligen kommer den inte ens att släppas i Sverige – vi på redaktionen frågade presstalesmannen på svenska 3 och de har inte bestämt sig ännu – men den är snygg, inget tvivel om den saken!

Samtidigt är det förstås meningslöst att

skaffa sig en telefon som inte fungerar på svenska marknaden, hur cool den än är. Per som bloggar mycket och tar mycket bilder har fastnat för en mobil från HTC som heter P4350. Den tilltalar inte hans modeestetiska ådra utan det är annat som lockar med den.

– HTC är totalt osexig rent formmässigt.

Men jag som behöver koppla upp mig överallt ifrån kan tänka mig en sådan här. Tillverkaren gör mycket handdatorer och det skulle göra att jag slapp ta med mig datorn överallt. Eftersom jag dessutom är både tekniskt otålig och inkompetent passar det mig bra att den har ett vanligt qwerty-tangentbord.

Men än så länge har han inte bytt ut den Sony Ericsson Walkman som han använder till vardags.

Litet inte längre bäst

Ebba för sin del har inte heller hittat den perfekta mobilen ännu. Men hon

gillar att Iphone och LG Prada-telefonen är exempel på en reaktion mot minimalismen.

– Vi diskuterade på redaktionen huruvida det är coolt eller inte med de allra minsta mobiltelefonerna och kom fram till att de allra minsta bara blir töntiga.

Vecko-Revy:n testade tre av de allra tunnaste modellerna och kom fram till att man inte hittar dem i handväskan när det ringer.

Texten måste kunna läsas

En annan anledning till att mobilerna inte får bli mindre är att det inte ger plats för meddelanden på skärmen, tycker Ebba.

– Det är jätteviktigt. Jag tycker fortfarande att mms är fantastiskt kul. Själv skickar jag ofta mms när jag står i ett provrum och tvekar över en klänning eller något och behöver smakråd. Förhoppningsvis får vi snart en funktion i affärernas provrum där du kan ta en bild av dig själv och sedan bara knappa in någons telefonnummer för respons.

Tills dess letar Ebba alltså fortfarande efter den perfekta mobilen.

– Jag vill ha en snygg modell som jag kan fotoblogga bra från och synka med min lilla Macbook, säger hon.

På nästa sida: Pinsammaste prylen

Per gillar:

- ✓ Sony Walkman W800i
- ✓ Sennheiser PX 100-hörlurar
- ✓ Suunto X-lander-klocka
- ✓ Swarovskis digitalkameror
- ✓ Canons Ixus-digitalkameror
- ✓ Iphone
- ✓ LG Prada KE850
- ✓ Motorola Razr v3i DG
- ✓ HTC P4350
- ✓ Momo Design MD-1
- ✓ Usb-minne från Louis Vuitton (finns inte att köpa, enbart marknadsföringspryl)

Per gillar inte:

- ✗ Levis Ipod-jeans (Redwire dlx)
- ✗ Handsfree/hörsnäckor

Per Nilsson är chefredaktör på King och trivs med Canon Ixus.

"Hyfsat förbjudet att prata med stressörhänge"

Medan hon letar använder hon sin rosa Motorola Razr-telefon som hon trots allt är ganska nöjd med.

Jag behöver inte prata länge med Ebba för att förstå att hon är ett inbitet Apple-fan. Bland sina personliga favoriter listar hon sin Ipad Nano i Red-kollektionen ("Det känns bra att kombinera shopping med välgörenhet" säger Ebba om kollektionen som säljs till förmån för arbete mot aids i Afrika), sin lilla Macbook, den minsta vita modellen, och sina rosa Ipad-hörlurar. Strax efter intervjun ska hon till New York och hoppas på att shoppa upp sig på lite mer Apple-ljudprylar.

– Allt därifrån synkar så bra. Jag är så trött på alla mobiler som jag inte kan ladda med andra modellers laddare och digitalkameror som inte funkar med varandras sladdar.

Handsfree helt passé

Om mobiltelefoner är modepylen framför alla andra så är tillbehöret handsfree inte att tänka på om man ska vara stilrätt. Både Ebba och Per kallar handsfree för ett skällsord.

– Det är hyfsat förbjudet att prata med stressörhänge, fnissar Ebba. Särskilt fänigt är det med alla killar i 35-årsåldern som går omkring i kostym och vrålar rakt ut. Det känns väldigt passé.

Båda säger att de förstår att det finns yrkesgrupper som behöver använda handsfree, folk som kör bil i jobbet till exempel. Men moderätt är det inte.

Något som däremot går bra att stoppa i öronen är små snäckhörlurar till musikspelaren. Ebba säger att rosa Ipad-lurar har gått hem hos alla på Vecko-Revyns redaktion.

Per kallar sig för en dj-wannabe och gillar sina Sennheiser PX 100-hörlurar. Han skulle kanske inte gå omkring med dem på gatan men tycker att de har jättebra ljud.

På Pers lista över personliga favoriter finns förutom hörlurarna en Walkman-mobil från Sony Ericsson. På listan står också den helsvarta specialutgåvan av multifunktionsklockan Suunto. X-lander Limited Edition har både höjdmätare, barometer och kompass – och är ruskigt snygg förstås.

Digitalkameror är en annan digital accessoar som finns i var och varannans ficka numera.

Där är storleken ofta väl avvägd tycker Ebba, de flesta digitalkamerorna är små och smidiga men har ändå en vettig skärm.

– Det är förresten ett område där det börjar hända lite med designen och det är väldigt kul. Vi kunde se digitalkameror från Swarovski i söta färger nyligen. Sådant hoppas jag se mer av och gärna till bra priser också.

Per använder Canon Ixus. Precis som Ebba tycker han att kameran ska ha en stor skärm men ändå vara platt.

Dags för designade usb-minnen

Det finns också digitala prylar som vi använder varje dag men som ser ut som om de aldrig har varit i närheten av en designer. Usb-

"Särskilt fänigt är det med killar i 35-årsåldern som går omkring och vrålar rätt ut"

Ebba von Sydow, Vecko-Revyn

minnen är ett typiskt exempel på det – alla lika intetsägande och kromfärgade. Men det kommer att förändras, tror Per.

– Designade usb-minnen är något som verkligen är på gång. Jag fick till exempel pressmaterial till redaktionen från Louis Vuitton på ett snyggt usb-minne. Det lade jag upp på min blogg och det var en massa människor som hörde av sig för att få veta var man kunde köpa det. Nu finns inte det till försäljning men jag tror att den sortens accessoarer kan bli en stor marknad. Designen på usb-minnen hittills är utan tvekan supertrist.

Jakten på en snygg datorväska

En viktig accessoar är en bra datorväska. Men där har båda svårt att hitta favoriter.

– Jag har letat som en däre men ändå inte hittat något riktigt "stylish", säger Ebba, även om hon tycker att det finns några rätt

okej modeller från italienska Tucano.

– En datorväska måste vara snygg och lätt och ha några extra fack för papper.

De klassiska stora, klumpiga datorväskorna är förbjudna om du ska vara stilrätt, vare sig de har handtag eller är ryggsäcksmodeller.

– Ja, usch. Datorhöljen i vadde tyg är också hemska, säger Ebba.

Per tycker också att de allra flesta datorväskor är fula.

– Ja, tyvärr. Själv har jag visserligen hittat en gratisväska i skinn som funkar bra men jag kan inte tipsa om någon som jag står hundra procentigt för.

Det finns en hel del produkter som kombinerar digital nytta med bonusfunktioner: smycken som samtidigt är usb-minnen, pulsmätare insydda i träningslinnen och liknande prylar. Ebba tror på sådana produkter för framtiden.

– Visst är det bra när funktion och fashion går ihop. Som när Apple och Nike lanserade skor med en Ipad-sensor nyligen. Sådant är jättekul och är troligen bara början på en massa mobil och digital teknik i nya sammanhang. Jag tror att vi får se kläder som svalkar oss när vi svettas och allt möjligt.

Per tror inte på fusionsprojekt alla gånger. Delvis är det på grund av att ytan får lida för att tekniken ska funka. Han är tveksam till de Ipad-jeans som Levis släppte i höstas.

– Visst är det kul när det händer saker som sådana samarbeten och jag har all respekt för Levis. Men sådana här prylar skulle jag aldrig använda själv, säger Per Nilsson. ■

MER IT-DESIGN!
Så ser framtidens dator ut!
pcforall.se/extra

ESET NOD32. Blixtsnabbt.
Smidigt och diskret. Pålitligt.

Kan du beskriva ditt
antivirusprogram på samma sätt?

NOD32
antivirus system

Installera det och sedan behöver du inte tänka på det. Det är skönheten och styrkan med ESET NOD32:s ThreatSense-teknik. ESETNOD32 skyddar proaktivt mot virus, spionprogram, rootkits och andra hot. Och, bäst av allt, ESET NOD32:s högpresterande motor slöar inte ner ditt system. Provkör gratis i 30 dagar, eller kontakta oss på telefon 08-661 65 50 för en valfri testlicens.

EUROSECURE
www.eurosecure.com

DEL 1

Det här lär du dig:

- ☒ Välja rätt version av Vista.
- ☒ Vad som krävs av din dator för att köra Vista.
- ☒ Hur du installerar Vista.
- ☒ Hur du uppgraderar via nätet.
- ☒ Hur du överför dina gamla filer och inställningar.

Följ Windows Vista-skolan – del för del

- ☒ **Lektion 1.** Säkerhetskopiera dina gamla Windows XP-filer och installera Windows Vista (nummer 3/07).
- ☐ **Lektion 2.** Allt om Vistas nya gränssnitt Aero, smarta gadgets och den nya Start-menyn (nummer 4/07).
- ☐ **Lektion 3.** Säkerheten i Vista. Brandvägg, antispam och smarta familjeinställningar (nummer 5/07).
- ☐ **Lektion 4.** Nätverk. Lär dig koppla upp dig med Vista och hur du kopplar ihop datorn med tv:n. (nummer 6/07).
- ☐ **Lektion 5.** Kommunikation. Nytt mejlprogram, säkrare Internet Explorer och ett bättre Messenger (nummer 7/07).
- ☐ **Lektion 6.** Musik, foto och video. Allt om nya funktioner för att hantera din media (nummer 8/07).

UPPTÄCK VISTA!

SKOLOR INNEHÅLL

Vista-skolan del 1. Häng med från början i vår nya skola. Här lär du dig finesserna i nya Windows Vista! **Sid 90**

Hårdvaruskolan del 2. För att maximera upplevelsen av Vista kan du installera ett starkare grafikkort i datorn. **Sid 94**

Mät datorns prestanda. Håller din dator måttet? Det tar du reda på med ett lättanvänt gratisprogram. **Sid 98**

Kom igång med Audacity. Din dator har oanade talanger. Så här lätt kan den bli din egen ljudstudio. **Sid 100**

2 steg för steg-guider

Windows XP. Ta genvägen till funktionen som ger dig större kontroll över datorn. **Sid 102**

Windows XP. Har du en kvart över? Då kan du ordna en liten hälsning på datorn som håller klåfingriga borta. **Sid 103**

Så kommer du igång med nya Windows

Microsofts nya flaggskepp har landat. I sex delar guidas du genom alla smarta och häftiga finesser i Windows Vista – och får råd om hur du undviker fallgroparna.

Sex års arbete. Miljontals timmar av utveckling, tester och idéer. Microsofts senaste operativsystem Windows Vista ska nu bli ditt verktyg för ett säkert, roligt och framför allt produktivt datorarbete. Bara i år förväntas

tas 100 miljoner människor uppgradera till Vista och nästa år ytterligare 200 miljoner. Du är förmodligen en av dem.

Vista har tusentals nyheter. Från småsaker som uppfäddade ikoner till jättenyheter som ett helt nytt sätt att söka efter filer.

Alldeles oavsett är det både roligt och viktigt att lära sig om Windows Vistas alla styrkor och svagheter. För inte ens sex års arbete har skapat ett felfritt system – långt därifrån.

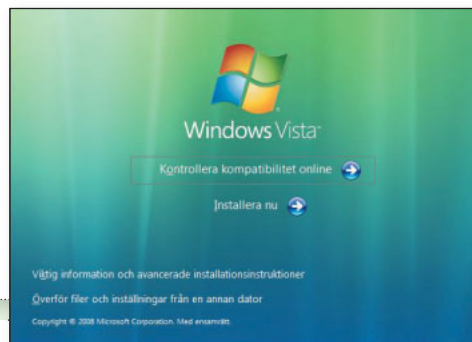
I Windows Vista-skolan går vi igenom alla Vistas viktiga funk-

SÅ SÄKERHETSKOPIERAR DU DINA VIKTIGA FILER

Du har säkert webbläsarfavoriter, programinställningar och mejlkonton som du vill ta med dig till din nya pc. På din Vista-skiva finns ett program som fixar kopiorna. Du kan spara dem på dvd, usb-minne eller över ditt hemnätverk.

1. Starta File and transfer Wizard

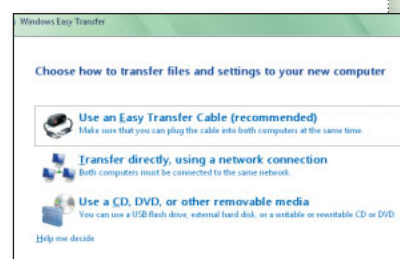
Stoppa in Vista-dvd:n i dvd-spelaren. Klicka på **Överför filer och inställningar från en annan dator.**

2. Välj hur du vill överföra

Nu kan du välja hur du vill föra över dina filer. Vanligast är att bränna dem på en skiva eller spara dem på exempelvis ett usb-minne.

För att göra detta klickar du på det tredje valet, **Use a CD, DVD, or other removable media.**

VILKEN VISTA-TYP ÄR DU?

Windows Vista finns i flera olika varianter. Här är en snabbgenomgång av de fyra som kan bli aktuella för dig som vanlig datoranvändare.

Vista Home Basic

Enklaste versionen. Saknar gränssnittet Aero, Media Center samt funktioner som BitLocker-kryptering, Mobilitetscenter och fjärrstyrning.

Passar dig som har en äldre dator som inte klarar Premium-kraven. Förbättrad säkerhet är dock viktigt och ditt Windows 98 sjunger på sista versen.

Vista Home Premium

Ersätter Windows XP Home och har de flesta av Vistas nyheter. Saknas gör kryptering, vissa säkerhetsfunktioner och möjligheten att fjärransluta till datorn.

Home Premium är den vanligaste Vista-versionen.

Passar dig som är som folk är mest. Du vill ha bättre bild, bättre säkerhet, smart sökfunktion, möjlighet att koppla datorn till tv:n och Xbox och annat godis.

Vista Business

Företagsversion med säkerhetskopiering, fjärrskrivbord, Windows Mötesrum, tablet pc-stöd. Saknar däremot Windows Media Center.

Passar dig som vill ligga i framkant på jobbet. Vista och Office 2007 är en härlig mix och aldrig har det varit så roligt att

bolla med siffror i Excel. Hemma kollar du filmer på dvd-spelaren och kopplar ihop datorn med tv:n via en s-videokabel.

Vista Ultimate

Har alla funktioner i Windows Vista. Du får tillgång till Ultimate Extras, bland annat en funktion

som gör att du kan ha korta filmsnuttar som skrivbordsbakgrund. Fler är utlovade.

Passar dig som vill ha det bästa och använder datorn både för jobb och nöje. Du har viktiga dokument som måste skyddas och ska köra Media Center. Kostnaden är inget problem.

Det här krävs av din dator

Vista-kompatibel innebär att datorn fungerar med Vista men att du inte kan köra systemets nya gränssnitt. Vista Premium-klar kräver mer av din pc men du kan köra Windows Aero och titta på tv via Windows Media Center (om du har tv-kort i din dator).

Windows Vista-kompatibel: 800 MHz processor, 512 MB internminne, DirectX9-kompatibelt grafikkort/grafikkrets.

Windows Vista-Premium-klar: 1 GHz processor, 1 GB internminne, 128 MB grafikkort med stöd för DirectX9 samt Pixel Shader 2 och 32 bitarsgrafik, 40 GB hårddisk, dvd-spelare, ljudkort, internet.

PC för Allas rekommendation: Följ minst Vista Premium-kraven. Köper du ny pc med Vista ska du ha minst 2 GB internminne.

tioner och tipsar dig om smarta finesser som du kanske inte hittat själv.

I den här första delen, fokuserar vi på ditt första möte med operativsystemet.

Det handlar om allt från tips för vilken version som passar dig bäst, vad de olika varianterna

kostar till hur du faktiskt gör för att installera Vista på din pc.

Innan du sätter igång med din Vista-installation finns några saker att tänka på. För det första är Windows Vista ett operativsystem som har stöd för både 32-bitars och 64-bitars processorer. I dag är det fortfarande

vanligast med 32-bitarsprocessorer men både AMD och Intel (framför allt AMD) har 64-bitarsvarianter till försäljning. Om du har en 64-bitarsprocessor ska du välja samma variant av Vista för att kunna utnyttja stödet för 64 bitar till max. Detta ger dig bland annat möj-

lighet att installera betydligt mer internminne, och specialskrivna program kommer att arbeta ännu snabbare än de äldre 32-bitarsvarianterna.

Är du osäker på vilken typ av processor du har kan du alltid

På nästa sida: Installera Vista

FRÅN WINDOWS XP

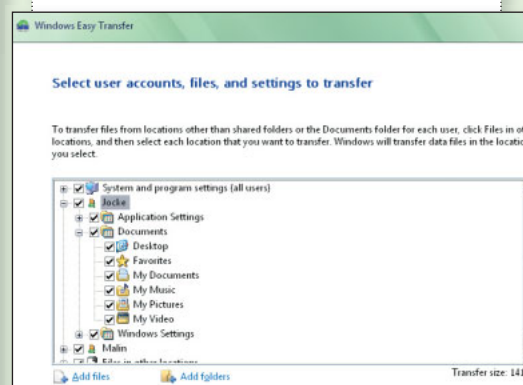
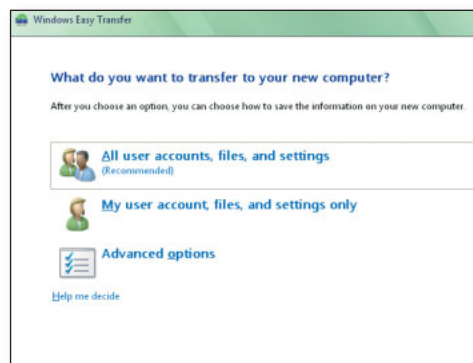

3. Lösenordsskydda dina filer

Använder du ett usb-minne kan du välja att lösenordsskydda dina överförda filer. Gör det om du tänker föra över exempelvis programinställningar, mejl och liknande. Lösenordet skriver du in i de två rutorna längst ned i fönstret.

4. Välj vad du vill överföra

Nu är det dags att välja vad du faktiskt vill ta med dig till din nya dator. Om du inte vill inkludera alla dina filer eller filer och dokument från alla användare, bör du välja alternativet **Advanced options**. Här kan du själv bestämma exakt vilka filer och mappar du vill flytta.

5. Välj det du behöver

Nu kan du välja vilka filer och mappar du vill inkludera i din filöverföring. Klicka därefter på **Next**, och guiden påbörjar överföringen.

"Köper du en fullversion ingår båda varianterna på dvd-skivan"

med gott samvete välja 32-bitarsversionen, eller x86 som den också kallas.

Det är också viktigt att poängtera att om du köper en så kallad oem-version, som är den billigaste varianten av Vista, så måste du redan i butiken välja om du ska ha en x86- eller en 64-bitarsversion.

Köper du en fullversion av

Vista ingår båda varianterna på dvd-skivan. Och apropå varianter – på Vista-skivan finns alla olika versioner av Vista inlagda.

Så även om du köper en Home Basic-version kan du vid senare tillfälle för en slant upp-

datera ditt system via en funktion som kallas Windows

Anytime Upgrade. Så tänk dig för när du väljer ett system, men kom ihåg att du också

kan uppgradera om du saknar funktioner.

"Du kan uppgradera ditt system senare för en slant"

När detta är klart bör du fundera på om du ska uppgradera ditt system eller göra en helt ren installation. På föregående uppslag går vi igenom de olika varianterna så du kan se vilken version som passar dig bäst.

När du gjort ditt val är det bara att värma på en kopp kaffe och förbereda dig på Windows Vistas värld. Häng med. ■

SÅ INSTALLERAR DU VISTA – OM DU HAR WINDOWS XP

Att installera Windows Vista är inte alls svårt. Installationsprogrammet ger dig utmärkt hjälp hela vägen och det enda du egentligen behöver fundera över är om du ska uppgradera din nuvarande Windows-version eller göra en ny installation från grunden. Vi

råder dig att om möjligt göra en nyinstallation. Dels är uppgraderingsversionerna av Vista något begränsade, dels ger en helt ren installation dig optimala datorprestanda. Men även om du väljer att köra en ren installation av Vista är det inte alls dumt att köra

direkt från Windows XP. Gör du det kan Vista se till att alla nödvändiga drivrutiner laddas hem, något du lär behöva om du till exempel har en sata-hårddisk, vilket är vanligt i dag. Fram med dvd-skivan, starta Windows XP för sista gången, så kör vi!

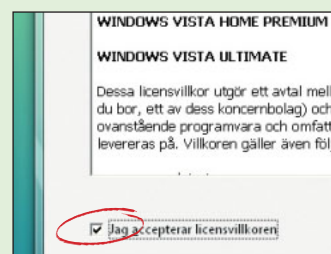
1. Sätt igång

Mata in Vista-skivan i dvd-läsaren och vänta tills start-rutan visas. Här kan du välja att kontrollera om din dator är redo för Vista eller helt sonika att starta installationen. Klicka på **Installera nu**.

2. Verifiera

Innan du installerar krävs att du skriver in den produktnyckel du fått med din version av Vista. Vill du att operativsystemet ska aktiveras automatiskt markerar du den rutan. Klicka i den lilla rutan och tryck därefter **Nästa**.

SÅ HÄR GÖR DU – OM DU INTE HAR NÅGOT OPERATIVSYSTEM

Om du inte har ett operativsystem installerat sedan tidigare måste du installera systemet direkt från Vista-skivan. För att göra detta krävs för det första att du kan starta datorn från dvd. Inställningen för detta väljer du i datorn bios (på de flesta datorer

trycker du på **Delete**-knappen under starten för att komma till bios) där du ska ställa in cd/dvd som första startenheter (boot device). När det är gjort sparar du och startar om datorn. Nu ska Vistas installationsprompt starta och efter att du valt vilket språk

du vill använda klickar du bara på **Nästa**.

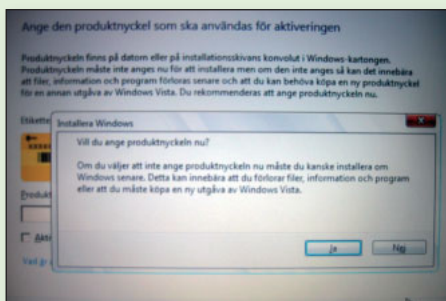
Här kan du välja att antingen installera Vista, och då kan du sedan fortsätta med Steg 1 ovan, eller så kan du välja att **Reparera datorn**. Reparera datorn kan användas om det skulle visa sig

att din Vista-installation går fel, eller om systemet behöver repareras vid senare tillfälle. Starta då om datorn med Vista-skivan enligt beskrivningen ovan och följ instruktionerna för att göra en felsökning.

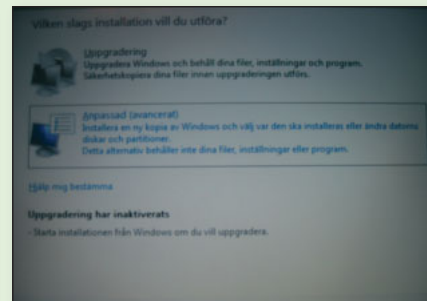
För att göra en installation

Koll på läget. Läs informationen innan du installerar!

Kod. Ange produktnyckeln på skivan eller hoppa över det och välj själv vilken Vista-version du vill prova.

OBS! Det går bara att välja Uppgradera Vista om du startar installationen från Windows XP.

Tips 1: Du kan byta version vid behov

Om du köpt Vista men inser att du köpt fel version går det utmärkt att uppdatera systemet direkt från din dator. På Vistas dvd-skiva finns nämligen samtliga versioner av systemet lagrade och det är enbart ditt serienummer som avgör vilken version som installeras.

Microsoft har därför lagt till funktionen Vista Anytime Upgrade som du hittar i Kontrollpanelen. Härifrån kan du beställa en uppgraderad version av systemet.

Tips 2: Varning för uppgraderingar!

Om du köper en uppgraderingsversion av Windows Vista bör du vara medveten om att du försätter dig i en trixig situation i det fall du skulle behöva installera om systemet.

Uppgraderingsversionerna fungerar nämligen bara om du uppgraderar från ett äldre system.

Har du väl installerat Windows Vista krävs alltså att du först återinstallerar ditt äldre operativsystem innan du kan installera Vista igen. Det kan bli lite bökigt.

Tips 3: Så kan du testa alla versioner av Vista

Som alltid känns det tryggt att kunna provsmaka före köpet. Och det kan du. Ett tips för dig som är sugen på att testa alla versioner av Vista finns ett litet trick du kan ta till.

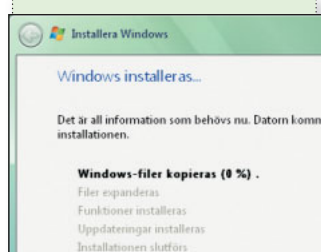
I steg 2 nedan kan du skippa att skriva in produktnyckeln. Klickar du dig vidare får du då möjligheten att under några dagar testa den version av Vista du valt att installera. Ett utmärkt sätt att prova på om Vista är något för dig eller inte.

3. Välj en plats för Vista

Nu väljer du var du vill installera systemet. Har du scsi- eller raid-drivrutiner som ska läsas in kan du göra det här genom att klicka på **Läs in drivrutin**. Därefter får du välja var drivrutinen finns (på cd, usb-minne eller diskett). Vi väljer att installera Vista på vår C-disk. Markera den aktiva partitionen och klicka sedan på **Nästa**.

Var vill du installera Windows?

Namn	Storlek
Disk 0 Partition 1 System (C:)	100 MB
Disk 0 Partition 2 Program (E:)	100 MB
Disk 0 Partition 3 Backup (D:)	100 MB
Disk 1 Partition 1 Media (G:)	100 MB

4. Ta en kopp kaffe

Efter att du startat installationen sköter Vista sig själv. Först expanderas filerna, sedan startar datorn om för att slutföra installationen.

5. Gör datorn till din!

Det sista steget består i att skapa ett användarkonto. Välj ett användarnamn och ett lösenord och klicka på **Nästa**. Nu får du också namnge din dator och har du redan haft din pc i ett nätverk sedan tidigare är det klokt att välja samma datornamn som tidigare. Då ska det fungera med delade mappar och liknande när du kommer igång igen.

Du kan också välja vilken bakgrundsbild du vill ha (du kan ändra den senare). Klicka på **Nästa**. Välj att Windows Update får hämta uppdateringar till din dator automatiskt och se sedan till att din dator är inställd på rätt tid och tidszon. Som ett sista steg får du också välja vilken typ av anslutning du har mot internet. Den vanligaste är **Hemma**. Välj den och klicka **Nästa**.

Grattis! Nu är Windows Vista installerat och klart.

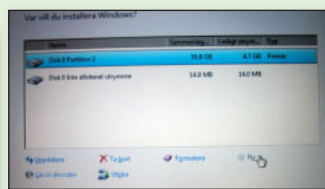
klickar du på **Installera nu**. Nu väljer du att ange ditt produkt-nummer (eller skippar det och väljer valfri version av Vista, se ovan). I nästa steg godkänner du Microsofts licenavtal efter att ha läst igenom det. I steget därefter har du bara ett val att göra. Du ser nu att rutan Uppgradering är grå, det går nämligen bara att göra en uppgradering via Windows. I stället trycker du på

Villkor. Läs igenom avtalet och godkänn.

Anpassad (avancerad). Här kan du nu välja vilken hårddiskpartition Windows ska installeras på. Välj en partition och hoppa sedan till steg 3 ovan.

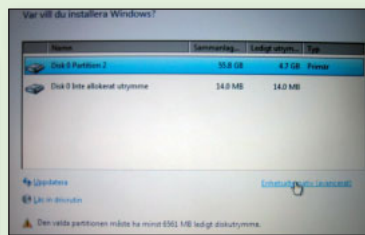
Vill du formatera hårddisken klickar du i stället på **Enhetsalternativ**. I följande fönster kan du välja att formatera, ändra storlek på eller ta bort partitioner från datorn innan du installerar Vista.

Placera. Välj vilken partition på hårddisken du vill installera Vista på.

Formatering av din hårddisk raderar alla data på disken så se till att du har en säkerhetskopia på alla dina filer någon annanstans innan du ger dig på en formatering.

När du är färdig med diskhanteringen är det bara att fortsätta med installationen enligt steg 3 i Så installerar du Vista (ovan).

Låt kvasten gå. För att formatera hårddisken trycker du på Enhetsalternativ.

Så mycket kostar Vista

Windows Vista går att köpa som en fristående produkt eller som en uppdatering av din tidigare Windows-version. Cirkapriserna nedan är för en fullversion, uppgradering samt när du köper programmet med en ny dator (oem). Priserna kan variera.

Windows Vista Home Basic:

2 500/1 200/950 kronor

Windows Vista Premium:

2 900/1 950/1 200 kronor

Windows Vista Business:

3 600/2 400/1 450 kronor

Windows Vista Ultimate:

4 800/3 200/2 000 kronor

DEL 2

Följ vår uppgraderingsskola

- ✓ **Lektion 1.** Kom igång med uppgradering till Vista och installera mer ram-minne (nr 2/07).
- ✓ **Lektion 2.** Hur du sätter in ett nytt grafikkort som klarar det läckra Aero-gränssnittet i Vista (nr 3/07).
- **Lektion 3.** Installera en andra hårddisk och få plats med alla digitalbilder, mp3-musik och videofilmer (nr 4/07).

Det här lär du dig:

- ✓ Vad Vistas prestandaindex innebär.
- ✓ Licensreglerna för uppgradering till Vista.
- ✓ Installera ett nytt grafikkort, steg för steg.

Så ser testdatorn ut

Vår testdator är en utmärkt uppgraderingskandidat för Windows Vista. Under huven har datorn en Celeron-processor med två gigahertz klockfrekvens, 512 megabyte ram-minne samt ett grafikkort med Nvidia Geforce Ti4200-grafikprocessor och 128 megabyte videominne.

Nytt grafikkort höjer din VISTA-UPPLEVELSE

I vår uppgraderingsskola ska vi den här gången installera ett nytt, snabbare grafikkort som gör det möjligt att köra det läckra Aero-gränssnittet på vår dator. Dessutom kollar vi in Vistas nya prestandaindex som ska göra det lättare att köpa program och spel i framtiden.

När du installerar Windows Vista avslutas installationen med att operativsystemet automatiskt utvärderar datorns prestanda. Processor, ram-minne, grafikkort och hårddisk testas, analyseras och bedöms. För respektive

komponent ges en poäng som sedan ligger till grund för vad Microsoft kallar för Windows Experience Index, vilket kan översättas med Windows upplevelseindex.

Windows Experience Index är inte ett medelvärde av poängen

för de olika testade komponenterna utan har samma värde som den komponent som fick lägst poäng i testerna.

Spännande förbättring

Vår egen dators processor får 2,8 poäng, hårddisken 2,9 poäng

och ram-minnet likaså. Däremot får vårt grafikkort bara 1,0 poäng när det gäller prestanda i spel, och därför får vår dator totalt sett bara ett upplevelseindex på ynkliga 1,0 poäng.

Det ska bli spännande att se vilket upplevelseindex vi kom-

STEG FÖR STEG: LÄCKRA VISTA-EFFEKTER MED NYTT GRAFIKKORT

Utan ett snabbt grafikkort med mycket videominne kan din dator inte använda det snygga, fräcka och läckra Aero-gränssnittet i Windows Vista.

Köper du en dator i dag har den en kortplats av typen pci express för anslutning av grafikkort. Har din dator ett par år på nacken har den förmodligen en kortplats som kallas för agp och då kan det vara lite knepigare att köpa nytt grafikkort. Agp finns nämligen i flera olika hastigheter. De agp-grafikkort som du kan köpa i dag är gjorda för den senaste och snabbaste agp-varianten (8x), men de fungerar även i datorer som har stöd för agp 4x. Har du en äldre dator med agp 2x kan du

sannolikt inte uppgradera till ett nytt grafikkort. Se efter i handboken till ditt moderkort vilken typ av grafikkort som passar i just din dator.

Du måste också kontrollera att ditt påtänkta grafikkort fungerar med Vista. På dessa sidor har ATI och Nvidia information om kompatibla grafikkretsar:

- ati.amd.com/technology/WindowsVista/Products.html
- www.nvidia.com/page/technology_vista_home.html

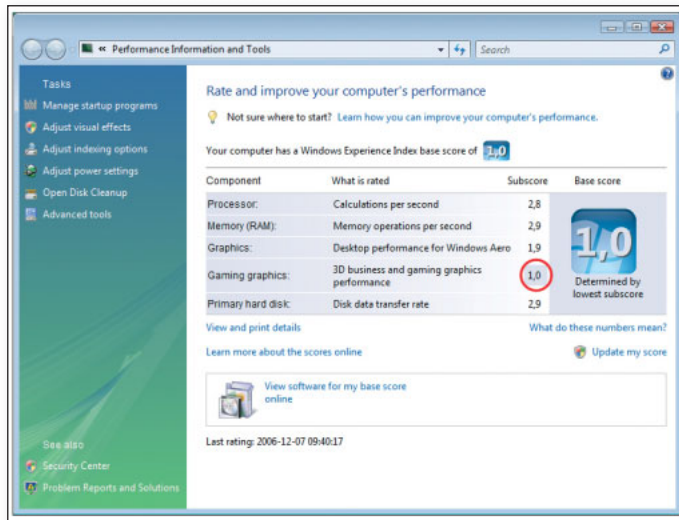
Vår dator har en kortplats för grafikkort av typen agp 4x. Vi väljer att installera ett Asus Geforce 7600GS-kort med 256 megabyte videominne som kostar 1 100 kronor hos Dustin.

1. Öppna datorn

Ta loss alla sladdar från datorn och lägg upp datorn på ett bord så att du enklare kommer åt inuti den. Är du osäker på vilket kort som är grafikkortet följer du sladden som går från bildskärmen till datorn. Sladden mellan bildskärm och grafikkort kan sitta fastskruvad i grafikkortet, lossa därför först skruvarna på kontakten innan du börjar slita i sladden.

Se till att du inte är laddad med statisk elektricitet genom att ta i ett element innan du börjar arbeta med pc:n.

Utgångsläge. Windows Experience Index är en poäng som grundas på diverse tester som Windows Vista gör av de olika komponenterna i din dator. Här ovan kan du se att vår testdator fick ett upplevelseindex på ynka 1,0 poäng. Före våra uppgraderingar, vill säga.

mer att få efter att ha satt i mer ram-minne och ett nytt snabbare grafikkort i vår dator!

Indexmärkning av program

Microsofts tanke är att det här indexet ska göra det enklare för dig att köpa program som passar just din dators prestanda, så att du till exempel inte går och köper ett nytt datorspel som är för krävande för din dator, vilket är lätt hänt i dag.

Om din dator har ett upplevel-

seindex på exempelvis 3,1 poäng kan du köpa program som har ett indexkrav på 3 poäng eller lägre och vara säker på att det kommer att gå att använda på din dator utan att det känns långsamt. För att det här indexet verkligen ska vara användbart i praktiken krävs det förstås att spel- och programutvecklarna är ärliga och

”För att det ska fungera krävs det att utvecklarna är ärliga”

Klicka på **Windows**-knappen och välj **All Programs**. Sedan klickar du på mappen **Games** och väljer **Games Explorer**. I spelutforskaren

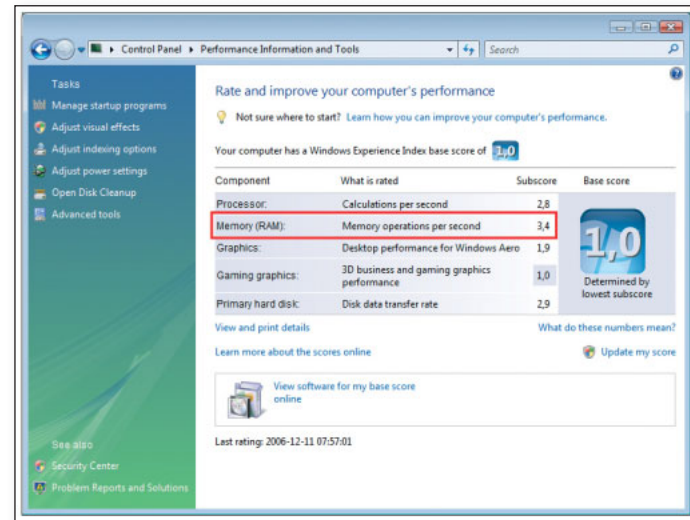
anger ett realistiskt upplevelseindex som krav på sina program.

Redan i grundinstallationen av

Windows Vista kan du se ett exempel på hur upplevelseindexet är tänkt att användas.

Klicka på **Windows**-knappen och välj **All Programs**. Sedan klickar du på mappen **Games** och väljer **Games Explorer**. I spelutforskaren

Oförändrat index. Här har vi räknat om upplevelseindexet efter den minnesuppgradering som vi gjorde i förra numret av PC för Alla. Som du kan se har delpoängen för arbetsminnet stigit från 2,9 till 3,4 poäng. Däremot är det totala upplevelseindexet fortfarande 1,0 poäng.

visas de spel som är installerade på din dator. Markera ett av spelen så ser du vilket upplevelseindex som minst krävs för att spela spelet och vilket index som rekommenderas.

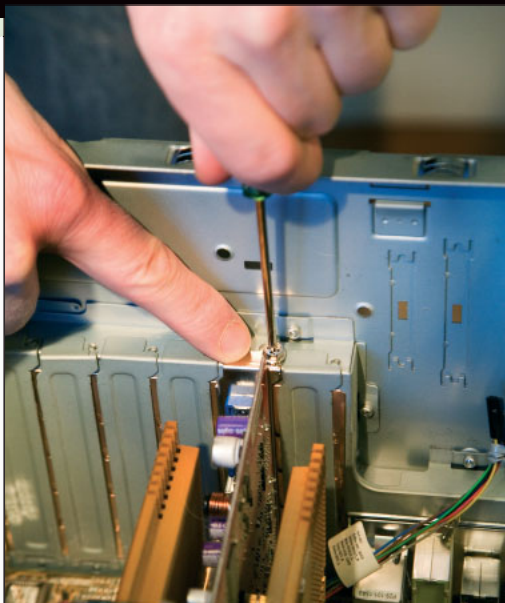
Aero kräver minst 3 poäng

Enligt Microsoft har en dator med ett upplevelseindex på 1 till 2 poäng alldeles tillräckliga prestanda för de mest vanliga

På nästa sida: Råd inför Vista-köpet

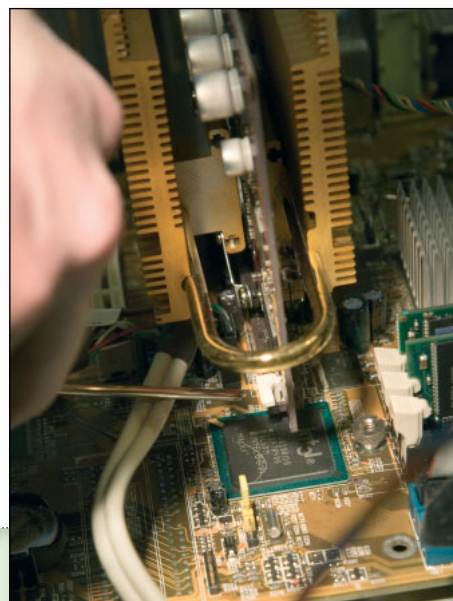
2. Lossa skruven

För att grafik-kortet inte ska lossna från sin kortplats är det fixerat i datorlådan med hjälp av en skruv. Den här skruven tar du enkelt bort genom att använda dig av en vanlig stjärnmejsel.

3. Fäll ned låshaken

På själva kortplatsen sitter det sedan ofta en låshake som också den håller grafik-kortet på plats. Det finns olika typer av låshakar, men den allra vanligaste varianten öppnar du genom att helt enkelt fälla haken försiktigt nedåt mot moderkortet.

"Enda sättet att höja indexet är att uppgradera datorn med ny hårdvara"

► användningsområdena som ordbehandling och att surfa på internet. Däremot är datorn inte tillräckligt kraftfull för att det ska gå att använda Windows Aero-gränssnittet.

En dator som har ett upplevelseindex på 3 poäng kan köra Windows Aero, men kan inte dra full nytta av de mest avancerade funktionerna i Vista. Exempelvis kan den inte visa det grafiska gränssnittet över flera bildskärmar samtidigt eller spela upp inspelningar från digital-tv i hdtv-format.

Har din dator ett upplevelseindex på 4 eller 5 kan den dra full nytta av alla nya funktioner i Windows Vista. Den klarar då riktigt grafikintensiva uppdrag som 3d-spel och uppspelning av video i hdtv-format.

Högre maxindex i framtiden

Det finns ingen övre gräns för hur högt upplevelseindex en dator kan ha. När Windows Vista släpptes hade de snabbaste datorerna på marknaden ett index på 5, enligt Microsoft. I takt med att det kommer ännu

snabbare datorer framöver kommer dessa att få ett ännu högre index än så.

Däremot kommer upplevelseindexet för din dator inte att förändras framöver. Enda sättet att höja poängen är att uppgradera din dator med ny hårdvara, vilket är precis vad vi gör i den här skolan. Den här gången byter vi ut grafikkortet som är den svagaste länken i vår dator.

Om du exempelvis bytt grafikkort eller satt i mer ram-minne i din dator måste du göra en ny indexberäkning i Vista. Öppna

Kontrollpanelen och välj att visa innehållet i klassiskt läge. Dubbelklicka sedan på **Performance Information and Tools**. Verket för att mäta din dators prestanda har märkt att du installerat ny hårdvara. För att göra en ny indexberäkning klickar du på knappen **Refresh Now**.

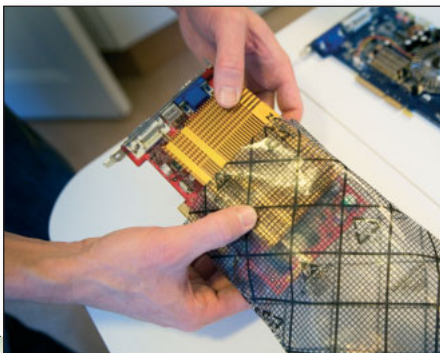
Observera! Alla referenser till menyer och dialogrutor i Windows Vista gäller den engelska versionen av operativsystemet eftersom den svenska versionen inte fanns tillgänglig då den här skolan skrevs. ■

STEG 4-9: SÅ INSTALLERAR DU GRAFIKKORTET OCH KOLLAR INDEX

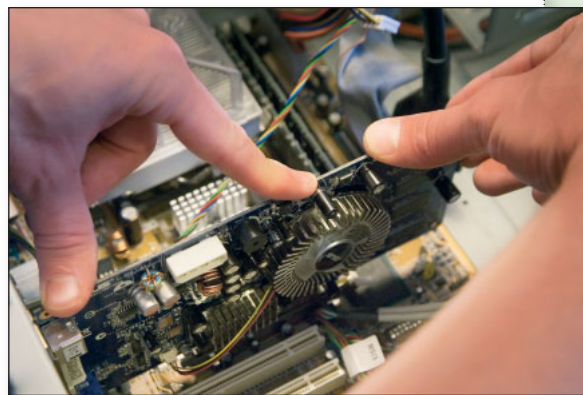

4. Sätt dit det nya kortet

Ta bort det gamla grafikkortet. Håll i kortets kanter och undvik att ta på eller komma åt

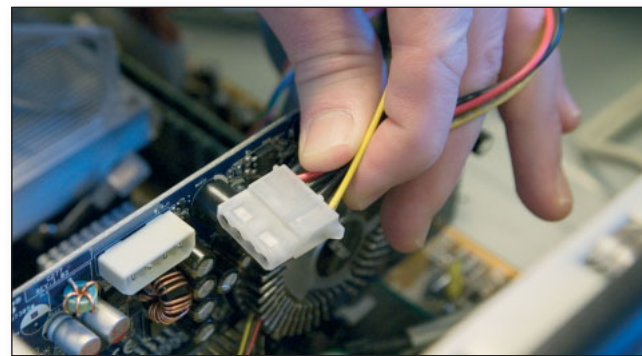

komponenterna på grafikkortet eller moderkortet. Du kan behöva vicka lite på kortet i kortets längdriktning för att få loss det. Var försiktig, annars kan du förstöra grafikkortet eller moderkortet. Lägg det gamla grafikkortet i den antistatiska påse som det nya grafikkortet låg i. Tryck försiktigt men bestämt fast det nya grafikkortet i kortplatsen. Om låshaken inte fällts upp när kortet kommit på plats faller du nu upp haken för att fixera kortet. Skruva fast skruven som fäster kortet i datorlådan.

5. Anslut strömkabeln

Vissa grafikkort har en så pass kraftfull grafikprocessor att de behöver egen strömförsörjning från nätaggregatet på samma sätt som exempelvis din hårddisk. Leta i så fall upp en ledig strömkontakt och anslut till grafikkortet.

6. Starta Windows Vista

Stäng datorlådan, ställ datorn på plats och sätt tillbaka alla sladdar på baksidan. När du startar datorn upptäcker Windows Vista att det sitter ett nytt grafikkort i datorn och installerar automatiskt rätt drivrutin för kortet. Planerar du att byta grafikkort när du går över till Vista rekommenderar vi att du först uppgraderar till Vista och sedan installerar det nya grafikkortet.

Vad du bör tänka på innan du köper Windows Vista

Microsofts nya operativsystem finns i en rad olika versioner: Home Basic, Home Premium, Business, Enterprise och Ultimate. Dessutom finns dessa versioner i 32-bitars- och 64-bitarsvarianter.

Funderar du på att pigga upp din tillvaro genom att uppgradera till Vista måste du också fundera på vilken typ av licens du kan/får använda. För hemanvändare finns tre olika licenser att välja mellan: oem-licens, uppgradering och fullversion.

Oem-licensen är billigast, men den får endast installeras på en ny dator. Du får alltså inte installera en oem-licens för Vista på en dator som redan har ett operativsystem. För att installera Vista på din nuvarande dator

måste du i stället köpa en uppgraderingslicens, vilken kostar cirka 1 900 kronor.

Även för uppgraderingslicensen finns det förbehåll. Du får endast uppgradera till Vista från de två föregående versionerna av Windows, det vill säga Windows XP och Windows 2000. Använder du en tidigare Windows-version som Windows 98 eller Windows NT 4 måste du köpa en fullversion av Vista.

Tänk på att när du köper och installerar en uppgradering till Vista förbrukar du rätten till din tidigare Windows-version. Även om det kanske är tekniskt möjligt att installera Vista på en egen diskpartition och ha kvar din Windows XP-installation, får du inte göra det.

Har du en dator med ett helt annat

operativsystem än Windows eller en äldre version av Windows måste du köpa fullversionen av Vista.

Så mycket kostar Vista Home Premium

Typ av licens	Pris (kr)
Oem	1 190
Uppgradering	1 900
Full	2 870

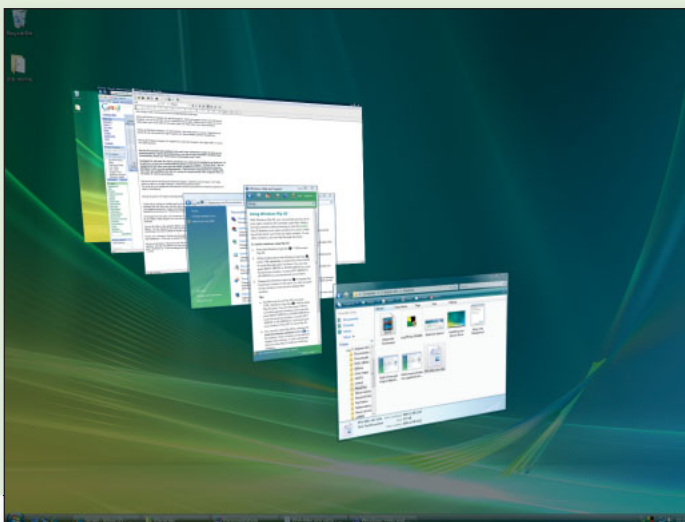
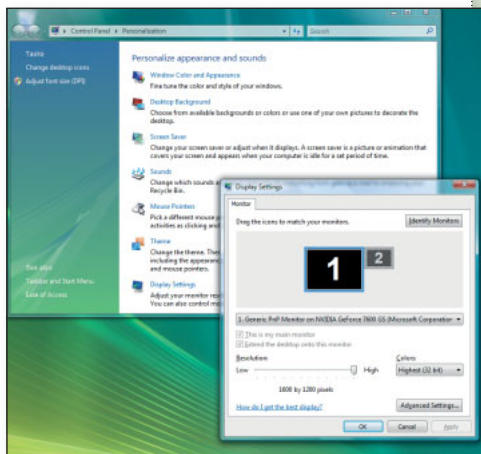
Prisuppgift från Dustin.se, pris inklusive moms.

Läs mer...

- Du kan läsa mer om det nya operativsystemet i vårt test av Vista i PC för Alla nr 2-2007.
- Missa inte heller vår nya Vista-skola på sidan 90 i det här numret av PC för Alla.

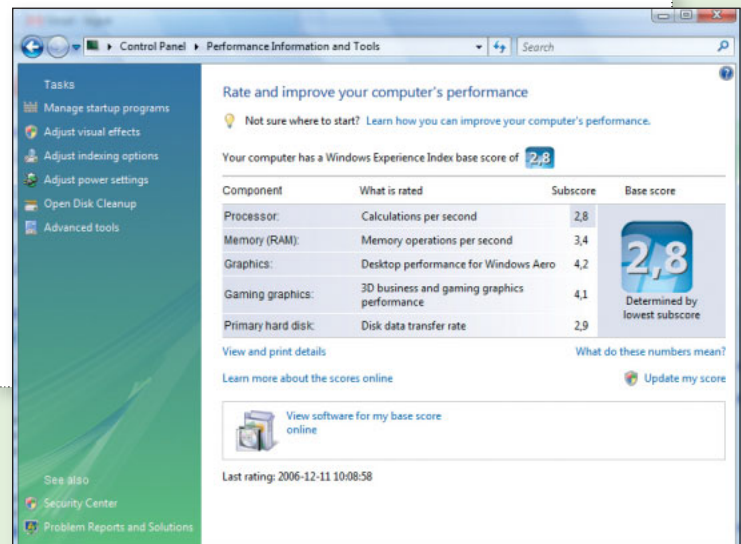
7. Ställ in skärmens upplösning

Du kan behöva justera upplösningen efter att drivrutinen till det nya grafikkortet installerats. Högerklicka på en tom plats på Skrivbordet i Vista och välj **Personalize**. Sedan väljer du **Display Settings** och anger vilken upplösning du vill använda.

8. Räkna ut nytt index

Nu är sanningens ögonblick inne – har vår dator fått den kraft som krävs för att köra Aero? Vi gör en ny beräkning av upplevelseindexet i Vista. Resultatet? Deloängen för grafik i spel har gått från 1,0 till 4,1 och grafikkortet har gått från att vara den svagaste länken i kedjan till att vara den starkaste!

9. Oj, vad snyggt!

Det nya Aero-gränssnittet i Windows Vista är läckert, riktigt läckert. Här ser du den nya 3d flip-funktionen för att bläddra mellan öppna mappar och startade program.

Så mäter du din

DATORS PRESTANDA

Med ett så kallat benchmark-program kan du ta reda på huruvida din dator håller måttet eller inte. Det är enkelt och roligt – och när du hittar flaskhalsarna kan du göra din dator snabbare!

Varje gång vi testar en dator i PC för Alla använder vi olika diagnostiska verktyg för att se hur snabb datorn är. Vi mäter datorns prestanda genom att köra mängder med program som utför tunga uträkningar.

Det handlar om jobb i Outlook, Adobe Premiere, virussökningar i stora zip-filer med mera. De siffror vi får fram ligger till grund för betygsättningen.

Kruxet är bara att de inte berättar vad som behöver åtgärdas, plus att när du väl har köpt en dator spelar det mindre

roll vad den presterar i Winstone eller något annat professionellt så kallat benchmark-program.

Hjälper dig optimera rätt

Det finns dock andra skäl (och program) till att mäta datorns prestanda. Ett bra program kan ge dig tips på hur du kan optimera din redan befintliga dator.

Du kan enkelt se vilka drivrutiner ditt grafikkort använder (perfekt att jämföra med om det kommit några nya från grafikkortstillverkaren), vilken version av DirectX du använder samt minnesstatus och många andra finesser. Men framför allt är det roligt att se hur pass bra den egna datorn står sig mot alla andra människors datorer.

Ett bra benchmark-program kan även se om saker och ting inte står rätt till med din dator och ge förslag på lösningar.

Testar allt i datorn

De enklaste programmen, som PC Pitstop, söker i princip bara igenom din dator efter överflödiga filer och rekommenderar att du tömmer papperskorgen samt Temp-mappen för att få mer

utrymme på hårddisken. Föga upphetsande. Men det finns program som du kan testa under 30 dagar som mäter i princip allt på datorn.

Vi ska kika närmare på Performance Test 6, som du kan hämta från www.passmark.com. Med detta kan du snabbt leta efter flaskhalsar i ditt system.

Passmark sätter ett värde på ditt system, som du sedan kan jämföra med andra tester på deras

forum. På så vis får du en uppskattning om hur bra din dator skulle kunna vara.

Visserligen finns det en inbyggd testsekvens för datorns grafikkort i Passmark, men den är inte lika utförlig som Futuremarks berömda 3d Mark-serie (se nedan). Över huvud taget är grafiktesterna populära på internet, vilket märks på grafikkortstillverkarna som gärna svänger sig med siffror hit och dit. ■

ENKEL

Performance Test 6

Tid: 15 minuter

Det här behöver du:

- Tillgång till internet.
- Programmet Performance Test 6, hämta på www.passmark.com

Det här lär du dig:

- Mäta datorns prestanda.

3d Mark – tuffaste testet

Vill du veta vad ditt grafikkort går för ska du använda 3d Mark. Programmet finns i flera versioner; den senaste heter 3d Mark 06 och är till för datorer som har processorer med dubbla kärnor. Om du inte har en processor med dubbla kärnor ska du använda 3d Mark 05 (hämta på www.futuremark.com). Programmet är stort, 283 megabyte, så du måste ha en bredbandsuppkoppling.

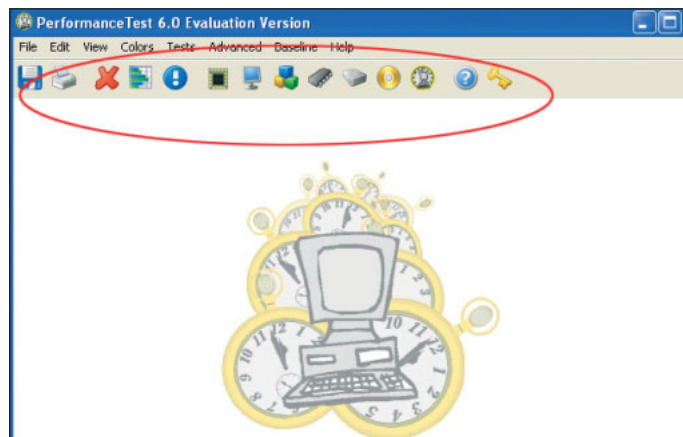
3d Mark 05 kan du testa gratis. Flera funktioner är avstängda, men det går att jämföra med andra som testat sina grafikkort på diverse forum. Ett bra resultat i 3d Mark 05 är 5 000 poäng eller mer. Får du ett sämre värde behöver inte detta spela någon större roll. Ett värde på 1 000 betyder trots allt att du kan spela spel med ett par år på nacken med inställningarna högt ställda.

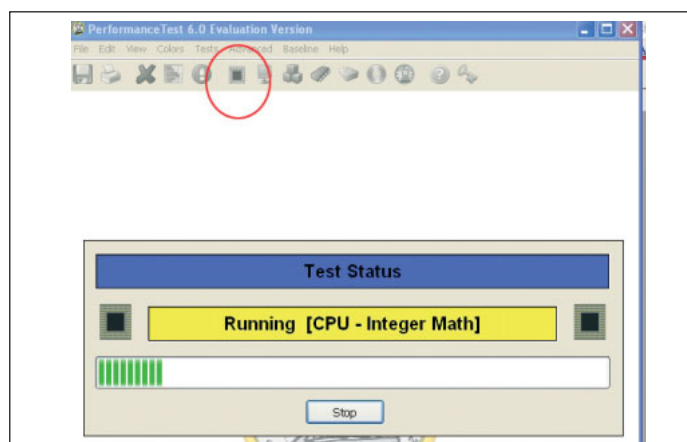
STEG FÖR STEG: SÅ SER DU VAD DIN DATOR KLARAR

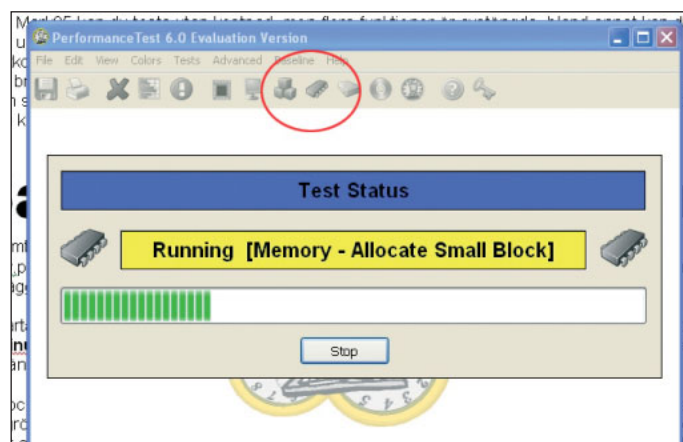
1 Hämta. Börja med att hämta hem programmet Performance Test 6.0 från Passmark (www.passmark.com). Programmet går att testa i 30 dagar. Ladda ned programmet och lägg det på Skrivbordet. Dubbelklicka sedan på det och följ installationsanvisningarna.

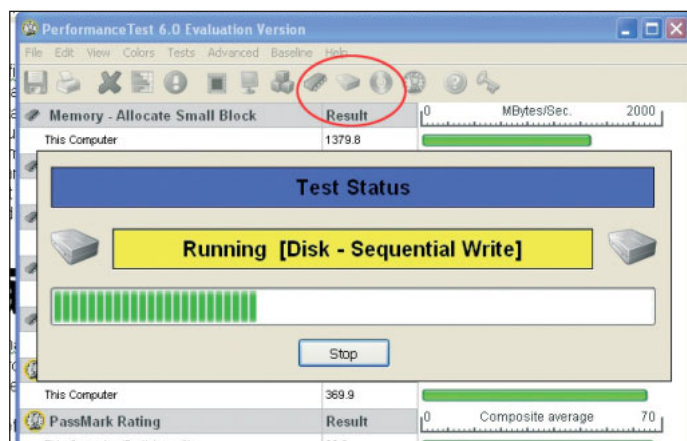
2 Starta. Kör igång genom att klicka på programmet i Start-menyn. Klicka på Continue och Performance Test öppnas. Du kommer nu till programmets startsida. I den övre raden ser du mängder av ikoner. Dessa symboliserar de olika testen som går att utföra.

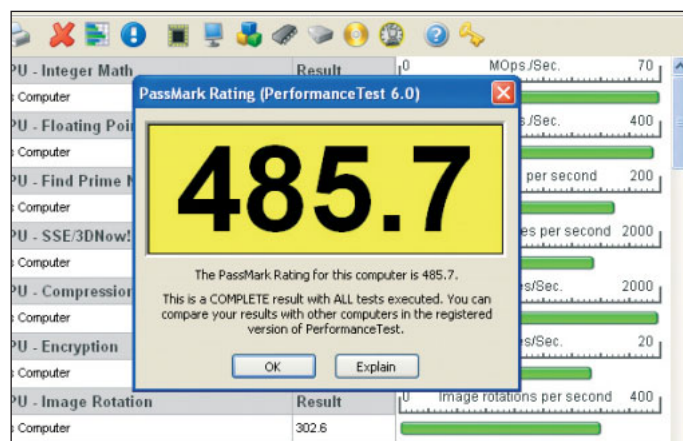
3 Processor. Börja med att testa datorns processor. Klicka på ikonen som ser ut som en brungrön fyrkant. Nu börjar programmet belasta datorns processor med diverse beräkningar. Gör inget som kräver mycket datorkraft under tiden, då får du felaktiga resultat.

4 Minnet. Dags att testa internminnets bandbredd. Klicka nu på ikonen som ser ut som ett litet chips. Nu börjar programmet skriva data till minnet för att se med vilken hastighet det kan läsa (och skriva) data. Ju högre hastighet desto bättre.

5 Hårddisken. En långsam hårddisk drar ned prestanda rejält. Ett klick på ikonen som ser ut som en liten grå fyrkant startar hårddisktestet (programmet kan sluta svara när du kör det här testet – vänta bara någon minut så löser det sig).

6 Allt. Om du hellre vill kan du testa alla program på en gång. Detta tar en liten stund, men din dator får ett värde som du kan jämföra med andra. Klicka på den blå ikonen som ser ut som ett litet kugghjul. Nu drar programmet igång. Min dator fick 485 poäng. Vad fick din?

AUDACITY LÅTER DIG GÖRA MP3-KLIPP

Din dator kan bli en komplett ljudstudio. Klipp i dina mp3-filer, för över musik från grammfonen, eller spela in dina egna sånger. Det enda du behöver är gratisprogrammet Audacity.

Ljudredigering kan låta konstigt och svårt. Bilden av en ljudkurva på skärmen ger lätt associationer till ljudproffsens avancerade arbete i musikstudio. Men att redigera ljud är egentligen inte så mycket mer komplicerat än att ordbehandla. I alla fall inte med ett program som Audacity.

När du öppnar en ljudfil visas den i form av en bild. Du ser också en tidslinje som avbildar hur lång låten är – och ljudvolymen visas

AUDACITY 1.2.6

Kategori: Ljudprogram.

Tillverkare: Audacity.

Typ: Gratisprogram.

Systemkrav: Windows 98 eller senare.

Språk: Svenska/engelska.

Läs mer: audacity.sourceforge.net

i form av staplar. Med hjälp av den här bilden blir det lätt att navigera dig igenom din låt. Klicka bara med musen någonstans i låten och välj Play-knappen så spelar du upp ljudet.

Som att skriva texter

Att klippa i ljudet fungerar precis som i ditt ordbehandlingsprogram. Markera en del av

ljudet genom att dra med musen. Med knappen Klipp ut klipper du ut den delen av ljudet. Placera sedan musen på en ny plats och välj Klistra in, så har du flyttat ljudbiten. Du kan förstås lika gärna välja att kopiera eller ta bort ljudet.

Förutom klippmöjligheten kan du även använda lite mer avancerade effekter. Du kan

Verktygslåda

Första radens tre knappar låter dig markera en del av ljudet, förändra volymen och göra avancerade detaljändringar. Rad två innehåller ett zoom-verktyg, en dubbelpil för att flytta ljudspår och ett förstöringsglas för att ändra visningsläget.

Som regel är det bara den första knappen du behöver använda.

Volym

Ändra ljudvolymen för uppspelning och inspelning.

Spår

Gör inställningar för det aktuella spåret. Som regel är detta överkurs!

Volym

Öka eller minska volymen på klippt. Reglaget under ändrar balansen (höger och vänster).

exempelvis tona in och ut ljudet, vilket kan vara perfekt i början eller slutet av en låt. Det finns också möjligheter att ta bort brus, lägga på eko och använda olika effekter. Har du två ljudspår kan du mixa ihop dem till ett. Har du många korta låtar

FRÅGOR OM AUDACITY

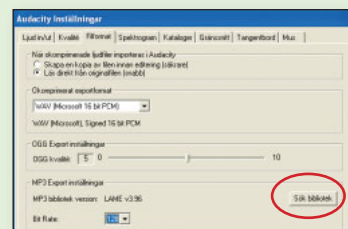
Hur installerar jag?

Stoppa in Månadens cd i datorn och välj **Tema, Audacity**. Här klickar du på knappen **Installera** för att starta ett enkelt och självförklarande installationsprogram.

Audacity finns på flera olika språk, bland annat svenska. Om du skulle få fel språkversion byter du genom att välja **Edit, Preferences, Interface, Language**. Välj **Swedish**, klicka **OK** och starta om programmet. Observera att översättningen till svenska inte är fullständig. Många texter förblir tyvärr på engelska!

Hur gör jag mp3-filer?

För att spara mp3-filer måste du ha en så kallad codec. Om du saknar en sådan måste du hämta den på

Krängel. För att skapa mp3-låtar kan du behöva söka efter rätt fil på hårddisken.

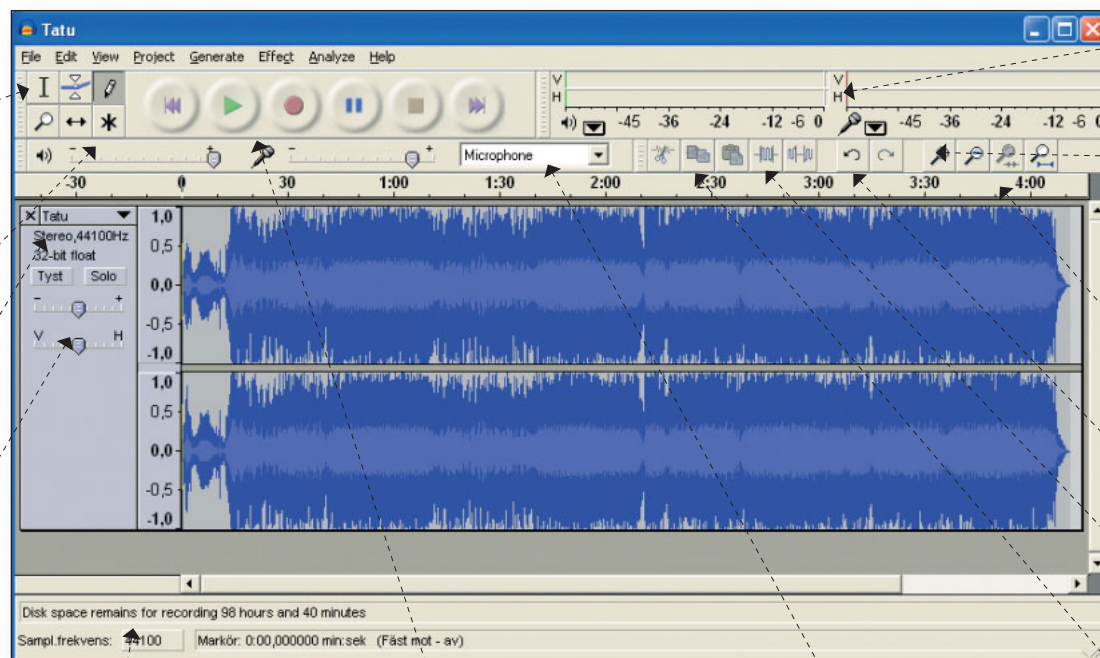
nätet. På audacity.sourceforge.net/download/windows hittar du en länk till var sådana finns gratis. När du har sparat den på hårddisken måste du tala om för Audacity var den ligger genom att välja **Edit, Preferences, Fileformat**. Klicka på **Sök bibliotek** och ange var filen ligger.

Hur spelar jag in?

För att spela in ljud på hårddisken använder du antingen mic- eller line-ingången som du hittar på baksidan av datorn. Ingången i datorn är en så kallad 3,5 mm-

Så funkar Audacity

Nivåer

Ljudvolym för uppspelning och inspelning.

Zooma

Zooma in och ut, anpassa markeringen till fönstret, visa allt.

Tidslinje

Tidslinjen visar var i filen du befinner dig.

Ångra

Ångra och gör om.

Tystnad

Ersätt markeringen med tystnad.

Information

Teknisk information om ljudfilen och ljudets kvalitet.

Uppspelning

Audacity har samma kontroller för att spela upp, stoppa och spola som i en cd-spelare. Röda knappen i mitten startar en inspelning.

Ljudkälla

Välj vilket ljud du ska spela in ifrån, till exempel mikrofon eller line in-ingången.

Klipp

Tre knappar för att klippa ut, kopiera eller klistra in.

som du vill förvandla till ett långt parti utan avbrott går alltså det bra.

Spela in på hårddisken

Nu kan Audacity givetvis inte bara användas för att redigera ljud. Du kan även använda pro-

grammet för att spela in ljud. Datorn blir med andra ord en avancerad bandspelare, och du väljer själv vad du ska spela in. Kopplar du en mikrofon till datorns ljudkort kan du spela in din egen sång. Och kopplar du ihop datorn och stereon kan du

spela in musik från din gamla grammofoonspelare eller kassett-bandspelare.

Det smarta är förstås att du sedan kan välja att redigera den musik du har spelat in. Blev refrängen bra vid en inspelning och versen vid en annan kan du

med andra ord klippa ihop dem till ett stycke.

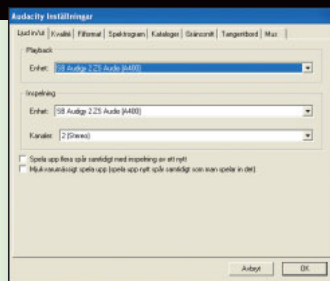
Audacity klarar av att både öppna och spara mp3-filer. Det här betyder att du kan spara din musik på en mp3-spelare, och du kan även ta in dina mp3-låtar och redigera dem. ■

kontakt och hur den ser ut i andra änden beror förstås på vad du vill koppla in. En radio- och tv-handlare kan hjälpa dig. Observera att vinylspelaren som regel inte kan kopplas direkt till datorn – du måste gå via någon sorts förstärkare.

Själv inspelningen är enkel. Klicka bara på den röda inspelningsknappen för att starta. Du kan när som helst trycka på paus.

Varför kommer inget ljud?

Om din inspelning eller uppspelning inte fungerar kan det bero på att du har valt fel ljudenhet.

Bryt tystnaden. Om Audacity inte fungerar kan det bero på att du har ställt in fel ljudenhet.

Det här ändrar du genom att klicka på **Edit**, **Preferences**, **Ljud in/ut**. Se till att du har valt rätt ljudkort under både **Playback** och **Inspelning**.

Vid inspelning kan du även behöva ändra ljudkälla i programets verktygsfältet. Du kan exempelvis växla mellan **Microphone** och **Line in**.

En annan felkälla kan vara att någon ljudenhet är avslagen i Windows. Det här ändrar du under **Start**, **Kontrollpanelen**, **Ljud och ljudenheter**.

Får jag någon support?

Eftersom Audacity är ett gratis-program kan du tyvärr inte få support, och PC för Allas redaktion har tyvärr ingen möjlighet att hjälpa dig. Däremot finns det

en inbyggd hjälp som du når under **Help**. Du kan också få hjälp i Audacitys hjälpförum på internet. Adressen är **audacity.sourceforge.net/help**.

Observera att ljudhanteringen i Windows är lite krånglig. Du kan med andra ord behöva testa dig fram innan allt går som du har tänkt dig!

SNABB GENVÄG TILL DATORKONTROLLEN

Genom att skapa en genväg kan du enkelt få fram Enhetshanteraren på skärmen med en dubbelklickning.

Enhetshanteraren visas en lista med alla datorkomponenter och tillbehör som du har installerat i datorn. Det smarta med Enhetshanteraren är att du även snabbt kan kontrollera att alla enheter fungerar som det är tänkt. Om det är problem med någon av enheterna,

exempelvis om en drivrutin saknas, visas en gul varnings-symbol. Att starta Enhetshanteraren är en smula krångligt. Därför tipsar vi här om hur du kan skapa en genväg på Skrivbordet som ser till att Enhetshanteraren snabbt och enkelt öppnas med en dubbelklickning.

Genvägen ska hänvisa till filen *devmgmt.msc* som du hittar i mappen system32, vilken är en undermapp till Windows-mappen.

Det finns flera olika sätt att skapa genvägar i Windows XP men i vårt exempel har vi valt att använda oss av guiden Skapa genväg.

MEDEL

Windows XP

Tid: 5 minuter

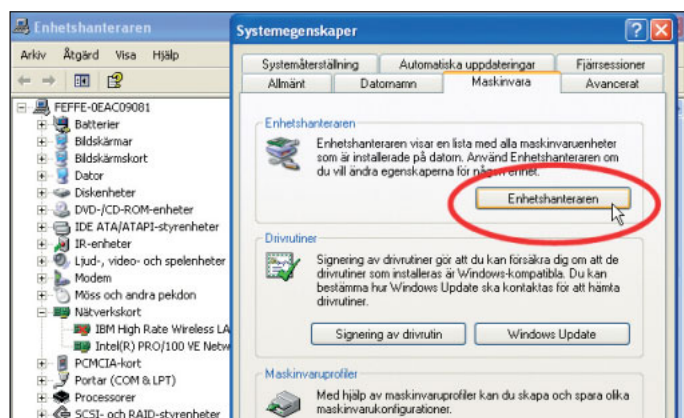
Det här lär du dig

Skapa en genväg för att snabbt och enkelt kunna öppna Enhetshanteraren.

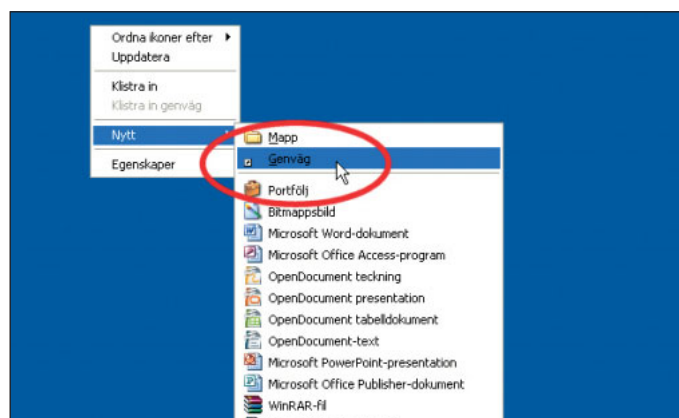
Tips

Om du inte vill skapa en genväg kan du välja att starta Enhetshanteraren genom att skriva in *devmgmt.msc* i dialogrutan *Kör*.

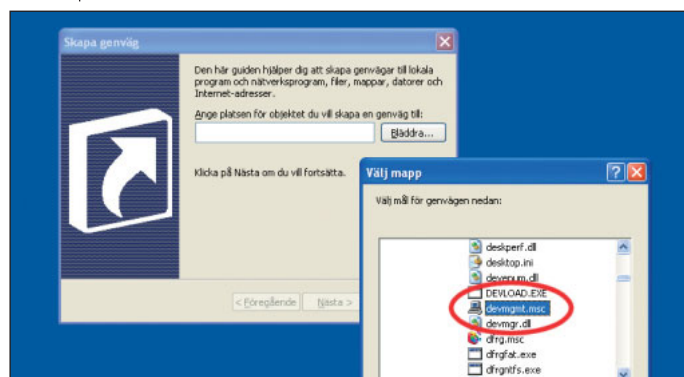
SÅ NÄR DU ENHETSHANTERAREN MED ETT DUBBELKLICK

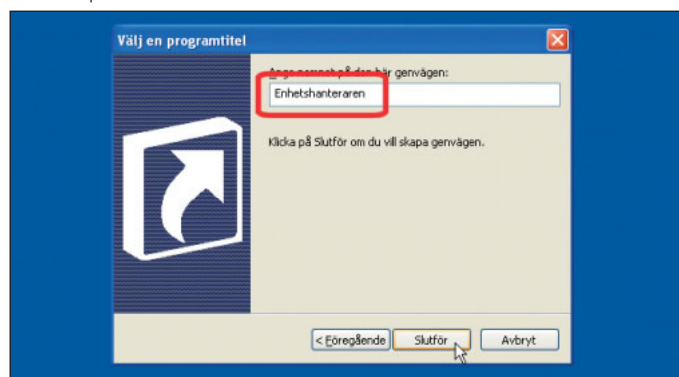
1 Krånglig att starta. Det vanliga sättet att starta Enhetshanteraren är att högerklicka på Den här datorn och välja Systemegenskaper. I dialogrutan som öppnas klickar du på fliken Maskinvara och sedan på Enhetshanteraren.

2 Skapa en genväg. För att enklare komma åt Enhetshanteraren i Windows XP ska vi i stället skapa en genväg på Skrivbordet. Högerklicka därför på Skrivbordet och välj Nytt, Genväg i snabbmenyn som öppnas.

3 Bläddra till fil. I guiden Skapa genväg som startas börjar du med att klicka på knappen Bläddra. I dialogrutan Välj mapp bläddrar du fram till Windows\System32 och markerar alternativet *devmgmt.msc*.

4 Ange namn. Klicka på OK och sedan på knappen Nästa. Skriv in önskat namn på genvägen i fältet Ange namnet på den här genvägen. Avsluta med att klicka på knappen Slutför så att genvägen skapas på Skrivbordet.

DIN DATOR HÄLSAR DIG VÄLKOMMEN

Med ett par ändringar i Registret i Windows XP kan du sno ihop ett välkomstmeddelande som visas på skärmen innan inloggning sker.

Det är inte bara trevligt med ett välkomstmeddelande på datorn – det kan också hålla andra kläffriga borta. Eller åtminstone få dem att förstå att du vill att de – om de lånar din dator – ska behandla den varsamt och inte göra en massa ändringar eller egna inställningar.

Meddelandet vill vi förstås ska visas redan innan själva inloggningen, därför går vi in i Registret och skapar nya strängvärden där vi anger själva texten i meddelandet.

Som alltid när du är i Registret och pillar ska du göra det med stor försiktighet, och om du inte känner att du är helt

bekvämt bör du hellre avstå än experimentera för mycket!

I vårt exempel har vi valt att lägga in ett textmeddelande som lyder "Hjärtligt välkommen till min dator! Var snäll och gör inte några ändringar i datorns inställningar". Du kan förstås formulera ditt meddelande precis som du själv önskar.

AVANCERAD

Windows XP

Tid: 15 minuter

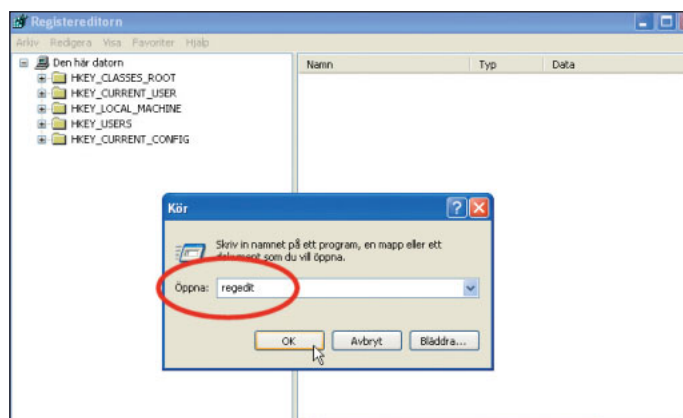
Det här lär du dig

Hur du använder Dataverifiering för att använda uppgifter från andra kalkylblad.

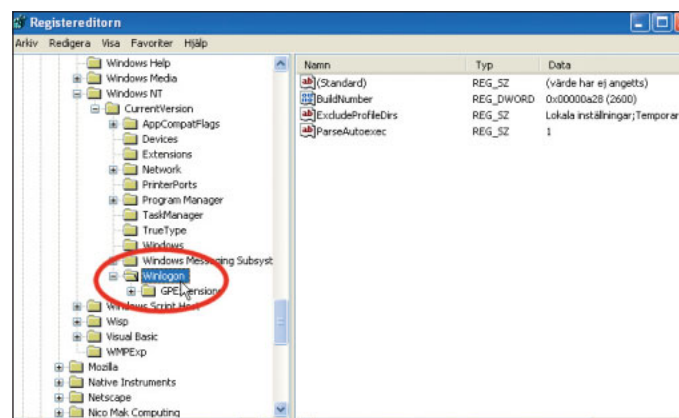
Tips

Om du vill använda en lista som finns i en annan arbetsbok måste denna bok samtidigt vara öppen. Annars kan inte namnlistan användas i funktionen Dataverifiering.

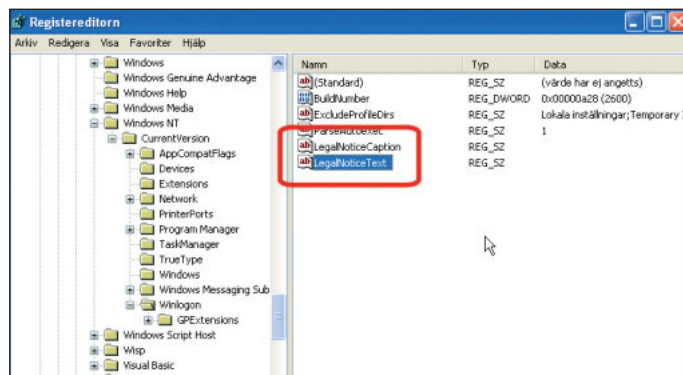
SÅ SKAPAR DU ETT MEDDELANDE SOM VISAS PÅ SKÄRMEN FÖRE INLOGGNING

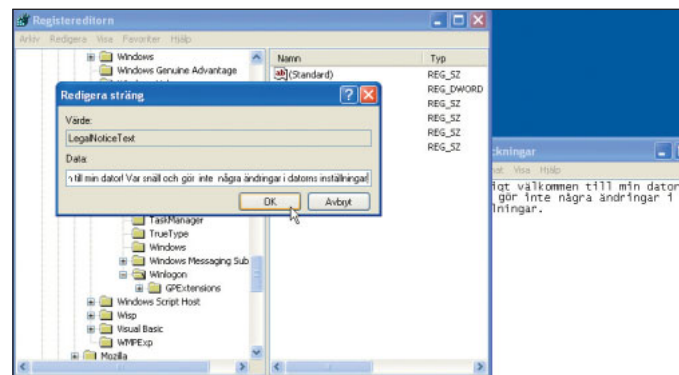
1 Öppna Registret. För att skapa ett inloggningsmeddelande börjar du med att starta Registereditorn. Klicka därför på Start-knappen och välj Kör. Skriv in regedit i fältet i rutan som kommer fram och klicka sedan på OK.

2 Bläddra. När Registereditorn har öppnats börjar du med att dubbelklicka på ikonen HKEY_CURRENT_USER och bläddra fram till nyckeln Software\Microsoft\Windows NT\CurrentVersion\Winlogon.

3 Skapa strängvärden. Skapa två nya strängvärden. Det första döper du till LegalNoticeCaption (som innehåller rubriken på meddelandet) och det andra till LegalNoticeText (som innehåller själva meddelandetexten).

4 Kopiera och klistra. För att du enklare ska kunna skriva in ditt inloggningsmeddelande kan du skriva texten i Anteckningar och sedan kopiera och klistra in texten genom att dubbelklicka på LegalNoticeText och trycka Ctrl + V.

TIPSA OSS!
Har du hittat
någon nyttig sajt?
Mejla till
martin.appel@idg.se

Full koll på TJOCKA SLÄKTEN

och 24 andra sajter du har nytta av

Gör ditt släktträd

Sajten Geni lär knappast imponera på professionella släktforskare, men för alla oss som bara behöver hjälp att hålla reda på tjocka släkten är den underbar. Geni är ett digitalt släktträd där du fyller i namnet på dig själv och dina släktingar. På skärmen ser du hur ditt släktträd växer fram. Det geniale är att du kan komplettera med släktingarnas e-postadresser för att på så sätt tillsammans skapa ett gemensamma släktträd.
www.geni.com

Hej Kollikok, Mulle!

Skogsmulle fyller 50 år, och för att fira det har Friluftsfrämjandet lanserat en speciell Mullesajt. Här får de vuxna veta hur deras

barn gör för att gå i Mulleskola medan barnen kan spela spel som Grodlock och Fånga matsäcken. De kan även lyssna på Mullevisan och se Mullefilmen.
www.skogsmulle.se

Sökhjälp per sms

Söktjänsten Eniro har fått en ordentlig ansiktslyftning. Förutom ny layout har det blivit lättare att söka. Det går nämligen att söka på webben och i telefonkatalogen samtidigt.

Värsta konkurrenten Hitta.se ligger inte heller på latsidan. De har kompletterat sin webbtjänst med möjligheten att söka via sms. Dessutom har Hitta.se gjort det möjligt att söka inifrån kartorna.
www.eniro.se
www.hitta.se

Visst tjuvlyssnar du?

Nyligen kom boken Tjuvlyssnat ut. Författarna har tjuvlyssnat på samtal på stan – och skrivit ned dem i bokform. Allt började förstås som en sajt, och här kan alla gratis läsa galna, roliga eller sorgliga samtal. Föredrar du amerikanska samtal kan du gå in på Overheardinnewyork, som är förebilden.
www.tjuvlyssnat.se
www.overheardinnewyork.com

Läs mejl i mobilen

Att få din vanliga mejl att fungera i mobilen kan vara bökigt. Svenska gratis-tjänsten Momail löser det här genom att låta kunderna registrera en ny e-postadress. Adressen blir telefonnummer@momail.se, och alla mejl som skickas hit trycks automatiskt ihop för att passa mobiltelefonens lilla fönster. Momail fungerar med alla telefoner som har något slags koppling till internet.
www.momail.se

Inte bara för 08:or

Koll på Karlstad? Läget i Linköping? Hett i Helsingborg? Aftonbladet har skippat Stockholmsfixeringen och lanserat lokala sajter i andra städer. Precis som i den vanliga kvällstidningsjournalistiken handlar det om spektakulära nyheter, bevakning av lokala kändisar och olika typer av plånboksfrågor.
www.aftonbladet.se

Sök för gamlingar

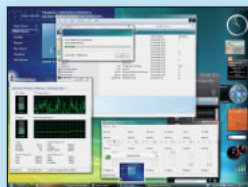
Gamla människor vill inte ha valfrihet. Gamla människor tycker att internet är för stort. Gamla människor tycker det räcker med 5 000 sajter. Ja, det är tanken bakom den nya

SMARTA NEDLADDNINGAR

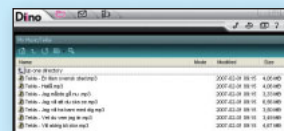
Här är Vista gratis

Om du inte vill byta till Vista, men ändå piffa till Windows, kan du ladda hem gratisprogrammet Vista Transformator Pack. Det ger helt enkelt Windows XP ett Vista-utseende. Programmet påverkar ditt system – så gör en säkerhetskopiering.
www.windowsxlive.net/?p=361

Dela med dig av musiken

Diino är en smart näthårddisk. Du får utan kostnad två gigabytes utrymme på Diinos servrar. Du laddar upp filerna via Diino-programmet, men når dem från vilken webbläsare som helst. Ja, du kan även låta dina vänner komma åt dina filer. Förse dem bara med rätt lösenord så kan de lyssna på din musik – eller ladda hem den.
www.diino.se

70 000 svenska recept

🇸🇪 Kasta ut kokböckerna! Stäng av Tina! På Hittarecept finns över 70 000 svenskspråkiga recept! Det här är helt enkelt en sökmotor som letar igenom Tasteline, Arla, Coop och alla andra bra recept sajter. www.hittarecept.se

söktjänsten Cranky. Här söker du inte på hela webben utan bland de 5 000 som är populärast bland människor över 50 år. Genialiskt eller åldersrasistiskt? Det överlåter jag till någon annan att avgöra. www.cranky.com

Hämta gratismusik

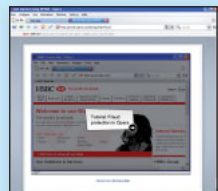
🇸🇪 Bra musik behöver inte kosta pengar. Malmö Symfoniorkester skänker bort Dimitri Sjostakovitjs femte symfoni på sin hemsida. Om den tre kvart långa symfonin är en alltför tuff

utmaning kan du nöja dig med att ladda hem en 16 sekunders ringsignal till telefonen. www.mso.se

Få betalt för filmer

🇬🇧 Att konkurrera med Youtube är inte lätt. Tubearound gör ett försök genom att betala sina bidragslämnare. Alla som skickar in videoklipp får vara med och dela på intäkterna i förhållande till hur ofta klippet har visats. I Tubearounds (optimistiska) räkneexempel talar de om hur det går att tjäna 70 000 kronor! www.tubearound.com

Opera stoppar nätbusarna

🇸🇪 Internet Explorer och Firefox är inte de enda två webbläsarna. Lilla norska Opera kämpar tappert vidare. Den senaste versionen heter 9.1 och den stora nyheten är skydd mot nätbedragare. Ett inbyggt filter ska stoppa sidor som skapats för att lura av dig exempelvis lösenordet till din internetbank. www.opera.com

Utvalda videoklipp

🇸🇪 Ett av problemen med sajter som Youtube och Tubearound är att hitta de verkliga guldgruvorna. Svenska internetportalen Passagen gör ett försök på sin nya sajt Flimmr. Det här är helt enkelt en samling med länkar till kul filmer. Urvalet gör besökarna själva. flimmr.se

Ingen hypokondri

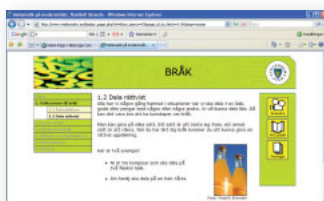
🇸🇪 Netdoktor, Vårdguiden, Sjukvårdsrådgivningen... Det finns gott om hälsosajter och den som vill läsa mer om en sjukdom har hittills behövt göra många sökningar. För att underlätta har några forskare på Tekniska Högskolan i Stockholm tagit fram en tjänst som söker information i ett tiotal svenska medicinsajter. web4health.info/sv/svensk-medicin.htm

Äldsta i världen

🇸🇪 Post- och Inrikes Tidningar är världens äldsta tidning. Mellan 1645 och 2006 publicerades den med en gammal teknik som kallades "papper". Numera finns den bara på webben. Innehållet är offentliga kungörelser, som vilka företag som har gått i konkurs. poit.bolagsverket.se

Nytt från Netscape

🇬🇧 Stackars Netscape! En gång var det den självklara webbläsaren i alla datorer. I dag har själva programmet blivit så marginaliserat att ägaren AOL använder den kända webbadressen Netscape.com som sin nyhetssajt i stället. Här hittar du korta sammanfattningar av nyheter från de stora byråerna – sorterade utifrån läsarnas röster. www.netscape.com

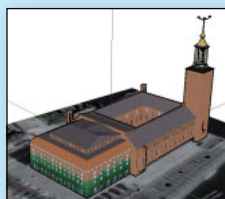

Matte så alla fattar

🇸🇪 Matematik är svårt, och det blir förstås inte lättare om man får det förklarat på ett främmande språk. För att hjälpa alla barn och ungdomar som har problem med matematik har Myndigheten för skolutveckling tagit fram en webbaserad gratis kurs. Den finns inte bara på svenska utan även på flera av de stora invandrarspråken. www.webbmatte.se

Hitta läckra bilder

🇸🇪 Ska du söka efter bilder på internet är Picsearch en hjälpsam tjänst. Skriv bara in dina sökord så får du se bilder som passar. Om du vill begränsa sökningen så att du bara får animationer eller bilder med extra hög kvalitet går det också bra. www.picsearch.se

3d-bilder som alla klarar

🇬🇧 Googles 3d-program Sketchup har kommit i en ny version. Det har en direkt koppling till Google Earth, som visar hela jorden i form av satellitbilder. Du kan alltså förvandla ditt hus till en 3d-modell, som du lägger in i Google Earth. Du kan förstås även använda Sketchup helt oberoende från Google Earth. www.sketchup.com

Ge mig kalsonger!

🇸🇪 Företaget Kreditor har information om en kvarts miljon svenskers nätköp i sina register. Utifrån kön, ålder och bostad går det att se vad folk handlar. Den här databasen har omvandlats till en söktjänst för presenter. Skriv in uppgifter om den du ska gratulera så får du presentförslag.

Ska ni uppvakta en 36-årig manlig Stockholmsjournalist kan jag avslöja att sajtens mest spännande förslag är Calvin Klein-kalsonger.

www.hittapresent.se

Barnvisor i ny kanal

🇸🇪 Sveriges barn har fått en ny radiokanal. Den heter SR Bubbel, och spelar musik från tidig morgon fram till åtta på kvällen. Hör barnvisor blandas med klassisk musik och pop. Allt utvalt för att passa en ung publik. SR Bubbel hörs inte i den vanliga radion. Kanalen når du bara via internet. sr.se/bubbel

Hejdå, Paint!

🇬🇧 Ritprogrammet Paint, som ingår i Windows, är rätt uselt. Microsoft har, tillsammans med Washington State University, tagit fram gratisalternativet Paintnet. Det har fler funktioner, som att ta bort röda ögon, förbättra färger och ljus. I nya version 3 har användargränssnittet förbättrats. Tack vare flikar blir det enklare att jobba med flera bilder samtidigt. www.getpaint.com

SÅ KNÄCKS HÅRDASTE HINDERBANAN

och 24 andra extrema länkar! *(Obs! Vi passar på att varna känsliga läsare)*

Krämat i bilen?

Det här är säkert en bluff, men hur förbannad skulle du bli om bilmeken "lade en kabel" i ditt baksäte när han egentligen skulle fixa pareringsljusen? Ungefär som damen i den här inspelningen, tror vi. www.youtube.com/watch?v=3ru0PlcCqFA

Bästa musikvideon

Det finns bara en gud och hans namn är... Christopher Walken. Missa för allt i världen inte världshistoriens bästa musikvideo! www.youtube.com/watch?v=6hDGAvgwgdK

Smärtsam hinderbana

Du är en vekling. I alla fall jämfört med den här japanske sjömannen som klarar världens svåraste hinderbana som den andra personen i världen. Nu bygger de om den... www.youtube.com/watch?v=Zc8002YbDB0

Hand-gripligt krig

"Luke, se upp! En tumme och två nariga fingrar jagar dig!" Första Stjärnornas krig i en tappning som du aldrig har sett förut. Innoativt och faktiskt rätt snyggt om du bara har lite fantasi. www.youtube.com/watch?v=7lbV7ad2xgY

Kristen eller satanist?

Sveriges kanske bästa test som ger dig det slutgiltiga svaret – är du en sann kristen eller en satanist? Självtal med mig solskydd till efterlivet eller vad sägs om följande analys: "Du är onanist såväl som vegan – du njuter av pornografi och allt som är fel." www.megaone.com/sffs/test2.htm

Riktiga småstjärnor!

Du känner dem som stora skådisar i mäktiga Hollywood-filmer. Här är den nakna sanningen om deras minst sagt udda jobb som yngre. www.youtube.com/watch?v=KCITWmrazSE

Full fart på fingrarna

För dig som tröttnat på att häva in miljonerna på internet finns nu kortspelet Speed på nätet. Du måste vara snabb som bara den – och ha koll på dina kort! Svårt vanebildande. www.whoisthemoney.com/games/speed.swf

Japaner, japaner, överallt japaner!

Vad skulle du göra om 100 galna människor plötsligt kom rusande runt hörnet. Fly eller illa fäkta? Kolla in vad intet ont anande japaner gör i ett av världens roligaste tv-inslag. Resultatet är inte alltid det väntade. video.feber.se

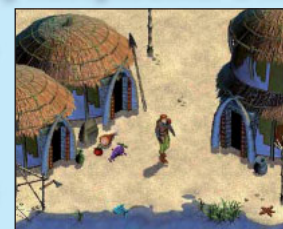
Bli en stins – på momangen

På med stinsmössan och bara njut. Railroad Tycoon är föregångaren till en hel rad tågspel. Och gillar du lokomotiv är detta ett måste på hårddisken. www.2kgames.com/railroads/railroads.html

Dink får ny kostym efter 8 år!

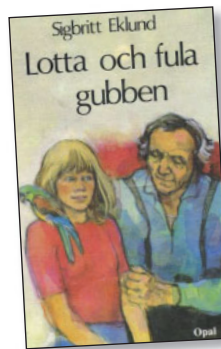
Fly ditt vanliga liv och bli Dink, grisfarmaren Dink Smallwood. Spelet, som skapat en egen kult på nätet, är gratis att ladda ned och fick faktiskt så sent som i mars i fjol en uppdatering. Bli en del av Dinksekten i dag du också! www.rtsoft.com/dink/download.htm

**GRATIS
TOPPSPEL**

TIPSA OSS!

Har du hittat någon kul sajt?
Mejla till
joakim.bergstrom
@idg.se

datorspel minst en timme om dagen. Från och med nu – hejdå trista gymmet och tjena tjena "spelgrottan i källaren"! wiinintendo.net/2007/01/15/wii-sports-experiment-results/

Mord i sinnet

☚ Telefonförsäljaren tror att han ska få sälja sin pryl. I stället visar det sig att ett mord just begåtts på den plats dit han har ringt. Och plötsligt har han en snokande kommissarie i andra änden. Det här telefonsamtalet blev garanterat inte vad telemarketingssnubben tänkt sig... howtoprankatelemarketer.ytmnd.com

Rappare utan rytm

☚ Kika här så förstår du varför vi även i framtiden behöver skivbolagsjättarna för att göra en första gallring! www.youtube.com/watch?v=-Vaz9jW054

Ny förläggare sökes

☚ "Vad ska vi köra för titel på den här boken nu då? Den hand-

lar ju om Lotta och... tja han är ju inte snygg direkt." En möjlig konversation innan det kanske mest obehagliga barnboksomslaget någonsin spikades.

Hur fanken tänkte ni?
surl.se/qsq

Allt om fulcola

☚ Du kanske tror att det bara finns Coca-Cola, Pepsi Cola och på sin höjd Jolt Cola. Tänk om. Här hittar du massor av kul information och recensioner. Har du testat Boyan diet can Cola? www.fulcola.com

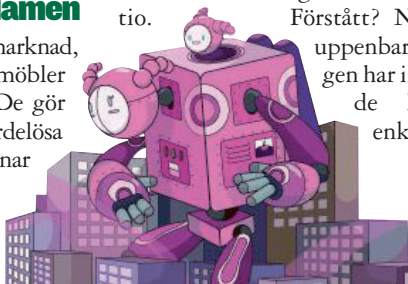

Nördarnas nörd

☚ Mac-folk är lite speciella. Men den här killen verkar ha tagit sitt datorintresse till en nivå där läkare borde inkallas. Jag vet inte om jag verkligen vill följa med upp i hans riktiga arbetsrum... www.flickr.com/photos/soyburger/sets/72157594228629049

Sämsta lokalreklamen

☚ Montgomerys loppmarknad, Blöta djur och Nortons möbler har något gemensamt. De gör alla helt otroligt värdelösa reklamfilmer. Och då menar jag otroligt värdelösa. livejamie.livejournal.com/268980.html

Relax i skidbacken

☚ Glid ned i relaxfätöljen, släng i lite mynt för extra massage och njut. Det är åtminstone vad de här japanerna tror att de ska få innan de på ett mycket brutalt sätt blir varse att de egentligen betalat för en mycket avancerad katapultstol. Rent hysteriskt roligt! break.com/index/hilarious_japanese_spa_prank.html

Spring din dåre!

☚ Hur långt kommer du på två sekunder? Helknäpp blogg där du kan dela med dig av dina flyktförsök. Frågan är bara vem som håller i kameran medan du flyr? runningfromcamera.blogspot.com

Bowling bloopers

☚ Alltså! Rör dig framåt mot banan. Släpp sedan klotet du har i din hand och se hur kägglorna faller. Är du duktig faller du alla tio. Förstått? Nja, uppenbarligen har inte de här enkla

instruktionerna gått hem hos alla bowlare. Varning för smärtsamma ögonblick!

www.metacafe.com/watch/384584/bowling_bloopers/

Geni i geografi?

☚ Du kanske trodde att du hade koll på alla världens länder? Det trodde jag med, tills jag kikade in på det här roliga geografispelet. Tillbaka till femmans geografibok. Vi ses! geografispelet.no-ip.org/

Filmer på en minut

☚ Orkar du inte se filmen men är nyfiken? Då kan du få den sammanfattad här på en minut. moviesbytheminute.blogspot.com

Bränn gummi – och fiender!

☚ Slåss med dina fordon mot fienden i kampen om herraväldet över fjärran stjärnor. Spelet hamnade i skymundan av Rockstar

Games andra titlar, men nu finns Wild Metal för gratis nedladdning. www.rockstar.games.com/classics

Rymdkrig i feta fordon

☚ Spelet som fattade det här med flera

spelare, fordon och stora slagfält långt innan Digital Illusions Battlefield-serie. Dra ihop polarna och nätverka på klassisk fps-mark i det första Starsiege-spelet. www.download.com/3000-20-10294998.html?part=undefined&subj=dl&tag=button

Svinigt skoj

☚ För dig som älskar strategispel som Starcraft, Warcraft och Command & Conquer. Här är Swine med över 40 uppdrag i kampen om Carrotland. Fram med dina Big Momma Artillery tanks och börja bekämpa din fiende! www.gamershell.com/download_11942.shtml

MÅNADENS TEMA:

TRIMMA LJUD

MED PÅ PCFÖRALLA.SE

33 PROGRAM FÖR LJUD OCH MUSIK

På Månadens cd hittar du en härlig mix av program för musik och ljud. Karaoke, trummaskiner och program för ip-telefoni. Rubbet är gratis!

Audacity 1.2.6

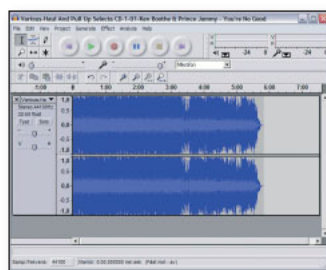
Det här är ett kraftfullt program som kan användas både för att redigera och spela upp musikfiler. Det kan hantera en mängd olika ljudformat, exempelvis wav, aiff och mp3. Missa inte Kom igång med-guiden på sidan 106.

Programtyp: Musikprogram.

Systemkrav: Windows 98/Me/2000/XP.

Språk: Engelska.

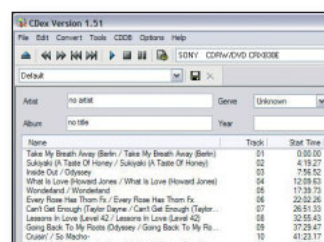
Burn4free 2.7

Ett lättanvänt brännarprogram med vilket du bland annat kan skapa dina egna musik-cd av mp3-filer. Du kan även ta säkerhetskopior av dina befintliga musik-cd.

Programtyp: Bränn musik-cd.

Systemkrav: Windows 98/Me/2000/XP.

Språk: Engelska.

Trollpackat. Cdex förvandlar dina musik-cd till mp3-filer.

Systemkrav: Windows 98/Me/NT/2000/XP.

Språk: Engelska.

Cdex 1.51

En smart liten konverterare som enkelt förvandlar dina musik-cd och wav-filer till mp3-formatet. Praktiskt när du vill föra över cd-musik till din mp3-spelare.

Programtyp: Formatkonverterare.

Deep Ripper 1.1

Ett lättanvänt program för att föra över musik från vanliga musik-cd till filer i mp3-format.

NÄTRADIONS BÄSTA SPÅRAS UPP

FULLVERSION

Radiotracker 3 letar upp radiostationer på nätet och låter dig spela in låtar från dem.

Säg hej till ett fantastiskt bra program för dig som gillar musik. Inte nog med att det

låter dig lyssna på en stor mängd radiostationer på internet, det låter dig även spela in låtar och spara dem på din dators hårddisk. Du kan sedan lyssna på

dina favoriter om och om igen. I denna standardversion måste du själv söka upp din favoritmusik, men skulle du uppgradera till Premium-versionen kan du skapa önskelistor som programmet håller reda på och automatiskt spelar in. ■

Så installerar du Radiotracker 3 Standard

Klicka på knappen **Fullversioner** på skivans startsida. Klicka sedan på knappen **Installera** i faktarutan intill programmet. Du kan även manuellt leta upp filen **Radiotracker3.zip** i mappen **Fullversioner/Radiotracker** på skivan. För att installera programmet måste du först packa upp det på din dators hårddisk. Kör sedan installationsfilen **Radiotracker3standard_PCFörAlla.exe**.

RADIOTRACKER 3 STANDARD

Programtyp: Spelar in musik från internet.

Utgivare: Radiotracker.

Kontakt:

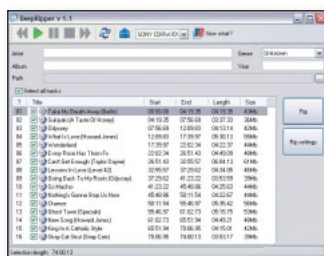
www.radiotracker.com

Systemkrav: Windows

2000/XP/Vista,

Internetuppkoppling.

Språk: Engelska.

Du kan sedan lyssna på dessa på datorn eller i din mp3-spelare. Även om programmet är lättanvänt för nybörjaren har det också många funktioner och inställningsmöjligheter för den lite mer avancerade användaren.

Programtyp: Konvertera musik-cd till mp3.

Systemkrav: Windows 98/Me/2000/XP.

Språk: Engelska.

EXP Studio Audio Editor Free 4.0.6

Ett kraftfullt program för att spela in och redigera ljudfiler. Du kan klippa och klistra i filerna, samt lägga till massor av effekter. Inspelningen sker via en mikrofon eller via ljudingången på datorn.

Programtyp: Spela in och redigera ljudfiler.

Systemkrav: Windows 98/Me/2000/XP.

Språk: Engelska.

Funny Voice 1.3

Ett kul litet program där du kan ändra hur din röst låter. Vrid upp

reglaget och du låter som en smurf, vrid ned det och du får en djup basröst. För att kunna spela in din röst behöver du naturligtvis ha en mikrofon kopplad till datorn.

Programtyp: Förställ din röst.

Systemkrav: Windows 98/Me/NT/2000/XP.

Språk: Engelska.

Guitar Vision Player 1.7

Med Guitar Vision Player kan du lära dig spela gitarr med hjälp av datorn. Programmet visar på skärmen hur fingrarna ska placeras på gitarrens hals, och sedan är det dags att träna på de rätta riffen. Blir du nästa gitarrhjälte?

Programtyp: Lär dig spela gitarr.

Systemkrav: Windows 98SE/2000/XP.

Språk: Engelska.

Hammerhead Rhythm Station 1.0

Är du sugen på att skapa egen musik kan du med Hammerhead lägga grunden med olika trumspår. Ljudfilerna sparas i wav eller raw, men kan konverteras till andra ljudformat med något av programmen på denna cd.

Programtyp: Trummaskin.

Systemkrav: Windows 98/Me/2000/XP.

Språk: Engelska.

Med på PCforall.se

Alla program i Månadens tema hittar du också på: pcforall.se/program

Mediemakt. Jet Audio gör om, spelar in och bränner din musik och film.

Jet Audio Basic 6.2.8

Spelar upp multimediefiler, både filmer och ljud. Jet Audio hantlar bland annat formaten wav, mp3, mpg, avi och rm. Programmet har också funktioner för att konvertera filer, samt för att bränna cd-skivor.

Programtyp: Ljuduppspelare.

Systemkrav: Windows 98/Me/2000/XP.

Språk: Engelska.

Karafun 1.10a

Ett program för att skapa din egen karaokespelare.

Du hämtar en musikfil i exempelvis mp3- eller midi-format och lägger till

bilder och text. Sedan är det bara att sjunga för full hals.

Programtyp: Karaokeprogram.

Systemkrav: Windows 98/Me/NT/2000/XP.

Språk: Engelska.

Media Monkey 2.5.5

"Apan" är ett program som håller ordning på och spelar upp dina musikfiler i datorn. Det har stöd för en mängd filformat, och låter dig hämta information om din musik från internet, konvertera mellan olika filformat och göra om cd-skivor till mp3-låtar.

Programtyp: Håller koll på musikfilerna.

Systemkrav: Windows 98/Me/2000/NT/XP.

Språk: Engelska.

JÄRNKOLL PÅ DINA GULDKORN

Magix Goya Base låter dig organisera, redigera och dela med dig av dina filmer, bilder och ljudfiler.

Glädjande nog får du det perfekta programmet för att han-

MAGIX GOYA BASE

Programtyp: Skapar ett mediebibliotek.

Utgivare: Magix.

Kontakt: www.magix.com

Systemkrav: Windows 98/Me/2000/XP,

internetuppkoppling.

Språk: Engelska.

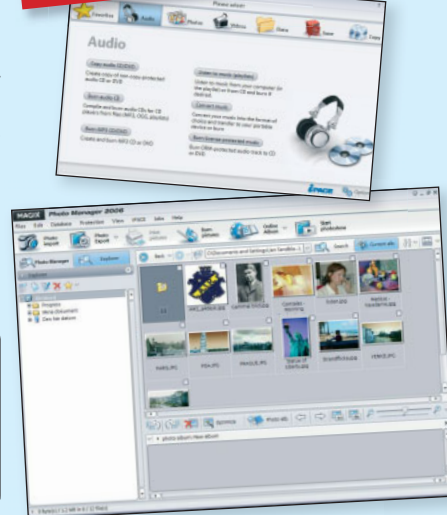
tera och hålla reda på din musik, dina bilder och dina videofilmer. Programmet innehåller massor av praktiska och smarta funktioner, bland mycket annat kan du

kopiera cd-skivor, göra om filer till olika ljudformat, göra säkerhetskopior, lyssna på musik, se på bilder och skapa bildspel. I Magix Goya Base ingår även programmen Magix Photo Manager 2006 och Magix Music Manager 2006.

Så installerar du Magix Goya Base

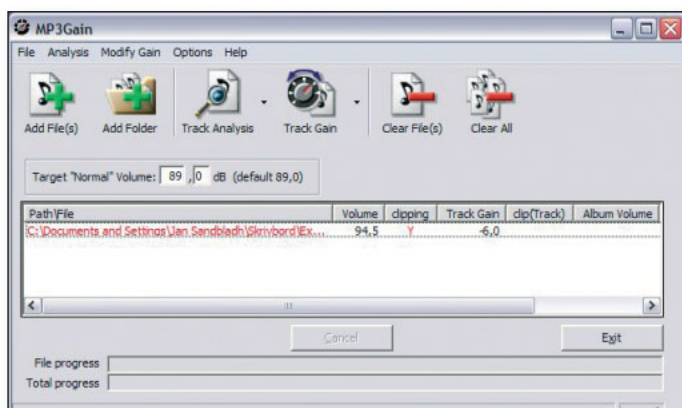
Klicka på knappen **Fullversioner** på skivans startsida. Klicka sedan på knappen **Installera** i faktarutan intill programmet. Om du hellre vill installera programmet manuellt hittar du installationsfilen **GoyaBase.exe** i mappen **Fullversioner/Goya** på skivan.

FULLVERSION

PÅ MÅNADENS CD

Volymdirigent. Mp3gain ser till att all din musik spelas med samma volym.

Mp3gain 1.2.5

Att ha en samling mp3-filer där ljudstyrkan varierar mycket är väldigt irriterande och leder till ett flitigt användande av volymknappen. Med Mp3gain installerat på datorn slipper du dessa problem, då programmet anpassar alla dina mp3-filers ljudstyrka till samma nivå. Du kan alltså slappna av och slipper slita ut din volymknapp i onödan.

Programtyp: Anpassa ljudstyrkan hos mp3-filer.

Systemkrav: Windows 98/Me/2000/XP.

Språk: Engelska.

Tagscanner 4.9

En finurlig skapelse som låter dig byta namn på dina mp3-filer med hjälp av deras id3-information. Du kan också hämta ned information om din musik från en databas på internet.

Programtyp: Byt namn på mp3-filer.

Systemkrav: Windows 98/Me/2000/XP.

Språk: Engelska.

Typ1e 1.1

Ett litet program som låter dig öppna filer eller mappar, gå till olika webbsidor samt starta program – med röstkommandon!

För att programmet ska fungera måste du förstås ha en mikrofon kopplad till din dator.

Programtyp: Styr datorn med rösten.

Systemkrav: Windows 98/Me/2000/XP.

Språk: Engelska.

Winamp 5.32

Den mest populära spelaren för bland annat mp3-låtar. Du kan ladda ned mängder med så

kallade "skins" från internet för att byta utseende på Winamp.

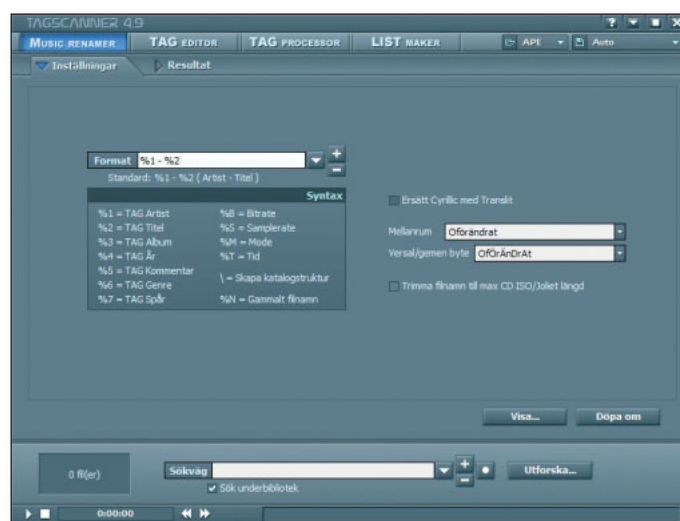
Programtyp: Mp3-spelare.

Systemkrav: Windows 98/2000/XP.

Språk: Engelska.

...plus 18 andra program

Programmen ovan är bara ett urval av dem som följer med på cd-skivan. Du ser hela listan på nästa sida. På cd-skivan kan du läsa mer om programmen. ■

Öronmärkt. Tagscanner gör det lätt att byta namn på mp3-låtarna.

FULLVERSION

SMART ALLT I ETT-PROGRAM FÖR DINA BILDER

Studioline Photo 2 är det enda program du behöver för dina digitala bilder.

Vill du få bättre koll på dina digitala bilder är Studioline Photo 2 programmet för dig. Inte nog med att du snabbt och enkelt kan leta upp och organi-

STUDIOLINE PHOTO 2

Programtyp: Bildbehandlingsprogram.

Utgivare: H&M Software.

Kontakt: www.studioline.biz/EN

Systemkrav: Windows 98/Me/2000/XP, internetuppkoppling.

Språk: Engelska.

sera bilderna på hårddisken, du kan även redigera dem med en mängd olika verktyg och sedan få hjälp med att publicera dem på internet, skriva ut dem, skapa läckra bildspel eller mejla dem till släkt och vänner. ■

Så installerar du Studioline Photo 2

Klicka på knappen **Fullversioner** på skivans startsida. Klicka sedan på knappen **Installera** i faktarutan intill programmet. Du kan även manuellt leta upp filen **StudioLine.zip** i mappen **Fullversioner/StudioLine** på skivan. För att installera programmet måste du först packa upp det på din dators hårddisk. Kör sedan installationsfilen **Setup.exe**.

För att kunna använda programmet som en fullversion måste du registrera det. Det gör du genom att klicka på knappen **Online Registration for Free Activation Code** i rutan som visas när du startar programmet. På webbsidan som du kommer till fyller du i ditt namn och din e-postadress och klickar sedan på **Send Me The Activation Code**. När du har fått mejlet med din kod klickar du på knappen **Enter Activation Code** i samma ruta som tidigare och fyller sedan i koden.

SÄKRARE SURF MED VIRUSSKYDD

F-Secure Internet Security 2007 är ett komplett antivirus-program som uppdaterar sig automatiskt i bakgrunden så snart det känner att du är ute på internet. Och tack vare F-Secures dagliga uppdateringar är du maximalt skyddad mot virus och andra elakheter. F-Secure Internet Security 2007 innehåller även en brandvägg som stoppar hackare från att förstöra eller stjäla din information.

Fria uppdateringar

Innan du installerar programmet måste du avinstallera ditt gamla antivirusprogram från din dator. Gör du inte detta finns risken att din dator inte startar över huvud taget!

För att få tre månaders gratis uppdateringar måste du registrera programmet. Det gör du genom att skriva in prenumerationsnumret **0A72-13QK-T4BP-AH5L-L4F8** när du installerar programmet.

Just denna version av F-Secure fungerar med fria uppdateringar fram till den 27 juli 2007.

Har du problem med

installation, registrering eller programmet kan du få hjälp på www.f-secure.se. Välj först **Privat** och därefter **Support & Nedladdning**. Du kan även nå företagets supportavdelning på mejladressen: support@f-secure.se. Om du vill ha support via telefon ska du ringa **08-507 440 11**.

Observera att PC för Allas redaktion tyvärr inte kan svara på frågor om programmet, vare sig per mejl eller telefon. ■

Så kommer du igång med PC för Allas cd

Stoppa in cd:n i din cd-läsare. Om du har funktionen Autostart i Windows påkopplad startar skivan direkt. I annat fall får du gå in via Utforskaren och leta reda på din cd-läsare.

Dubbeltklicka på filen **pfacd.exe** så startar cd-skivan. Vill du medvetet hindra skivan från att starta automatiskt håller du ned **Skift**-tangenten när du stoppar i cd:n. Funkar i vissa Windows-versioner.

Godkänn villkoren genom att klicka på knappen **Ja, jag godkänner**, så kommer du till skivans startsida. Du når alla avdelningar genom att klicka på motsvarande knapp överst i menyn. Du kan också klicka direkt på texten om avdelningen på skivans startsida. För att komma till startsidan igen klickar du på knappen **Huvudmeny** längst upp till vänster.

52 PROGRAM PÅ CD:N

FULLVERSIONER

Magix Goya Base. Skapa ett mediebibliotek.

Studioline Photo 2. Redigera dina digitalbilder.

Radiotracker 3 Standard. Lyssna på internetradio.

TEMA MUSIK OCH LJUD

Audacity 1.2.6. Musikprogram.

AV Mp3 Player Morpher 3.0.22.

Lägg till effekter till mp3-filer.

Boombox Online Radio Player 1.0.

Spela in musik från radiostationer på internet.

Burn4free 2.7. Bränn musik-cd.

Cdex 1.51. Formatkonverterare.

Dbpoweramp Audio Player 2.0.

Ljuduppspelare.

Dbpoweramp Music Converter

11.0. Konverterar musikfiler.

Deep Burner 1.7. Bränn musik-cd.

Deep Ripper 1.1. Konvertera musik-cd till mp3.

EXP Studio Audio Editor Free 4.0.6.

Spela in och redigera ljudfiler.

File Renamer Basic 3.0.2. Byt namn på många ljudfiler samtidigt.

Free MP3 WMA Converter.

Konvertera ljudfiler.

Funny Voice 1.3. Förställ din röst.

Guitar Vision Player 1.7. Lär dig spela gitarr.

Hammerhead Rhythm Station 1.0.

Trummaskin.

Idump 1.1.1.1. För över musik från din iPod till din pc.

Jet Audio Basic 6.2.8. Ljuduppspelare.

Karafun 1.10a. Karaokeprogram.

Media Monkey 2.5.5. Håller koll på musikfilerna.

MP3 SMS 4.0.1. Skicka mp3-filer från datorn till mobilen.

Mp3gain 1.2.5. Anpassa ljudstyrkan hos mp3-filer.

MPTrim 2.12. Redigera mp3-filer.

Picophone 1.64.

Ip-telefoniprogram.

Quintessential Player 4.51.

Ljuduppspelare.

Radio Netscape. Webbradio.

Realplayer 10.5. Ljuduppspelare.

Rename4u 1.16. Döp om flera ljudfiler på en gång.

Skype 3.0. Ip-telefoniprogram.

Sonique 1.96. Ljuduppspelare.

Tagscanner 4.9. Byt namn på mp3-filer.

Type 1.1. Styr datorn med rösten.

Wavtrim 2.24. Redigera wav-filer.

Winamp 5.32. Mp3-spelare.

VERKTYGSLÅDAN

Xnview 1.90. Enkelt bildbehandlingsprogram.

FTP Surfer 1.0.7. Ftp-program.

Ad-Aware SE Personal Edition. Gör surfandet säkrare.

Zipgenius 6. Packprogram.

Winzip 11. Packprogram.

(Shareware, \$ 29)

Windows Live Messenger.

Chattprogram.

Firefox 2. Webbläsare.

Mozilla Thunderbird 1.5.0.9.

E-postprogram.

Microsoft Internet Explorer 7.

Webbläsare.

PDF 995 8.0s. Skapa pdf-filer.

Zonealarm 70.302. Brandvägg.

F-Secure Internet Security 2007.

Säkerhetspaket (med tre månaders uppdateringar).

EXTRA

Fresh View 7.00. Titta på multimediefiler.

Fresh Download 7.70. Snabbare nedladdningar från internet.

Fresh UI 7.76. Konfigurera datorns inställningar.

Fresh Diagnose 7.52. Analyserar ditt system.

MP3-MUSIK

Mendelsohn. Sångar utan ord, nr 2.

CLIPART

200 fria bilder. Tecknade figurer.

ANNONS

Panda Platinum Internet Security 2007. Säkerhetsprogram.

 = program på svenska

Om inget annat anges är programmen gratis. Vissa program måste dock registreras, i några fall senast en månad efter tidningens utgivning. Registreringen kräver som regel att du har internetuppkoppling och e-postadress.

Redaktör: Jan Sandbladh
E-post: jan.sandbladh@idg.se
Recenserar **spel**

Redaktör: Therese Granlund
E-post: therese@granlund.net
Recenserar **barnspel**

Brinnande korståg ökar spänningen i WORLD OF WARCRAFT

Tilläggs paketet The Burning Crusade tillför massor till ett redan fullmatat spel. Och de två nya raserna är hett efterlängade.

Vill ni veta en hemlis? Det här är antagligen årets mest onödiga recension. Jag menar, hur många av er som redan är fast i World of Warcrafts online-universum bryr er egentligen om vad vi recensenter tycker om expansionen The Burning Crusade?

Så fort tilläggs paketet utannonserades bestämde sig förmodligen 99 procent av alla spelare för att köpa det och inte den värsta sågningen i världen skulle få dem att ändra sig.

Nåväl, för den återstående procenten kommer här beskedet: Majoriteten hade rätt – The Burning Crusade är värt varenda krona och är ett måste-köp för alla World of Warcraft-spelare!

Även om det inte direkt är den största nyheten, så är faktumet att den högsta nivå du nu kan nå är 70 i stället för 60 det som mest motiverar ett köp av The Burning Crusade. Nöjet att nå högre och utvecklas är trots allt stommen i alla rollspel, vare sig de är online eller inte.

Blodalver i horden

Och du som trodde att du skulle kunna gå från nivå 60 till 70 på en kvart kan tänka om, du kommer att få spendera åtskilliga speltimmar innan du når dit.

Vilket förstås är någonting bra och ger ordentligt med valuta för pengarna.

Den största nyheten är i stället de två nya raserna: Blood Elves

Barbie dansar dig till sömns

Ett dussin dansande prinsessor roar till en början med massor av minispel, men spelet saknar riktigt intressanta utmaningar.

Broöppning. Hoppa och skutta på klassiskt plattformsmåner.

Dansskola. Lär lillprinsessan att dansa – rätt pil på rätt plats i rätt tid.

Ett gäng välsvarvade prinsessor med pipröst och pastellfärgade volangkjolar skuttar omkring med en storögd kattunge i en värld fylld av prunkande blomsterträdgårdar. Inte helt respektingivande. Och hand-

lingen om den elaka hertiginnan som förtrollar kungen och kastat ut hans stackars tolv (!) döttrar från kungadömet känns också lite krystad.

Nej, det här är inte

i samma klass som seriens tre första spel, men det finns ändå en viss charm som gör att uppdraget att rädda kungen och kungadömet känns lockande.

Jakten på livselixiret

Målet är att hitta ett livselixir, samla alla tolv prinsessor och av någon anledning lära dem dansa så att de kan ta sig tillbaka till kungadömet och rädda sin pappa. Du får hela tiden nya uppgifter som driver dig framåt, och då och då ställs du inför olika minispel som du måste klara av för att kunna komma vidare. Dessvärre saknas de riktigt intressanta utmaningarna.

Tolv prinsessor ökar visserligen livslängden på spelet, men efter att ha gjort samma dans-

Barnspel

BARBIE: THE 12 DANCING PRINCESSES

Kategori: Äventyr/plattform.
Utvecklare: Blue monkey.
Utgivare/kontakt: Activision, 08-441 86 06, www.activision.com
Systemkrav: Pentium III, 450 MHz, 256 MB ram, 800 MB ledigt hårddiskutrymme, 3d-kort, Windows 2000/XP.
Åldersrekommendation: För alla åldrar.
PC för Alla rekommenderar: Från 5 år.
Cirka pris: 280 kronor.
Språk: Engelska.
Läs mer: www.activision.com

+ Mysig stämning och lättamt spelupplägg.

- Nyhetstorka och brist på variation.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

steg till fem av Barbiesysterarna är det helt enkelt inte kul längre. Vi somnar i trädgården. ■

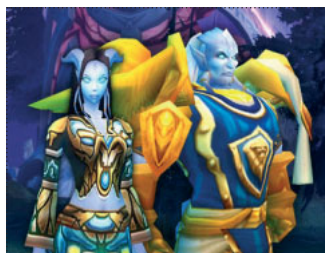
Blodalv. Blood Elves har en stark naturlig fallenhet för magi.

(Horde) och Draenei (Alliance). Båda har en förkärlek för magi och båda tillför något nytt till sin fraktion.

De gröngöda Blood Elves skänker Horde lite elegans och kvinnlighet, medan de mäktiga Draenei ger Alliance en smak av dysterhet och mörker.

På gott och ont innebär dessa två raser också att olikheterna mellan de två fraktionerna i praktiken raderats ut, då båda dessa nu har öppnats för alla klasser. Visst gör det spelet mer balanserat, men det känns samtidigt lite trist att det som gjorde varje fraktion riktigt unik nu är borta.

Enbart glädjande är dock det nya yrket du kan ägna dig åt:

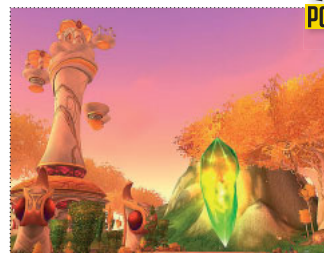
Draenei. Blå bockfötter som helar och inspirerar sina medäventyrare.

jewelcrafting. Inte nog med att du kan skapa snygga ringar, halsband och så vidare; dina smycken ger dessutom dess bärare förbättrade egenskaper.

Även tidigare yrken har fått massor av nya föremål att tillverka.

En skön värld

Det alla spelare är mest nyfikna på är förstås hur den nya kontinenten Outland är. Svaret är kort och gott: mycket imponerande! Blizzard

Skön juvel. Med jewelcrafting skapar du egna magiska smycken.

har verkligen ansträngt sig för att få till områden som både

är rent vansinnigt snygga och stämningsfulla, och även skiljer sig rejält från det du har sett tidigare i World of Warcraft.

Att sitta här och beskriva dem med ord är dock tämligen meningslöst. Så har du inte gjort det redan – spring och köp till läggspaketet The Burning Crusade och utforska dem på egen hand!

WORLD OF WARCRAFT: THE BURNING CRUSADE

Kategori: Onlinerspel.

Utvecklare/utgivare: Blizzard.

Kontakt: Vivendi Games Nordic, 08-545 560 80, www.vivendigames.com

Systemkrav: Windows 2000/XP, Pentium III 800 MHz, 512 MB ram, 3d-kort med 32 MB ram, internetuppkoppling, originalversionen av World of Warcraft.

3d-stöd: Ja, 3d-kort krävs.

Flerspelarläge: Ja.

Språk: Engelska.

Åldersrekommendation: 12 år.

Cirka pris: 300 kronor.

Läs mer: www.worldofwarcraft.com/burningcrusade

+ Snygg och genomarbetad ny kontinent, de nya raserna tillför verkligen något nytt. Jewelcrafting är ett intressant nytt yrke.

- Olikheterna mellan fraktionerna har i praktiken raderats ut, vilket förtar lite av spelkänslan.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Sims breddar målgruppen

Med Sims: Livets Historier och ett något smidigare gränssnitt hoppas Electronic Arts kunna locka till sig ägare av bärbara datorer.

70 miljoner sålda exemplar är inte nog, Electronic Arts vill att ännu fler ska spela The Sims. Så för att komma åt alla användare av bärbara datorer lanseras en helt ny serie Sims-spel med buller och bång: Livets Historier.

Fikasnack. Man vet aldrig vad en enkel latte-beställning kan leda till.

Det som utmärker dessa spel är (förutom en anpassning till bärbara datorer vad systemkraven beträffar) möjligheten att köra spelet i ett fönster, nya kortkommandon och det nya historieläget där du leder din sim genom en förutbestämd historia.

Här har du ditt liv

Det klassiska öppna spelläget finns kvar, även om det inte på långa vägar är lika komplext och innehållsrikt som The Sims 2 med alla dess tilläggspaket.

Först ut i serien är Sims: Livets Historier, som följer simmarna Maria och Erik på deras jakt efter lyckan och Den Stora Kärleken. Under tolv kapitel ska du lösa uppgifter som att fixa ett jobb, hitta nya vänner och inte oväntat se till så att de blir kära och hittar en partner.

Det går inte att förneka att den nya spelserien har sina poänger, i alla fall för dem som inte har spelat Sims tidigare.

Anpassningen till bärbara datorer är riktigt lyckad och det episodliknande upplägget funkar utmärkt för den stressade som vill kunna spela

SIMS: LIVETS HISTORIER

Kategori: Livssimulator.

Utvecklare: Maxis.

Utgivare/kontakt: Electronic Arts, 08-546 445 00, www.sverige.ea.com

Systemkrav: Windows XP, Pentium IV 1.4 GHz, 256 MB ram, 3d-kort med 32 MB ram, dvd-läsare.

3d-stöd: Ja, 3d-kort krävs.

Flerspelarläge: Nej.

Språk: Engelska.

Åldersrekommendation: 12 år.

Cirka pris: 400 kronor.

Läs mer: www.thesimshistorier.se

+ Anpassningen till bärbara datorer funkar utmärkt.

- Inte så innehållsrikt. Inget för mer erfarna Sims-spelare.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

annat än patiensen i Windows på väg till och från jobbet. Men erfarna Sim-spelare bör vänta på nästa expansion.

300 år av bitter maktkamp

Europa Universalis III är så späckat med valmöjligheter att du tappar andan. Här styr du länders öden under århundraden.

Virrvarr. Det är många kungadömen att hålla reda på i spelet.

Är du inte en rutinerad gammal strategiräv kan du sluta läsa den här recensionen nu. Europa Universalis III är nämligen ingenting för dig! Visserligen har utvecklarna Paradox Interactive uppenbarligen jobbat på att göra spelet mer lättillgängligt, men det hjälper inte särskilt mycket i

Svenskt. Kronans flermastade fartyg i hård drabbning på Östersjön.

praktiken. Europa Universalis III är nämligen så fullspäckat med innehåll, information och valmöjligheter att strateginybörjare snabbt flyr iväg med svansen mellan benen.

Betyder detta att Europa Universalis III är ett dåligt spel? Inte alls, det är ett mycket bra spel!

Men det är helt klart inte ett spel för alla, om man säger så.

300 års historia

Bara det faktum att du kan välja ett startdatum när som helst mellan år 1453 och 1789, kan leda vilket som helst av 250 länder och har över 1 000 historiska ledare till ditt förfogande, avslöjar att detta inte är ett spel du spelar igenom på en kväll.

Lägg till detta att spelet inte har något uttalat slutmål (dessa sätter du i stället upp själv), så förstår du att Europa Universalis III är något du kan ägna dig åt 40 timmar i veckan det närmaste året utan att upprepa dig.

Själva spelandet är också precis vad vi kan önska oss, även om grafiken trots ganska höga systemkrav kan kännas lite torftig ibland. Även striderna känns lite väl mycket lågbudget.

EUROPA UNIVERSALIS III

Kategori: Strategispel.
Utvecklare/utgivare: Paradox.
Kontakt: Pan Vision, 08-597 962 50, www.panvision.com
Systemkrav: Windows XP/2000, Pentium IV 1.9 GHz, 512 MB ram, 3d-kort med 128 MB ram.
3d-stöd: Ja, 3d-kort krävs.
Flerspelarläge: Ja.
Språk: Engelska.
Åldersrekommendation: 12 år.
Cirka pris: 350 kronor.
Läs mer: www.europauniversalis3.com

+ Otroligt innehållsrikt. Stor frihet i spelandet.

- Inget riktigt slutmål i spelet. Inget för oerfarna strategispelare.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Är du historiskt intresserad, har erfarenhet av strategispel och har en stor dos rålamod är Europa Universalis III en riktigt härlig godispåse! ■

Mysigt pyssel med ponnyn

Barnspel

En farfar som äger en hel hästgård är drömmen för alla hästälskare. Här får du sköta om din kuse och tävla med den.

Efter en närmare titt visar sig Häst & ponny-seriens tredje spel ha lite högre mysfaktor och vara mer genomtänkt än vissa andra hästtitlar. Annars handlar det, som alltid, om att ta hand om, träna och tävla med din alldeles egna häst.

För att det ska gå enligt pla-

Matdags. Hästen kräver rätt sorts foder i kistan. Och lagom mängd.

nerna måste du se till så att hästen är mätt och belåten, har rent i spiltan och får precis så mycket kärlek som den behöver för att hålla sig harmonisk och träningsvillig. Som hästägare får du också tillgång till den så kallade Hästägarboken som innehåller en hel del matnyttig information om hur det är att ha en egen häst – kanske för dig som funderar på att skaffa en.

Snälla farfar hjälper till

För underhållnings skull har utvecklarna också lagt in ett och annat minispel/uppgift där du kan vinna äpplen och andra grejer till kusen. Det är riktigt bra. Så långt ligger spelet på plus.

Pyssla. För att din häst ska vilja träna måste du rykta den och städa spiltan.

På minussidan hamnar däremot det småstruliga gränssnittet som inte alltid fungerar som det borde, tillsammans med den ytterst svårvarna terrängritten som frustrerar mer än lovligt. Behöver du goda råd kan du däremot alltid klicka på den lättillgängliga hjälpknappen, och vill du vara helt utan ansvar för hästens skötsel kan du överlämna det åt din snälla farfar som äger hästgården i spelet.

Bristerna förstör tyvärr en hel

HÄST & PONNY: MIN FÖRSTA PONNY

Kategori: Hästspel/simulator.
Utvecklare: Upside Studios.
Utgivare/kontakt: Pan Vision, 031-85 72 60, www.panvision.com
Systemkrav: Windows 98/Me/2000/XP, Pentium III 800 MHz, 256 MB ram, 320 MB ledigt hårddiskutrymme.
Åldersrekommendation: Från 3 år.
PC för Alla rekommenderar: Från 7 år.
Cirka pris: 300 kronor.
Språk: Svenska.
Läs mer: www.panvision.com

+ Mysig atmosfär, en hel massa hästfakta och en bra hjälpfunktion.

- Osmidigt gränssnitt och vissa omöjliga uppgifter.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

del av spelets charm, men du som gillar hästar lär ändå falla rätt hårt för Min första ponny. Åtminstone för vissa delar. ■

VAIO
TX5XN 11,1"
Från
25 699:-
Batteritid upp till 7 timmar
Vikt 1,25 kg
100 GB / 1 GB

SONY

VAIO
SZ4XN 13,3"
Från
25 685:-
Inbyggd MotionEye kamera
Vikt 1,69 kg
120 GB / 2 GB

SONY

VAIO
FE31H 15,4"
Från
13 485:-
x-black LCD med
dubbel lamp teknik
Inbyggd MotionEye kamera
Vikt 2,8 kg
120 GB / 2 GB

SONY

VAIO
AR21M 17"
Från
15 855:-
x-black LCD med
dubbel lamp teknik
Inbyggd MotionEye kamera
Vikt 3,8 kg
160 GB / 2 GB

SONY

VAIO
C2Z/B 13,3"
Från
14 895:-
Trådlöst LAN & Bluetooth
Vikt 2,3 kg
120 GB / 2 GB

SONY

Alla modeller har Intel Core2 Duo processor samt Windows Vista som standard.

En Vaio från Sony hjälper dig att förenkla din vardag både hemma och på jobbet.

Kampanjerbjudanden och mer information finner du på www.mycom.se/sony

MYCOM.se

Sveavägen 35 Stockholm • 08 555 412 00 • info@mycom.se

Korsord 3-2007

[illegible]

PFA049

116 PC FÖR ALLA 3 2007

Mer på PCFORALLA.se
Fler Favoriter
finns på
pcforall.se/
freddas

3 UNDERLIGA UPPFINNINGAR

Musik på muggen

Det är ju uppenbart att alla behöver en toasits som kan spela musik. Som denna från japanska Toto. Det musikaliska locket Apricot kan spela mp3-låtar från sd-minneskort, har inbyggda högtalare och naturligtvis en funktion för självrengöring. När du närmar dig, tänds en liten lampa. Allt för cirka 6 000 kronor. Undrar om den luktar aprikos...
www.engadget.com

Katten vilken rustning!

Jag skulle vilja se den galning som lyckas få på en katt den här riddarrustningen. Eller en mus för den delen. Nja, Jeff de Boers fantastiska rustningar är väl mer tänkta som konstverk, förmodar vi. Jeff berättar om hur han byggde dem på jeffdeboer.com

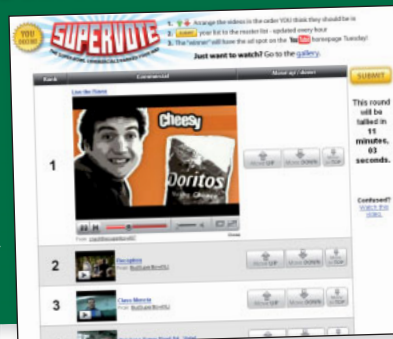
Egen dinosaurie i köket

Pleo heter den här lilla rara dinosaurieroboten som du kan gulla med för cirka 1 400 kronor. Pleo är en naturtrogen kopia av en dinoung, uppger tillverkaren. Han uppges vara snäll och vänlig och gillar att kramas. Ett ägg som han kläcks ur följer med på köpet. Se filmen om Pleo här!
ugobe.com/pleo

10 bästa reklamfilmerna

När amerikanska fotbollsligan avgjordes i Super Bowl i februari kostade reklaminslagen omkring åtta miljoner kronor styck. Svettigt mycket pengar. Då vill det till att det blir lyckat och underhållande! Som i de här favoriterna på Youtube.
www.youtube.com/superbowl

När Windows trilskas

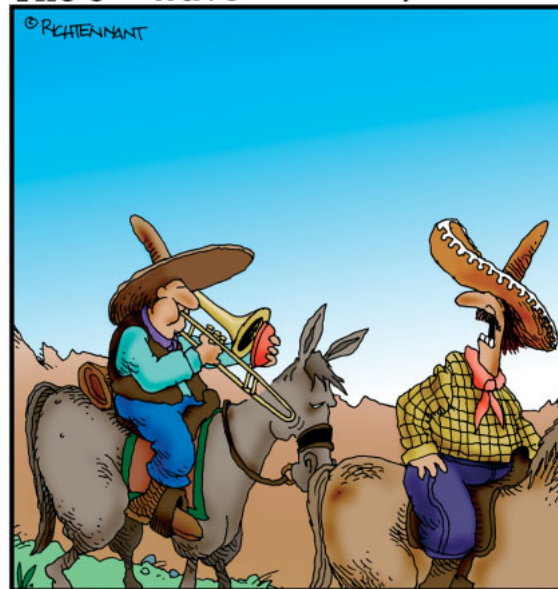

Mattias försöker radera alla komprimerade filer i en mapp, men Windows är lite tyket – det kanske har glömt att dricka sitt morgonkaffe?

Tack till Mattias
Jarnebrink

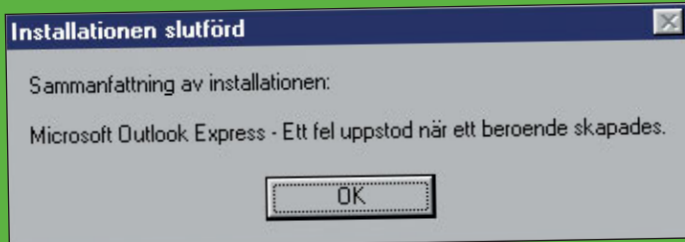
The 5th Wave

By Rich Tennant

–Jamen för helsike, Sören! Varför kan du inte använda en mp3-spelare som alla andra?

Månadens felmeddelande

Verkar som om datorn börjat skåpsupa...?

MÅNADENS TÄVLING

SITT VACKERT!

- VINN EN DATORSTYRD MASSAGEFÅTÖLJ

TOTALT VÄRDE
13900
KRONOR!

Nu har du på nytt chansen att vinna ett riktigt avkopplingspaket bestående av den härligt lyxiga massagefåtöljen Ijoy 130 från Envila. Sätt dig bekvämt samtidigt som du får en välgörande massage! Allt du behöver göra för att vara med och tävla är att svara på frågorna nedan och skicka in ditt svar senast den 23 april 2007.

IJOY 130

Massagefåtölj som använder fyra tekniker (strykande, pressande, knådande och stretchande) för att massera dina ömma muskler i nacke och rygg. Du kan välja mellan ett automatiskt program med alla fyra teknikerna eller ställa in funktionerna manuellt. Massagefåtöljen har avtagbar klädsel, en utdragbar styrenhet, barnsäkert lås, justerbart ryggstöd och är försedd med hjul för att enkelt kunna flyttas. Värde: 13 900 kronor.

Skicka in talongen, mejla ditt svar till pfatavling@idg.se eller tävla på pcforall.se/tavling – senast den 23 april 2007

Psst! Du hittar ledtrådar på www.envila.se

1. Vilka modeller av massagefåtöljen har Envila förutom Ijoy 130?

- ☐ Ijoy 105 och Tempero 8
☐ Ijoy 150 och Tamburo 8 ☐ Ijoy 175 och Tandero 8

2. Var sitter styrenheten på Ijoy 130?

- ☐ På sidan av fåtöljen ☐ I armstödet ☐ På ryggstödet

Utslagsfråga: Motivera med högst 25 ord varför just du skulle behöva en Ijoy 130.

NAMN: _____

GATUADRESS: _____

POSTADRESS: _____

TELEFON: _____

E-POST: _____

ÅLDER: _____

- ☐ Jag prenumererar.
☐ Jag köper lösnummer.
☐ Jag vill börja prenumerera på PC för Alla.
(12 nummer inklusive cd-skivor för 595 kronor) PFA049
☐ Jag vill inte få fortlöpande information och erbjudanden från IDG och dess samarbetspartner.

SKICKA SVARET TILL:

PC för Alla, "avkoppling",
106 78 Stockholm.
Du kan också mejla
pfatavling@idg.se. Skriv
"avkoppling" i ämnesraden.
På webbsidan
pcforall.se/tavling kan du
också skicka in ditt svar.

Senast den 23 april
vill vi ha ditt svar.

Juryn består av
PC för Allas marknads-
avdelning. Eventuell vinst-
skatt betalas av vinnaren.

Vinnaren presenteras på
PC för Allas hemsida,
pcforall.se

Fotopapper på köpet!

EPSON
Passar alla
bläckstråleskrivare!
20 pack, 10x15 cm

Beställ för 100:-

1 PAKET
PÅ KOPET

Beställ för 500:-

2 PAKET
PÅ KOPET

Beställ för 1000:-

3 PAKET
PÅ KOPET

Erbjudandet gäller vid ditt första köp på patroner.se

Bläckpatroner till tusentals skrivare från 20:-, både original och kompatibla

JUST NU ÄVEN:

Bricka med ditt eget
fotomotiv!

FRÅN **195:-**

Mer info på
patroner.se eller
ring 0480-475190

HP
Fotopapper
20-pack A4
69:-

Premium Photo
Glossy 240g

Beställ på **www.patroner.se**

Alltid personlig service ...

... via telefon **0480-47 51 90**

fax **0480-44 15 95** eller

e-post **patron@patroner.se**

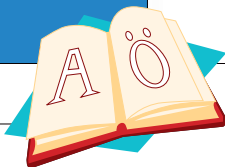
BläckWrite

Lägsta priserna – snabbaste leveranserna

Bläck&Write ger dig mer:

- Leverans som regel vardagen efter beställning (expediering 7 dagar i veckan)
- Personlig service via telefon, fax eller e-post
- Brett sortiment av både original och kompatibla produkter
- Kunskap och kvalité i hela kedjan från digitalkamera till utskriven bild
- Miljöprofil – Vi köper vissa tompatroner och kassetter (se vår hemsida för mer information)

läs mer på **www.patroner.se**

FRÅGESPORT

TESTA VAD DU KAN OM DATORER OCH INTERNET!

Vet du vad som är unikt för sökmotorn Accoona, var någonstans du handlar för Linden dollar och hur Hauppauge uttalas – då kan du få full pott i månadens frågesport!

Av: Lina Otterdahl, lina.otterdahl@idg.se

1. Vad utmärker sökmotorn Accoona?

- 1. Den använder sig av artificiell intelligens
- X. Den används uteslutande på mobiltelefoner
- 2. Det är den äldsta sökmotorn på internet

2. I vilken virtuell värld används valutan Linden dollar?

- 1. World of Warcraft
- X. Project Entropia
- 2. Second Life

3. När öppnade musiknedladdningssajten iTunes music store sina portar?

- 1. Hösten 2001
- X. Våren 2003
- 2. Sommaren 2002

4. Hur uttalas ofta tecknet @?

- 1. At
- X. And
- 2. As

5. Vad är Rosetta Stone-program för sorts program?

- 1. Krypteringsprogram
- X. Ordbehandlingsprogram
- 2. Språkinlärningsprogram

6. Var börjar spelet Call of Duty 3?

- 1. Sarajevo
- X. Normandie
- 2. Poltava

7. Vems logga är det här?

- 1. Prisjakt
- X. Pricerunner
- 2. Smarto

8. Vad gör Activision?

- 1. Undersökningar om hur vi beter oss på webben
- X. Ger ut datorspel
- 2. Tillverkar skärmar

9. Vad används Xnview till?

- 1. Processortrimning
- X. Skärmkalibrering
- 2. Bildbehandling

10. Vad står sim för i ordet sim-kort?

- 1. Subscriber identity module
- X. Satellite identity module
- 2. Software identity module

11. Vilket företag tillverkar bärbara datorer med namnet Thinkpad?

- 1. Toshiba
- X. Lenovo
- 2. Dell

12. Vad utmärker tecken-snittet Zapf Dingbats?

- 1. Det har endast versaler
- X. Det består av symboler
- 2. Det består endast av siffror

13. I vilket sammanhang används begreppet handsfree ("utan händer")?

- 1. Om röstigenkänningsprogram
- X. För headset och mikrofon till exempelvis mobiltelefoner
- 2. Om program som automatiskt genererar exempelvis en kod

14. Hur uttalas man egentligen Hauppauge?

- 1. "Håpå"
- X. "Hop hog"
- 2. "Håpaasch"

15. Vilket företags logotyp anar du på bilden här?

- 1. Lexmark
- X. Lenovo
- 2. Levonline

16. Vilket av följande är detsamma som firewire?

- 1. IEEE 1349
- X. IEEE 1934
- 2. IEEE 1394

17. Vad innebär den här symbolen?

- 1. Ljudet är av
- X. Högtalaren är trasig
- 2. Ljudet är i mono (inte stereo)

18. Vad står förkortningen mpeg för?

- 1. Music and pictures expert group
- X. Moving pixels expert group
- 2. Moving pictures expert group

19. En del av en logotyp. Vems?

- 1. IMDb
- X. Image Doctor
- 2. Imation

20. Vad är Sharpreader?

- 1. Ett program för dig som vill prenumerera på webbnyheter via så kallad rss
- X. Program för läsning av e-böcker
- 2. Tilläggsprogram till Windows, som ger dig rättstavningshjälp

BILDFRÅGAN

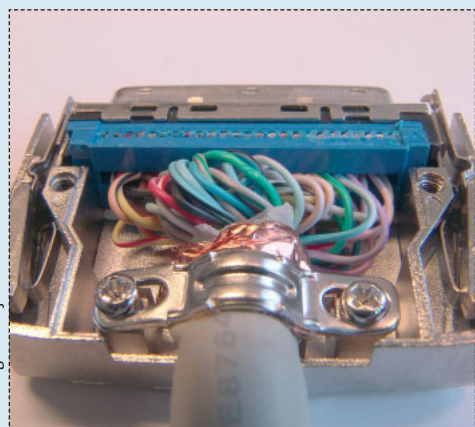

Foto: Jörgen Stådjé

Den här månaden kikar vi närmare på en kontakt. Kan du se vad det är för slags kontakt? Mejla ditt svar senast 23 april till pcfforall@idg.se och märk mejlet med Bildgäta 3/07.

MÅNADENS SUDOKU

	6		9	2		3	7	
4	8				1			
		2			5	6	8	
	5	6				1		
			6	5			3	9
	3	8	1	7			5	
				1	9			5
	7	9		8			2	3
6		5	4			9		

binnyva.blogspot.com

Din uppgift är att fylla i de tomma rutorna så att siffrorna 1-9 finns på varje rad, i varje kolumn och i varje inramad kvadrat. En siffra får inte förekomma mer än en gång per rad, kolumn eller kvadrat. Lycka till!

PC FÖR ALLA

Argentina, Computerworld Argentina, NetworkWorld Argentina, PC World Argentina Australia, Australian Macworld, Australian PC World, Australian Reseller News, Channel X Australia, CIO Australia, CIO Government Review - Australia, Computerworld Australia, Information Age - Australia, WebBusiness - Australia, WebBusiness - Australia Bangladesh, PC World Bangladesh Belgium, Network & Telecom, PC World Belgium Brazil, Annuaire de l'Informatique - Brazil, Computerworld Brazil, Microsoft Business Journal, PC World Brazil, Publish Brazil, Solutions Integrator Brazil, Super Game Power Brazil, World Telecom Brazil Bulgaria, CAD/CAM/GIS World Annual - Bulgaria, Computerworld Bulgaria, Information Technologies in Banking Bulgaria, Network World Bulgaria, PC World Bulgaria Chile, Computerworld Chile, Informatica Chile, PC World Chile Colombia, Computerworld Colombia, PC World Colombia Costa Rica, Computerworld Central America, Computerworld Puerto Rico, PC World Centro America Denmark, Computerworld Denmark, Computerworld Denmark Annual Issue, IT-Branchen Denmark, IT Partner Denmark, IT Top 100, Network Denmark, PC World Denmark, Teknik & Net Ecuador, Computerworld Ecuador PC World Ecuador Egypten, PC World Egypt Filipinerna, Computerworld Philippines, PC World Philippines, The Web Philippines Finland, MikroPC, Tietoviikko Frankrike, Create France, Developpez Reference, Distributique, Grande Ecoles IRI, Info PC, Le Monde Informatique, Macworld France, Reseaux & Telecoms, Univers Macworld Förenade Arabemiraten, ComputerNews Middle East, Network World Middle East, Reseller World Middle East, GamePro Greece Hong Kong, Computerworld Hong Kong, IT for SME India, CIO India, IS Computerworld India, PC World India Indonesien, Info Komputer Indonesia Nepal PC ComputerScope, ComputerScope Channels Ireland, PC Live Ireland Island, PC World Iceland Italy, Computerworld Italia, Macworld Italia, Network World Italia, PC World Italia Japan, Computer Graphics World Japan, Enterprise Servers World - Japan, Java World Japan, Linux World - Japan, Sunworld Japan, Windows 2000 World Japan Jugoslavien, Mikro PC World Jugoslavia Kanada, CIO Canada, ComputerWorld Canada, CIO/CA - Canada, IT World Canada, Lac Carling Governments Review, Network World Canada Kenya, PC World East Africa Kina, CEO&CIO China, China Computerworld, China Internet Times, China Networkworld, Computer Business News - China, Digital Fortune - China, Electronic and Computer Design World China, Electronics Products China, Home PC World China, PC World China, Telecom Product World China Lettland, PC World - Pasaulis - Latvia Libanon, GamePro Middle East Lithuania, PC World Lithuania Malaysia, Computerworld Malaysia Malta, PC World Malta Mexico, PC World Mexico Mexico, Computerworld Mexico PC World Mexico Myanmar (Burma), PC World Myanmar Nederlanderna, Computer Partner Netherlands, Computer! Totaal, Computer! Totaal Tips & Tricks Netherlands, InfoSecurity Netherlands, InfoWorld Netherlands, Internetworking Buyers Guide, IAN Internetworking Magazine, Net Magazine Netherlands Nepal PC World Nepal Nigeria, PC World Nigeria Norge, CAD/CAM World Norge, Computerworld Norge, Computerworld Norge E-Business, Computerworld Norge Mobiz, IT Kurs - Norway, IT Branchen Norway, Netverk & Kommunikasjon Norway, PC World Express Norge, PC World Norge, PC World ProduktGuide Norge, The Business Standard - Norway Nya Zeeland, CIO New Zealand, Computer Industry Directory New Zealand, Computerworld New Zealand, Internet Magazine New Zealand, IT Contractors Handbook, New Zealand Reseller News, PC World New Zealand, unlimited / New Zealand, WebBusiness New Zealand Pakistan, Computerworld Pakistan Panama, PC World Panama Peru, Computerworld Peru, PC World Professional PC World (SOHO) Peru Polen, Computerworld Poland, Digit Poland, Informator IT (IT Directory) Poland, Kino Domowe - Magazyn DVD - Poland, Network Poland, PC World Komputer Portugal, Cerebro PC World Portugal, Computerworld/Correio Informatico Portugal, Dealer World Portugal, Network World Portugal, Publish Portugal Rumanien, Computerworld Romania, Network World Romania, PC World Romania Rysland, Computerworld Russia, Mir PK Russia, Publish Russia, Sety Russia Schweiz, Computerworld Schweiz, Pctip Switzerland, Top 500 Swiss IT Singapore, CIO Asia, Computerworld Singapore, PC World Malaysia, PC World Singapore, Planet Singapore, SME Guide, The Web Malaysia Spanien, Computerworld Espana, Comunicaciones World Espana, Dealer World 35, Dealer World Espana, i-world Espana, lidescom Espana, Macworld Espana, PC World Espana Sri Lanka Infotek, PC World Sri Lanka Storbritannien, Ch@nnel 2001 - UK, Computer Trade Shopper, Computer Weekly, Computer Weekly E-Business Review UK, Digit UK, Freelance Informer UK, IBM Computer Today UK, Macworld UK, MicroScope UK, PC Advisor U.K. Sverige, Biotech Sweden, CAP&Design, CIO Sweden, Computer Sweden, Internetworld, IT.Branchen, M3 - Maxi Mobile Magazine, MacWorld, MikroDatorn, Nätverk & Kommunikation, PC for Alla, Player 1, Studio, Säkerhet & Sekretess, Executive Report Sydafrika, CableTalk SA, Computing SA, Network World SA, The Channel SA Syd Korea, CIO Korea, Hi-Tech Information S. Korea Taiwan, CIO - Taiwan, Computerworld Taiwan, Macworld Chinese, New Economy Weekly - Taiwan, New Vision e-Publishing Taiwan, PC World Taiwan Thailand Thai Computerworld Tjeckien: Business World Czech Republic, Computerworld Czech & Slovak Republic, GameStar Magazine Czech Republic, PC World Czech & Slovak Republic Turkiet, ComputerLife Turkey, GamePro - Turkey, Macworld Turkey, PCLife Turkey Tyskland, CIO - Germany, Computer Partner Germany, Computerwoche, Computerwoche - Spezial, Cool Companies Hot Products - Germany, Freilander Info, GameStar - Germany, Macwelt, Network World Germany, PC Welt Germany, PC Welt Special Issue, Young Professional - Germany Ukraina: Computerworld Kiev, PC World Ukraine Ungern, Computerworld Szamitastechnika, GameStar - Hungary, IDG Hungary Anniversary Issue, PC World Hungary USA, CIO US, Computerworld US, CIO Magazine - US, Garwin Magazine US, GamePro US, Infotek US, Macworld US, Network World US, PC World US, Publish US Venezuela, Computerworld Venezuela, CW Canales, Venezuela, PC World Venezuela, SystemWorld Venezuela Vietnam, PC World Vietnam Vitryssland, PC World Belarus Zimbabwe, PC World Zimbabwe Österrike, ComputerPartner Austria, Computerwelt Österreich, Top 500 Austria, Young Professional Austria

NÄSTA NUMMER UTE 24/4

Här är godbitarna ur nästa välfyllda nummer – missa inte våra dagliga nyheter på pcforalla.se

Välj rätt platt tv

SÅ UNDVIKER DU HD-BLUFFEN!

Gå inte på försäljarnas argument om platt-tv:ns olika upplösningar. Vi låter experterna avgöra bildkvaliteten i ett blindtest.

■ Dessutom: 6 platt-tv med hd-upplösning testas!

Du betalar för mycket DÄRFÖR BLIR DU BLÅST PÅ MOBILRÄKNINGEN

Fick du också en sur känsla i maggropen när du såg din senaste mobilfaktura? PC för Alla visar hur svenska mobiloperatörer systematiskt utnyttjar sina kunder och blåser dem på stora belopp.

SÅ RÄDDAR DU DINA KLENODER:

- ✓ BRÄNN VHS-FILM TILL DVD
- ✓ GÖR OM LP TILL CD-FORMAT
- ✓ DIABILDEN TILL HÄRDISKEN

Lugn! Dina diabilder, foton, videofilmer och lp-skivor behöver inte gå förlorade. Här lär du dig spara allt i rätt format och bränna dem på dvd för framtiden.

PC för Alla 10 år

- Kul jubileumstävling
- Extra coola fullversioner på cd:n
- Specialreportage

Vista-skolan fortsätter:

Så använder du Vistas nya **HÄFTIGA FUNKTIONER!**

Du har installerat Windows Vista och är redo att gå vidare. Här lär du dig allt om det nya häftiga gränssnittet Aero Glass, smarta gadgets och hur den nya Start-menyn funkar.

DESSUTOM: Nyheter och trender • Månadens nya produkter testas • Speltester • Freddas favoriter • Datortester • Månadens cd • Dela med dig av bredbandet • Kul korsord • Strömma ljud från datorn • Tävlning • Billiga digitalkameror • Frågor & svar • Uppgradera till Vista del 2 • Steg för steg-guider och mycket mer...

Här kan du beställa PC för Alla!

Klipp till och beställ en prenumeration du också. Du kan även mejla beställningen till kundservice@idg.se

☐ Självklart vill jag genast ha en prenumeration på tidningen. Jag får **12 nummer** med tillhörande cd-rom-skivor för endast **595 kronor** inklusive moms. (Ordinarie lösningsnummerpris: 724 kronor) PFA049

Namn _____

Adress _____

Postadress _____

Telefon _____

☐ Jag vill inte få fortlöjande information och erbjudanden från IDG och dess samarbetspartner.

Frankeras ej.
PC för Alla
betalar portot

PC FÖR ALLA

Svarspost
110 316 205
110 00 Stockholm

Professionell kamera för alla fotoentusiaster

PENTAX K10D

PENTAX K10D erbjuder funktioner och finesser som tillfredställer alla ambitiösa fotografer. Med upplösning 10.2 megapixel, ny 22 bit A/D konverter, avancerad skakreducering och tillgång till PENTAX alla objektiv ger K10D ett bildresultat utöver det vanliga.

- Slutartid 30 – 1/4000 sek
- Secure Digital/SDHC
- LCD-Skärm 2,5 tum
- Ljuskänslighet ISO 1600

7995:-

12 mån. räntefritt 779:-

5010099153	K10D DIGITAL SYSTEMKAMERA	7995:-
5010099158	K10D DIGITAL SYSTEMKAMERA + OPTIK 18-55 MM	8995:-
5010099154	K10D DIGITAL SYSTEMKAMERA + OPTIK 16-45 MM	11595:-

Gör världen till din lekplats med ny teknik från Canon

Canon EOS 400D

EOS 400D med 10-megapixel sensor använder samma förträffliga CMOS-bildkvalitet som storebrorsan i proffsserien EOS 1. Med ljudlös kraft och effektivitet reagerar CMOS med suverän känslighet under dåliga ljusförhållanden. Det kompletta självrengörande skyddssystemet håller sensorn ren för att säkerställa bästa bildkvalitet.

- 10,5 megapixel CMOS
- Compact Flash typ I och II
- LCD-skärm 2,5 tum
- Ljuskänslighet ISO 1600

7495:-

12 mån. räntefritt 733:-

5010098236	EOS 400D DIGITAL SYSTEMKAMERA + EF-S 18-55 M	7495:-
5010098240	EOS 400D + 18-55/55-200 MM + BATTERIGREPP	10495:-
5010098238	EOS 400D + EF-S IS 17-85 MM + BATTERIGREPP	13295:-

Nyhet!
2795:-
12 mån. räntefritt 306:-

Kamera som kan användas under vattnet

PENTAX Optio W30

På med snorkeln och ta bilder på korallrevet (klarar 3 meters djup i 2 timmar). Eller ta med den till byggarbetsplatsen och dokumentera framstegen (dammtät enligt JIS klass 5). Optio W30 är rolig, enkel och bekymmersfri att använda. Med 7.1 megapixels upplösning och 3x zoom ger den härliga bilder.

- 7 megapixel CCD
- Secure Digital/SDHC
- Film MOV, 640 x 480 pixlar med ljud
- Vattentät 3 m, Ljuskänslighet ISO 1600

5010106582	PENTAX OPTIO W30 DIGITALKAMERA	2795:-
------------	--------------------------------	--------

Tydlig 3 tums LCD skärm på en kamera med imponerande design

Canon Digital IXUS 75

Den ultrakompakta Digital IXUS 75 har ett metallhölje och hela 3,0" LCD-skärm med rena färger och en distinkt cirkulär detalj kring objektivet. Touch-ratten ger enkel åtkomst till de viktigaste kamerainställningarna. Den är bara 19,6 mm djup och har en ny, smart funktion för minskning av röda ögon i uppspelningsläge.

Nyhet!
2995:-

12 mån. räntefritt 324:-

- 7 megapixel CCD
- Optik 3x (35 - 105 mm)
- Secure Digital
- Ljuskänslighet ISO 1600, widescreen 16:9

5010106586	CANON DIGITAL IXUS 75	2995:-
------------	-----------------------	--------

Priser inkl. moms. 30 dagars öppet köp! Frakt 49:- tillkommer.

När endast det bästa duger!

1145:-

Det ser exklusivt ut. Det känns exklusivt. Det låter exklusivt.

Z-10

Dessa eleganta högtalare får man både se och röra! De passar perfekt för både stationära och bärbara datorer och ger ett rikt ljud utan något utrymmeskrävande baselement. Logitech Z-10 ger ett ljud av studiokvalité som verkligen fyller rummet.

1595:-

Ultraslimmat tangentbord med laddare och förberett för Windows Vista

Dinovo Edge Desktop

Det är världens mest avancerade tangentbord. Det ultraslimma och eleganta diNovo Edge™ ger en fullkomlig skrivkänsla och komfort. Tangentbordet är utrustat med det revolutionerande TouchDisc™ för hypersnabb rullning. Med laddare och trådlös Bluetooth-teknik.

745:-

Världens mest avancerade mus, ultraprecision, enastående kontroll

MX Revolution Cordless Laser Mouse

Med MX™ Revolution underlättas det dagliga arbetet avsevärt: flyg igenom långa dokument tack vare den blixtrande rullningsfunktionen, söknapp för att enkelt genomföra webbsökningar på ett klick. Uppladdningsbart litium-jonbatteri och trådlös höghastighetsanslutning. 3 års garanti. Pc- och Mac-kompatibel.

5010097920 Z-10 2.0 HÖGTALARE 1145:-

5010097941 DINOVO EDGE MEDIA DESKTOP..... 1595:-

5010097934 MX REVOLUTION CORDLESS LASER MOUSE 745:-

Utrustad med Windows Vista

Pavilion t3718

- AMD Sempron 3400+
- 1 GB DDR SDRAM-minne
- 160 GB hårddisk
- GeForce 7300LE 64 MB
- DVD-brännare med LightScribe
- 10/100 Mbps
- "9-i-1" -minneskortsläsare
- Windows Vista Home Basic Svensk
- 1 års garanti, inskicksservice

4490:-

12 mån. räntefritt 460:-

Oöverträffade pris/prestanda!

510

HP 510 är utrustad med ett läckert och stilrent chassi. Den högblanka HP BrightView skärmen ger klara färger och hög kontrast. HP 510 är utrustad med en Pentium Mobile 2.13 GHz-processor, 512 MB minne, 60 GB hårddisk och DVD-brännare som ger alla grundfunktioner som man behöver till ett minimalt pris.

- 15.4" WXGA BrightView 1280 x 800
- Intel Pentium M 770 2.13 GHz
- 512 MB DDR II minne
- 60 GB hårddisk
- DVD±RW
- Intel integrerad grafik
- 2 st USB, VGA, modem
- 10/100 Mbps & WLAN 802.11b/g
- Batteritid upp till 2 timmar
- Mått 357 x 257 x 30 mm / Vikt 2.7 kg
- Garanti 1 år, hämtning
- Windows XP Home Edition Svensk

Kampanj!

5995:-

12 mån. räntefritt 597:-

5010105126 PAVILION T3718 3400+ 1GB/160 VHB .. 4490:-

5010105313 HP 510 PM 2.13 512/60 DVDRW 15.4#XPH 5995:-

Priser inkl. moms. 30 dagars öppet köp! Frakt 49:- tillkommer.

www.dustinhome.se

ring
maila

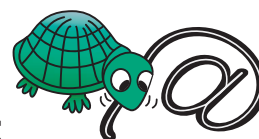
08 - 553 44 900
order@dustinhome.se

Full fart på din webbsida

**Både för dig
...och din miljonte besökare!**

VPS konto
- som en egen server
Linux 175 kr/mån
Windows 275 kr/mån

FS DATA
Webbhotell - Serverdrift

www.fsdata.se - tel 020-91 75 00